N. A.

Skandpuran: Brahmottar Khand

श्री स्कंदपुराण : ब्रह्मोत्तर खंड

Sanskrit

Paper — Printed

1808 Sakabda (132 years old)

87 Folio

9.8" x 6.5"

Complete — Very bad condition

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्री स्कंद पुराण

॥ अथब्रह्मोत्तरखंडप्रारंभः ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीमदार्यादुर्गायैनमः ॥ श्रीभवानीशंकराभ्यांनमः ॥ ज्योति
र्मात्रस्वरूपायनिर्मलज्ञानचक्षुषे ॥ नमःशिवायशांतायब्रह्मणेलिंगमूर्तये ॥ १ ॥ ऋ
षयऊचुः ॥ आख्यातंभवतासूतविष्णोर्माहात्म्यमुत्तमं ॥ समस्ताघहरंपुण्यंसमासे
नश्रुतंचनः॥२॥इदानींश्रोतुमिच्छामोमाहात्म्यंत्रिपुरद्विषः ॥ तद्भक्तानांचमाहात्म्य
मशेषाघहरंपरं ॥ ३ ॥ तन्मंत्राणांचमाहात्म्यंतथैवद्विजसत्तम ॥ तत्कथायाश्चतद्भ
क्तेःप्रभावमनुवर्णय ॥ ४ ॥ सूतउवाच ॥ एतावदेवमर्त्यानांपरंश्रेयःसनातनं ॥
यदीश्वरकथायांवैजाताभक्तिरहैतुकी ॥ ५ ॥ अतस्तद्भक्तिलेशस्यमाहात्म्यंवर्ण्यते
मया ॥ अपिकल्पायुषानालंवक्तुंविस्तरतःक्वचित् ॥ ६ ॥ सर्वेषामपिपुण्यानांसर्वे
षांश्रेयसामपि ॥ सर्वेषामपियज्ञानांजपयज्ञःपरःस्मृतः ॥ ७ ॥ तत्रादौजपयज्ञ
स्यफलंस्वस्त्ययनंमहत् ॥ शैवंषडक्षरंदिव्यंमंत्रमाहुर्महर्षयः ॥ ८ ॥ देवानांपर
मोदेवोयथावैत्रिपुरांतकः ॥ मंत्राणांपरमोमंत्रस्तथासोयंषडक्षरः ॥ ९ ॥ एषपंचा
क्षरोमंत्रोजप्तृणांमुक्तिदायकः ॥ संसेऽयतेमुनिश्रेष्ठैरशेषैःसिद्धिकांक्षिभिः ॥ १० ॥
अस्यैवाक्षरमाहात्म्यंनालंवक्तुंचतुर्मुखः ॥ श्रुतयोयत्रसिद्धांतंगताःपरमनिर्वृताः ॥ ॥ १ ॥
॥ ११ ॥ सर्वज्ञःपरिपूर्णश्चसच्चिदानंदलक्षणः ॥ सशिवोयत्ररमतेशैवेपंचाक्षरेशुभे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ १२ ॥ एतेनमंत्रराजेनसर्वोपनिषदात्मना ॥ लेभिरेमुनयःसर्वेपरंब्रह्मनिरामयं ॥ १३ ॥ नमस्कारेणजीवत्वंशिवेऽत्रपरमात्मनि ॥ यइत्यैक्यंगतोमंत्रःपरब्रह्मम योह्यसौ ॥ १४ ॥ भवपाशनिबद्धानांदेहिनांहितकाम्यया ॥ ॐनमःशिवायेतिमं त्रमाद्यंशिवःस्वयं ॥ १५ ॥ किंतस्यबहुभिर्मंत्रैः किंतीर्थैःकिंतपोऽध्वरैः ॥ यस्योंन मःशिवायेतिमंत्रोत्हृदयगोचरः ॥ १६ ॥ तावद्भ्रमंतिसंसारेदारुणेदुःखसंकुले॥ यावन्नोच्चारयंतीमंमंत्रंदेहभृतःसकृत् ॥१७॥ मंत्राधिराजराजोयंसर्ववेदांतशेखरः॥ सर्वज्ञाननिधानंचसोयंचैवषडक्षरः ॥ १८ ॥ कैवल्यमार्गदीपोऽयमविद्यासिंधुवाड वः ॥ महापातकदावाग्निःसोयंमंत्रःषडक्षरः ॥ १९ ॥ स्त्रीभिःशूद्रैश्चसंकीर्णैर्धार्यते मुक्तिकांक्षिभिः ॥ नास्यदीक्षानहोमश्चनसंस्कारोनतर्पणं ॥ २० ॥ नकालोनोपदे शश्चसर्वः शुचिरयंमनुः ॥ महापातकविच्छित्यैशिवइत्यक्षरद्वयं ॥ २१ ॥ अलंन मस्क्रियायुक्तोमुक्तयेपरिकल्पते ॥ उपदिष्टःसद्गुरुणाजप्तःक्षेत्रेचपावने॥ २२ ॥ स द्योयथेप्सितांसिद्धिंददातीतिकिमद्भुतं ॥ सद्गुरुंहिसमाश्रित्यग्राह्योयंमंत्रनायकः॥ ॥ २३ ॥ पुण्यक्षेत्रेषुजप्तव्यःसद्यःसिद्धिंप्रयच्छति॥ गुरवोनिर्मलाःशांताःसाधवोमि तभाषिणः ॥ २४ ॥ कामक्रोधविनिर्मुक्ताःसदाचाराजितेंद्रियाः ॥ एतैःकारुण्यतो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ब्र.खं. दत्तोमंत्रःक्षिप्रंप्रसिध्यति ॥ २५ ॥ क्षेत्राणिजपयोग्यानिसमासात्कथयाम्यहं ॥ अ०
॥ २ ॥ प्रयागंपुष्करंरम्यंकेदारंसेतुबंधनं ॥ २६ ॥ गोकर्णंनैमिषारण्यंसद्यः सिद्धिकरंनृ १
णां ॥ अत्रानुवर्ण्यतेसद्भिरितिहासःपुरातनः ॥ २७ ॥ असकृद्वासकृद्वापिशृण्वतां
मंगलप्रदः ॥ मथुरायांयदुश्रेष्ठोदाशार्हइतिविश्रुतः ॥ २८ ॥ बभूवराजामतिमान्म
होत्साहोमहाबलः ॥ शास्त्रज्ञोनयवाक्शूरोधैर्यवानमितद्युतिः ॥ २९ ॥ अप्रधृष्यः
सुगंभीरोसंग्रामेष्वनिवर्त्तितः ॥ महारथोमहेष्वासोनानाशास्त्रार्थकोविदः ॥ ३० ॥
वदान्योरूपसंपन्नोयुवालक्षणसंयुतः ॥ सकाशीराजतनयामुपयेमेवराननां ॥ ३१ ॥
कांतांकलावतींनामरूपशीलगुणान्वितां ॥ कृतोद्वाहःसराजेंद्रःसंप्राप्यनिजमंदिरं
॥ ३२ ॥ रात्रौतांशयनारूढांसंगमायतदाह्वयत् ॥ सास्वभर्त्रासमाहूताबहुशःप्रा
र्थितासती ॥ ३३ ॥ नबबंधमनस्तस्मिन्नचागच्छत्तदंतिकं ॥ संगमाययदाहूताना
गतानिजवल्लभा ॥ ३४ ॥ बलादाहर्तुकामस्तामुदतिष्ठन्महीपतिः ॥ मामास्पृश
महाराजकारणज्ञांव्रतेस्थितां ॥ ३५ ॥ धर्माधर्मौविजानासिमाकार्षीःसाहसंमयि ॥
क्वचित्प्रियेणभुक्तंयद्रोचतेतुमनीषिणां ॥ ३६ ॥ दंपत्योः प्रीतियोगेनसंगमः प्री ॥ २ ॥
तिवर्द्धनः ॥ प्रियंयदामेजायेततदासंगस्तुतेमयि ॥ ३७ ॥ काप्रीतिःकिंसुखंपुंसां

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

बलाद्भोगेनयोषिता ॥ अप्रीतांरोगिणींनारीमंतर्वत्नींधृतव्रतां ॥ ३८ ॥ रजस्व
लामकामांचनकामेतबलात्पुमान् ॥ प्रीणनंलालनंपोषंरंजनंमार्दवंदयां ॥ ३९ ॥
कृत्वावधूमुपगमेद्युवतींप्रेमवान्पतिः ॥ युवतीकुसुमेचैवविधेयंसुखमिच्छता ॥४०॥
इत्युक्तोऽपितयासाध्व्यासराजास्मरविह्वलः ॥ बलादाकृष्यतांहस्तेपरिरेभेरिरं
सया ॥ ४१ ॥ तांस्पृष्टमात्रांसहसातप्तायःपिंडसन्निभां ॥ निर्दहंतीमिवात्मानंत
त्याजभयविह्वलः ॥ ४२ ॥ राजोवाच ॥ अहोसुमहदाश्चर्यमिदंदृष्टंतवप्रिये ॥ क
थमग्निसमंजातंवपुःपल्लवकोमलं ॥ ४३ ॥ इत्थंसुविस्मितोराजाभीतःसाराजवल्ल
भा ॥ प्रत्युवाचविहस्यैनंविनयेनशुचिस्मिता ॥ ४४ ॥ राज्ञ्युवाच ॥ राजन्ममपुरा
बाल्येदुर्वासामुनिपुंगवः ॥ शैवींपंचाक्षरींविद्यांकारुण्येनोपदिष्टवान् ॥ ४५ ॥ ते
नमंत्रानुभावेनममांगंकलुषोज्झितं ॥ स्प्रष्टुंनशक्यतेपुंभिःसपापैर्दैववर्जितैः ॥४६॥
त्वयाराजप्रकृतिनाकुलटागणिकादयः ॥ मदिरास्वादनिरतानिषेव्यंतेसदास्त्रियः
॥ ४७ ॥ नस्नानंक्रियतेनित्यंनमंत्रोजप्यतेशुचिः ॥ नाराध्यतेत्वयेशानःकथंमां
स्प्रष्टुमर्हसि ॥ ४८ ॥ राजोवाच ॥ तांसमाख्याहिसुश्रोणिशैवींपंचाक्षरींशुभां ॥
विद्याविध्वस्तपापोहंत्वयीच्छामिरतिंप्रिये ॥ ४९ ॥ राज्ञ्युवाच॥नाहंतवोपदेशंवै

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ब्र.खं. कुर्यांममगुरुर्भवान्॥उपातिष्ठगुरुंराजन्गर्गंमंत्रविदांवरं ॥५०॥ सूतउवाच॥इतिसं अ०
॥ ३ ॥ भाष्यमाणौतौदंपतीगर्गसन्निधिं॥प्राप्यतच्चरणौमूर्ध्नाववंदातेकृतांजली ॥ ५१॥अथ १
राजागुरुंप्रीतमाभिपूज्यपुनःपुनः॥समाचष्टविनीतात्मारहस्यात्ममनोरथं ॥५२॥ रा
जोवाच॥कृतार्थंमांकुरुगुरोसंप्राप्तंकरुणार्द्रधीः ॥ शैवींपंचाक्षरींविद्यामुपदेष्टुंत्वमर्ह
सि ॥५३॥ अनाज्ञातंयदाज्ञातंयत्कृतंराजकर्मणा ॥तत्पापंयेनशुद्ध्येततन्मंत्रंदेहिमे
गुरो ॥ ५४ ॥ एवमभ्यर्थितोराज्ञागर्गोब्राह्मणपुंगवः ॥ तौनिनायमहापुण्यंकालिं
द्यास्तटमुत्तमं ॥ ५५ ॥ तत्रपुण्यतरोर्मूलेनिषण्णोऽथगुरुःस्वयं॥ पुण्यतीर्थजलेस्ना
तंराजानंसमुपोषितं॥५६॥प्राङ्मुखंचोपवेश्याथनत्वाशिवपदांबुजं ॥ तन्मस्तकेकरं
न्यस्यददौमंत्रंशिवात्मकं॥५७॥तन्मंत्रधारणादेवतन्मुनेर्हस्तसंगमात् ॥ निर्ययुस्त
स्यवपुषोवायसाःशतकोटयः ॥५८॥ तेदग्धपक्षाःक्रोशंतोनिपतंतोमहीतले ॥भस्मी
भूतास्ततःसर्वेदृश्यंतेस्मसहस्रशः ॥ ५९॥ दृष्ट्वातद्वायसकुलंदह्यमानंसुविस्मितौ ॥
राजाचराजमहिषीतंगुरुंपर्यपृच्छतां ॥ ६० ॥ गुरुरुवाच ॥ राजन्भवसहस्रेषुभव
तापरिधावता ॥ संचितानिदुरंतानिसंतिपापान्यनेकशः ॥ ६१ ॥ तेषुजन्मसहस्रे ॥ ३ ॥
षुयानिपुण्यानिसंतिते ॥ तेषामाधिक्यतःक्वापिजायतेपुण्ययोनिषु ६२ ॥ तथापा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पीयसींयोनिंकचित्पापेनगच्छति ॥ साम्येपुण्यान्ययोश्चैवमानुषींयोनिमाप्तवान्
॥ ६३ ॥ शैवीपंचाक्षरीविद्यायदातेहृदयंगता ॥ अघानांकोटयस्त्वत्तःकाकरूपेण
निर्गताः ॥ ६४ ॥ कोटयोब्रह्महत्यानामगम्यागम्यकोटयः ॥ भवकोटिसहस्रेषुयेऽ
न्येपातकराशयः ॥ ६५ ॥ क्षणाद्भस्मीभवंत्येवशैवेपंचाक्षरेधृते ॥ आसंस्तवाद्यरा
जेंद्रदग्धाःपातककोटयः॥ ६६॥अनयासहपूतात्माविहरस्वयथासुखं॥इत्याभाष्य
मुनिश्रेष्ठस्तमंत्रमुपदिश्यच ॥ ६७ ॥ ताभ्यांविस्मितचित्ताभ्यांसहितः स्वगृहंय
यौ ॥ गुरुवर्यमनुज्ञाप्यमुदितौतौचदंपती॥ ६८ ॥ ततःस्वभवनंप्राप्यरेजतुःस्मम
हाद्युती ॥ राजाहृष्टः समाश्लिष्यपत्नींचंदनशीतलां ॥ संतोषंपरमंलेभेनिस्वःप्रा
प्ययथाधनं ॥ ६९ ॥ अशेषवेदोपनिषत्पुराणशास्त्रावतंसोऽयमघांतकारी ॥ पंचा
क्षरस्यैवमहाप्रभावोमयासमासात्कथितोवरिष्ठः ॥ ७० ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणे
ब्रह्मोत्तरखंडेपंचाक्षरवर्णनंनामप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ सूतउवाच ॥ अथान्यदपिव
क्ष्यामिमाहात्म्यंत्रिपुरद्विषः ॥ श्रुतमात्रेणयेनाशुछिद्यंतेसर्वसंशयाः ॥ १ ॥ अतः
परतरंनास्तिकिंचित्पापविशोधनं ॥ सर्वानंदकरंश्रीमत्सर्वकामार्थसाधनं ॥ २ ॥
दीर्घायुर्विजयारोग्यभुक्तिमुक्तिफलप्रदं ॥ यदनन्येनभावेनमहेशाराधनंपरं ॥ ३॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

आर्द्राणामपिशुष्काणामल्पानामहतामपि ॥ एतदेवविनिर्दिष्टंप्रायाश्चित्तमथोत्त
मं ॥ ४ ॥ सर्वकालेप्यभेद्यानामघानांभयकारणं ॥ महामुनिविनिर्दिष्टैः प्रायश्चित्तै
रथोत्तमैः ॥ ५ ॥ इदमेवपरंश्रेयःसर्वशास्त्रविनिश्चितं ॥ यद्भक्त्यापरमेशस्यपूजनंप
रमोदयं ॥ ६ ॥ जानताजानतावापियनकेनापिहेतुना ॥ यत्किंचिदपिदेवायकृतंक
र्मविमुक्तिदं ॥ ७ ॥ माघेकृष्णचतुर्दश्यामुपवासोऽतिदुर्लभः ॥ तत्रापिदुर्लभंमन्ये
रात्रौजागरणंनृणां ॥ ८ ॥ अतीवदुर्लभंमन्येशिवलिंगस्यदर्शनं ॥ सुदुर्लभतरं
मन्येपूजनंपरमेशितुः ॥ ९ ॥ भवकोटिशतोत्पन्नपुण्यराशिविपाकतः ॥ लभ्यते
वापुनस्तत्रबिल्वपत्रार्चनंविभोः ॥ १० ॥ वर्षाणामयुतंयेनस्नातंगंगासरिज्जले॥
सकृद्बिल्वार्चनेनैवतत्फलंलभतेनरः ॥ ११ ॥ यानियानितुपुण्यानिलीनानिहियुगे
युगे ॥ माघेसितचतुर्दश्यांतानितिष्ठंतिकृत्स्नशः ॥ १२ ॥ एतामेवप्रशंसंति
लोकेब्रह्मादयःसुराः ॥ मुनयश्चवसिष्ठाद्यामाघेऽसितचतुर्दशीं ॥ १३॥ अत्रोपवासः
केनापिकृतःक्रतुशताधिकः ॥ रात्रौजागरणंपुण्यंकल्पकोटितपोधिकं ॥ १४ ॥ एके
नबिल्वपत्रेणशिवलिंगार्चनंकृतं ॥ त्रैलोक्यस्यतुपुण्यस्यकोवासादृश्यामिच्छति ॥ ॥ ४ ॥
॥ १५ ॥ अत्रानुवर्ण्यतेगाथापुण्यापरमशोभना ॥ गोपनीयापिकारुण्याद्गौतमेनप्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

काशिता ॥ १६ ॥ इक्ष्वाकुवंशजःश्रीमानास्तेपरमधार्मिकः ॥ आसीन्मित्रसहोना
मश्रेष्ठःसर्वधनुर्भृतां ॥ १७॥ सराजासकलास्त्रज्ञःशास्त्रज्ञःश्रुतिपारगः ॥ वीरोऽत्यं
तबलोत्साहोनित्योद्योगीदयानिधिः ॥ १८ ॥ पुण्यानामिवसंघातस्तेजसामिवपं
जरः ॥ आश्चर्याणामिवक्षेत्रंयस्यमूर्त्तिर्विराजते ॥ १९ ॥ हृदयंदययाक्रांतंश्रिया
क्रांतंचतद्वपुः ॥ चरणौयस्यसामंतचूडामणिमरीचिभिः ॥ २० ॥ एकदाम्नगयाके
लिलोलुपःसमहीपतिः ॥ विवेशगव्हरंघोरंबलेनमहतावृतः ॥ २१ ॥ तत्रविव्याध
विशिखैःशार्दूलान्गवयान्मृगान् ॥ रुरून्वराहान्महिषान्मृगेंद्रानपिभूरिशः॥२२
सरथीमृगयासक्तोगहनंदंशितश्चरन् ॥ कमपिज्वलनाकारंनिजघाननिशाचरं ॥
॥ २३ ॥ तस्यानुजःशुचाविष्टोदृष्ट्वादूरेतिरोहितः ॥ भ्रातरंनिहतंदृष्ट्वाचिंतयामास
चेतसा ॥ २४ ॥ नन्वेषराजादुर्द्धर्षोदेवानांरक्षसामपि ॥ छद्मनैवप्रजेतव्योममश
त्रुर्नचान्यथा ॥ २५ ॥ इतिव्यवसितःपापोराक्षसोमनुजाकृतिः ॥ आससादनृपश्रे
ष्ठमुत्पातइवमूर्तिमान् ॥ २६ ॥ तंविनम्राकृतिंदृष्ट्वाभृत्यतांकर्त्तुमागतं ॥ चक्रेमहान
साध्यक्षमज्ञानात्समहीपतिः॥ २७ ॥अथतस्मिन्वनेराजाकिंचित्कालंवित्हृत्यसः॥
निवृत्तोमृगयांहित्वास्वपुरींपुनराययौ ॥ २८ ॥ तस्यराजेंद्रमुख्यस्यमदयंतीतिना

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मतः ॥ दमयंतीनलस्येवविदितावल्लभासती ॥ २९ ॥ ततोऽस्मिन्समयेराजानिमं
त्र्यमुनिपुंगवं ॥ वसिष्ठंगृहमानिन्येसंप्राप्तेपितृवासरे ॥ ३० ॥ रक्षसासूदरूपेण
संमिश्रितनरामिषं ॥ शाकामिषंपुरःक्षिप्तंदृष्ट्वागुरुरथाब्रवीत् ॥ ३१ ॥ धिग्धि
ङ्नरामिषंराजंस्त्वयैतच्छद्मकारिणा ॥ खलेनोपह्रतंमेऽद्य अतोरक्षोभविष्यसि ॥
॥ ३२ ॥रक्षःकृतमविज्ञायशप्त्वैवंसगुरुस्ततः॥पुनर्विमृश्यतंशापंचकारद्वादशाब्दि
कं ॥ ३३ ॥ राजापिकोपितःप्राहयदिदंमेनचेष्टितं ॥ नज्ञातंचवृथाशप्तो गुरुंचैवश
पाम्यहं ॥ ३४ ॥ इत्यपोंजलिनादायगुरुंशप्तुंसमुद्यतः॥ पतित्वापादयोस्तस्यम
दयंतीन्यवारयत् ॥ ३५ ॥ ततोनिवृत्तःशापात्तुतस्यावचनगौरवात् ॥ तत्त्याज
पादयोरंभःपादौकल्मषतांगतौ ॥ ३६ ॥ कल्मषांघ्रिरितिख्यातस्ततःप्रभृतिपार्थि
वः ॥ बभूवगुरुशापेनराक्षसोवनगोचरः॥३७॥ सबिभ्रद्राक्षसंरूपंकालांतकयमोप
मं ॥ चखादविविधान्जंतून्मानुषादीन्वनेचरः ॥ ३८ ॥ सकदाचिद्वनेक्वापिरममा
णौकिशोरकौ ॥ अपश्यदंतकाकारोनवोढौमुनिदंपती ॥ ३९ ॥ राक्षसोमानुषाहा
रःकिशोरंमुनिनंदनं ॥ जग्धुंजग्राहशापार्तोव्याघ्रोमृगशिशुंयथा ॥ ४० ॥ रक्षोगृ
हीतंभर्त्तारंदृष्ट्वाभीताथतत्प्रिया ॥ उवाचकरुणंबालाक्रंदतीभृशवेपिता ॥ ४१ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भोभोमामाकृथाःपापंसूर्यवंशयशोधर ॥ मदयंतीपतिस्त्वंहिराजेंद्रोनतुराक्षसः ॥
॥ ४२ ॥ नखादममभर्त्तारंप्राणात्प्रियतमंप्रभो ॥ आर्त्तानांशरणार्त्तानांत्वमेवहिय
तोगतिः ॥ ४३ ॥ पापानामिवसंघातैःकिंमेदुष्टैर्जडासुभिः ॥ देहेनचातिभारेणवि
नाभर्त्रामहात्मना ॥ ४४ ॥ मलीमसेनपापेनपांचभौतेनकिंसुखं ॥ बालोयंवेदवि
च्छांतस्तपस्वीबहुशास्त्रवित् ॥ ४५ ॥ अतोऽस्यप्राणदानेनजगद्रक्षात्वयाकृता ॥
कृपांकुरुमहाराजबालायांब्राह्मणस्त्रियां ॥ ४६ ॥ अनाथकृपणार्तेषुसघृणाःखलु
साधवः ॥ इत्थमभ्यर्थितःसोऽपिपुरुषादःसनिर्घृणः ॥ ४७ ॥ चखादशिरउत्कृत्य
विप्रपुत्रंदुराशयः ॥ अथसाध्वीकृशादीनाविलप्यभृशदुःखिता ॥ ४८ ॥ आन्हृत्य
भर्तुरस्थीनिचितांचक्रेयथोल्वणां॥भर्त्तारमनुगच्छंतीसंविशंतीहुताशनं ॥ ४९ ॥ रा
जानंराक्षसाकारंशापास्त्रेणजघानतं ॥ रेरेपार्थिवपापात्मंस्त्वयामेभक्षितःपतिः ॥
॥ ५० ॥ अतःपतिव्रतायास्त्वंशापंभुंक्ष्वयथोल्बणं ॥ अद्यप्रभृतिनारीषुयदात्वम
पिसंगतः ॥ ५१ ॥ तदामृतिस्तवेत्युक्त्वाविवेशज्वलनंसती ॥ अनपत्यःसनिर्विण्णो
राज्यभोगेषुपार्थिवः ॥ ५२ ॥ विसृज्यसकलांलक्ष्मींययौभूयोपिकाननं ॥ सूर्यवंश
प्रतिष्ठित्यैवसिष्ठोमुनिसत्तमः ॥ ५३ ॥ तस्यामुत्पादयामासमदयंत्यांसुतोत्तमं ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

विसृष्टराज्योराजापिविचरन्सकलांमहीं॥ ५४ ॥आयांतींपृष्ठतोपश्यत्पिशाचींघोररूपिणीं ॥ साहिमूर्तिमतीघोराब्रह्महत्यादुरत्यया ॥ ५५ ॥ यदासौशापविभ्रष्टो मुनिपुत्रमभक्षयत् ॥ तेनात्मकर्मणायांतींब्रह्महत्यांसपृष्ठतः ॥ ५६ ॥ बुबुधेमुनिवर्याणामुपदेशेनभूपतिः ॥ तस्यानिर्वेदमान्विच्छन्राजानिर्विण्णमानसः ॥५७ ॥नानाक्षेत्राणितीर्थानिचचारबहुवत्सरः॥यदासर्वेषुतीर्थेषुस्नात्वापिचमुहुर्मुहुः॥ ५८ ॥ ननिवृत्ताब्रह्महत्यामिथिलायांययौतदा ॥ बाह्योद्यानगतस्तस्याश्चिंतयापरयार्दितः ॥ ५९ ॥ ददर्शमुनिमायांतंगौतमंविमलाशयं ॥ हुताशनमिवाशेषतपस्विजनसेवितं ॥ ६० ॥ विवस्वंतमिवात्यंतंघनदोषातमोनुदं ॥ शशांकमिवानिःशंकमवदातगुणोदयं ॥ ६१ ॥ महेश्वरमिवश्रीमद्द्विजराजकलाधरं ॥ शांतंशिष्यगणोपेतंतपसामेकभाजनं ॥ ६२ ॥ उपसृत्यसराजेंद्रःप्रणनाममुहुर्मुहुः ॥ गौतमोऽपि मुनिश्रेष्ठोराजानंरविवंशजं ॥ ६३ ॥ अभिनंद्यमुनिःप्रीत्यासस्मितंसमभाषत ॥ गौतमउवाच ॥ कच्चित्तेकुशलंराजन्कच्चित्तेपदमव्ययं ॥ ६४ ॥ कुशलिन्यःप्रजाः कच्चिदवरोधजनोपिवा ॥ किमर्थमिहसंप्राप्तोविसृज्यसकलांश्रियं ॥ ६५ ॥ किंचध्यायसिभोराजन्दीर्घमुष्णंचनिःश्वसन् ॥ राजोवाच ॥ सर्वेकुशलिनोब्रह्मन्व

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यंत्वदनुंकपया ॥ ६६ ॥ राज्ञामुत्तमवंश्यानांब्रह्मायत्ताहिसंपदः ॥ किंतुमांबाधते
त्वेषापिशाचीघोररूपिणी ॥ ६७ ॥ अलक्षितासदपरैर्भर्त्सयंतीपदेपदे॥यन्मयाशा
पदग्धेनकृतमंहोदुरत्ययं ॥ ६८ ॥ नशांतिर्जायतेतस्यप्रायश्चित्तसहस्रकैः ॥
इष्टाश्चविविधा यज्ञाः कोशसर्वस्वदक्षिणाः ॥ ६९ ॥ सरित्सरांसिस्नातानि
यानिपूज्यानिभूतले ॥ निषेवितानिसर्वाणिक्षेत्राणिभ्रमतामया ॥७० ॥ जप्तान्य
खिलमंत्राणिध्याताःसकलदेवताः ॥ मयाव्रतानिचीर्णानिपर्णमूलफलाशिना ॥
॥ ७१ ॥ तानिसर्वाणिकुर्वंतिस्वस्थंमांनकदाचन ॥ अद्यमेजन्मसाफल्यंसंप्राप्त
मिवलक्ष्यते ॥ ७२ ॥ यस्यसंदर्शनादेवममात्मानंदभागभूत् ॥अन्विच्छल्लँभेतका
पिवर्षपूगैर्मनोरथं ॥७३॥ इत्येवंजनवादोऽपिसंप्राप्तोमयिसत्यतां ॥ आजन्मसंचि
तानांतुपुण्यानामुदयोदये ॥७४॥यद्भवान्भवभीतानांत्रातानयनगोचरः ॥कस्माद्दे
शादिहायातोभवान्भवभयापहः ॥ ७५ ॥ दूरभ्रमणविश्रांतंशंकेत्वमिहचागतं ॥
दृष्ट्वाश्चर्यमिवात्यर्थंमुदितोसिमुखश्रिया ॥ ७६ ॥ आनंदयसिमेचेतः प्रेम्णासं
भाषणादिव ॥ अथमेतवपादाब्जंशरणस्यकृतैनसः ७७ ॥ शांतिंकुरुमहाभागये
नाहंसुखमाप्नुयां ॥ इतितेनसमादिष्टोगौतमःकरुणानिधिः ॥ ७८ ॥ समादिदेश

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

घोराणामघानासाधुनिष्कृतिं॥गौतमउवाच ॥ साधुराजेंद्रधन्योऽसिमहाघेभ्योभ
यंत्यज ॥ ७९ ॥ शिवेत्रातरिभक्तानांक्षभयंशरणैषिणां ॥ शृणुराजन्महाभागक्षेत्र
मन्यत्प्रतिष्ठितं ॥ ८० ॥ महापातकसंहारिगोकर्णाख्यंमनोरमं ॥तत्रस्थितिर्नपापा
नांमहद्भ्योमहतामपि॥८१॥स्मृतोवशेषपापघ्नोयत्रसंनिहितःशिवः ॥ यथाकैलास
शिखरेयथाचांबरमूर्धनि ॥८२॥निवासोनिश्चितःशंभोस्तथागोकर्णमंडले ॥ नाम्नि
नानशशांकेननताराग्रहनायकैः॥८३ ॥ तमोनिस्तीर्यतेसम्यग्यथासवितृदर्शनात्॥
तथैवनेतरैस्तीर्थैर्नचक्षेत्रैर्मनोरमैः ॥८४॥ सद्यःपापविशुद्धिःस्याद्यथागोकर्णदर्शना
त्॥अपिपापशतंकृत्वाब्रह्महत्यादिमानवः॥ ८५ ॥सकृत्प्रविश्यगोकर्णंनबिभेतिह्य
घात्कचित्॥तत्रसर्वेमहात्मानस्तपसाशांतिमागताः॥ ८६ ॥इंद्रोपेंद्रविरिंच्याद्यैःसे
व्यतेसिद्धिकांक्षिभिः ॥तत्रैकेनदिनेनापियत्कृतंव्रतमुत्तमं ॥८७॥तदन्यत्राब्दलक्षेण
कृतंभवतितत्समं॥यत्रेंद्रब्रह्मविष्ण्वादिदेवानांहितकाम्यया ॥ ८८॥महाबलाभिधा
नेनदेवःसंनिहितःस्वयं॥घोरेणतपसालब्धंरावणाख्येनरक्षसा ॥८९॥तल्लिंगंस्थाप
यामासगोकर्णेगणनायकः ॥ इंद्रोब्रह्मामुकुंदश्चविश्वेदेवामरुद्गणाः॥ ९०॥ आदि
त्यावसवोदस्रौशशांकश्चदिवाकरः ॥ एतैर्विमानगैःप्रायोदेवास्तेसहपार्षदैः॥९१॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पूर्वद्वारंनिषेवंतेदेवदेवस्यशूलिनः ॥ योन्योमृत्युःस्वयंसाक्षाच्चित्रगुप्तश्चपावकः ॥
॥ ९२ ॥ पितृभिः सहरुद्रैश्चदक्षिणद्वारमाश्रितः ॥ वरुणःसरितांनाथोगंगादिसरि
तांगणैः॥९३॥आसेवतेमहादेवंपश्चिमद्वारमाश्रितः॥तथावायुःकुबेरश्चदेवेशीभद्रक
र्णिका ॥ ९४ ॥ मातृभिश्चंडिकाद्याभिरुत्तरद्वारमाश्रिताः ॥ विश्वावसुश्चित्ररथश्चि
त्रसेनोमहाबलः ॥ ९५ ॥ सहगंधर्ववर्गैश्चपूजयंतिमहाबलं ॥ रंभाघृताचीमेनाचपू
र्वचित्तिस्तिलोत्तमा ॥ ९६ ॥ नृत्यंतिपुरतःशंभोरुर्वश्याद्याःसुरस्त्रियः ॥ वसिष्ठःक
श्यपःकण्वोविश्वामित्रोमहातपाः ॥ ९७ ॥ जैमिनिश्चभरद्वाजोजाबालिः क्रतुरंगि
राः ॥ एतेवयंचराजेंद्रसर्वेब्रह्मर्षयोमलाः ॥ ९८ ॥ देवंमहाबलंभक्त्यासमंतात्पर्यु
पास्महे ॥ मरीचिनासहात्रिश्चदक्षाद्याश्चमुनीश्वराः ॥९९ ॥ सनकाद्यामहात्मान
उपविष्टाउपासते ॥ तथैवमुनयःसाध्याअजिनांबरधारिणः ॥ १०० ॥ दंडिनोव्रत
मुंडाश्चस्नातकाब्रह्मचारिणः ॥ त्वगस्थिमात्रावयवास्तपसादग्धकिल्विषाः ॥ १०१
सेवंतेपरयाभक्त्यादेवदेवंपिनाकिनं ॥ तथादेवाःसगंधर्वाःपितरःसिद्धचारणाः ॥
॥ १०२ ॥ विद्याधराःकिंपुरुषाःकिन्नरागुह्यकाःखगाः॥ नानापिशाचावेतालादैते
याश्चमहाबलाः ॥ १०३ ॥ नानाविभवसंपन्नानानाभूषणवाहनाः ॥ विमानैःसूर्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

संकाशैराग्निवर्णैःशशिप्रभैः ॥ १०४ ॥ विद्युत्पुंजनिभैरन्यैःसमंतात्परिवारितं॥ प्र
स्तुवंतिप्रगायंतिपठंतिप्रणमंतिच ॥ १०५ ॥ प्रनृत्यंतिप्रहृष्यंतिगोकर्णेपृथिवीप
ते ॥ लभंतेऽभीप्सितान्कामान्रमंतेचयथासुखं ॥ १०६ ॥ गोकर्णसदृशंक्षेत्रंना
स्तिब्रह्मांडगोलके ॥ तत्रघोरंतपस्तप्तमगस्त्येनमहात्मना ॥ १०७ ॥ तथासन
त्कुमारेणप्रियव्रतसुतैरपि ॥ अग्निनादेववर्येणकंदर्पेणचपार्थिव ॥ १०८ ॥ तथा
देव्याभद्रकाल्याशिशुमारेणधीमता ॥ दुर्मुखेनफणींद्रेणमाणिनागाव्हयेनच ॥
॥ १०९ ॥ बिभीषणेनपुण्येनतपस्तप्तंमहात्मना ॥ एतेचान्येचगीर्वाणाःसिद्धदान
वमानवाः ॥ ११० ॥ गोकर्णेदेवदेवेशंशिवमाराध्यभक्तितः ॥ स्वनामकानिलिंगा
निस्थापयित्वासहस्रशः ॥ १११ ॥ लेभिरेपरमांसिद्धिंतथातीर्थानिचक्रिरे ॥ अत्र
स्थानानिसर्वेषांदेवानांसंतिपार्थिव ॥ ११२ ॥ विष्णोश्चदेवदेवस्यब्रह्मणः परमे
ष्ठिनः कार्तिकेयस्यवीरस्यगजवक्रस्यचानघ ॥ ११३ ॥ धर्मस्यक्षेत्रपालस्यदुर्गा
याश्चमहामते ॥ गोकर्णेशिवलिंगानिविद्यंतेकोटिकोटिशः ॥ ११४ ॥ असंख्याता
नितीर्थानितिष्ठंतिचपदेपदे॥बहुनात्रकिमुक्तेनगोकर्णस्थानिपार्थिव॥११५ ॥ सर्वा
ण्यप्यस्मानिलिंगानितीर्थान्यंभांसिसर्वशः ॥ गोकर्णेशिवलिंगानांतीर्थानामपिभूरि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शः ॥ ११६ ॥ गीयतेमहिमाराजनपुराणेषुमहार्षिभिः ॥ गोकर्णेकोटितीर्थेचतीर्था
नांमुख्यतांगतं ॥ ११७ ॥ सर्वेषांशिवलिंगानांसार्वभौमोमहाबलः ॥ कृतेम
हाबलः श्वेतस्त्रेतायामतिलोहितः ॥ ११८ ॥ द्वापरेपीतवर्णश्चकलौश्यामोभ
विष्यति ॥ आक्रांतंसप्तपातालंकुर्वन्नपिमहाबलः ॥ ११९ ॥ प्राप्तेकलियुगे
घोरेमृदुतामुपयास्यति ॥ पश्चिमांबुधितीरस्थंगोकर्णक्षेत्रमुत्तमं ॥ १२० ॥ ब्रह्मह
त्यादिपापानिदहतीतिकिमद्भुतं ॥ येचात्रब्रह्महंतारोयेचभूतद्रुहःशठाः १२१ ॥ ये
सर्वगुणहीनाश्चपरदाररताश्चये ॥ येदुर्वृत्तादुराचारादुःशीलाःकृपणाश्चये॥१२२॥
लुब्धाः क्रूराः खलामूढाः स्तेनाश्चैवातिकामिनः ॥ तेसर्वेप्राप्यगोकर्णेस्नात्वाती
र्थजलेषुच ॥ १२३ ॥ देवंमहाबलंदृष्ट्वाप्रयाताः शांकरंपदं ॥ तत्रपुण्यासुतिथिषुपु
ण्यर्क्षेपुण्यवासरे ॥ १२४ ॥ येऽर्चयंतिमहेशानंतेरुद्राः स्युर्नसंशयः ॥ यदाकदाचि
द्गोकर्णेयोवाकोवापिमानवः ॥ १२५ ॥ प्रविश्यपूजयेदीशंसगच्छेद्ब्रह्मणःपदं ॥ र
वींदुसौम्यवारेषुयदादर्शोभविष्यति ॥ १२६ ॥ तदाजलनिधौस्नानंदानंचपितृत
र्पणं ॥ शिवपूजाजपोहोमोव्रतचर्याद्विजार्चनं ॥ १२७ ॥ यत्किंचिद्वाकृतंकर्मतदनं
तफलप्रदं ॥ व्यतीपातादियोगेषुरविसंक्रमणेषुच ॥ १२८ ॥ महाप्रदोषवेलासु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शिवपूजाविमुक्तिदा ॥ अथैकांतेप्रवक्ष्यामितिथिंपार्थिवमुक्तिदां ॥ १२९ ॥ यस्यां
किलमहाव्याधोलेभेशंभोःपरंपदं॥माघमासेमहापुण्यायासाकृष्णचतुर्दशी॥१३०॥
शिवलिंगंबिल्वपत्रंदुर्लभंहिचतुष्टयं ॥ अहोबलवतीमायाययाशैवीमहातिथिः ॥
॥ १३१ ॥ नोपोष्यतेजनैर्मूढैर्महामूकैरिवत्रयी ॥ उपवासोजागरणंसन्निधिः परमे
शितुः ॥ १३२ ॥ गोकर्णेशिवलोकस्यनृणांसोपानपद्धतिः॥ शृणुराजन्नहमपिगोक
र्णादधुनागतः ॥ १३३ ॥ उपास्यैनांशिवतिथिंविलोक्यचमहोत्सवं ॥ अस्यांशि
वतिथौसर्वेमहोत्सवदिदृक्षवः ॥ १३४ आगताः सर्वदेशेभ्यश्चातुर्वर्ण्यामहाजनाः॥
स्त्रियोवृद्धाश्चबालाश्चचतुर्थाश्रमवासिनः १३५ ॥ आगत्यदृष्ट्वादेवेशंलेभिरेकृतकृ
त्यतां ॥ अथाहमप्यमीशिष्याऋषयश्चतथापरे ॥ १३६ ॥ राजर्षयश्चराजेंद्रसन
काद्याः सुरर्षयः ॥ स्नात्वासर्वेषुतीर्थेषुसमुपास्यमहाबलं ॥१३७॥ लब्ध्वाचजन्म
साफल्यंप्रयाताःसर्वतोदिशं ॥ अमुनाद्यनरेंद्रेणजनकेनयियक्षुणा ॥ १३८ ॥ नि
मंत्रितोहंसंप्राप्तोगोकर्णाच्छिवमंदिरात्॥प्रत्यागमंकिमप्यंगदृष्ट्वाश्चर्यमहंपथि॥
महानंदनमनसाकृतार्थोस्मिमहीपते ॥ १३९ ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्तरखंडे
गोकर्णमहिमानुवर्णनंनामद्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥ राजोवाच ॥ किंदृष्टंभवताब्रह्म

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

न्नाश्चर्यं पथि कुत्र वा ॥ तन्ममाख्याहि येनाहं कृतकृत्यत्वमाप्नुयां ॥ १ ॥ गौतमउ० ॥
गोकर्णाद्हमागच्छन्कापि देशो विशांपते ॥ जाते मध्यान्हसमये लब्धवान्विमलं स
रः ॥ २ ॥ तत्रोपस्पृश्य सलिलं विनीय च पथश्रमं ॥ सुस्निग्धशीतलच्छायं न्यग्रोधं
समुपाश्रयं ॥ ३ ॥ अथाविदूरे चांडालीं वृद्धामंधां कृशाकृतिं ॥ शुष्यन्मुखीं निराहारां
बहुरोगनिपीडितां ४ ॥ कुष्ठव्रणपरीतांगीमुद्यत्कृमिकुलाकुलां ॥ पूयशोणितसंस
सक्तक्षरत्पटलसत्कटीं ॥ ५ ॥ महायक्ष्मनलस्थेन कंठसंरोधविव्हलां ॥ विनष्टदं
तामव्यक्तां विलुठंतीं मुहुर्मुहुः ॥ ६ ॥ चंडार्ककिरणस्पृष्टखरोष्णरजसाप्लुतां ॥ वि
ण्मूत्रपूयदिग्धांगीं असृग्गंधदुरासदां ॥ ७ ॥ कफरोगबहुश्वासश्लथनाडीबहुव्य
थां ॥ विध्वस्तकेशावयवामपश्यन्मरणोन्मुखीं ॥ ८ ॥ तादृग्व्यथां च तां वीक्ष्य कृप
याहं परिप्लुतः ॥ प्रतीक्षन्मरणं तस्याः क्षणं तत्रैव संस्थितः ॥ ९ ॥ अथांतरिक्षपद
वीं सिंचंतमिव रश्मिभिः ॥ दिव्यं विमानमानीतमद्राक्षं शिवकिंकरैः ॥ १० ॥ तस्मिन्
खं दुवन्हीनां तेजसामिव पंजरे ॥ विमाने सूर्यसंकाशानपश्यं शिवकिंकरान् ॥ ११ ॥
ते वै त्रिशूलखट्वांगटंकचर्मासिपाणयः ॥ चंद्रार्धभूषणाः सांद्रचंद्रकुंदोरुवर्चसः ॥ १२ ॥
किरीटकुंडलभ्राजन्महाहिवलयोज्ज्वलाः ॥ शिवानुगा मया दृष्टाश्चत्वारः शुभलक्ष

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

णाः॥१३॥तानापततआलोक्यविमानस्थान्सुविस्मितः॥उपसृत्यांतिकेवेगादपृच्छं
गगनेस्थितान्॥१४॥नमोनमोवस्त्रिदशोत्तमेभ्यास्त्रिलोचनश्रीचरणानुगेभ्यः॥त्रिलो
करक्षाविधिमावहभ्द्यस्त्रिशूलचर्मासिगदाधरेभ्यः॥१५॥विदिताहिमयायूयंमहेश्व
रपदानुगाः॥इयंवोलोकरक्षार्थागतिराहोविनोदजा॥१६॥उतसर्वजनाघौघविजया
यकृतोद्यमाः ॥ ब्रूतकारुण्यतोमह्यंयस्माद्यूयमिहागताः॥ १७ ॥ शिवदूताऊचुः ॥
एषाग्रेदृश्यतेवृद्धाचांडालीमरणोन्मुखी ॥ एतामानेतुमायाताःसंदिष्टाःप्रभुणावयं ॥
॥ १८ ॥ इत्युक्तेशिवदूतैस्तैरपृच्छंपुनरप्यहं ॥ विस्मयाविष्टचित्तस्तान्कृतांजलिरव
स्थितः ॥ १९ ॥ अहोपापीयसीघोराचांडालीकथमर्हति ॥ दिव्यंविमानमारोढुंशु
नीवाध्वरमंडपं ॥ २० ॥ आजन्मतोशुचिप्रायांपापांपापानुगामिनीं ॥ कथमेनांदु
राचारांशिवलोकंनिनीषथ ॥ २१ ॥ अस्यानास्तिशिवज्ञानंनास्तिघोरतरंतपः ॥ स
त्यंनास्तिदयानास्तिकथमेनांनिनीषथ ॥ २२ ॥ पशुमांसकृताहारांवारुणीपूरितोद
रां ॥ जीवहिंसारतांनित्यंकथमेनांनिनीषथ ॥ २३ ॥ नचपंचाक्षरीजप्तानकृतांशिव
पूजनं ॥ नध्यातोभगवान्शंभुःकथमेनांनिनीषथ ॥ २४ ॥ नोपोषिताशिवतिथिर्नकृ
तंभूतसौहृदं ॥ नेष्टापूर्तादिकंवापिकथमेनांनिनीषथ ॥ २५॥ नचस्नातानितीर्थानि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नदानानिकृतानिच ॥ नचव्रतानिचीर्णानिकथमेनांनिनीषथ॥ २६ ॥ ईक्षणेपरिहर्त्त
व्याकिमुसंभाषणादिषु ॥सत्संगरहितांचंडांकथमेनांनिनीषथ॥२७ ॥जन्मांतरार्जि
तंकिंचिदस्याःसुकृतमस्तिवा ॥ तत्कथंकुष्ठयक्ष्मेणाकृमिभिःपरिभूयते ॥ २८॥ अ
होईश्वरचर्येयंदुर्विभाव्याशरीरिणां ॥ पापात्मानोऽपिनीयंतेकारुण्यात्परमंपदं ॥
॥ २९ ॥ इत्युक्तास्तेमयादूतादेवदेवस्यशूलिनः ॥ प्रत्यूचुर्मामथप्रीत्यासर्वसंशय
भेदिनः ॥ ३० ॥ शिवदूताऊचुः॥ ब्रह्मन्सुमहदाश्चर्यंशृणुकौतूहलंयदि ॥ इमामुद्दि
श्यचांडालींयदुक्तंभवताधुना ॥ ३१ ॥ आसीदियंपूर्वभवेकाचिद्ब्राह्मणकन्यका ॥
सुमित्रानामसंपूर्णसोमबिंबसमानना ॥ ३२ ॥ उत्फुल्लमल्लिकादामसुकुमारांगलक्ष
णा ॥ कैकेयद्विजमुख्यस्यकस्यचित्तनयासती ॥ ३३ ॥ तांसर्वलक्षणोपेतांरतेर्मूर्त्ति
मिवापरां ॥ वर्द्धमानांपितुर्गेहेवीक्ष्यासन्विस्मिताजनाः ॥ ३४ ॥ दिनेदिनेवर्धमा
नाबंधुभिर्लालिताभृशं ॥ साशनैर्यौवनंभेजेस्मरस्यैवमहाधनुः ॥ ३५॥ अथसाबंधु
वर्गैश्चसमेतेनकुमारिका ॥ पित्राप्रदत्ताकस्मैचिद्विधिनाद्विजसूनवे॥ ३६ ॥ साभ
र्त्तारमनुप्राप्यनवयौवनशालिनी ॥ किंचित्कालंशुभाचारारेमेबंधुभिरावृता ॥ ३७
अथकालवशात्तस्याःपतिस्तीव्ररुजार्दितः ॥ रूपयौवनकांतोपिपंचत्वमगमन्मुने ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ ३८ ॥ मृतेभर्त्तरिदुःखेनविदग्धहृदयासती ॥ उवासकतिचिन्मासान्सुशीलवि
जितेंद्रिया ॥ ३९ ॥ अथयौवनभारेणजृंभमाणेननित्यशः ॥ बभूवहृदयंतस्याःकंद
र्पपरिकंपितं ॥ ४० ॥ सागुप्ताबंधुवर्गेणशासितापिमहोत्तमैः ॥ नशशाकमनोरोद्धुं
मदनाकृष्टमंगना ॥ ४१ ॥ सातीव्रमन्मथाविष्टारूपयौवनशालिनी ॥ विधवापिवि
शेषेणजारमार्गरताभवत् ॥ ४२ ॥ नज्ञाताकेनचिदपिजारिणीतिविचक्षणा ॥ जुगू
हात्मदुराचारंकिंचित्कालमसत्तमा ॥ ४३ ॥ तांदोहदसमाक्रांतांघननीलमुखस्त
नीं ॥ कालेनबंधुवर्गोपिबुबोधविटदूषितां ॥ ४४ ॥ इतिभीतोमहाक्लेशाच्चिंतांलेभेदु
रत्ययां ॥ स्त्रियःकामेननश्यंतिब्राह्मणाहीनसेवया ॥ ४५ ॥ राजानोब्रह्मदंडेनयत
योभोगसंग्रहात् ॥ लीढंशुनातथैवान्नंसुरयावार्पितंपयः ॥ ४६ ॥ रूपंकुष्ठरुजाविष्टं
कुलंनश्यतिकुस्त्रिया ॥ इतिसर्वेसमालोच्यसमेताःपतिसोदराः ॥ ४७ ॥ तांत्यजुर्गो
त्रतोदूरंगृहीत्वासकचग्रहं ॥ सघटोत्सर्गमुत्सृष्टासानारीसर्वबंधुभिः ॥ ४८ ॥ विच
रंतीबहिर्ग्रामात्दृष्टाशूद्रेणकेनचित् ॥ सतांदृष्ट्वावरारोहांपीनोन्नतपयोधरां॥ ४९
गृहंनिनायसाम्नाचाविधवांशूद्रनायकः ॥ सानारीतस्यमहिषीभूत्वातेनदिवानिशं
॥ ५० ॥ रममाणाक्वचिद्देशेन्यवसद्गृहवल्लभा ॥ तत्रसापिशिताहारानित्यमापीतवा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रुणी ॥ ५१ ॥ लेभे सुतंचशूद्रेणरममाणारतिप्रिया ॥ कदाचिद्भर्तृरिक्तापियातेपीत
सुरातुसा ॥ ५२ ॥ इयेषपिशिताहारंमदिरामदविह्वला ॥ अथमेषेषुबद्धेषुगोभिः
सहबहिर्व्रजे ॥ ५३ ॥ ययौकृपणमादायसातमोंधेनिशामुखे ॥ अविमृश्यमदावेशा
न्मेषबुध्यामिषाप्रिया ॥ ५४ ॥ एकंजघानगोवत्संक्रोशंतंनिशिदुर्भगा ॥ निहतंगृह
मानीयज्ञात्वागोवत्समंगना ॥ ५५ ॥ भीताशिवशिवेत्याहकेनाचित्पुण्यकर्मणा ॥
सामुहूर्तमितिध्यात्वापिशितासवलालसा ॥ ५६ ॥ छित्वातमेवगोवत्संचकाराहार
मीप्सितं ॥ गोवत्सार्धशरीरेणकृताहाराथसापुनः ॥ ५७ ॥ तदर्धदेहंनिक्षिप्यब
हिश्चुक्रोशकैतवात् ॥ अहोव्याघ्रेणभग्नोऽयंजग्धोगोवत्सकोव्रजे ॥ ५८ ॥ इतित
स्याःसमाक्रंदःसर्वेगेहेषुशुश्रुवे ॥ अथसर्वेशूद्रजनाःसमागम्यांतिकेस्थिताः ॥ ५९
हतंगोवत्समालोक्यव्याघ्रेणेतिशुचंययुः ॥ गतेषुतेषुसर्वेषुव्युष्टायांचततोनिशि ॥
॥ ६० ॥ तद्भर्तागृहमागत्यदृष्टवान्गृहविड्वरं ॥ एवंबहुतिथेकालेगतेसाशूद्रवल्लभा
॥ ६१ ॥ कालस्यवशमापन्नाजगामयममंदिरं ॥ यमोपिधर्ममालोक्यतस्याःकर्मच
पौर्विकं ॥ ६२ ॥ निर्वर्त्यनिरयावासाच्चक्रेचंडालजातिकां ॥ सापिभ्रष्टायमपुराच्चां
डालगर्भमाश्रिता ॥ ६३ ॥ ततोबभूवजात्यंधाप्रशांतागारमेचका ॥ तत्पिताकोपि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चांडालोदेशेकुत्रचिदास्थितः ॥ ६४ ॥ तांतादृशीमपिसुतांकृपयापर्यपोषयत् ॥ अ
भोज्येनकदन्नेनशुनालीढेनपूतिना ॥ ६५ ॥ अपेयैश्चरसैर्मात्राघोषितासादिनेदि
ने ॥ जात्यंधासापिकालेनबाल्येकुष्ठरुजार्दिता ॥ ६६ ॥ ऊढानकेनचिद्वापिचांडा
लेनातिदुर्भगा ॥ अतीतबाल्येसाकालेविध्वस्तपितृमातृका ॥ ६७ ॥ दुर्भगेतिप
रित्यक्ताबंधुभिश्चसहोदरैः ॥ ततःक्षुधार्दितादीनाशोचंतीविगतेक्षणा ॥ ६८ ॥ गृही
तयष्टिःकृच्छ्रेणसंचचालसलोष्टिका ॥ पत्तनेष्वपिसर्वेषुयाचमानादिनेदिने ॥ ६९ ॥
चांडालोच्छिष्टपिंडेनजठराग्निमतर्पयत् ॥ एवंकृच्छ्रेणमहतानीत्वासुबहुलंवयः ॥
॥ ७० ॥ जरयाग्रस्तसर्वांगीदुःखमापदुरत्ययं॥निरन्नपानवसनासाकदाचिन्महाज
नान् ॥ ७१ ॥ आयास्यंत्यांशिवतिथौगच्छतोबुबुधेध्वगान् ॥ तस्यांतुदेवयात्रायां
देशदेशांतयायिनां ॥ ७२ ॥ विप्राणांसाग्निहोत्राणांसस्त्रीकाणांमहात्मनां ॥ रा
ज्ञांचसावरोधानांसहस्तिरथवाजिनां ॥ ७३ ॥ सपरीवारघोषाणांयानछत्रादिशो
भिनां ॥ तथान्येषांचविट्शूद्रसंकीर्णानांसहस्रशः ॥ ७४ ॥ हसतांगायतांकापिनृ
त्यतामथधावतां ॥ जिघ्रतांपिबतांकामाद्गच्छतांप्रतिगर्जतां ॥ ७५ ॥ संप्रयाणेमनु ॥१२॥
ष्याणांसंभ्रमःसुमहानभूत् ॥ इतिसर्वेषुगच्छत्सुगोकर्णेशिवमंदिरं ॥ ७६ ॥ पश्यं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तिदिविजाःसर्वैर्विमानस्थाःसकौतुकाः ॥ अथेयमपिचांडालीवसनाशनतृष्णया ॥
॥ ७७ ॥ महाजनान्याचयितुंसंचचालशनैःशनैः॥ करावलंबेनान्यस्याःप्राग्जन्मा
र्जितकर्मणा ॥ ७८ ॥ दिनैःकतिपयैर्यातागोकर्णक्षेत्रमाययौ ॥ ततोविदूरेमार्गस्थ
निषण्णाविवृतांजलिः॥ ७९ ॥ याचमानामुहुःपांथान्बभाषेकृपणंवचः ॥प्राग्जन्मा
र्जितपापौघैःपीडितायाश्चिरंमम ॥ ८०॥ आहारमात्रदानेनदयांकुरुतभोजनाः ॥
त्रातारःपरमार्तानांदातारःपरमाशिषां ॥ ८१ ॥ कर्तारोबहुपुण्यानांदयांकुरुतभो
जनाः॥ वसनाशनहीनायांस्वपितायांमहीतले ॥ ८२ ॥ महापांसुनिमग्नायांदयां
कुरुतभोजनाः ॥ महाशीतातपार्त्तायांपीडितायांमहारुजा ॥ ८३ ॥ अंधायांमयि
वृद्धायांदयांकुरुतभोजनाः ॥ चिरोपवासदीप्तायांजठराग्निविवर्धनैः ॥८४॥ संदह्य
मानसर्वांग्यांदयांकुरुतभोजनाः॥ अनुपार्जितपुण्यायांजन्मांतरशतेष्वपि ॥८५॥
पापायांमंदभाग्यायांदयांकुरुतभोजनाः ॥ एवमभ्यर्थयंत्यास्तुचांडाल्याःप्रसृतेंज
लौ ॥ ८६ ॥ एकःपुण्यतमःपांथःसोक्षिपद्बिल्वमंजरीं ॥ तामंजलौनिपतितांसावि
मृश्यपुनःपुनः ॥८७॥ अभक्ष्येत्येवमत्वाथदूरेप्राक्षिपदातुरा ॥ तस्याःकरेणनि
र्मुक्ताराञौसाबिल्वमंजरी ॥ ८८ ॥ पपातकस्यचिद्दिष्ट्याशिवलिंगस्यमस्तके ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ब्र.खं. सैवंशिवचतुर्दश्यांरात्रौपांथजनान्मुहुः ॥ ८९ ॥ याचमानापियत्किंचिन्नलेभेदैवयो अ०
॥१३॥ गतः ॥ तत्रोषितानयारात्रिर्भद्रकाल्यास्तुपृष्ठतः ॥ ९० ॥ किंचिदुत्तरतः स्थानंतद ३
र्धनातिदूरतः ॥ ततःप्रभातेभ्रष्टाशाशोकेनमहताप्लुता ॥ ९१ ॥ शनैर्निववृतेदीना
स्वदेशायैवकेवला ॥ श्रांताचिरोपवासेननिपतंतीपदेपदे ॥ ९२ ॥ क्रंदंतीबहुरो
गार्तावेपमानाभृशातुरा ॥ दह्यमानार्कतापेननष्टदेहासयष्टिका ॥ ९३ ॥ अतीत्य
तावतींभूमिंनिपपातविचेतना ॥ अथविश्वेश्वरःशंभुःकरुणामतवारिधिः ॥ ९४ ॥ ए
नामानयतेत्यस्मान्युयुजेसाविमानकान् ॥ एषाप्रवृत्तिश्चांडाल्यास्तवेहपरिकीर्त्ति
ता ॥ ९५ ॥ यथासंदर्शिताशंभोःकृपणेषुकृपालुता ॥ कर्मणःपरिपाकोत्थांगतिंपश्य
महामते ॥ ९६ ॥ अधमापिपरंस्थानमारोहतिनिरामयं ॥ यदेतयापूर्वभवेनान्नदा
नादिकंकृतं ॥ ९७ ॥ क्षुत्पिपासादिभिःक्लेशैस्तस्मादिहनिपीड्यते ॥ यदेषामदवेगा
धाचक्रेपापंमहोल्बणं ॥ ९८ ॥ कर्मणातेनजात्यंधाबभूवात्रैवजन्मनि ॥ अपिविज्ञा
यगोवत्संयदेषाभक्षयत्पुरा ॥ ९९ ॥ कर्मणातेनचांडालीबभूवेहविगर्हिता ॥ यदेषा
स्वपथंहित्वाजारमार्गरतापुरा ॥ १०० ॥ तेनपापेनमहताबहुकुष्ठव्रणान्विता ॥ ॥ १३॥
कामार्त्तायदियंस्वैरंशूद्रेणरमितापुरा ॥ १ ॥ महासृक्पूयकृमिभिःपीड्यतेतेनपाप्म

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ना ॥ यदेतया पूर्वभवे सुरापीता विमूढया ॥२॥ महायक्ष्मार्तिहृच्छूलैः पीड्यते तेन पा
प्मना ॥ अत्रैव सर्वे मर्त्येषु पापचिन्हानि कृत्स्नशः ॥३॥ लक्ष्यंते मुनिशार्दूल सवित्रे
कैर्महात्मभिः ॥ अत्र ये बहुरोगार्त्ता ये पुत्रधनवर्जिताः ॥ ४ ॥ ये च दुर्लक्षणक्लिष्टा या
चका विगतन्हियः ॥ वासोन्नपानशयनभूषणाभ्यंजनादिभिः ॥ ५ ॥ हीना विरूपा
निर्विद्या विकलांगाः कुभोजनाः ॥ ये दुर्भाग्या निंदिताश्च ये चान्ये परसेवकाः ॥ ६ ॥
एते पूर्वभवे सर्वे सुमहत्पापकारिणः ॥ एवं विमृश्य यत्नेन दृष्ट्वा लोकजनस्थितिं ॥ ७॥
बुधो न कुरुते पापं यदि कुर्यात्स आत्महा ॥ देहोयं मानुषो जंतोर्बहुकर्मैकभाजनं ॥ ८॥
सदा सत्कर्म सेवेत दुष्कर्म सततं त्यजेत् ॥ पुण्यं सुखार्थी कुर्वीत दुःखार्थी पापमाचरेत्॥
॥ ९ ॥ द्वयोरेकतरं लोके गृण्हीत कुशलो जनः ॥ इमं मानुषमाश्रित्य देहं परमदुर्लभं॥
॥ १० ॥ अयमात्महितात्किंचिद्देवमेकं समाश्रयेत्॥ अथ पापानि सर्वाणि कुर्वन्नपि सदा
नरः ॥ ११ ॥ शिवमेकमतिर्ध्यायेत्स संतरति पातकं ॥ मृता पूर्वभवे त्वेषा यदा प्राप्ता य
मालये ॥ १२ ॥ तदा वितर्कः सुमहानासीद्यमसभासदां ॥ यद्यपि ब्राह्मणी त्वेषा
सत्कुलाचारदूषिता ॥ १३ ॥ अतोस्माभिरिहानीता निरयं यातु वा न वा ॥ अनया
साधितः बाल्ये पुण्यलेशोस्ति वा न वा ॥१४॥ अथापि सुविमृश्यैवं धार्यो दंडोत्र नान्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

था ॥ बहुजन्मसहस्रेषुकृतपुण्यविपाकतः ॥ १५ ॥ नृणांब्रह्मकुलेजन्मलभ्यतेहि
कथंचन ॥ अतोस्याः पूर्वपूर्वेषुकृताघंनास्तिजन्मसु ॥ १६ ॥ अन्यथासत्कुलेजन्म
कथमेषाप्रपद्यते ॥ अत्रैवजन्मन्यनयाकृतमंहोदुरत्ययं ॥ १७ ॥ अथापिनरकावा
संप्रायशोनेयमर्हति ॥ किंतुगोवत्सकंहत्वाविमृश्यागतसाध्वसा ॥ ११८ ॥ एषा
शिवशिवेत्याहप्राग्जन्मार्जितकर्मणा ॥ यदेषापापविच्छित्त्यैसकृदप्युरुमंगलं॥१९
शिवनामवदेद्भक्त्यातर्हिगच्छेत्परंपदं ॥ एकजन्मकृतस्यास्यदारुणस्यापियत्फलं
॥१२०॥क्रमेणानुभवत्वेषाभूत्वाचांडालजातिका ॥अस्मादन्यतमःकोवानरकोस्ति
नृणामिह ॥ २१ ॥ अनेकक्लेशसंघातैर्यन्मुहुःपरिपीडनं ॥ दुष्कुलेजन्मदारिद्र्यंम
हाव्याधिर्विमूढता ॥ १२२ ॥ एकैकएवनरकःसर्वेवाचाथकिंपुनः॥प्राग्जन्मपुण्यभा
रेणयन्नामविवशाब्रवीत् ॥ १२३ ॥ तेनैषान्यभवेभूरिपुण्यमंतेकरिष्यति ॥ तेनपु
ण्येनमहतानिस्तीर्याघौघयातनाः ॥ १२४ ॥ विचार्यस्वयमेवेशोयद्युक्तंतत्करोतु
सः ॥ एवंवैवस्वतपुरेसर्वैर्यमपुरोगमैः ॥ १२५ ॥ विमृश्यचित्रगुप्ताद्यैरियमुक्तापत
द्भुवि ॥ आदौयदेषाशिवनामनारीप्रमादतोवाप्यसतीजगाद ॥ तेनेहभूयःसुकृते ॥१४॥
नशंभोर्बिल्वांकुराराधनपुण्यमाप ॥१२६॥ श्रीगोकर्णेशिवतिथावुपोष्याशिवमस्त

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

के ॥ कृत्वाजागरणंह्येषाचक्रेबिल्वार्पणंनिशि ॥ १२७ ॥ अकामतःकृतस्यास्यपु
ण्यस्यैवंवयत्फलम्॥ अद्यैवभोक्ष्यतेसेयंपश्यतस्तवनोमृषा ॥ १२८ ॥ गौतमउवा
च ॥ इत्युक्त्वाशिवदूतास्तेतस्याश्चांडालयोषितः ॥ जीवलेशंसमाकृष्ययुयुजुर्दिव्य
तेजसा ॥ १२९ ॥ तांदिव्यदेहसंक्रांतातेजोराशिसमुज्ज्वलां ॥ विमानेस्थापया
मासुःप्रीतास्तेशिवकिंकराः ॥ १३० ॥ अथसापरमोदाररूपलावण्यशालिनी ॥
दिव्यभूषणदीप्तांगीदिव्यांबरविधारिणी ॥ १३१ ॥ देहेनदिव्यगंधेनदिव्यतेजो
विकाशिनी ॥ दिव्यमाल्यावतंसेनविरराजविमानगा ॥ १३२ ॥ रत्नछत्रपताका
द्यैर्गीतवादित्रनिस्वनैः ॥ मध्येसाशिवदूतानांमोदमानावरानना ॥ १३३ ॥ अनु
भूतानिजन्मानिस्मृत्वास्मृत्वापुनःपुनः॥ भीतात्रस्ताहढाश्चर्यंदृष्ट्वास्वप्नमिवोत्थिता
॥ १३४ ॥ काहंकेर्ममहासिद्धाःकोयंलोकोमनोरमः ॥ गतमेवपुनःकष्टंचंडचांडाल
गोत्रजं॥१३५॥अहोसुमहदाश्चर्यंदृष्टंमायाविलासजं ॥यन्मेभवसहस्त्रेषुभ्रांतंभ्रांतं
पुनःपुनः ॥ १३६ ॥ अहोईश्वरपूजायामाहात्म्यंविस्मयावहं ॥ पत्रमात्रेणसंतुष्टो
योददातिनिजंपदं ॥ १३७ ॥ इतितांजातनिर्वेदांस्मरंतींभगवत्पदं ॥ दिव्यंवि
मानमारोप्यतेमहेश्वरकिंकराः ॥ १३८ ॥ आलोकयत्सुसर्वेषुलोकेशेषुसविस्मयं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

आमंत्र्यतामथानिन्युःपरमेश्वरसान्निधिं ॥ १३९ ॥ राजन्सुमहदाश्चर्यमाख्यातंगि
रिजापतेः ॥ माहात्म्यंभक्तिलेशस्यसर्वाघौघविनाशनं ॥ १४० ॥ राजोवाच भ
गवन्परमेशस्यकीदृशोलोकउत्तमः ॥ तस्यमेलक्षणंब्रूहियद्यस्तिमयितेदया ॥४१
गौतमउवाच ॥ ब्रम्हादिसुरनाथानांलोकेष्वपिसुदुर्लभः ॥ यआनंदःसदायत्रसलो
कः पारमेश्वरः ॥ ४२ ॥ सर्वातिगमनंयत्रज्योतिर्यत्रप्रतिष्ठितं ॥ क्वापिनास्तितमो
योगः सलोकःपारमेश्वरः ॥ ४३ ॥गुणवृत्तिविनिस्तीर्यसंप्राप्ता।यत्रयोगिनः ॥ नप
तेयुःपुनःसर्वेसलोकःपारमेश्वरः ॥ ४४ ॥यत्रवासंनकुर्वंतिक्रोधलोभमदादयः ॥ य
त्रावस्थानजन्माद्याःसलोकःपारमेश्वरः ॥ ४५॥ सर्वेषांनिगमनांचयदेकंक्षेत्रमुच्य
ते ॥ यस्मान्नास्तिपरंवित्तंतत्पदंपारमेश्वरं ॥ ४६ ॥ प्रत्याहारासनध्यानप्राणसं
यमनादिभिः ॥ यत्रयोगपथैःप्राप्तुंयतंतेयोगिनःसदा ॥ ४७ ॥ यत्रदेवःसदानंद
निर्मलज्ञानरूपया ॥ अस्तिदेव्यासहक्रीडन्सलोकःपारमेश्वरः ॥ ४८ ॥ जन्मा
नेकसहस्त्रेषुसंभृतैःपुण्यराशिभिः ॥ आरूढाःपुरुषानार्यःक्रीडंतेयत्रसंगताः ॥४९॥
तेजोराशौसमालीनादुर्विभाव्येमनोरमे ॥ अहोरात्रादिसंस्थानंनविंदंतिकदाचन ॥ १५॥
॥१५०॥ सलोकःपरमेशस्यदुर्लभोहिकुयोगिनः ॥ एतद्भक्तिसुपूर्णायेतैरेवप्रतिप

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

द्यते ॥ ५१ ॥ येयत्कथाश्रवणकीर्तनजातहर्षायेसर्वभूतसुहृदःप्रशमैकनिष्ठाः ॥
संसारचक्रमतिवाह्यनिरस्तमोहास्तेशांकरंपदमवाप्यसुखंरमंते ॥ ५२ ॥ तथात्व
मपिराजेंद्रगोकर्णगिरिशालयं ॥ गत्वाप्रशमिताघौघः कृतकृत्यत्वमाप्नुहि ॥५३॥
तत्रसर्वेषुकालेषुस्नात्वाभ्यर्च्यमहाबलम् ॥ कृत्वाशिवचतुर्दश्यामुपवासंसमाहितः
॥ ५४ ॥ कृत्वाजागरणंरात्रौबिल्वैरभ्यर्च्यशंकरं ॥ सर्वपापविनिर्मुक्तःशिवलोक
मवाप्स्यसि ॥ ५५ ॥एषतेविमलोराजन्नुपदेशोमयाकृतः ॥ स्वस्तितेस्तुगमिष्या
मिमिथिलाधिपतेःपुरीं ॥ ५७ ॥ इत्यामंत्र्यमुनिःप्रीत्यागौतमोमिथिलांययौ ॥सो
पिहृष्टमनाराजागोकर्णप्रत्यपद्यत ॥ ५८ ॥तत्रदृष्ट्वामहादेवंस्नात्वाभ्यर्च्यमहाब
लं ॥ निःशेषजातपापौघोलेभेशंभोःपरंपदं ॥ ५९ ॥ यइमांशृणुयान्नित्यंकथांशैवीं
मनोहरां ॥ श्रावयेद्वाजनोभक्त्यासयातिपरमांगतिं ॥१६० ॥ इतिकथितमशेष
श्रेयसामादिबीजंभवशतदुरितघ्नंध्वस्तमोहांधकारं ॥ चरितममरगेयंमन्मथारेरु
दारंसततमपिनिषेव्यंस्वास्तिमद्भिश्चलोकैः ॥ १६१ ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्त
रखंडेशिवचतुर्दशीमाहात्म्यंनामतृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ सूतउवाच ॥ भूयोपिशि
वमाहात्म्यंवक्ष्यामिपरमाद्भुतं ॥ शृण्वतांसर्वपापघ्नंभवपाशविमोचनं ॥ १ ॥ दुरुत

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रेदुरितांभोधौमज्जतांविषयात्मनां ॥ शिवपूजांविनाकश्चित्तरणोनास्तिनिरूपितः ॥
॥ २ ॥ शिवपूजांसदाकुर्याद्बुद्धिमानिहमानवः ॥ अशक्तश्चेत्कृतांपूजांपश्येद्भक्तिवि
नम्रधीः ॥ ३ ॥ अश्रद्धयापियःकुर्याच्छिवपूजांविमुक्तिदां ॥ पश्येद्वासोपिकालेनप्र
यातिपरमंपदं ॥ ४ ॥ आसीत्किरातदेशेषुनाम्नाराजाविमर्दनः ॥ शूरःपरमदुर्द्ध
र्षोजितशत्रुःप्रतापवान् ॥ ५ ॥ सर्वदामृगयासक्तःकृपणोनिर्घृणोबली ॥ सर्वमांसा
शनःक्रूरःसर्ववर्णांगनावृतः ॥ ६ ॥ तथापिकुरुतेशंभोःपूजांनित्यमतंद्रितः ॥ चतु
र्दश्यांविशेषेणपक्षयोःशुक्लकृष्णयोः ॥ ७ ॥ महाविभवसंपन्नांपूजांकृत्वासमोदते ॥
हर्षेणमहताविष्टोनृत्यतिस्तौतिगायति ॥ ८ ॥ तस्यैवंवर्तमानस्यनृपतेःसर्वभक्षि
णः ॥ दुराचारस्यमहिषीचेष्टितेनान्वतप्यत ॥ ९ ॥ सावैकुमुद्वतीनामराज्ञीशील
गुणान्विता ॥ एकदापतिमासाद्यरहस्येतदपृच्छत ॥ १० ॥ एतत्तेचरितंराजन्मह
दाश्चर्यकारणं ॥ क्वतेमहान्दुराचारःक्वभक्तिःपरमेश्वरे ॥ ११ ॥ सर्वदासर्वभक्षस्त्वं
सर्वस्त्रीजनलालसः ॥ सर्वहिंसापरःक्रूरःकथंभक्तिस्तवेश्वरे ॥ १२ ॥ इतिपृष्टःसभू
पालोविमृश्यसुचिरंततः ॥ त्रिकालज्ञःप्रहस्यैनांप्रोवाचसुकुतूहलः ॥ १३ ॥ राजो
वाच ॥ अहंपूर्वभवेकश्चित्सारमेयोवरानने ॥ पंपानगरमाश्रित्यपर्यटामिसमंततः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ १४ ॥ एवंकालेषुगच्छत्सुतत्रैवनगरोत्तमे ॥ कदाचिदागतःसोहंमनोज्ञंशिवमंदि
रं ॥ १५ ॥ पूजायांवर्त्तमानायांचतुर्दश्यांमहातिथौ ॥ अपश्यमुत्सुकंदूराद्बहिर्द्वारं
समाश्रितः ॥ १६ ॥ अथाहंपरमंक्रुद्धैर्दंडहस्तैःप्रधावितः ॥ तस्माद्देशादपक्रांतःप्रा
णरक्षापरायणः ॥ १७ ॥ ततःप्रदक्षिणीकृत्यमनोज्ञंशिवमंदिरं ॥ बलिपिंडादिलो
भेनपुनर्द्वारमुपागतः ॥ १८ ॥ एवंपुनःपुनस्तत्रकृत्वाकृत्वाप्रदक्षिणां ॥ द्वारदेशेस
मासीनंनिजघ्नुर्निशितैःशरैः ॥ १९ ॥ सविद्धगात्रःसहसाशिवद्वारिगताशुभः ॥ जा
तोस्म्यहंकुलेराज्ञांप्रभावाच्छिवसन्निधेः ॥ २० ॥ दृष्टाचतुर्दशीपूजांदीपमालावि
लोकिताः ॥ तेनपुण्येनमहतात्रिकालज्ञोस्मिभामिनि ॥ २१ ॥ प्राग्जन्मवासनाभि
श्वसर्वभक्षोस्मिनिर्घृणः ॥ विदुषामपिदुर्लंघ्याप्रकृतिर्वासनामयी ॥ २२ ॥ अतो
हमर्चयामीशंचतुर्दश्यांजगद्गुरुं ॥ त्वमपिश्रद्धयाभद्रेभजदेवंपिनाकिनं॥२३ ॥राज्ञ्यु
वाच ॥ मत्पूर्वजन्मचरितंवक्तुमर्हसितत्त्वतः ॥ राजोवाच ॥ त्वंतुपूर्वभवेकाचित्कपो
तीव्योमचारिणी ॥ २४ ॥ कापिलब्धवतीकिंचिन्मांसपिंडंयदृच्छया ॥ त्वद्गृहीत
मथालोक्यगृध्रःकोप्यामिषंबली ॥ २५ ॥ निरामिषःस्वयंवेगादभिदुद्रावभीषणः॥
ततस्त्वंवीक्ष्यवित्रस्ताविद्रुतासिवरानने ॥ २६ ॥ तेनानुयाताघोरेणमांसपिंडजिघृ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

क्षया ॥ दिष्ट्याश्रीगिरिमासाद्यश्रांतातत्रशिवालयं ॥ २७ ॥ प्रदक्षिणंपरिक्रम्य
ध्वजाग्रेसमुपस्थिता ॥ अथानुसृत्यसहसातीक्ष्णतुंडोविहंगमः ॥ २८ ॥ त्वांनिहत्य
निपात्याधोमांसमादायजग्मिवान् ॥ प्रदक्षिणप्रक्रमणाद्देवदेवस्यशूलिनः ॥२९॥
तस्याग्रेमरणाच्चैवजातासीहनृपांगना ॥ राज्ञ्युवाच ॥ श्रुतंपूर्वमशेषेणप्राग्जन्मच
रितंमया ॥ ३० ॥ जातंचमहदाश्चर्यंभक्तिश्चममचेतसि ॥ अथान्यच्छ्रोतुमिच्छा
मित्रिकालज्ञमहामते ॥ ३१ ॥ इदंशरीरमुत्सृज्ययास्यावःकांगतिंपुनः ॥ राजोवा
च ॥ अतोभवेजनिष्येहंद्वितीयेसैंधवोनृपः ॥ ३२ ॥ सृंजयेशसुतात्वंहिमामेवप्रति
पत्स्यसे ॥ तृतीयेतुभवेराजासौराष्ट्रेभवितास्म्यहं ॥ ३३ ॥ कलिंगराजतनयात्वं
मेपत्नीभविष्यसि ॥ चतुर्थेतुभविष्यामिभवेगांधारभूमिपः ॥ ३४ ॥ मागधीराजत
नयातत्रत्वंममगेहिनी ॥ पंचमेऽवंतिनाथोहंभविष्यामियुगांतरे ॥ ३५ ॥ दशार्हरा
जतनयात्वमेवममवल्लभा ॥ अस्माज्जन्मनिषष्ठेहमानर्तेभवितानृपः ॥ ३६ ॥ यया
तिवंशजाकन्याभूत्वामामेवयास्यसि ॥ पांड्यराजकुमारोहंसप्तमेभविताभवे ॥
॥ ३७ ॥ तत्रमत्सदृशोनान्योरूपौदार्यगुणादिभिः ॥ सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञोबलवा ॥१७॥
न्दृढविक्रमः ॥ ३८ ॥ सर्वलक्षणसंपन्नःसर्वलोकमनोरमः ॥पद्मवर्णइतिख्यातःप

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ह्ममित्रसमद्युतिः ॥ ३९ ॥ भवितात्वंचवैदर्भीरूपेणाप्रतिमाभुवि ॥ नाम्नाव
सुमतीख्यातारूपावयवशोभिनी ॥ ४० ॥ सर्वराजकुमाराणांमनोनयननंदि
नी ॥ सात्वंस्वयंवरेसर्वान्विहायनृपनंदनान् ॥ ४१ ॥ वरंप्राप्स्यासिमामे
वदमयंतीवनैषधं ॥ सोहंजित्वानृपान्सर्वान्प्राप्यत्वांवरवर्णिनीं ॥ ४२ ॥ स्व
राष्ट्रस्थोखिलान्भोगान्भोक्ष्येवर्षगणान्बहून् ॥ इष्ट्वाचविविधैर्यज्ञैर्वाजिमेधादि
भिः शुभैः ॥ ४३ ॥ संतर्प्यपितृदेवर्षीन्दानैश्चद्विजसत्तमान् ॥ संपूज्यदेवदे
वेशंशंकरंलोकशंकरं ॥ ४४ ॥ पुत्रेराज्यधुरंन्यस्यगंतास्मितपसेवनं ॥ तत्रागस्त्या
न्मुनिवराद्ब्रह्मज्ञानमवाप्यच ॥ ४५ ॥ त्वयासहगमिष्यामिशिवस्यपरमंपदं ॥ च
तुर्दश्यांचतुर्दश्यांएवंसंपूज्यशंकरं ॥ ४६ ॥ सप्तजन्मसुराजत्वंभविष्यतिवरानने॥
इत्येतत्सुकृतंलब्धं पूजादर्शनभावतः ॥४७॥कसारमेयोदुष्टात्माकेदृशीबतसद्गति
॥ सूतउ० ॥ इत्युक्तानिजनाथेनसाराज्ञीशुभलक्षणा ॥ ४८ ॥ परंविस्मयमापन्ना
पूजयामासतंमुदा ॥ सोपिराजातयासार्द्धंभुक्काभोगान्यथेप्सितान् ॥ ४९॥जगा
मसप्तजन्मांतेशंभोस्तत्परमंपदं ॥ यएतच्छिवपूजायामाहात्म्यंपरमाद्भुतं ॥ शृणु
यात्कीर्त्तयेद्वापिसगच्छेत्परमंपदं ॥ ५० ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्तरखंडेचतुर्द

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शीमाहात्म्यंनामचतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ सूतउवाच ॥ शिवोगुरुःशिवोदेवःशिवोबं
धुःशरीरिणां ॥ शिवआत्माशिवोजीवःशिवादन्यन्नकिंचन ॥ १ ॥ शिवमुद्दिश्यय
त्किंचिद्दत्तंजप्तंहुतंकृतं ॥ तदनंतफलंप्रोक्तंसर्वागमविनिश्चितं ॥ २ ॥ भक्त्यानिवे
दितंशंभोः पत्रंपुष्पंफलंजलं ॥ अल्पादल्पतरंवापितदानंत्यायकल्पते ॥ ३ ॥
विहायसकलान्धर्मान्सकलागमनिश्चितान् ॥ शिवमेकंभजेद्यस्तुमुच्यतेसर्वबंध
नात् ॥ ४ ॥ याप्रीतिरात्मनःपुत्रेयाकलत्रेधनेपिसा ॥ कृताचेच्छिवपूजायांत्रायती
तिकिमद्भुतं ॥ ५ ॥ तस्मात्केचिन्महात्मानः सकलान्विषयासवान् ॥ त्यजंतिशिव
पूजार्थेस्वदेहमपिदुस्त्यजं ॥ ६ ॥ साजिव्हायाशिवंस्तौतितन्मनोध्यायतेशिवं ॥
तौकर्णौतत्कथालोलौतौहस्तौतस्यपूजकौ ॥ ७ ॥ तेनेत्रेपश्यतःपूजांतच्छिरःप्रण
तंशिवे ॥ तौपादौयौशिवक्षेत्रंभक्त्यापर्यटिनौसदा ॥ ८ ॥ यस्येंद्रियाणिसर्वाणिव
र्ततेशिवकर्मसु ॥ सनिस्तरतिसंसारंभुक्तिमुक्तिंचविंदति ॥ ९ ॥ शिवभक्तियुतोम
र्त्यश्चांडालः पुल्कसोपिच ॥ नारीनरोवाषंढोवासद्योमुच्येतसंसृतेः ॥ १० ॥ किंकु
लेनकिमाचारैः किंशीलेनगुणेनवा॥ भक्तिलेशयुतःशंभोःसवंद्यः सर्वदेहिनां ॥११॥
उज्जयिन्यामभूद्राजाचंद्रसेनसमाह्वयः ॥ जातोमानवरूपेणद्वितीयइववासवः ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ १२ ॥ तस्मिन्पुरेमहाकालंवसंतंपरमेश्वरं॥ संपूजयत्यसौभक्त्याचंद्रसेनोनृपोत्त
मः ॥ १३ ॥ तस्याभवत्सखाराज्ञःशिवपारषदाग्रणीः॥मणिभद्रोजिताभद्रःसर्वलो
कनमस्कृतः ॥ १४ ॥ तस्यैकदामहीभर्तुःप्रसन्नःशंकरानुगः ॥ चिंतामणिंददौदि
व्यंमणिभद्रोमहामतिः ॥ १५ ॥ समणिःकौस्तुभइवद्योतमानोर्कसन्निभः ॥ दृष्टः
श्रुतोवाध्यातोवानृणांयच्छतिमंगलं ॥ १६ ॥ तस्यकांतिलवस्पृष्टंकांस्यंताम्रायसं
त्रपु ॥ पाषाणादिकमन्यद्वासद्योभवतिकांचनं ॥ १७ ॥ सतंचिंतामणिंकंठेबिभ्रद्रा
जासनंगतः ॥ रराजराजादेवानांमध्येभानुरिवस्वयं॥ १८ ॥ सदाचिंतामणिग्री
वंतंश्रुत्वाराजसत्तमं ॥ प्रबुद्धतर्षाराजानःसर्वेक्षुब्धहृदोभवन् ॥ १९ ॥ स्नेहात्के
चिदयाचंतधार्ष्ट्यात्केचनदुर्मदाः ॥ दैवलब्धमजानंतोमणिमत्सारिणोनृपाः ॥२०॥
सर्वेषांभूभृतांयात्रायदाव्यर्थीकृतामुना ॥ राजानःसर्वदेशानांसंरंभंचक्रिरेतदा॥
॥ २१ सौराष्ट्राः कैकयाःशाल्वाःकलिंगशकमद्रकाः ॥ पांचालावंतिसौवीरामगधा
मत्स्यसृंजयाः ॥ २२ ॥ एतेचान्येचराजानः सहाश्वरथकुंजराः ॥ चंद्रसेनंमृधेजेतु
मुद्यमंचक्रुरोजसा ॥ २३ ॥ तेतुसर्वेसुसंरब्धाः कंपयंतोवसुंधरां ॥ उज्जयिन्याश्च
तुर्द्वाररुरुधुर्बहुसैनिकाः ॥ २४ ॥ संरुध्यमानांस्वपुरींदृष्ट्वाराजभिरुद्धतैः ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चंद्रसेनोमहाकालंतमेवशरणंययौ ॥ २५ ॥ एतस्मिन्नंतरेगोपीकाचित्तपुरवा
सिनी ॥ एकपुत्राभर्तृहीनातत्रैवासीच्चिरंतना ॥ २६ ॥ सापंचहायनंबालंवहं
तीगतभर्तृका ॥ राज्ञाकृतांमहापूजांददर्शगिरिजापतेः ॥ २७ ॥ सादृष्ट्वासर्वमाश्च
र्यंशिवपूजामहोदयं ॥ प्रणिपत्यस्वशिबिरंपुनरेवाभ्यपद्यत ॥ २८ ॥ एतत्सर्वम
शेषेणसदृष्ट्वाबल्लवीसुतः ॥ कुतूहलेनविदधेशिवपूजांविरक्तिदां ॥ २९ ॥ आनीयत्दृ
द्यंपाषाणंशून्येतुशिबिरोत्तमे ॥ नातिदूरेस्वशिबिराच्छिवलिंगमकल्पयत् ॥३० ॥
यानिकानिचपुष्पाणिहस्तलभ्यानिचात्मनः ॥ आनीयस्नाप्यतल्लिंगंपूजयामास
भक्तितः ॥ ३१ ॥ गंधालंकारवासांसिधूपदीपाक्षतादिकं ॥ विधायकृत्रिमैर्दिव्यैर्नै
वेद्यंचाप्यकल्पयत् ॥ ३२ ॥ भूयोभूयःसमभ्यर्च्यपत्रैःपुष्पैर्मनोरमैः ॥ नृत्यंचविवि
धंकृत्वाप्रणनामपुनःपुनः ॥ ३३ ॥ एवंपूजांप्रकुर्वाणंशिवस्यानन्यमानसं ॥ सापुत्रं
प्रणयाद्गोपीभोजनायसमाह्वयत् ॥ ३४ ॥मात्राहुतोपिबहुशःसपूजासक्तमानसः॥
बालोपिभोजनंनैच्छत्तदामातास्वयंययौ ॥ ३५ ॥ तंविलोक्यशिवस्याग्रेनिषण्णं
मीलितेक्षणं ॥ चकर्षपाणिंसंगृह्यकोपेनसमताडयत् ॥ ३६ ॥ आकृष्टस्ताडितोवा ॥१९॥
पिनागच्छत्स्वसुतोयदा ॥ तांपूजांनाशयामासाक्षिप्त्वालिंगंविदूरतः ॥ ३७ ॥ हा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हेतिरुदमानंतंनिर्भर्त्स्यस्वसुतंतदा ॥ पुनर्विवेशस्वगृहंगोपीरोषसमन्विता ॥३८॥
मात्राविनाशितांपूजांदृष्ट्वादेवस्यशूलिनः ॥ देवदेवेतिचुक्रोशनिपपातसबालकः ॥
॥ ३९ ॥ प्रनष्टसंज्ञःसहसाबाष्पपूरपरिप्लुतः ॥ लब्धसंज्ञोमुहूर्तेनचक्षुषीउदमील
यत् ॥ ४० ॥ ततोमणिस्तंभविराजमानंहिरण्मयद्वारकपाटतोरणं ॥ महार्हनीला
मलवज्रवेदिकंतदेवजातंशिबिरंशिवालयं ॥ ४१ ॥ संतप्तहेमकलशैर्बहुभिर्विचित्रैः
प्रोद्भासितस्फटिकसौधतलाभिरामं ॥ रम्यंचतच्छिवपुरंवरपीठमध्येलिंगंचरत्नस
हितंसददर्शबालः ॥ ४२ ॥ सदृष्ट्वासहसोत्थायभीतोविस्मितमानसः ॥ निमग्नइव
संतोषात्परमानंदसागरे ॥ ४३ ॥ विज्ञायशिवपूजायामाहात्म्यंतत्प्रभावतः ॥ न
मामदंडवद्भूमौस्वमातुरघशांतये ॥ ४४ ॥ देवक्षमस्वदुरितंममममातुरुमापते ॥ मू
ढायास्त्वामजानंत्याःप्रसन्नोभवशंकर ॥ ४५ ॥ यद्यस्तिमयियत्किंचित्पुण्यंत्वद्भ
क्तिसंभवं ॥ तेनापिशिवमेमातातवकारुण्यमाप्नुयात् ॥ ४६ ॥ इतिप्रसाद्यगिरिशं
भूयोभूयःप्रणम्यच ॥ सूर्येचास्तंगतेबालोनिर्जगामशिवालयात् ॥ ४७ ॥ अथाप
श्यत्स्वशिबिरंपुरंदरपुरोपमं ॥ सद्योहिरण्मयीभूतंविचित्रविभवोज्ज्वलं ॥ ४८ ॥
सोंतःप्रविश्यभवनंमोदमानोनिशामुखे ॥महामणिगणाकीर्णहेमराशिसमुज्ज्वलं॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ ४९ ॥ तत्रापश्यत्स्वजननींस्मरंतीमकुतोभयां ॥ महार्हरत्नपर्यंकेसितशय्यामधिश्रितां ॥ ५० ॥ रत्नालंकारदीप्तांगींदिव्यांबरविराजिनीं ॥ दिव्यलक्षणसंपन्नांसाक्षात्सुरवधूमिव ॥ ५१ ॥ जवेनोत्थापयामाससंभ्रमोत्फुल्ललोचनः ॥ अंबजागृहिभद्रंतेपश्येदंमहदद्भुतं ॥ ५२ ॥ इतिप्रबोधितागोपीस्वपुत्रेणमहात्मना ॥ ससंभ्रमंसमुत्थायतत्सर्वंप्रत्यवैक्षत ॥ ५३ ॥ अपूर्वमिवचतमानमपूर्वमिवबालकं ॥ अपूर्वंचस्वसदनंदृष्ट्वासीत्सुखविह्वला ॥५४ ॥ श्रुत्वापुत्रमुखात्सर्वंप्रसादंगिरिजापतेः ॥ राज्ञेविज्ञापयामासयोभजत्यनिशंशिवं ॥५५ ॥ सराजासहसागत्यसमाप्तनियमोनिशि ॥ गोपवध्वाश्चसदनंमाणिक्यवरकोज्वलं ॥ ५६ ॥ दृष्ट्वामहीपतिःसर्वैःसामात्यःसपुरोहितः॥मुहूर्तंविस्मितधृतिःपरमानंदनिर्भरः॥ ५७ ॥ प्रेम्णाबाष्पजलंमुंचन्परिरेभेतमर्भकं ॥ एवमत्यद्भुताकाराच्छिवमहात्म्यकीर्तनात् ॥ ५८ ॥ पौराणांसंभ्रमाच्चैवसारात्रिःक्षणतामगात् ॥ अथप्रभातेयुद्धायपुरंसंरुध्यसंस्थिताः ॥ ५९ ॥ राजानश्चारवक्रेभ्यःशुश्रुवुःपरमद्भुतं ॥ तेत्यक्तवैराःसहसाराजानश्चकिताभृशं ॥ ६० ॥ न्यस्तशस्त्राभिविविशुश्चंद्रसेनानुमोदिताः॥तांप्रविश्यपुरींरम्यांमहाकालंप्रणम्यच ॥ ६१ ॥ तद्गोपवनितागेहमाजग्मुःसर्वभूभृतः ॥ तेतत्रचं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

द्रसेनेनप्रत्युद्गम्याभिपूजिताः ॥ ६२ ॥ महार्हविष्टररताःप्रीत्यानंदनसुविस्मिताः॥
गोपसूनोःप्रसादायप्रादुर्भूतंशिवालयं ॥ ६३ ॥ लिंगंचवीक्ष्यसुमहच्छिवेचक्रुःप
रांमतिं ॥ तस्मैगोपकुमारायप्रीतास्तेसर्वभूभुजः ॥ ६४ ॥ वासोहिरण्यरत्नानि
गोमहिष्यादिकंधनं ॥ गजान्अश्वान्रथान्रौक्मान्छत्रयानपरिच्छदान् ॥६५॥
दासान्दासीरनेकाश्चददुःशिवकृपार्थिनः ॥ येयेसर्वेषुदेशेषुगोपास्तिष्ठंतिभूरिशः
॥ ६६ ॥ तेषांतमेवराजानंचक्रिरेसर्वपार्थिवाः ॥ अथास्मिन्नंतरेसर्वैस्त्रिदशैरभिपू
जितः ॥ ६७ ॥ प्रादुर्बभूवतेजस्वीहनुमान्वानरेश्वरः ॥ तस्याभिगमनादेवराजा
नोजातसंभ्रमाः ॥ ६८ ॥ प्रत्युत्थायनमश्चक्रुर्भक्तिनम्रात्ममूर्त्तयः॥ तेषांमध्येसमा
सीनःपूजितःप्लवगेश्वरः ॥ ६९ ॥ गोपात्मजंसमाश्लिष्यराज्ञोवीक्ष्येदमब्रवीत् ॥
सर्वेशृणुतभद्रंवोराजानोयेचदेहिनः ॥ ७० ॥ शिवपूजामृतेनान्यागतिरस्तिशरी
रिणां ॥ एषगोपसुतोदिष्ट्याप्रदोषेमंदवासरे ॥ ७१ ॥ अमंत्रेणापिसंपूज्यशिवं
शिवमवाप्तवान् ॥ मंदवारेप्रदोषोऽयंदुर्लभःसर्वदेहिनां ॥ ७२ ॥ तत्रापिदुर्लभत
रःकृष्णपक्षेसमागते ॥ एषपुण्यतमोलोकेगोपानांकीर्तिवर्धनः ॥ ७३ ॥ अस्यवं
शेष्टमोभावीनंदोनाममहायशाः॥प्राप्स्यतेतस्यपुत्रत्वंकृष्णोनारायणःस्वयं॥७४॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अद्यप्रभृति लोकेऽस्मिन्नेष गोपालनंदनः ॥ नाम्ना श्रीकर इत्युच्चैर्लोके ख्यातिं गमि
ष्यति ॥ ७५ ॥ सूत उवाच ॥ एवमुक्त्वांजनीसूनुस्तस्मै गोपकसूनवे ॥ उपदिश्य
शिवाचारं तत्रैवांतरधीयत ॥ ७६ ॥ ते च सर्वे महीपालाः संहृष्टाः प्रतिपूजिताः ॥ चंद्र
सेनं समामंत्र्य प्रतिजग्मुर्यथागतं ॥ ७७ ॥ श्रीकरोपि महातेजा उपदिष्टो हनूमता ॥
ब्राह्मणैः सह धर्मज्ञैश्चक्रे शंभोः समर्हणं ॥ ७८ ॥ कालेन श्रीकरः सोपि चंद्रसेनश्च भू
पतिः ॥ समाराध्य शिवं भक्त्या प्रापतुः परमं पदं ॥ ७९ ॥ इदं रहस्यं परमं पवित्रं य
शस्करं पुण्यमहर्धिवर्धनं ॥ आख्यानमाख्यातमघौघनाशनं गौरीशपादांबुजभक्ति
वर्धनं ॥ ८० ॥ इति श्रीस्कंदपुराणे ब्रह्मोत्तरखंडे पंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ ऋषय ऊचुः ॥
यदुक्तं भवता सूत महदाख्यानमद्भुतं ॥ शंभोर्माहात्म्यकथनमशेषाघहरं परं ॥ १ ॥
भूयोपि श्रोतुमिच्छामस्तदेव सुसमाहिताः ॥ प्रदोषे भगवान्शंभुः पूजितस्तु महा
त्मभिः ॥ २ ॥ संप्रयच्छति कां सिद्धिमेतन्नो ब्रूहि सुव्रत ॥ श्रुतमप्यसकृत्सूत भूय
स्तृष्णा प्रवर्धते ॥ ३ ॥ सूत उवाच ॥ साधु पृष्टं महाप्राज्ञा भवद्भिर्लोकविश्रुतैः ॥
अतोहं संप्रवक्ष्यामि शिवपूजाफलं महत् ॥ ४ ॥ त्रयोदश्यां तिथौ सायं प्रदोषः
परिकीर्तितः ॥ तत्र पूज्यो महादेवो नान्यो देवः फलार्थिभिः ॥ ५ ॥ प्रदोषपूजामाहा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्यकोनुवर्णयितुंक्षमः ॥ यत्रसर्वेपिविबुधास्तिष्ठंतिगिरिशांतिके ॥ ६ ॥ प्रदोषस
मयेदेवःकैलासेरजतालये ॥ करोतिनृत्यंविबुधैरभिष्टुतगुणोदयः ॥ ७ ॥ अथपूजा
जपोहोमस्तत्कथातद्गुणस्तवः ॥ कर्त्तव्योनियतंमर्त्यैश्चतुर्वर्गफलार्थिभिः ॥ ८ ॥
दारिद्र्यतिमिरांधानांमर्त्यानांभवभीरुणां ॥ भवसागरमग्नानांशर्वोयंपारदर्शनः॥९॥
दुःखशोकभयार्त्तानांक्लेशनिर्वाणमिच्छतां ॥ प्रदोषेपार्वतीशस्यपूजनंमंगलायनं
॥ १० ॥ दुर्बुद्धिरपिनीचोपिमंदभाग्यःशठोपिवा ॥ प्रदोषेपूज्यदेवेशंविपद्भ्यःसप्र
मुच्यते ॥ ११ ॥ शत्रुभिर्हन्यमानोपिदश्यमानोपिपन्नगैः ॥ शैलैराक्रम्यमाणोपि
पतितोपिमहांबुधौ ॥ १२ ॥ आविद्धकालदंडोपिनानारोगहतोपिवा ॥ नविनश्य
तिमर्त्योसौप्रदोषेगिरिशार्चनात् ॥ १३ ॥ दारिद्र्यंमरणंदुःखंऋणभारंनगोपमं ॥
सद्योविधूयसंपद्भिःपूज्यतेशिवपूजनात् ॥ १४ ॥ अत्रवक्ष्येमहापुण्यमितिहासंपुरा
तनं ॥ यंश्रुत्वामनुजाःसर्वेप्रयांतिकृतकृत्यतां ॥ १५ ॥ आसीद्विदर्भविषयेनाम्ना
सत्यरथोनृपः ॥ सर्वधर्मरतोधीरःसुशीलःसत्यसंगरः ॥ १६ ॥ तस्यपालयतोभूमिं
धर्मेणमुनिपुंगवाः ॥ व्यतीयायमहान्कालःसुखेनैवमहामते ॥ १७ ॥अथतस्यमही
भर्तुर्बभूवुःशाल्वभूभुजः ॥ शत्रवश्चोद्धतबलादुर्मर्षणपुरोगमाः ॥ १८ ॥ कदाचिद

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

थतेशाल्वाःसंनद्धबहुसैनिकाः ॥ विदर्भनगरींप्राप्यरुरुधुर्वीजिगीषवः ॥ १९ ॥
दृष्ट्वानिरुध्यमानांतांविदर्भाधिपतिःपुरीं ॥ योद्धुमभ्याययौतूर्णंबलेनमहतावृतः
॥ २० ॥ तस्यतैरभवद्युद्धंशाल्वैरपिबलोद्धतैः ॥ पातालेपन्नगेंद्रस्यगंधर्वैरिवदुर्मदैः
॥ २१ ॥ विदर्भनृपतिःसोथकृत्वायुद्धंसुदारुणं ॥ प्रनष्टोरुवलैःशाल्वैर्निहतोरण
मूर्द्धनि ॥ २२ ॥ तस्मिन्महारथेवीरेनिहतेमंत्रिभिःसह ॥ दुद्रुवुःसमरेभग्नाहतशेषा
श्वसैनिकाः ॥ २३ ॥ अथयुद्धेभिविरतेनदत्सुरिपुमंत्रिषु ॥ नगर्यांयुध्यमानायांजा
तेकोलाहलेरवे ॥ २४ ॥तस्यसत्यरथस्यैकाविदर्भाधिपतेःसती॥ भूरिशोकसमावि
ष्टाक्वचिद्यत्नाद्विनिर्ययौ ॥ २५ ॥ सानिशासमयेयत्नादंतर्वत्नीनृपांगना ॥ नि
र्गताशोकसंतप्ताप्रतीचींप्रययौदिशं ॥ २६ ॥ अथप्रभातेमार्गेणगच्छंतीसहसा
सती ॥ अतीत्यदूरमध्वानंददर्शविमलंसरः ॥ २७ ॥ तत्रागत्यवशारोहातप्ता
तापेनभूयसा ॥ विलसंतंसरस्तीरेछायावृक्षंसमाश्रयत् ॥ २८ ॥ तत्रैदैववशाद्रा
ज्ञीविजनेतरुकुट्टिमे ॥ असूतसमयेसाध्वीमुहूर्तेसद्गुणान्विते ॥ २९ ॥ अथसा
राजमहिषीपिपासाभिहताभृशं ॥ सरोवतीर्यचार्वंगीग्रस्ताग्राहेणभूयसा ॥ ३० ॥
जातमात्रःकुमारोपिविनष्टपितृमातृकः ॥ रुरोदोच्चैःसरस्तीरेक्षुत्पिपासार्दितोऽबलः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ ३१ ॥ तस्मिन्नेवंक्रंदमानेजातमात्रेकुमारके ॥ काचिदभ्याययौशीघ्रंदिष्टयाविप्र
वरांगना ॥ ३२ ॥ साप्येकहायनंबालमुद्वहंतीनिजात्मजं ॥ अधनाभर्तृरहिताया
चमानागृहेगृहे ॥ ३३ ॥ एकात्मजाबंधुहीनायाच्ञामार्गवशंगता ॥ उमानामद्वि
जसतीददर्शनृपनंदनं ॥ ३४ ॥ सादृष्ट्वाराजतनयंसूर्यबिंबमिवच्युतं ॥ अनाथमेनंक्रं
दंतंचिंतयामासभूरिशः ॥ ३५ ॥ अहोसुमहदाश्चर्यमिदंदृष्टंमयाधुना ॥ अच्छिन्न
नाभिसूत्रोऽयंशिशुर्मातात्क्वगता ॥ ३६ ॥ पितानास्तिनचान्योस्तिनास्तिबंधुज
नोपिवा ॥ अनाथःकृपणोबालःशेतेकेवलभूतले ॥ ३७ ॥ एषचांडालजोवापिशूद्र
जोवैश्यजोपिवा ॥ विप्रात्मजोवानृपजोज्ञायतेकथमर्भकः ॥ ३८ ॥ शिशुमेनं
समुद्धृत्यपुष्णाम्यौरसवद्ध्रुवं ॥ किंत्वविज्ञानकुलजंनोत्सहेस्प्रष्टुमुत्तमं ॥ ३९ ॥ इ
तिमीमांसमानायांतस्यांविप्रवरस्त्रियां ॥ ४० ॥ कश्चित्समाययौभिक्षुःसाक्षाद्देवः
शिवःस्वयं ॥ तामाहभिक्षुवर्योथविप्रभामिनिमाखिद ॥ ४१ ॥ रक्षैनंबालकंसुभ्रु
विसृज्यहृदिसंशयं ॥ अनेनपरमंश्रेयःप्राप्स्यसेह्यचिरादिह ॥ ४२ ॥ एतावदुक्त्वा
त्वरितोभिक्षुःकारुणिकोययौ ॥ अथतस्मिन्गतेभिक्षौविस्रब्धाविप्रभामिनी ॥
॥ ४३ ॥ तमर्भकंसमादायनिजमेवगृहंययौ ॥ भिक्षुवाक्येनविस्रब्धासाराजतन

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यंतथा ॥ ४४ ॥ आत्मपुत्रेणसदृशंकृपयापर्यपोषयत् ॥ एकचक्राह्वयेरम्ये
ग्रामेकृतनिकेतना ॥ ४५ ॥ स्वपुत्रंराजपुत्रंचभिक्षान्नेनव्यवर्धयत् ॥ ब्राम्हणीतन
यश्चैवसराजतनयस्तथा ॥ ४६ ॥ ब्राह्मणैःकृतसंकारौववृधातेसुपूजितौ ॥ कृतोप
नयनौकालेबालकौनियमेस्थितौ ॥ ४७ ॥ भिक्षार्थंचेरतुस्तत्रमात्रासहादिनेदिने॥
ताभ्यांकदाचिद्बालाभ्यांसाविप्रवनितासह ॥ ४८ ॥ भैक्षंचरंतीदैवेनप्राविशद्देव
तालयं ॥ तत्रवृद्धैःसमाकीर्णेमुनिभिर्देवतालये ॥ ४९ ॥ तौदृष्ट्वाबालकौधीमा
न्शांडिल्योमुनिरब्रवीत् ॥ अहोदैवबलंचित्रमहोकर्मदुरत्ययं ॥ ५० ॥ एषबालोऽ
न्यजननींश्रितोभैक्ष्येणजीवति ॥ इमामेवद्विजवधूंप्राप्यमातरमुत्तमां ॥ ५१ ॥
सहैवद्विजपुत्रेण द्विजभावंसमाश्रितः ॥ इतिश्रुत्वामुनेर्वाक्यंशांडिल्यस्यद्विजांगना॥
॥ ५२ ॥ साप्रणम्यसभामध्येपर्यपृच्छत्सविस्मया ॥ ब्रह्मन्नेषोऽर्भकोनीतो
मयाभिक्षोर्गिरागृहं ॥ ५३ ॥ अविज्ञातकुलोद्यापिसुतवत्परिपोष्यते ॥ कस्मि
न्कुलेप्रसूतोऽयंकामाताजनकोस्यकः ॥ ५४ ॥ सर्वंविज्ञातुमिच्छामिभवतोज्ञा
नचक्षुषः ॥ ५५ ॥ इतिपृष्टोमुनिःसोथज्ञानदृष्टिर्द्विजस्त्रिया ॥ आचख्यौतस्यबाल ॥२३॥
स्यजातकर्मचपौर्विकं ॥ ५६ ॥ विदर्भराजपुत्रस्तुतत्पितुःसमरेमृतिं ॥ तन्मातुर्नक्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हरणंसाकल्येनन्यवेदयत् ॥ ५७ ॥ अथसाविस्मितानारीपुनःपप्रच्छतंमुनिं ॥ स
राजासकलान्भोगान्हित्वायुद्धेकथंमृतः ॥ ५८ ॥ दारिद्र्यमस्यबालस्यकथंप्राप्तंम
हामुने ॥ दारिद्र्यंपुनरुत्धूयकथंराज्यमवाप्स्यति ॥ ५९ ॥ अस्यापिममपुत्रस्याभि
क्षान्नेनैवजीवतः ॥ दारिद्र्यशमनोपायमुपदेष्टुंत्वमर्हसि ॥६०॥ शांडिल्यउवाच॥अ
मुष्यबालस्यपितासविदर्भमहीपतिः॥पूर्वजन्मनिपांड्येशोबभूवनृपसत्तमः ॥६१॥
सराजासर्वधर्मज्ञःपालयन्सकलांमहीं ॥ प्रदोषसमयेशंभुंकदाचित्प्रत्यपूजयत्॥६२
तस्यपूजयतोभक्त्यादेवंत्रिभुवनेश्वरं ॥ आसीत्कलकलारावःसर्वत्रनगरेमहान् ॥
॥ ६३ ॥ श्रुत्वातमुत्कटंशब्दंराजात्यक्तशिवार्चनः ॥ निर्ययौराजभवनान्नगरक्षोभ
शंकया ॥ ६४ ॥ एतस्मिन्नेवसमयेतस्यामात्योमहाबलः ॥ शत्रुंगृहीत्वासामंतंरा
जांतिकमुपागमत् ॥ ६५ ॥ अमात्येनसमानीतंशत्रुंसामंतमुद्धतं ॥ दृष्ट्वाक्रोधेननृ
पतिः शिरश्छेदमकारयत् ॥ ६६ ॥ सतथैवमहीपालोविसृज्यशिवपूजनं ॥ अस
माप्तात्मनियमश्चकारनिशिभोजनं ॥ ६७ ॥ तत्पुत्रोपितथाचक्रेप्रदोषसमयेशिवं ॥
अनर्चयित्वामूढात्माभुक्त्वासुष्वापदु[illegible]ः ॥ ६८ ॥ जन्मांतरेसनृपतिर्विदर्भक्षिति
पोभवत् ॥ शिवार्चनांतरायेणपरैर्भोगांतरेहतः ॥ ६९ ॥ तत्पुत्रोयःपूर्वभवेसोस्मि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

न्जन्मानितत्सुतः ॥ भूत्वादारिद्र्यमापन्नःशिवपूजाव्यतिक्रमात् ॥ ७० ॥ अस्य
मातापूर्वभवेसपत्नींच्छद्मनाहनत्॥ तेनपापेनमहताग्राहेणास्मिनूभवेहता ॥७१॥
एषाप्रवृत्तिरेतेषांभवत्यैसमुदाहृता ॥ अनर्चितेशिवेमर्त्याःप्राप्नुवंतिदरिद्रतां॥७२॥
सत्यंब्रवीमिपरलोकहितंब्रवीमिसारंब्रवीम्युपनिषत्धृदयंब्रवीमि ॥संसारमुल्बणम
सारमवाप्यजंतोःसारोयमीश्वरपदांबुरुहस्यसेवा ॥ ७३ ॥ येनार्चयंतिगिरिशंस
मयेप्रदोषेयेनार्चितंशिवमपिप्रणमंतिचान्ये ॥ एतत्कथांश्रुतिपुटैर्नपिबंतिमूढास्ते
जन्मजन्मसुभवंतिनरादरिद्राः ॥ ७४ ॥ येवैप्रदोषसमयेपरमेश्वरस्यकुर्वंत्यनन्य
मनसोंघ्रिसरोजपूजां ॥ नित्यंप्रवृद्धधनधान्यकलत्रपुत्रसौभाग्यसंपदधिकास्तइ
हैवलोके ॥ ७५ ॥ कैलासशैलभवनेत्रिजगज्जनित्रींगौरींनिवेश्यकनकांचितरत्न
पीठे ॥ नृत्यंविधातुमभिवांच्छतिशूलपाणौदेवाःप्रदोषेसमयऽ नुभजंतिसर्वे॥७६॥
वाग्देवी धृतवल्लकीशतमखोवेणुंदधत्पद्मजस्तालोन्निद्रकरोरमाभगवतीगेयप्रयो
गान्विता॥विष्णुःसांद्रमृदंगवादनपटुर्देवाःसमंतात्स्थिताःसेवंतेतमनुप्रदोषसमये
देवंमृडानीपतिं ॥ ७७ ॥ गंधर्वयक्षपतगोरगसिद्धसाध्याविद्याधराप्सरवराप्य
रसांगणाश्च॥येन्येत्रिलोकनिलयाः सहभूतवर्गाःप्राप्तेप्रदोषसमयेहरपार्श्वसंस्थाः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ ७८ ॥ अत.प्रदोषेशिवएकएवपूज्योथनान्येहरिपद्मजाद्याः ॥ तस्मिन्महेशे विधिनेज्यमानेसर्वेप्रसीदंतिसुराधिनाथाः ॥ ७९ ॥ एषतेतनयःपूर्वजन्मनिब्राह्म णोत्तमः ॥ प्रतिग्रहैर्वयोनिन्येनयज्ञाद्यैःसुकर्मभिः ॥ ८० ॥ अतोदारिद्र्यमापन्नः पुत्रस्तेद्विजभामिनि ॥ तद्दोषपरिहारार्थंशरणंयातुशंकरं ॥ ८१ ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्तरखंडेप्रदोषमहिमावर्णनंनामषष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥ सूतउवाच ॥ इत्युक्ता मुनिनासाध्वीसाविप्रवनितापुनः ॥ तंप्रणम्याथपप्रच्छशिवपूजाविधेःक्रमं ॥ १ ॥ शांडिल्यउवाच ॥ पक्षद्वयेत्रयोदश्यांनिराहारोभवेद्यदा ॥घटित्रयादस्तमयात्पूर्वं स्नानंसमाचरेत् ॥ २ ॥ शुक्लांबरधरोधीरोवाग्यतोनियमान्वितः ॥ कृतसंध्या जपविधिःशिवपूजांसमारभेत् ॥ ३ ॥ देवस्यपुरतःसम्यगुपलिप्यनवांभसा ॥ विधायमंडपंरम्यंधौतवस्त्रादिभिर्बुधः ॥ ४ ॥ वितानाद्यैरलंकृत्यफलपुष्पनवांकुरैः ॥ विचित्रपद्ममुद्धृत्यवर्णपंचकसंयुतं ॥ ५॥ तत्रोपविश्यसुशुभेभक्तियुक्तःस्थिरासने ॥ सम्यक्संपादिताशेषपूजोपकरणःशुचिः ॥ ६ ॥ आगमोक्तेनमंत्रेणपीठमामंत्रयेत्सुधीः ॥ ततःकृत्वात्मशुद्धिंचभूतशुध्यादिकंक्रमात् ॥ ७ ॥ प्राणायामत्रयंकुर्याद्बीजवर्णैः सबिंदुकैः ॥ मातृकान्यस्यविधिवद्ध्यात्वातांदेवतांपरां ॥ ८ ॥ समाप्यमा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तृकाभूयोध्यात्वाचैवपरंशिवं ॥ वामभागेगुरुंनत्वादक्षिणेगणपंनमेत् ॥ ९ ॥ अं
सोरुयुग्मेधर्मादीन्न्यस्यनाभौचपार्श्वयोः ॥ अधर्मादीननंतादीन्हृदिपीठेमनुंन्यसे
त्॥१०॥आधारशक्तिमारभ्यज्ञानात्मानमनुक्रमात्॥उक्तक्रमेणविन्यस्यहृत्पद्मेसा
धुभाविते॥११॥नवशक्तिमयेरम्येध्यायेद्देवमुमापतिं ॥ चंद्रकोटिप्रतीकाशंत्रिनेत्रंचंद्र
शेखरं॥ १२॥आपिंगलजटाजूटंरत्नमौलिविराजितं॥नीलग्रीवमुदारांगंनागहारोप
शोभितं॥१३॥वरदाभयहस्तंचधारिणंचपरश्वधं ॥ दधानंनागवलयकेयूरांगदमुद्रि
कं ॥ १४ ॥ व्याघ्रचर्मपरीधानंरत्नसिंहासनेस्थितं ॥ ध्यात्वातद्वामभागेचचिंत
येद्गिरिकन्यकां ॥ १५ ॥ भास्वज्जपाप्रसूनाभामुदयार्कसमप्रभां ॥ विद्युत्पुंजनिभां
तन्वींमेनानयननंदिनीं ॥ १६ ॥ बालेंदुशेखरांस्निग्धांनीलकुंचितकुंतलां ॥ भृंगसं
घातरुचिरांनिलालकविराजितां ॥ १७ ॥ मणिकुंडलविद्योतमुखमंडलविभ्रमां ॥
नवकुंकुमपंकांककपोलदलदर्पणां ॥ १८ ॥ मधुरस्मितविभ्राजदरुणाधरपल्लवां ॥
कंबुकंठींशिवामुद्यत्कुचपंकजकुड्मलां ॥ १९ ॥ पाशांकुशाभयाभीष्टविलसत्तींचतु
र्भुजां ॥ अनेकरत्नविलसत्कंकणांकितमुद्रिकां ॥ २० ॥ वलित्रयेणविलसद्धेमकां
चीगुणान्वितां ॥ रक्तमाल्यांबरधरांदिव्यचंदनचर्चितां ॥ २१ ॥ दिक्पालवनिता

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मौलिसन्नतांघ्रिसरोरुहां ॥ रत्नसिंहासनारूढांसर्पराजपरिच्छदां ॥ २२ ॥ एवं
ध्यात्वामहादेवंदेवींचगिरिकन्यकां॥न्यासक्रमेणसंपूज्यदेवंगंधादिभिःक्रमात्॥२३
पंचाभिर्ब्रह्मभिःकुर्यात्प्रोक्तस्थानेषुवाहृदि ॥ पृथक्पुष्पांजलिंदेहेमूलेनचहृदित्रिधा
॥ २४ ॥ पुनःस्वयंशिवोभूत्वामूलमंत्रेणसाधकः ॥ ततःसंपूजयेद्देवंबाह्यपीठेपुनःक्र
मात् ॥ २५ ॥ संकल्पंप्रवदेत्तत्रपूजारंभेसमाहितः ॥ कृतांजलिपुटोभूत्वाचिंतयेत्धृ
दिशंकरं॥२६॥ऋणपातकदौर्भाग्यदारिद्र्यविनिवृत्तये ॥अशेषाघविनाशायप्रसीदम
मशंकर॥२७॥दुःखशोकाग्निसंतप्तंसंसारभयपीडितं ॥बहुरोगाकुलंदीनंत्राहिमांवृष
वाहन॥ २८ ॥ आगच्छदेवदेवेशमहादेवाभयंकर ॥ गृहाणसहपार्वत्यातवपूजांम
याकृतां॥२९॥इतिसंकल्प्यविधिवद्बाह्यपूजांसमाचरेत् ॥ गुरुंगणपतिंचैवयजेत्स
व्यापसव्ययोः॥३०॥क्षेत्रेशमीशकोणेतुयजेद्वास्तोष्पतिंक्रमात् ॥ वाग्देवींचयुजेत्त
त्रततःकात्यायनींयजेत्॥३१॥धर्मंज्ञानंचवैराग्यंऐश्वर्यंचनमोंतकैः ॥स्वरैरीशादिको
णेषुपीठपादाननुक्रमात्॥३२॥आभ्यांबिंदुविसर्गाभ्यामधर्मादीन्प्रपूजयेत् ॥ सत्त्व
रूपश्चतुर्दिक्षुमध्येनंतंसतारकं॥३३॥ सत्त्वादींस्त्रिगुणास्तंतुरूपान्पीठेषुविन्यसेत्॥
अथऊर्ध्वच्छदेमायासहलक्ष्म्याशिवेनच॥३४॥ तदंतेचांबुजंभूयःसकलंमंडलत्रयं॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पत्रकेसरकिंजल्कव्याप्तंतत्राक्षरैःक्रमात् ॥ ३५ ॥ पद्मत्रयंतथाभ्यर्च्यमध्येमंडपमा
दरात् ॥ वामांज्येष्ठांचरौद्रींचभागाद्यैर्दिक्षुपूजयेत् ॥ ३६ ॥ वामाद्यानवशक्तीश्चन
वस्वरयुतायजेत्॥हृदिबीजत्रयाद्येनपीठमंत्रेणचार्चयेत्॥३७ ॥आवृत्तैःप्रथमांगैश्चपं
चभिर्मूर्त्तिशक्तिभिः॥त्रिशक्तिमूर्त्तिभिश्चान्यैर्निधिद्वयसमन्वितैः॥३८॥अनंताद्यैःपरी
ताश्चमातृभिश्चवृषादिभिः ॥ सिद्धिभिश्चाणिमाद्याभिरिंद्राद्यैश्चसहायुधैः ॥ ३९ ॥
वृषभक्षेत्रचंडेशदुर्गाश्चस्कंदनंदिनौ ॥गणेशःसैन्यपश्चैवस्वस्वलक्षणलक्षिताः४०॥
अणिमामहिमाचैवगरिमालघिमातथा ॥ ईशित्वंचवशित्वंचप्राप्तिःप्राकाम्यमेवच
॥ ४१ ॥ अष्टैश्वर्याणिचोक्तानितेजोरूपाणिकेवलं ॥ पंचभिर्ब्रह्मभिःपूर्वंहृल्लेखाद्या
दिभिःक्रमात् ॥ ४२ ॥ अंगैरुमाद्यैरिंद्राद्यैःपूजोक्तामुनिभिस्तुतैः ॥ उमाचंडेश्वरादीं
श्चपूजयेदुत्तरादितः॥ ४३ ॥ एवमावरणैर्युक्तंतेजोरूपंसदाशिवं ॥ उमयासहितंदे
वमुपचारैःप्रपूजयेत् ॥ ४४ ॥ सुप्रतिष्ठितशंखस्यतीर्थैःपंचामृतैरपि ॥ अभिषिच्यम
हादेवंरुद्रसूक्तैःसमाहितः ॥ ४५ ॥ कल्पयेद्विविधैर्मंत्रैरासनाद्युपचारकान् ॥ आस
नंकल्पयेद्हैमंदिव्यवस्त्रसमन्वितं ॥ ४६ ॥ अर्घ्यमष्टगुणोपेतंपाद्यंशुद्धोदकेनच ॥
तेनैवाचमनंदद्यान्मधुपर्कंमधूत्तरं ॥ ४७ ॥ पुनराचमनंदत्वास्नानंमंत्रैःप्रकल्पयेत् ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

उपवीतंतथावासोभूषणानिनिवेदयेत् ॥ ४८ ॥ गंधमष्टांगसंयुक्तंसुपूतंविनिवेद
येत् ॥ ततश्च बिल्वमंदारकल्हारसरसीरुहैः ॥ ४९ ॥ धत्तूरकंकर्णिकारंचणपुष्पंच
मल्लिकां ॥ कुशापामार्गतुलसीमाधवीचंपकादिकं ॥ ५० ॥ बृहतीकरवीराणियथा
लब्धानिसाधकः ॥ निवेदयेत्सुगंधीनिमाल्यानिविविधानिच॥५१ ॥ धूपंकालागरू
त्पन्नंदीपंचविमलंशुभं ॥ अथपायसनैवेद्यंसघृतंसोपदंशकं ॥ ५२ ॥ मोदकापूपसं
युक्तंशर्करागुडसंयुतं ॥ मधुनाक्तंदधियुतंजलपानसमन्वितं ॥ ५३ ॥ तेनैवहविषाव
न्हौजुहुयान्मंत्रभाविते ॥ आगमोक्तेनविधिनागुरुवाक्यनिमंत्रितः ॥ ५४ ॥ नैवे
द्यंशंभवेभूयोदत्वातांबूलमुत्तमं ॥ धूपंनीराजनंरम्यंछत्रंदर्पणमुत्तमं ॥ ५५ ॥ समर्प
यित्वाविधिवन्मंत्रैर्वैदिकतांत्रिकैः ॥ यद्यशक्तःस्वयंनिःस्वोयथाविभवमर्चयेत्॥५६॥
भक्तयादत्तेनगौरीशःपुष्पमात्रेणतुष्यति ॥ अथांगभूतान्सकलान्गणेशादीन्प्रपूज
येत् ॥ ५७ ॥ स्तवैर्नानाविधैस्तुत्वासाष्टांगंप्रणमेद्बुधः ॥ ततःप्रदक्षिणीकृत्यनवचं
डेश्वरादिकान्॥५८॥पूजांसमर्प्यविधिवत्प्रार्थयेद्गिरिजापतिं ॥जयदेवजगन्नाथजय
शंकरशाश्वत॥५९॥जयसर्वसुराध्यक्षजयसर्वसुरार्चित ॥जयसर्वगुणातीतजयसर्वव
रप्रद॥६०॥जयनित्यनिराधारजयविश्वंभराव्यय॥जयविश्वैकवेद्येशजयनागेंद्रभूष

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ण॥६१॥जयगौरीपतेशंभोजयचंद्रार्धशेखर॥जयकोट्यर्कसंकाशजयानंतगुणाश्रय
॥६२॥जयरुद्रविरूपाक्षजयाचिंत्यनिरंजन॥जयदुस्तरसंसारसागरोत्तारणप्रभो ॥
प्रसीदमेमहादेवसंसारार्त्तस्यखिद्यतः ॥ सर्वपापभयंहत्वारक्षमांपरमेश्वर॥६४ ॥
महादारिद्र्यमग्नस्यमहापापहतस्यच ॥ महाशोकविनष्टस्यमहारोगातुरस्यच ॥
॥ ६५ ॥ ऋणभारपरीतस्यदह्यमानस्यकर्मभिः ॥ ग्रहैःप्रपीड्यमानस्यप्रसीदमम
शंकर ॥ ६६ ॥ दरिद्रःप्रार्थयेदेवंपूजांतेगिरिजापतिं ॥ अर्थाढ्योवापिराजावाप्रा
र्थयेद्देवमीश्वरं ॥ ६७ ॥ दीर्घमायुःसदारोग्यंकोशवृद्धिर्बलोन्नतिः ॥ ममास्तुनित्य
मानंदःप्रसादात्तवशंकर ॥ ६८ ॥ शत्रवःसंक्षयंयांतुप्रसीदंतुममप्रजाः ॥ नश्यंतु
दस्यवोराष्ट्रेजनाःसंतुनिरापदः ॥ ६९ ॥ दुर्भिक्षमरिसंतापःशमंयातुमहीतले ॥ स
र्वसस्यसमृद्धिश्चभूयात्सुखमयादिशः॥ ७०॥एवमाराधयेद्देवंप्रदोषेगिरिजापतिं॥
ब्राह्मणान्भोजयेत्पश्चाद्दक्षिणाभिश्चतोषयेत् ॥ ७१ ॥ सर्वपापक्षयकरीसर्वदारि
द्र्यनाशिनी ॥ शिवपूजामयाख्यातासर्वाभीष्टवरप्रदा ॥ ७२ ॥ महापातकसंघात
मधिकंचोपपातकं ॥ शिवद्रव्यापहरणादन्यत्सर्वंनिवारयेत्॥७३॥ ब्रह्महत्यादिपा
पानांपुराणेषुस्मृतिष्वपि ॥ प्रायश्चित्तानिदृष्टानिनाशिवद्रव्यहारिणां ॥ ७४ ॥ ब ॥२७॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हुनात्रकिमुक्तेनश्लोकार्द्धेनब्रवीम्यहं ॥ ब्रह्महत्याशतंवापिशिवपूजाविनाशयेत्॥
॥ ७५ ॥ मयाकथितमेतत्तेप्रदोषेशिवपूजनं ॥ रहस्यंसर्वजंतूनामत्रनास्त्य
त्रसंशयः ॥ ७६ ॥ एताभ्यामपिवालाभ्यामेवंपूजाविधीयतां ॥ अतःसंवत्स
रादेवपरांसिद्धिमवाप्स्यथ ॥ ७७ ॥ इतिशांडिल्यवचनमाकर्ण्यद्विजभामिनी ॥
ताभ्यांतुसहबालाभ्यांप्रणनाममुनेःपदं ॥ ७८ ॥ विप्ररूयुवाच॥अहमद्यकृतार्था
स्मितवदर्शनमात्रतः ॥ एतौकुमारौभगवंस्त्वामेवशरणंगतौ ॥ ७९ ॥ एषमेतन
योब्रह्मन्शुचिव्रतइतीरितः ॥ एषराजसुतोनाम्नाधर्मगुप्तःकृतोमया ॥८०॥ एताव
हंचभगवन्भवच्चरणकिंकराः ॥ समुद्धरास्मिन्पतितान्घोरेदारिद्यसागरे ॥ ८१ ॥
इतिप्रपन्नांशरणंद्विजांगनामाश्वास्यवाक्यैरमृतोपमानैः ॥ उपादिदेशाथतयोःकु
मारयोर्मुनिःशिवाराधनमंत्रविद्यां ॥ ८२ ॥ अथोपदिष्टौमुनिनाकुमारौब्राह्मणी
चसा ॥ तंप्रणम्यसमामंत्र्यजग्मुस्तेशिवमंदिरात् ॥ ८३ ॥ ततःप्रभृतितौबालौमु
निवर्योपदेशतः ॥ प्रदोषेपार्वतीशस्यपूजांचक्रतुरंजसा ॥ ८४ ॥ एवंपूजयतो
र्देवंद्विजराजकुमारयोः ॥ सुखेनैवव्यतीयायतयोर्मासचतुष्टयं ॥ ८५ ॥ कदाचि
द्राजपुत्रेणविनासौद्विजनंदनः ॥ स्नातुंगतोनदीतीरेचचारबहुलीलया ॥ ८६ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ब्र. खं. ॥ तत्रनिर्झरनिर्घातनिर्भिन्नेवप्रकुट्टिमे ॥ निधानकलशंस्थूलंप्रस्फुरंतंददर्शह अ० ७
॥२८॥ ॥ ८७ ॥ तंदृष्ट्वासहसागत्यहर्षकौतुकविव्हलः ॥ दैवोपपन्नंमन्वानोगृहीत्वाशिर
साययौ ॥ ८८ ॥ ससंभ्रमंसमानीयनिधानकलशंबलात् ॥ निधायभवनस्यांतेमा
तरंसमभाषत ॥ ८९ ॥ मातर्मातरिमंपश्यप्रसादंगिरिजापतेः ॥ निधानंकुंभरूपेण
दर्शितंकरुणात्मना ॥ ९० ॥ अथसाविस्मितासाध्वीसमाहूयनृपात्मजं ॥ स्वपुत्रं
प्रतिनंद्याहमानयंतीशिवार्चनं ॥ ९१ ॥ शृणुतांमेवचःपुत्रौनिधानकलशीमिम् ॥
समंविभज्यगृण्हीतममशासनगौरवात् ॥ ९२ ॥ इतिमातुर्वचःश्रुत्वातुतोषद्विजनं
दनः ॥ प्रत्याहराजपुत्रस्तांविस्रब्धःशंकरार्चने ॥ ९३ ॥मातस्तवसुतस्यैवसुकृतेन
समागतं ॥ नाहंगृहीतुमिच्छामिविभक्तंधनसंचयं ॥९४ ॥ आत्मनःसुकृताल्लब्धं
स्वयमेवभुनक्त्वसौ॥सएवभगवानीशःकरिष्यतिकृपांमयि ॥ ९५ ॥ एवमर्चयतोः
शंभुंभूयोपिपरयामुदा ॥ संवत्सरोऽन्यतियायतास्मिन्नेवगृहेतयोः ॥ ९६ ॥ अथैक
दाराजसूनुःसहतेनद्विजन्मना ॥ वसंतसमयेप्राप्तेविजहारवनांतरे ॥ ९७ ॥ अथ
दूरंगतौकापिवनेद्विजनृपात्मजौ ॥ गंधर्वकन्याःक्रीडंतीःशतशस्तावपश्यतां ॥ ९८ ॥२८॥
॥ ताःसर्वाश्चारुसर्वांग्योविहरंत्योमनोहरं ॥ दृष्ट्वाद्विजात्मजोदूराद्बुवाचनृपनंदनं॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ ९९ ॥ इतःपुरोनगंतव्यंनिहरंत्यग्रतस्त्रियः ॥ स्त्रीसन्निधानंविबुधास्त्यजंतिविम
लाशयाः ॥ १०० ॥ एताःकैतवकारिण्योघनयौवनदुर्मदाः ॥ मोहयंत्योजनंदृष्ट्वा
वाचानुनयकोविदाः ॥ १ ॥ अतःपरित्यजेत्स्त्रीणांसान्निधिंसहभाषणं ॥ द्विजधर्मर
तोविद्वान्ब्रह्मचारीविशेषतः॥ २ ॥ अतोहंनोत्सहेगंतुंक्रीडास्थानंमृगीदृशां ॥ इत्यु
क्त्वाद्विजपुत्रस्तुनिवृत्तोदूरतःस्थितः॥३॥अथासौराजपुत्रस्तुकौतुकाविष्टमानसः॥
तासांविहारपदवीमेकएवाभ्ययोययौ॥४॥तत्रगंधर्वकन्यानांमध्येत्वेकावरानना ॥
दृष्ट्वायांतंराजपुत्रंचिंतयामासचेतसा ॥ ५ ॥ अहोकोयमुदारांगोयुवासर्वांगसुंद
रः ॥ मत्तमातंगगमनोलावण्यामृतवारिधिः॥६॥ लीलालोलविशालाक्षोमधुरस्मि
तपेशलः ॥ मदनोपमरूपश्रीःसुकुमारांगलक्षणः॥ ७ ॥ इत्याश्चर्ययुताबालादूरा
दृष्ट्वानृपात्मजं ॥ सर्वाःसखीःसमालोक्यवचनंचेदमब्रवीत् ॥ ८ ॥ इतोविदूरेहेस
ख्योवनमस्त्येकमुत्तमं ॥ विचित्रचंपकाशोकपुन्नागबकुलैर्युतं ॥ ९ ॥ तत्रगत्वावनं
सर्वाःसंचीयकुसुमोत्करं ॥ भवंत्यःपुनरायांतुतावत्तिष्ठाम्यहंत्विह ॥११०॥इत्यादि
ष्टःसखीवर्गोजगामविपिनांतरं ॥ सापिगंधर्वजातस्थौन्यस्तदृष्टिर्नृपात्मजे॥ ११ ॥
तांसमालोक्यतन्वंगींनवयौवनशालिनीं ॥ बालांस्वरूपसंपत्त्यापरिभूततिलोत्त

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मां ॥ १२ ॥ राजपुत्रःसमागम्यकौतुकात्फुल्ललोचनः ॥ अवापदैवयोगेनमद
नस्यशरव्यथां ॥ १३ ॥ गंधर्वतनयासापिप्राप्तायनृपसूनवे ॥ उत्थायतरसातस्मै
प्रददौपल्लवासनं ॥ १४ ॥ कृतोपचारमासीनंतमासाद्यसुमध्यमा ॥ पप्रच्छतन्नृप
गुणैर्ध्वस्तधैर्याकुलेंद्रिया ॥ १५ ॥ कस्त्वंकमलपत्राक्षकस्माद्देशादिहागतः ॥ क
स्यपुत्रइतिप्रेम्णापृष्टःसर्वंन्यवेदयत्॥१६॥विदर्भराजतनयंविध्वस्तपितृमातृकं॥श
त्रुभिश्चहृतस्थानमात्मानंपरराष्ट्रगं ॥ १७॥ सर्वमावेद्यभूपस्तांपप्रच्छनृपनंदनः॥
कात्वंवामोरुकिंचात्रकार्यंतेकस्यचात्मजा ॥ १८ ॥ किमवध्यायासिहदार्किंवावक्तु
मिहेच्छासि ॥ इत्युक्तासापुनःप्राहशृणुराजेंद्रसत्तम ॥ १९ ॥ आस्तेकोद्राविकोना
मगंधर्वाणांकुलाग्रणीः ॥ तस्याहमास्मितनयानाम्नाचांशुमतीस्मृता ॥ २० ॥त्वा
मायांतंविलोक्याहंत्वत्संभाषणलालसा ॥त्यक्त्वासखीजनंसर्वमेकैवास्मिमहामते
॥२१॥सर्वसंगीतविद्यासुनमत्तोन्यास्तिकाचन ॥ ममयोगेनतुष्यंतिसर्वापिचसुरास्त्रि
यः॥२२ ॥ साहंसर्वकलाभिज्ञाज्ञातसर्वजनेंगिता ॥ तवाहमीप्सितंवेद्मिमयितेसंग
तंमनः ॥२३॥तथाममापिचौत्सुक्यंदैवेनप्रतिपादितं ॥ आवयोःस्नेहभेदोत्रनाभि ॥ २९॥
भूयादितःपरं ॥ २४ ॥ इतिसंभाष्यतेनाशुप्रेम्णागंधर्वनंदिनी ॥ मुक्ताहारंददौत

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्मैस्वकुचांतरभूषणं ॥ १२५ ॥ तमादायाद्भुतंहारंसतस्याः प्रे[illegible]याकुलः ॥ गाढ
हर्षपरासिक्तामिदमाहनृपात्मजः २६ ॥ सत्यमुक्तंत्वयाभीरुतथाप्येकंवदाम्यहं ॥
त्यक्तराज्यस्यनिःस्वस्यकथंमेभवसिप्रिया ॥२७ ॥ सात्वंपितृमतीबालाविलंघ्य
पितृशासनं ॥ स्वच्छंदाचरणंकर्तुंमूढेत्वंकथमर्हसि ॥ २८ ॥ इतितस्यवचःश्रुत्वातं
प्रत्याहशुचिस्मिता ॥ अस्तुनामतथैवाहंकरिष्येपश्यकौतुकं ॥ २९ ॥ गच्छस्वभ
वनंकांतपरश्वःप्रातरेवतु ॥ आगच्छपुनरत्रैवकार्यमस्तिचनोमृषा ॥ ३० ॥ इत्यु
क्त्वातंनृपसुतंसासंगतसखीजना॥अपक्रमतचार्वंगीसचापिनृपनंदनः॥ ३१ ॥ स
समभ्येत्यहर्षेणद्विजपुत्रस्यसन्निधिं ॥ सर्वमाख्यायतेनैवसार्धंस्वभवनंययौ ॥
॥ ३२ ॥ सतयापूर्वनिर्दिष्टंस्थानंप्राप्यनृपात्मजः ॥ गंधर्वराजमद्राक्षीत्सुदुहित्रा
समन्वितं ॥ ३३ ॥ सगंधर्वपतिःप्राप्तावभिनंद्यकुमारकौ ॥ उपवेश्यासनेरम्येरा
जपुत्रमभाषत ॥ ३४ ॥ गंधर्वउवाच ॥ राजेंद्रपुत्रपूर्वेद्युःकैलासंगतवानहं ॥ तत्रा
पश्यंमहादेवंपार्वत्यासहितंप्रभुं ॥ ३५ ॥ आहूयमांसदेवेशःसर्वेषांत्रिदिवौकसां॥
सन्निधावाहभवान्करुणामृतवारिधिः ॥ ३६ ॥धर्मगुप्ताव्हयःकश्चिद्राजपुत्रोस्ति
भूतले ॥ अकिंचनोभ्रष्टराज्योहृतबंधुश्चशत्रुभिः ३७ ॥ सबालोगुरुवाक्येनमदर्चा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

 यांरतःसदा ॥ अद्यतत्पितरःसर्वैमांप्राप्तास्तत्प्रभावतः ॥ ३८ ॥ तस्यत्वमपिसा
 हाय्यंकुरुगंधर्वसत्तम ॥ अथासौनिजराज्यस्थोहतशत्रुर्भविष्यति ॥ ३९ ॥ इत्या
ज्ञप्तोमहेशेनसंप्राप्तोनिजमंदिरं ॥ अनयामद्दुहित्राचबहुशोभ्यर्थितस्तथा ॥१४०॥
ज्ञात्वेदंसकलंशंभोर्नियोगंकरुणात्मनः ॥ आदायेमांदुहितरंप्राप्तोस्मीतिवनांतरं॥
॥ ४१ ॥ अतएनांप्रयच्छामिकन्यामंशुमतींतव ॥ हत्वाशत्रून्स्वराष्ट्रेत्वांस्थापयामि
शिवाज्ञया ॥ ४२ ॥ तस्मिन्पुरेत्वमनयाभुक्त्वाभोगान्यथोप्सितान् ॥दशवर्षसह
स्रांतेगंतासिगिरिशालयं ॥ ४३ ॥ तत्रापिममकन्येयंत्वामेवप्रतिपत्स्यते ॥ अने
नैवस्वदेहेनादिव्येनाशिवसन्निधौ ॥ ४४ ॥ इतिगंधर्वराजस्तमाभाष्यनृपनंदनं ॥
तस्मिन्वनेस्वदुहितुः पाणिग्रहमकारयत् ॥ ४५ ॥ पारिबर्हमदात्तस्मैरत्नभारान्म
होज्वलान्॥चूडामणिंचंद्रनिभंमुक्ताहारांश्चभासुरान् ॥४६॥दिव्यालंकारवासांसि
कार्त्तस्वरपरिच्छदान्॥गजानामयुतंभूयोनियुतंनीलवाजिनां ॥४७॥ स्यंदनानांस
हस्राणिसौवर्णानिमहांतिच ॥ पुनरेकंरथंदिव्यंधनुश्चैंद्रायुधोपमं ॥ ४८ ॥ अस्त्रा
णांचसहस्राणितूणीचाक्षय्यसायकौ॥ अभेद्यंवर्मसौवर्णंशक्तिंचरिपुमर्दिनीं॥४९ ॥
दुहितुःपरिचर्यार्थंदासीपंचसहस्रकं ॥ ददौप्रीतमनास्तस्मैधनानिविविधानिच ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ १५० ॥ गंधर्वसैन्यमत्युग्रंचतुरंगसमन्वितं॥पुनश्चतत्सहायार्थंगंधर्वाधिपतिर्ददौ॥
॥ ५१ ॥ इत्थंराजेंद्रतनयः संप्राप्तश्रियमुत्तमां ॥ अभीष्टजाया । हेतोमुमुदे निज
संपदा ॥ ५२ ॥ कारयित्वा स्वदुहितुर्विवाहंसमयोचितं ॥ ययौविमानमारुह्यगंध
र्वाधिपतिर्दिवम् ॥ ५३ ॥ धर्मगुप्तःकृतोद्वाहःसहगंधर्वसेनया ॥ पुनःस्वनगरंप्रा
प्यजघानरिपुवाहिनीं ॥ ५४ ॥ दुर्धर्षणंरणेज्ञात्वाशक्त्यागंधर्वसेनया॥निःशेषि
ताराातिबलःप्रविवेशनिजंपुरं॥५५॥ततोभिषिक्तःसचिवैर्ब्राह्मणैश्चमहोत्तमैः ॥ रत्न
सिंहासनारूढश्चक्रेराज्यमकंटकं ॥५६॥याविप्रवनितापूर्वंतमपुष्णात्स्वपुत्रवत्॥सै
वमाताभवत्तस्यसभ्राताद्विजनंदनः॥५७॥गंधर्वतनयाजायाविदर्भनगरेश्वरः ॥आ
राध्यदेवंगिरिशंधर्मगुप्तोनृपोभवत्॥५८॥एवमन्येसमाराध्यप्रदोषेगिरिजापतिं॥ल
भंतेभीप्सितान्कामान्देहांतेतुपरांगतिं॥५९॥सूतउवाच ॥ एतन्महाव्रतंपुण्यंप्रदो
षेशंकरार्चनं ॥ धर्मार्थकाममोक्षाणांयदेतत्साधनंपरम् ॥ १६० ॥ यएतच्छृणुयात्पु
ण्यंमाहात्म्यंपरमाद्भुतं ॥ प्रदोषेशिवपूजांतेकथयेद्वासमाहितः ॥ ६१ ॥ भवेन्नत
स्यदारिद्र्यंजन्मांतरशतेष्वपि ॥ ज्ञानैश्वर्यसमायुक्तःसोंतेशिवपुरंव्रजेत् ॥ ६२ ॥ ये
प्राप्यदुर्लभतरंनमुजाःशरीरंकुर्वंतिहंतपरमेश्वरपादपूजां ॥ धन्यास्तएवनिजपुण्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

जितत्रिलोकीस्तषांपदांबुजरजोभुवनंपुनाति ॥ ६३ ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्त
रखंडेप्रदोषमहिमावर्णनंनामसप्तमोध्यायः ॥ ७ ॥ सूतउवाच ॥ नित्यानंदमयंशां
तंनिर्विकल्पंनिरामयं ॥ शिवतत्त्वमनाद्यंतंयेविदुस्तेपरंगताः ॥ १ ॥ विरक्ताःकाम
भोगेभ्योयेप्रकुर्वंत्यहैतुकीं ॥ भक्तिंपरांशिवेधीरास्तेषांमुक्तिर्नसंशयः ॥ २ ॥ विष
यानभिसंधाययेकुर्वंतिशिवेरतिं ॥ विषयैर्नाभिभूयंतेभुंजंतेतत्फलान्यपि ॥ ३ ॥ ये
नकेनापिभावेनाशिवभक्तियुतोनरः ॥ नविनश्यतियात्येवकालेनातिपरांगतिं ॥ ४
॥ आरुरुक्षुःपरंस्थानंविषयासक्तमानसः ॥ पूजयेत्कर्मणाशंभुंभोगांतोशिवमाप्नुया
त् ॥ ५ ॥ अशक्तःकश्चिदुत्स्रष्टुंप्रायोविषयवासनां ॥ अतःकर्ममयीपूजाकामधेनुः
शरीरिणां ॥ ६ ॥ मायामयेपिसंसारेयेविहृत्याचिरंसुखं ॥ मुक्तिमिच्छंतिदेहांतेतेषां
धर्मोयमीरितः ॥ ७ ॥ शिवपूजासदालोकेहेतुःस्वर्गापवर्गयोः ॥ सोमवारेविशेषेण
प्रदोषादिगुणान्विते ॥ ८ ॥ केवलेनापियेकुर्युःसोमवारेशिवार्चनं ॥ नतेषांविद्यते
किंचिदिहामुत्रचदुर्लभं ॥ ९ ॥ उपोषितःशुचिर्भूत्वासोमवारेजितेंद्रियः ॥ वैदिकैर्लौ
किकैर्वापिविधिवत्पूजयेच्छिवं ॥ १० ॥ब्रह्मचारीगृहस्थोवाकन्याचापिसभर्तृका ॥
विभर्तृकावासंपूज्यलभतेवरमीप्सितं ॥११॥अत्रापिकथयिष्यामिकथांश्रोतुमनोह

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रां ॥ श्रुत्वामुक्तिप्रयं त्येवभक्तिर्भवतिशांभवी॥ १२ ॥आर्यावर्तेनृपःकश्चिदासीद्ध
र्मभृतांवरः॥चित्रवर्मे विख्यातोधर्मराजोदुरात्मनां ॥१३॥ सगोप्ताधर्मसेतूनांशा
स्तादुष्पथगामिनां ॥ यष्टासमस्तयज्ञानांत्राताशरणमिच्छतां॥१४॥ कर्त्तासकल
पुण्यानांदातासकलसंपदां ॥ जेतासपत्नवृंदानांभक्तःशिवमुकुंदयोः ॥ १५॥ सो
नुकूलासुपत्नीषुलब्ध्वापुत्रान्महौजसः ॥ चिरेणप्रार्थितांलेभेकन्यामेकांवराननां ॥
॥१६॥सलब्ध्वातनयांदिष्ट्याहिमवानिवपार्वतीं ॥ आत्मानंदेवसदृशंमेनेपूर्णमनोर
थं॥१७॥सएकदाज्ञातकलत्रलक्षणानाहूयसाधून्द्विजमुख्यवृंदान्॥कुतूहलेनाभिनि
विष्टचेताःपप्रच्छकन्याजननेफलानि ॥१८॥ अथतत्राब्रवीदेकोबहुज्ञोद्विजसत्तमः॥
एषासीमंतिनीनाम्नाकन्यातवमहीपते ॥ १९ ॥ उमेवमांगल्यवतीदमयंतीवरू
पिणी॥भारतीवकलाभिज्ञालक्ष्मीरिवमहागुणा॥२०॥सुप्रजादेवमातेवजानकीवधृ
तव्रता॥रविप्रभेवसत्कांतिश्चंद्रिकेवमनोरमा॥२१॥दशवर्षसहस्राणिसहभर्त्राप्रमो
दते ॥ प्रसूयतनयानष्टौपरंसुखमवाप्स्यति ॥ २२ ॥इत्युक्तवंतंनृपतिर्धनैःसंयुज्य
तंद्विजं ॥ अवापपरमांप्रीतिंतद्वागमृतसेवया ॥ २३ ॥ अथान्योपिद्विजःप्राहधैर्य
वानमितद्युतिः॥एषाचतुर्दशेवर्षेवैधव्यंप्रतिपत्स्यति ॥ २४ ॥ इत्याकर्ण्यवचस्त

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

 स्यवज्रनिर्घातनिष्ठुरं ॥ मुहूर्त्तमभवद्राजाचिंताव्याकुलमानसः ॥ २५ ॥ अ
थसर्वान्समुत्सृज्यब्राम्हणान्ब्रह्मवत्सलः ॥ सर्वंदैवकृतंमत्वानिश्चितः पार्थिवोभ
वत् ॥ २६ ॥ सापिसीमंतिनीबालाक्रमेणगतशैशवा ॥ वैधव्यमात्मनोभाविशुश्रा
वात्मसखीमुखात् ॥ २७ ॥ परंनिर्वेदमापन्नाचिंतयामासबालिका ॥ याज्ञवल्क्य
मुनेःपत्नींमैत्रेयींपर्यपृच्छत ॥ २८ मातस्त्वच्चरणांभोजंप्रपन्नास्मिभयाकुला॥ सौ
भाग्यवर्धनंकर्मममशासितुमर्हसि ॥ २९ ॥ इतिप्रपन्नांनृपतेःकन्यांप्राहमुनेःसती॥
शरणंव्रजतन्वंगिपार्वतींशिवसंयुतां ॥ ३० ॥ सोमवारेशिवंगौरींपूजयस्वसमाहि
ता ॥ उपोषितावासुस्नाताविरजांबरधारिणी ॥ ३१ ॥ यतवाक्निश्चलमनाःपूजां
कृत्वायथोचितां ॥ ब्राह्मणान्भोजयित्वाथशिवंसम्यक्प्रसादय ॥ ३२ ॥ पापक्षयो
भिषेकेणसाम्राज्यंपीठपूजनात् ॥ सौभाग्यमखिलंसौख्यंगंधमाल्याक्षतार्पणात्
॥ ३३ ॥ धूपदानेनसौगंध्यंकांतिर्दीपप्रदानतः ॥ नैवेद्यैश्चमहाभोगोलक्ष्मी
स्तांबूलदानतः ३४ ॥ धर्मार्थकाममोक्षाश्चनमस्कारप्रदानतः॥अष्टैश्वर्यादिसि
द्धीनांजपएवहिकारणं ॥ ३५॥ होमैसर्वकामानांसमृद्धिरुपजायते ॥ सर्वेषामेव ॥३२॥
देवानांतुष्टिःसंयमिभोजनात् ॥ ३६ ॥ इत्थमाराधयशिवंसोमवारेशिवामपि ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अत्यापदमपिप्राप्तांनिस्तीर्णाभिभवार्णवे ॥ ३७ ॥ घोराद्घोरंप्रपन्नापिमहाक्लेशंभ
यानकं ॥ शिवपूजाप्रभावेणतरिष्यसिमहद्भयं ॥ ३८ ॥ इत्थंसीमंतिनींसम्यक्अ
नुशास्यपुनःसती ॥ ययौसापिवरारोहाराजपुत्रीतथाकरोत् ॥ ३९ ॥ दमयंत्यां
नलस्यासीदिंद्रसेनाभिधःसुतः ॥ तस्यचंद्रांगदोनामपुत्रोभूच्चंद्रसन्निभः ॥ ४०॥
॥ चित्रवर्मानृपश्रेष्ठस्तमाहूयनृपात्मजं ॥ कन्यांसीमंतिनींतस्मैप्रायच्छद्गुर्वनु
ज्ञया ॥ ४१ ॥ सोभून्महोत्सवस्तत्रतस्याउद्वाहकर्मणि ॥ यत्रसर्वमहीपानां
समवायोमहानभूत् ॥ ४२ ॥ तस्याःपाणिग्रहंकालेकृत्वाचंद्रांगदःकृती ॥ उ
वासकतिचिन्मासान्तत्रैवश्वशुरालये॥४३॥एकदायमुनांतर्तुंसराजतनयोबली ॥
आरुरोहतरिंकैश्चिद्वयस्यैःसहलीलया॥४४ ॥तस्मिन्तरतिकालिंदींराजपुत्रेविधेर्व
शात् ॥ ममज्जसहकैवर्तैरावर्ताभिहतातरी॥४५॥हाहेतिशब्दःसुमहानासीत्तस्या
स्तटद्वये ॥ पश्यतांसर्वसैन्यानांप्रलापोदिवमस्पृशत्॥४६ ॥ मज्जंतोमम्रिरेकेचित्के
चिद्ग्राहोदरंगताः ॥ राजपुत्रादयःकेचिन्नादृश्यंतमहाजले ॥ ४७ ॥ तद्वचःश्रुत्यरा
जापिचित्रवर्मातिविह्वलः ॥ यमुनायास्तटंप्राप्यविचेष्टःसमजायत ॥ ४८॥ श्रुत्वा
थराजपत्न्यश्चबभूवुर्गतचेतनाः ॥ साचसीमंतिनीश्रुत्वापपातभुविमूर्छिता ॥ ४९ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तथान्येमंत्रिमुख्याश्चनायकाःसपुरोहिताः ॥ विव्हलाःशोकसंतप्ताविलेपुर्मुक्तमूर्ध
जाः ॥ ५० ॥ इंद्रसेनोपिराजेंद्रःपुत्रवार्तांसुदुःखितः ॥ आकर्ण्यसहपत्नीभिर्नष्टसं
ज्ञःपपातह ॥ ५१ ॥ तन्मंत्रिणश्चतत्पौरास्तथातद्देशवासिनः ॥ आबालवृद्धवनि
ताश्चुक्रुशुःशोकविव्हलाः ॥ ५२ ॥ शोकात्केचिद्दुरोजघ्नुःशिरोजघ्नुश्चकेचन ॥ हारा
जपुत्रहातातक्वासिक्वासीतिबभ्रमुः ॥ ५३ ॥ एवंशोकाकुलंदीनमिंद्रसेनमहीपतेः ॥
नगरंसहसाक्षुब्धंचित्रवर्मपुरंतथा॥५४॥अथवृद्धैःसमाश्वस्तश्चित्रवर्मामहीपतिः ॥
शनैर्नगरमागत्यसांत्वयामासचात्मजां ॥ ५५ ॥ सराजांभसिमग्नस्यजामातुस्त
स्यबांधवैः ॥ आगतैःकारयामाससाकल्यादौर्ध्वदैहिकं ॥ ५६ ॥ साचसीमंतिनी
साध्वीभर्तृलोकमतिःसती ॥ पित्रानिषिध्दास्नेहेनवैधव्यंप्रत्यपद्यत ॥ ५७॥ मुनेः
पत्न्योपदिष्टंयत्सोमवारव्रतंशुभं ॥ नतत्याजशुभाचारावैधव्यंप्राप्तवत्यपि॥ ५८॥
एवंचतुर्दशेवर्षेदुःखंप्राप्यसुदारुणं ॥ ध्यायंतीशिवपादाब्जंवत्सरत्रयमत्यगात् ॥
॥ ५९ ॥ पुत्रशोकादिवोन्मत्तमिंद्रसेनंमहीपतिं ॥ प्रसह्यतस्यदायादाःसप्तांगंजन्हु
रोजसा ॥ ६० ॥ हृतसिंहासनःशूरैर्दायादैःसोऽग्रजोनृपः ॥ निगृह्यकाराभवनेस
पत्नीकोनिवेशितः ॥ ६१ ॥ चंद्रांगदोपितत्पुत्रोनिमग्नोयमुनाजले ॥ अधोधोमज्ज

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मानोसौदद्दर्शोरगकामिनीः ॥ ६२ ॥ जलक्रीडासुसक्तास्ताहृष्ट्वाराजकुमारकं ॥ विस्मितास्तमथानिन्युःपातालंपन्नगालयं ॥ ६३ ॥ सनीयमानस्तरसापन्नगीभि र्नृपात्मजः ॥ तक्षकस्यपुरंरम्यंविवेशपरमाद्भुतं ॥ ६४ ॥ सोपश्यद्राजतनयोमहेंद्र भवनोपमं ॥ महारत्नपरिभ्राजन्मयूखपरिदीपितं ॥ ६५ ॥ वज्रवैडूर्यपाचादिप्रा सादशतसंकुलं ॥माणिक्यगोपुरद्वारंमुक्तादामभिरुज्ज्वलं ॥ ६६ ॥ चंद्रकांतस्थलं रम्यंहेमद्वारकपाटकं ॥ अनेकशतसाहस्रमणिदीपविराजितं ॥ ६७ ॥ तत्रापश्य त्सभामध्येनिषण्णंरत्नविष्टरे ॥ तक्षकंपन्नगाधीशंफणानेकशतोज्ज्वलं ॥ ६८ ॥ दि व्यांबरधरंदीप्तंरत्नकुंडलराजितं ॥ नानारत्नपरिक्षिप्तमुकुटद्युतिरंजितं ॥ ६९ ॥ फणामणिसहस्राद्यैरसंख्यैःपन्नगोत्तमैः॥उपासितंप्रांजलिभिर्विचित्रैरत्नभूषितैः॥ ॥७०॥रूपयौवनमाधुर्यविलासगतिशोभिना॥नागकन्यासहस्रेणसमंतात्परिवारि तं ॥ ७१ ॥ दिव्याभरणदीप्तांगंदिव्यचंदनचर्चितं ॥ कालाग्निमिवदुर्धर्षंतेजसादि त्यसन्निभं ॥ ७२ ॥ दृष्ट्वाराजसुतोधीरःप्रणिपत्यसभास्थले ॥ उत्थितःप्रांजलि स्तस्यतेजसाक्षिप्तलोचनः ॥ ७३ ॥ नागराजोपितंदृष्ट्वाराजपुत्रंमनोरमं ॥ कोयं कस्मादिहायातइतिपप्रच्छपन्नगः ॥ ७४ ॥ ताऊचुर्यमुनातोयेदृष्टोस्माभिर्यदृच्छ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

या ॥ अज्ञातकुलनामायमानीतस्तवसंन्निधिं ॥ ७५ ॥अथपृष्टोराजपुत्रस्तक्षकेण
महात्मना ॥ कस्यासितनयःकस्त्वंकोदेशःकथमागतः ॥ ७६ ॥ राजपुत्रउवाच ॥
अस्तिभूमंडलेकश्चिद्देशोमगधसंज्ञकः ॥ तस्याधिपोभवद्राजानलोनाममहायशाः
॥ ७७ ॥ सुपुण्यकीर्तिःक्षितिपोदमयंतीपतिःशुभः ॥ तस्मादपींद्रसेनाख्यस्त
स्यपुत्रोमहाबलः ॥ ७८ ॥ चंद्रांगदोस्मिनाम्नाहंनवोढःश्वशुरालये ॥ विहरन्यमु
नातोयेनिमग्नोदैवचोदितः ॥ ७९ ॥ एताभिःपन्नगस्त्रीभिरानीतोस्मितवांतिकं ॥
दृष्ट्वाहंतवपादाब्जंपुण्यैर्जन्मांतरार्जितैः ॥८० ॥ अद्यधन्योस्मिधन्योस्मिकृतार्थौ
पितरौमम ॥ यत्प्रेक्षितोहंकारुण्यात्त्वयासंभाषितोपिच ॥ ८१ ॥ सूतउवाच ॥
इत्युदारमसंभ्रांतंवचःश्रुत्वातिपेशलं ॥ तक्षकःपुनरौत्सुक्याद्बभाषेराजनंदनं॥८२॥
॥ तक्षकउवाच ॥ भोभोनरेंद्रदायादमाभैषीर्धीरतांव्रज॥ सर्वदेवेषुकोदेवोयुष्माभिः
पूज्यतेसदा ॥ ८३ ॥ राजपुत्रउवाच ॥ योदेवःसर्वदेवेषुमहादेवइतिस्मृतः ॥ पूज्य
तेसहिविश्वात्माशिवोस्माभिरुमापतिः ॥ ८४ ॥ यस्यतेजोंशलेशेनरजसाचप्रजा
पतिः ॥ कृतरूपोसृजद्विश्वंसनःपूज्योमहेश्वरः ॥८५ ॥यस्यांशात्सात्विकंदिव्यंबि
भ्रद्विष्णुःसनातनः॥विश्वंबिभर्तिभूतात्माशिवोस्माभिःप्रपूज्यते॥ ८६॥यस्यांशात्ता

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मसाज्जातोरुद्रःकालाग्निसन्निभः॥विश्वमेतद्धरत्यंतेसपूज्योस्माभिरीश्वरः॥८७॥यो
विधाताविधातुश्चकारणस्यापिकारणं॥तेजसांपरमंतेजःसशिवोनःपरागतिः॥८८॥
योग्नौतिष्ठतियोभूमौयोवायौस[illegible]लेचयः॥ यआकाशेचविश्वात्मासपूज्योनःसना
तनः॥८९॥ यःसाक्षीसर्वभूतानांयआत्मस्थोनिरंजनः॥ यस्येच्छावशगोलोकःसो
स्माभिःपूज्यतेशिवः॥९०॥यमेकमाद्यंपुरुषंपुराणंवदंतिभिन्नंगुणवैकृतेन ॥ क्षेत्रज्ञ
मेकेथतुरीयमन्येकूटस्थमन्येसशिवोगतिर्नः॥९१॥यंनास्पृशन्नैत्यमचिंत्यतत्त्वंदुरंत
धामानमतत्स्वरूपं॥मनोवचोवृत्तयआत्मभाजंसएषपूज्यःपरमःशिवोनः॥९२॥
यस्यप्रसादंप्रतिलभ्यसंतोवांछंतिनैंद्रंपदमुज्ज्वलंवा ॥ निस्तिर्णकर्मार्गलकालच
क्राश्चरंत्यभीताःसशिवोगतिर्नः॥९३॥ यस्यस्मृतिःसकलपापरुजांविघातंसद्यः
करोत्यपिचपुल्कसजन्मभाजां ॥ यस्यस्वरूपमखिलंश्रुतिभिर्विमृग्यंतस्मैशिवा
यसततंकरवामपूजां॥९४॥यमूर्न्धिलब्धानिलयासुरलोकसिंधुर्यस्यांगनाभगवतीज
गदंबिकाच॥ यत्कुंडलेत्वहहतक्षकवासुकीद्वौसोस्माकमेवगतिरर्धशशांकमौलिः॥
॥९५॥ जयतिनिगमचूडाग्रेषुयस्यांघ्रिपद्मंजयतिचहृदिनित्यंयोगिनांयस्यमूर्तिः
जयतिसकलसत्त्वोह्यूर्ध्वगायस्यकीर्त्तिः सविजितगुणसर्गः पूज्यतेस्माभिरीशः ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

९६ ॥ सूतउवाच ॥ इत्याकर्ण्यवचस्तस्यतक्षकःप्रीतमानसः॥जातभक्तिर्महादेवेरा
जपुत्रमभाषत ॥ ९७ ॥ तक्षकउवाच ॥ परितुष्टोस्मिभद्रंतेतवराजेंद्रनंदन ॥ बा
लोपियत्परंतत्त्ववेत्सिशैवंपरात्परं ॥ ९८ ॥ एषरत्नमयोलोकएताश्चारुदृशोबलाः
एतेकल्पद्रुमाःसर्वेवाप्योमृतरसांभसः ॥ ९९ ॥ नात्रमृत्युभयंघोरंनजरारोगपीड
नं ॥ यथेष्टंविहरात्रैवभुंक्ष्वभोगान्यथोचितान् ॥ १०० ॥ इत्युक्तोनागराजेनसरा
जेंद्रकुमारकः ॥ प्रत्युवाचपरंप्रीत्याकृतांजलिरुदारधीः ॥ १ ॥ कृतदारोस्म्यहंका
लेसुव्रतागृहिणीमम ॥ शिवपूजापरानित्यंपितरावेकपुत्रकौ ॥ २ ॥ तेत्वद्यमांमृ
तंमत्वाशोकेनमहतावृताः ॥ प्रायःप्राणैर्वियुज्यंतेदैवात्प्राणान्वहंतिवा ॥ ३ ॥ अ
तोमयाबहुतिथंनात्रस्थेयंकथंचन ॥ तमेवलोकंकृपयामांप्रापयितुमर्हसि ॥ ४ ॥ इ
त्युक्तवंतंनरदेवपुत्रंदिव्यैर्वरान्नैःसुरपादपोत्थैः ॥ आप्यायायित्वावरगंधवासःस्त्र
ग्रत्नदिव्याभरणैर्विचित्रैः ॥ १०५ ॥ संतोषयित्वाविविधैश्चभोगैःपुनर्बभाषेभु
जगाधिराजः ॥ यदायदात्वंस्मरसित्वदग्रेतदातदाविष्क्रियतेमयेति ॥ १०६ ॥ पु
नश्चराजपुत्रायतक्षकोश्वंचकामगं ॥ नानाद्वीपसमुद्रेषुलोकेपुर्चानिरर्गलं ॥ ७ ॥ ॥३५॥
वाहनायददावेकंराक्षसंपन्नगेश्वरः ॥ दत्तवान्रत्नाभरणंदिव्याभरणवाससी ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ ८ ॥ तत्सहायार्थमेकंचपन्नगेंद्रकुमारकं ॥ नियुज्यतक्षकःप्रीत्यागेच्छति
विससर्जतं ॥ १०९ ॥ इतिचंद्रांगदः सोथसंगृह्यविविधंधनम् ॥ अश्वंकामग
मारुह्यताभ्यांसहविनिर्ययौ ॥ ११० ॥ समुहूर्तादिन्नोन्मज्यतस्मादेवसरिज्ज
लात् ॥ विजहारतटेरम्येदिव्यमारुह्यवाजिनम् ॥ ११ ॥ अथास्मिन्समयेतन्वी
साचसीमंतिनीसती ॥ स्नातुंसमाययौतत्रसखिभिः परिवारिता ॥ १२ ॥ सादद
र्शनदीतीरेविहरंतंनृपात्मजं ॥ रक्षसानररूपेणनागपुत्रेणचान्वितं ॥ १३ ॥ दिव्य
रत्नसमाकीर्णंदिव्यमाल्यावतंसकं ॥ देहेनदिव्यगंधेनव्याक्षिप्तदशयोजनं ॥ १४
॥ तमपूर्वाकृतिंवीक्ष्यदिव्याश्वमधिसंस्थितं ॥ जडोन्मत्तेवभीतेवतस्थौतन्यस्तलो
चना ॥ १५ ॥ तांचराजेंद्रपुत्रोसौदृष्टपूर्वामितिस्मरन् ॥ निर्मुक्तकंठाभरणांकंठसूत्र
विवर्जितां ॥ १६ ॥ असंयोजि धम्मिल्लामंगरागविवर्जितां ॥ त्यक्तनीलांजनापां
गींकृशांगींशोकदूषितां ॥ १७ ॥ दृष्ट्वावतीर्यतुरगादुपविष्टःसरित्तटे ॥ तामाहूयव
रारोहामुपवेश्येदमब्रवीत् ॥ १८ ॥ कात्वंकस्यकलत्रंवाकस्यासितनयासती ॥ कि
मिदंतेंगनेबाल्येदुःसहंशोकलक्षणं ॥ १९ ॥ इतिस्नेहेनसंपृष्टासावधूरश्रुलोचना ॥
लज्जितासासमाख्यातुंतत्सखीसर्वमब्रवीत् ॥ १२० ॥ इयंसीमंतिनीनाम्नास्नुषा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मगधभूपतेः ॥ चंद्रांगदस्यमहिषीतनयाचित्रवर्मणः ॥ २१ ॥ अस्याःपतिर्दैवयो
गान्निमग्नोस्मिन्महाजले ॥ तेनेयंप्राप्तवैधव्याबालादुःखेनशोषिता ॥ २२ ॥ एवं
वर्षत्रयंनीतंशोकेनातिबलीयसा ॥ अद्येंदुवारेसंप्राप्तेस्नातुमत्रसमागता ॥ २३ ॥
श्वशुरोस्याश्वराजेंद्रोहृतराज्यश्वशत्रुभिः ॥ बलाद्गृहीतोवद्धश्वसभार्यस्तद्वशेस्थितः
॥ २४ ॥ तथाप्येषाशुभाचारासोमवारेमहेश्वरं ॥ सांबिकंपरयाभक्त्यापूजयत्यम
लाशया ॥ २५ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ इत्थंसखीमुखेनैवसर्वमावेद्यसुव्रता ॥ ततः
सीमंतिनीप्राहस्वयमेवनृपात्मजं ॥ २६ ॥ कस्त्वंकंदर्पसंकाशःकाविमौतवपा
र्श्वगौ ॥ देवोनरेंद्रःसिद्धोवागंधर्वोरगकिन्नरः ॥ २७ ॥ किमर्थंममवृत्तांतंस्नेह
वानिवपृच्छसि॥किंमांवेत्सिसुदुर्वृत्तांदृष्टवान्किमुकुत्रचित्॥ २८ ॥ दृष्टपूर्वइवाभा
सिमयाचस्वजनोयथा॥सवकथयतत्त्वेनसत्यसाराहिसाधवः॥२९॥सूतउवाच॥एता
वदुक्त्वानरदेवपुत्रीसबाष्पकंठीसुचिरंरुरोद ॥मुमोहभूमौपतितासखीभिर्वृतानाकिं
चित्कथितुंशशाक ।३०श्रुत्वाचंद्रांगदःसर्वंप्रियायाःशोककारणं॥मुहूर्तमभवत्तूष्णी
स्वयंशोकसमाकुलः॥३१॥ अथाश्वास्यप्रियांतन्वींविविधैर्वाङ्मयैःपुनः ॥सिद्धाना
मवयंदेवाःकामगाइतिसोब्रवीत्॥३२ ॥ ततोबलादिवाकृष्यपाणिग्रहणशंकितां॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पुलकांचितसर्वांगीतांकर्णोत्विदम॰ ॰गीत् ॥३३॥ क्कापिलोकेमयादृष्टस्तवभर्त्तावरान
ने॥त्वद्व्रताचरणात्प्रीतःसद्यएवागमिष्यति ॥३४॥ अपनेष्यतितेशोकंद्वित्रैरेवदि
नैर्ध्रुवं॥एतच्छंसितुमायातस्तवभर्तुःसखास्म्यहं॥३५॥अत्रकार्योनसंदेहःशपथःशि
वपादयोः॥तावत्त्वद्धृदयेस्थेयंनप्रकाश्यंचकुत्रचित् ॥३६॥सातुतद्वचनंश्रुत्वासुधाधा
राशताधिकं ॥ संभ्रमोद्भ्रांतनयनातमेवमुहुरैक्षत ॥३७॥ प्रेमबंधानुगुणितंवाक्यं
मधुरसायनम् ॥ विभ्रमोदारसहितंमधुरापांगवीक्षणं ॥ ३८ ॥ स्वपाणिस्पर्शनो
द्भिन्नपुलकांचितविग्रहं ॥ पूर्वदृष्टानिचांगेषुलक्षणानिस्वरादिषु ॥ ३९ ॥ वयःप्रमा
णंवर्णंचपरीक्ष्यैनमतर्कयत् ॥ एषएवपतिर्मेस्याद्ध्रुवंनान्योभविष्यति ॥ १४० ॥
अस्मिन्नेवप्रसक्तंमेहृदयंप्रेमकातरं ॥ परलोकादिहायातः कथमेवंस्वरूपधृक् ॥
॥ ४१ ॥ दुर्भाग्यायाःकथंमेस्यात्भर्तुर्नष्टस्यदर्शनं ॥ स्वप्नोयंकिंतुनस्वप्नोभ्रमोयं
किंतुनभ्रमः ॥ ४२ ॥ एषधूर्तोथवाकश्चिद्यक्षोगंधर्वएववा ॥ मुनिपत्न्यायदुक्तंमेप
रमादद्भुतापिच ॥ ४२ ॥ व्रतमेतत्कुरुष्वेतितस्यवाफलमेववा ॥ योवर्षायुतसौभा
ग्यंममेत्याहद्विजोत्तमः ॥ ४४ ॥ नूनंतस्य वचःसत्यंकोविद्यादीश्वरंविना ॥ निमि
त्त।निचदृश्यंतेमंगलानिदिनेदिने ॥ ४५ ॥प्रसन्नेपार्वतीनाथेकिमसाध्यंशरीरिणां॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

इत्थंविमृश्यबहुधातांपुनर्मुक्तसंशयां ॥ ४६ ॥ लज्जाननमुखींकर्णेशशंसान्यत्प्रयो
जनं ॥ इमंवृत्तांतमाख्यातुंमत्पित्रोःशोकतप्तयोः ॥ ४७ ॥ गच्छामःस्वस्तितेभद्रेस
द्यःपतिमवाप्स्यसि ॥ इत्युक्त्वाश्वंसमारुह्यजगामनृपनंदनः ॥४८ ॥ ताभ्यांसह
निजंराष्ट्रंप्रत्यपद्यततत्क्षणात् ॥सपुरोपवनाभ्याशेस्थित्वातंफणिपुत्रकं ॥ ४९ ॥
विससर्जात्मदायादान्नृपासनगतान्प्रति ॥ सगत्वोवाचतान्सर्वान्इंद्रसेनोविमुच्य
तां ॥ १५० ॥ चंद्रांगदस्तस्यसुतःप्राप्तोयंपन्नगालयात् ॥ नृपासनंविमुंचंतुभवंतो
नविचार्यतां ॥ ५१ ॥ ॥ नोचेच्चंद्रांगदस्याशुबाणाःप्राणान्हरंतिवः ॥समग्नोयमुना
तोयेगत्वातक्षकमंदिरं ॥ ५२ ॥लब्ध्वाचतस्यसाहाय्यंपुनर्लोकादिहागतः ॥ इत्या
ख्यातमशेषेणतद्वृत्तांतंनिशम्यते ॥ ५३ ॥ साधुसाध्वितिसंभ्रांताः शशंसुःपरिपं
थिनः ॥ अथेंद्रसेनायनिवेद्यसत्वरंनष्टस्यपुत्रस्यपुनःसमागमं ॥ प्रसाद्यतंप्राप्तन
रेश्वरासनंदायादमुख्यास्तुभयंप्रपेदिरे ॥ ५४ ॥ अथपौरजनाःसर्वेपुरोद्यानेनृपा
त्मजं ॥ दृष्ट्वाराज्ञेद्रुतंप्रोचुर्लेभिरेचमहाधनं ॥ ५५ ॥ आकर्ण्यपुत्रमायांतंराजानंद
जलाप्लुतः ॥ नव्यजानादिमंलोकंराज्ञीचपरयामुदा ॥ ५६ ॥ अथनागरिकाःसर्वे
मंत्रिवृद्धाःपुरोधसः ॥ प्रत्युद्गम्यपरिष्वज्यतमानिन्युर्नृपांतिकं ॥ ५७ ॥ अथोत्सवे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नमहताप्रविश्यनिजमंदिरं ॥ राजपुत्रःस्वपितरौववंदेबाष्पमुत्सृजन् ॥ ५८ ॥
तंपादमूलेपतितंस्वपुत्रंविवेदनासौपृथिवीपतिःक्षणं ॥ प्रबोधितोमात्यजनैःकथं
चिदुत्थाप्यच्छिन्ननहृदालिलिंग ॥ ५९ ॥ क्रमेणमातृरभिवंद्यताभिःप्रवर्धिता
शीःप्रणयाकुलाभिः ॥ आलिंगितःपौरजनानशेषान्संभावयामाससराजसूनुः ॥
॥ १६० ॥ तेषांमध्येसमासीनःस्ववृत्तांतमशेषतः ॥ पित्रेनिवेदयामासतक्षकस्यच
मित्रतां ॥ ६१ ॥ दत्तंभुजगराजेनरत्नादिधनसंचयं ॥ दिव्यंतद्राक्षसानीतंपित्रेस
र्वंन्यवेदयत् ॥ ६२ ॥ राजपुत्रस्यचरितंदृष्ट्वाश्रुत्वाचविव्हलः ॥ मेनेस्नुषायाःसौ
भाग्यंमहेशाराधनार्जितं ॥ ६३ ॥ सौमांगल्यमयींवार्त्तामिमांनिषधभूपतिः ॥ चा
रैर्निवेदयामासचित्रवर्ममहीपतेः ॥ ६४ ॥ श्रुत्वामृतमयींवार्त्तांसमुत्थायसंभ्रमा
त् ॥ तेभ्योदत्वाधनंभूरिननर्तानंदविव्हलः ॥ ६५ ॥ अथाहूयस्वतनयांपरिष्वज्या
श्रुलोचनः ॥ भूषणैर्भूषयामासत्यक्तवैधव्यलक्षणां ॥ ६६ ॥ अथोत्सवोमहानासीं
द्राष्ट्रग्रामपुरादिषु ॥सीमंतिन्याःशुभाचारंशशंसुःसर्वतोजनाः॥६७॥चित्रवर्माथनृप
तिःसमाहूयेंद्रसेनजं॥पुनर्विवाहविधिनासुतांतस्मैन्यवेदयत् ६८ चंद्रांगदोपिरत्ना
द्यैरानीतैस्तक्षकालयात्॥स्वांपत्नींभूषयांचक्रेमर्त्यानामतिदुर्लभैः॥ ६९ ॥ अंगरा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गेणदिव्येनतप्तकांचनशोभिना ॥ अम्लानमाल्ययाशश्वद्धेमकिंजल्कवर्णया ॥
॥ १७० ॥ शुशुभेसासुगंधेनदशयोजनगामिना ॥ कल्पद्रुमोत्थयाबालाभूषिताशु
शुभेसती ॥ ७१ ॥ एवंचंद्रांगदःपत्नीमवाप्यसमयेशुभे ॥ ययौस्वनगरींभूयः श्व
शुरेणानुमोदितः ॥ ७२ ॥ इंद्रसेनोपिराजेंद्रोराज्येस्थाप्यनिजात्मजं ॥ तपसाशि
वमाराध्यलेभेसंयमिनांगतिं ॥ ७३ ॥ दशवर्षसहस्राणिसीमंतिन्यास्वभार्यया ॥
सार्धंचंद्रांगदोराजाबुभुजेविषयान्बहून् ॥ ७४ ॥ प्रासूततनयानष्टौकन्यामेकां
वराननां ॥ रेमेसीमंतिनीभर्त्रापूजयंतीमहेश्वरं ॥ ७५ ॥ विचित्रमिदमाख्या
नंमयासमनुवर्णितं ॥ भूयोपिवक्ष्येमाहात्म्यंसोमवारव्रतोदितं ॥ ७६ ॥ इति
श्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्तरखंडेसोमवारव्रतवर्णनंनामअष्टमोध्यायः ॥ ८ ॥ ऋषयऊ
चुः ॥ साधुसाधुमहाभागत्वयाकथितमुत्तमं ॥ आख्यानंपुनरन्यच्चविचित्रंवक्तुमर्ह
सि ॥ १ ॥ सूतउवाच ॥ विदर्भविषयेपूर्वमासीदेकोद्विजोत्तमः ॥ वेदमित्रइतिख्या
तोवेदशास्त्रार्थवित्सुधीः ॥ २ ॥ तस्यासीदपरोविप्रःसखासारस्वताव्हयः ॥ तावुभौ
परमस्निग्धावेकदेशनिवासिनौ ॥ ३ ॥ वेदमित्रस्यपुत्रोभूत्सुमेधानामसुव्रतः ॥
सारस्वतस्यतनयोसामवानितिविश्रुतः ॥ ४ ॥ उभौसवयसौबालौसमवेषौसम

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्थिती ॥ समंचकृतसंस्कारौसमविद्यौबभूवतुः ॥ ५ ॥ सांगानधीत्यतौवेदान्तर्क
व्याकरणानिच ॥ इतिहासपुराणानिधर्मशास्त्राणिकृत्स्नशः ॥ ६ ॥ सर्वविद्याकुश
लिनौबाल्यएवमनीषिणौ ॥ प्रहर्षमतुलंपित्रोर्ददतुःसकलैर्गुणैः ॥ ७ ॥ तावेकदा
स्वतनयौतावुभौब्राह्मणोत्तमौ ॥ आहूयावोचतांप्रीत्याषोडशाब्दौशुभाकृती ॥ ८
॥ हेपुत्रकौयुवांबाल्येकृतविद्यौसुवर्चसौ ॥ वैवाहिकोयंसमयोवर्ततेयुवयोःसमं ॥ ९
इमंप्रसाद्यराजानंविदर्भेशंस्वविद्यया ॥ ततःप्राप्यधनंभूरिकृतोद्वाहौभविष्यथः ॥
॥ १० ॥ एवमुक्तौसुतौताभ्यांतावुभौद्विजनंदनौ ॥ विदर्भराजमासाद्यसमतोषयतां
गुणैः ॥ ११ ॥ विद्ययापरितुष्टायतस्मैद्विजकुमारकौ ॥ विवाहार्थंकृतोद्योगौधनहीं
नावशंसतां ॥ १२ ॥ तयोरपिमतंज्ञात्वासविदर्भमहीपतिः ॥ प्रहस्यकिंचित्प्रोवा
चलोकतत्त्वविवित्सया ॥ १३ ॥ इतिनिषधराजस्यराज्ञीसीमंतिनीसती ॥ सोमवा
रेमहादेवंपूजयत्यंबिकायुतं ॥ १४ ॥ तस्मिन्दिनेसपत्नीकान्द्विजाग्र्यान्वेदवित्तमा
न् ॥ संपूज्यपरयाभक्त्याधनंभूरिददातिच ॥ १५ ॥ अतोत्रयुवयोरेकोनारीविभ्रम
वेषधृक् ॥ एकस्तस्याःपतिर्भूत्वाजायेतांविप्रदंपती ॥ १६ ॥ युवांवधूवरौभूत्वाप्रा
प्यसीमंतिनीगृहम् ॥ भुक्त्वाभूरिधनंलब्ध्वापुनर्यातंममांतिकं ॥ १७ ॥ इतिराज्ञा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

 समादिष्टौभीतौद्विजकुमारकौ ॥ प्रत्यूचतुरिदंकर्मकर्तुंनौजायतेभयं ॥ १८ ॥ देव
तासुगुरौपित्रोस्तथाराजकुलेषुच ॥ कौटिल्यमाचरन्मोहात्सद्योनश्यतिसान्वयः ॥
॥ १९ ॥ कथमंतर्गृहंराज्ञांछद्मनाप्रविशेत्पुमान् ॥ गोप्यमानोपियःकश्चित्कदाचि
त्ख्यातिमेष्यति ॥ २० ॥ येगुणाःसाधिताःपूर्वंशीलाचारश्रुतादिभिः ॥ सद्यस्तेनाश
मायांतिकौटिल्यपथगामिनः ॥ २१ ॥ पापंनिंदाभयंवैरंचत्वार्येतानिदेहिनां ॥ छद्म
मार्गप्रपन्नानांतिष्ठंत्येवहिसर्वदा॥२२॥अतआवांशुभाचारौजातौचशुचिनांकुले॥वृ
त्तंधूर्तजनश्लाघ्यंनाश्रयावःकदाचन ॥२३॥ राजोवाच ॥देवतानांगुरूणांचपित्रोश्च
पृथिवीपतेः ॥ शासनस्याप्यलंघ्यत्वात्प्रत्यादेशोनकर्हिचित् ॥ २४ ॥ एतैर्यद्यत्स
मादिष्टंशुभंवायदिवाशुभं ॥ कर्त्तव्यंनियतंभीतैरप्रमत्तैर्बुभूषुभिः ॥ २५ ॥ अतोव
यंहिराजानःप्रजायूयंहिसंमताः॥राजाज्ञयाप्रवृत्तानांश्रेयःस्यादन्यथाभयं ॥२६॥
अतोमच्छासनंकार्यंभवद्भ्यामविलंबितं ॥ इत्युक्तंनरदेवेनतौतथेत्यूचतुर्भयात् ॥
२७ ॥ सारस्वतस्यतनयंसामवंतंनराधिपः॥स्त्रीरूपधारिणंचक्रेवस्त्राकल्पांजनादि
भिः ॥ २८ ॥ सकृत्रिमोद्भूतकलत्रभावःप्रयुक्तकर्णाभरणांगरागः ॥ स्निग्धांज
नाक्षःस्पृहणीयरूपोबभूवसद्यःप्रमदोत्तमाभः ॥ २९ ॥ तावुभौदंपतीकृत्वाद्विजपु
CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्तौनृपाज्ञया ॥ जग्मतुर्नैषधंदेशंयद्वातद्वाभवत्विति ॥ ३० ॥ उपेत्यराजसदनंसोम
वारेद्विजोत्तमैः ॥ सपत्नीकैःकृतातिथ्यौधौतपादौबभूवतुः ॥ ३१ ॥ साराज्ञीब्राह्म
णान्सर्वानुपविष्टान्वरासने ॥ प्रत्येकमर्चयांचक्रेसपत्नीकान्द्विजोत्तमान् ॥ ३२ ॥
तौचविप्रसुतौदृष्ट्वाप्राप्तौकृतकदंप... ॥ ज्ञात्वाकिंचिद्विहस्याथमेनेगौरीमहेश्वरौ
॥ ३३ ॥ आवाह्यद्विजमुख्येषुदेवदेवंसदाशिवं ॥ पत्नीष्वावाहयामाससादेवींज
गदंबिकां ॥ ३४ ॥ गंधैर्माल्यैःसुरभिभिर्धूपैर्नीराजनैरपि ॥ अर्चयित्वाद्विजश्रेष्ठा
न्नमश्चक्रेसमाहिता॥३५॥हिरण्मयेषुपात्रेषुपायसंघृतसंयुतम्॥ शर्करामधुसंयुक्तंशा
कैर्जुष्टंमनोरमैः ॥ ३६ ॥ गंधशाल्योदनैर्हृद्यैर्मोदकापूपराशिभिः ॥ शष्कुलीभिश्च
संयावैःकृसरैर्माषपक्वकैः ॥ ३७ ॥ तथान्यैरप्यसंख्यातैर्भक्ष्यैर्भोज्यैर्मनोरमैः ॥ सु
गंधैःस्वादुभिःसूपैःपानीयैरपिशीतलैः ॥ ३८ ॥ कृतमन्नंद्विजाग्र्येभ्यःसाभक्त्याप
र्यतोषयत् ॥ दध्योदनंनिरुपमंनिवेद्यसमतोषयत् ॥ ३९॥ भुक्तवत्सुद्विजाग्र्येषुस्वा
चांतेषुनृपांगना ॥ प्रणम्यदत्वातांबूलंदक्षिणांचयथार्हतः ॥ ४० ॥ धेनूर्हिरण्यवा
सांसिरत्नस्त्रक्भूषणानिच ॥ दत्वाभूयोनमस्कृत्यविससर्जद्विजोत्तमान् ॥ ४१ ॥
तयोर्द्वयोर्भूसुरवर्यपुत्रयोरेकस्तयाहैमवतीधियार्चितः ॥ एकोमहादेवधियाभिपूजि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

 तःकृतप्रणामौययतुस्तदाज्ञया ॥ ४२ ॥ सातुविस्मृतपुंभावातस्मिन्नेवद्विजोत्तमे ॥
 जातस्पृहामदासिक्ताकंदर्पविवशाब्रवीत् ॥ ४३ ॥ अयिनाथविशालाक्षसर्वावयव
सुंदर ॥ तिष्ठतिष्ठकवायासिमांनपश्यसितेप्रियां ॥ ४४ ॥ इदमग्रेवनंरम्यंसुपुष्पि
तमहाद्रुमं ॥ अस्मिन्विहर्तुमिच्छामित्वयासहयथासुखं ॥ ४५ ॥ इत्थंतयोक्तमा
कर्ण्यपुरोगच्छद्द्विजात्मजः ॥ विचिंत्यपरिहासोक्तिंगच्छतिस्मयथापुरा ॥ ४६॥
पुनरप्याहसाबालातिष्ठतिष्ठकयास्यसि ॥ दुरुत्संगस्मरावेशांपरिभूतामुपेत्यमां
॥४७॥परिष्वजस्वमांकांतांपाययस्वतवाधरं ॥ नाहंगंतुंसमर्थास्मिस्मरबाणप्रपी
डिता ॥ ४८॥इत्थमश्रुतपूर्वांतांनिशम्यपरिशंकितः ॥ आयांतींपृष्ठतोवीक्ष्यसहसा
विस्मयंगतः ॥ ४९ ॥ कैषापद्मपलाशाक्षीपीनोन्नतपयोधरा ॥ कृशोदरीबृह
च्छ्रोणीनवपल्लवकोमला॥५० ॥ सएवमेसखाकिंनुजातएववरांगना ॥ पृच्छाम्ये
नमतःसर्वमितिसंचिंत्यसोब्रवीत्॥५१ ॥किमपूर्वइवाभासिसखेरूपगुणादिभिः ॥अ
पूर्वभाषसेवाक्यंकामिनीवसमाकुला ॥ ५२ ॥ यस्त्वंवेदपुराणज्ञोब्रह्मचारीजितें
द्रियः ॥ सारस्वतात्मजःशांतःकथमेवंप्रभाषसे ॥ ५३॥ इत्युक्त्वासापुनःप्राहनाह
मस्मिपुमान्प्रभो ॥ नाम्नासारस्वतीबालातवास्मिरतिदायिनी ॥ ५४ ॥ यदितेसं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शयःकांतममांगानिविलोकय ॥ इत्युक्तःसहसामार्गैरहस्येनांव्यलोकयत् ॥५५॥
तामकृत्रिमधम्मिल्लांजघनस्तनशोभि·. ॥ सुरूपांवीक्ष्यकामेनाकिंचिद्व्याकुलताम
गात् ॥ ५६ ॥ पुनःसंस्तभ्ययत्नेनचेतसोविकृतिंबुधः ॥ मुहूर्तंविस्मयाविष्टोनाकिं
चित्प्रत्यभाषत ॥ ५७ ॥ गतस्तेसंशयःकश्चित्तर्ह्यागच्छभजस्वमां ॥ पश्येदंविपि
नंकांतपरस्त्रीसुरतोचितं ॥ ५८ ॥ सुमेधाउवाच ॥ मैवंकथयमर्यादांमाहिंसीर्मदम
त्तवत् ॥ आवांविज्ञातशास्त्रार्थौत्वमेवंभाषसेकथं ॥ ५९ ॥ अधीतस्यचशास्त्रस्यवि
वेकस्यकुलस्यच ॥ किमेषसदृशोधर्मोजारधर्मनिषेवणं ॥ ६० ॥ नत्वंस्त्रीपुरुषोवि
द्वान्जानीह्यात्मानमात्मना ॥ अयंस्वयंकृतोनर्थआवाभ्यांयद्विचेष्टितं ॥ ६१ ॥ वं
चयित्वात्मपितरौधूर्त्तराजानुशासनात् ॥ कृत्वाचानुचितंकर्मतस्यैतद्भुज्यतेफलं ॥
॥ ६२ ॥ सर्वैत्वनुचितंकर्मनृणांश्रेयोविनाशनं ॥ यस्त्वंविप्रात्मजोविद्वान्गतःस्त्री
त्वंविगर्हितं ॥ ६३ ॥ मार्गंत्यक्त्वागतोरण्यंनरोविध्येतकंटकैः ॥ बलात्धिस्यतेवा
हिंस्रैर्यदात्यक्तसमागमः ॥ ६४ ॥ एवंविवेकमाश्रित्यतूष्णींमेहिस्वयंगृहं ॥ देव
द्विजप्रसादेनस्त्रीत्वंतवविलीयते ॥ ६५ ॥ अथवादैवयोगेनस्त्रीत्वमेवभवेत्तव ॥ पि
त्रादत्तामयासाकंरंस्यसेवरवर्णिनी ॥ ६६ ॥ अहोचित्रमहोदुःखमहोपापबलंमहत्

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अहोराज्ञःप्रभावोयंशिवाराधनसंभृतः ॥ ६७ ॥ इत्युक्ताप्यसकृत्तेनसावधूरतिवि
ह्वला ॥ बलेनतंसमालिंग्यचुचुंबाधरपल्लवं ॥ ६८ ॥ धर्षितोपितयाधीरःसुमेधानू
तनस्त्रियं ॥ यत्नादानीयसदनंकृत्स्नंतत्रन्यवेदयत् ॥ ६९ ॥ तदाकर्ण्याथतौविप्रौ
कुपितौशोकविह्वलौ ॥ ताभ्यांसहकुमाराभ्यांविदर्भांतिकमीयतुः ॥ ७० ॥ ततः
सारस्वतःप्राहराजानंधूर्तचेष्टितं ॥ राजन्ममात्मजंपश्यतवशासनयंत्रितं ॥ ७१ ॥
एतौतवाज्ञावशगौचक्रतुःकर्मगर्हितं ॥ मत्पुत्रस्तत्फलंभुंक्तेस्त्रीत्वंप्राप्यजुगुप्सितं॥
॥ ७२॥ अद्यमेसंततिर्नष्टानिराशाःपितरोमम ॥नापुत्रस्यहिलोकोस्तिलुप्तपिंडादि
संस्कृतेः ॥ ७३ ॥ शिखोपवीतमजिनंमौंजींदंडंकमंडलुं ॥ ब्रह्मचर्योचितंचिन्हंवि
हायेमांदशांगतः ॥ ७४॥ ब्रह्मसूत्रंचसावित्रींस्नानंसंध्याजपार्चनम् ॥ विसृज्यस्त्री
त्वमाप्तस्यकागतिर्वदपार्थिव ॥ ७५ ॥ त्वयामेसंततिर्नष्टानष्टोवेदपथश्चमे ॥ एका
त्मजस्यमेराजन्कागतिर्वदशाश्वती ॥ ७६ ॥ इतिसारस्वतेनोक्तंवाक्यमाकर्ण्यभूप
तिः ॥ सीमंतिन्याःप्रभावेनविस्मयंपरमंगतः ॥ ७७ ॥ अथसर्वान्समाहूयमहर्षी
नमितद्युतीन् ॥ प्रसाद्यप्रार्थयामासतस्यपुंस्त्वंमहीपतिः ॥ ७८ ॥ तेऽब्रुवन्नथपार्व ॥ ४१॥
त्याःशिवस्यचसमीहितं ॥ तद्भक्तानांचमाहात्म्यंकोन्यथाकर्तुमीश्वरः ॥ ७९ ॥ अ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

थराजाभरद्वाजमादायमुनिपुंगवम् ॥ ताभ्यांसहद्विजाग्र्याभ्यांतत्सुताभ्यांसमन्वि
तः ॥ ८० ॥ अंबिकाभवनंप्राप्यभरद्वाजोपदेशतः ॥ तांदेवींनियमैस्तीव्रैरुपास्ते
स्ममहानिशि ॥ ८१ ॥ एवंत्रिरात्रंसुविसृष्टभोजनःसपार्वतीध्यानरतोमहीपतिः ॥
सम्यक्प्रणामैर्विविधैश्चसंस्तवैर्गौरींप्रपन्नार्त्तिहरामतोषयत् ॥ ८२ ॥ ततःप्रसन्ना
सादेवीभक्तस्यपृथिवीपतेः ॥ स्वरूपंदर्शयामासचंद्रकोटिसमप्रभं ॥ ८३ ॥ अथा
हगौरीराजानंकिंतेब्रूहिसमीहितं ॥ सोप्याहपुंस्त्वमेतस्यकृपयादीयतामिति ॥
॥८४॥ भूयोप्याहमहादेवीमद्भक्तैःकर्मयत्कृतं॥शक्यतेनान्यथाकर्तुंवर्षायुतशतैरपि
॥ ८५ ॥ राजोवाच ॥ एकात्मजोहिविप्रोयंकर्मणानष्टसंततिः ॥ कथंसुखंप्रपद्येत
विनापुत्रेणतादृशः ॥ ८६ ॥ देव्युवाच॥तस्यान्योमत्प्रसादेनजनिष्यतिसुतोत्तमः॥
विद्याविनयसंपन्नोदीर्घायुरमलाशयः ॥ ८७ ॥ एषासामवतीनामसुतातस्यद्विज
न्मनः ॥ भूत्वासुमेधसःपत्नीकामभोगेनयुज्यतां ॥ ८८ ॥ इत्युक्त्वांतर्हितादेवीते
चराजपुरोगमाः ॥ गताःस्वंस्वंगृहंसर्वेचक्रुस्तच्छासनेस्थितिं ॥ ८९ ॥ सोपि
सारस्वतोविप्रःपुत्रंपूर्वसुतोत्तमं ॥ लेभेदेव्याःप्रसादेनह्यचिरादेवकालतः ॥ ९० ॥
तांचसामवतींकन्यांददौतस्मैसुमेधसे ॥ तौदंपतीचिरंकालंबुभुजातेपरंसुखं ॥९१॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

इत्येतच्छिवभक्तायाः सीमंतिन्यान्नृपस्त्रियाः ॥ प्रभावः कथितः शंभोर्माहात्म्यम
पिवर्णितं ॥ १२ ॥ भूयोपिशिवभक्तानांप्रभावंविस्मयावहं ॥ समासाद्वर्णयिष्या
मिश्रोतॄणांमंगलायनं ॥ १३ ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्तरखंडेसीमंतिन्याः
प्रभाववर्णनंनामनवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ विचित्रंशिवनिर्वाणं
विचित्रंशिवचेष्टितं ॥ विचित्रंशिवभक्तानांचरितंपापनाशनं ॥ १ ॥ स्वर्गापव
र्गयोःसत्यंसाधनंतद्ब्रवीम्यहं ॥ अवंतीविषयेकश्चिद्ब्राह्मणोमंदराह्वयः ॥ २ ॥ ब
भूवविषयारामःस्त्रीजितोधनसंग्रही ॥संध्यास्नानपरित्यक्तोगंधमाल्यांबरप्रियः ॥
॥ ३ ॥ कुस्त्रीसक्तःकुमार्गस्थोयथापूर्वमजामिलः ॥ सवेश्यांपिंगलांनामरममाणो
दिवानिशं ॥ ४ ॥ तस्याएवगृहेनित्यमासीदविजितेंद्रियः ॥ कदाचित्सदनेतस्या
स्तस्मिन्नेवसतिद्विजे ॥५॥ ऋषभोनामधर्मात्माशिवयोगीसमाययौ॥तमागतमभि
प्रेक्ष्यमत्वास्वंपुण्यमूर्तिमत् ॥ ६ ॥ सावेश्यासचविप्रश्चपर्यपूजयतामुभौ ॥ तमा
रोप्यमहापठिकेंबलांबरसंभृते ॥ ७ ॥ प्रक्षाल्यचरणौभक्त्यातज्जलंदधतुःशिरः ॥
स्वागतार्घ्यनमस्कारैर्गंधपुष्पाक्षतादिभिः॥ ८ ॥ उपचारैःसमभ्यर्च्यभोजयामास
तुर्मुदा ॥ तंभुक्तवंतमाचांतंपर्यंकेसुखसंस्तरे ॥ ९ ॥ उपवेश्यमुदायुक्तौतांबूलंप्रत्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यच्छतां ॥ पादसंवाहनंभक्त्याकुर्वंतौदैवचोदितौ ॥ १० ॥ कल्पयित्वातुशुश्रूषां
प्रीणयामासतुश्चिरं ॥ एवंसमर्चितस्ताभ्यांशिवयोगीम्हाद्युतिः ॥ ११ ॥ अतिवा
ह्यनिशामेकांययौप्रातस्तदादृतः ॥ एवंकालेगतप्रायेसांवेप्रोनिधनंगतः ॥ १२ ॥
साचवेश्यामृताकालेययौकर्मार्जितांगतिं ॥सविप्रःकर्मणानीतोदशार्हधरणीपतेः॥
॥ १३ ॥ वज्रबाहुकुटुंबिन्याःसुमत्यागर्भमास्थितः॥तांज्येष्ठपत्नींनृपतेर्गर्भसंपदमा
श्रितां ॥ १४ ॥ अवेक्ष्यतस्यैगरलंसपत्न्यश्छद्मनाददुः ॥ साभुक्त्वागरलंघोरंन
मृतादैवयोगतः ॥ १५ ॥ क्लेशमेवपरंप्रापमरणादतिदुःसहं ॥ अथकालेसमायाते
पुत्रमेकमजीजनत् ॥ १६ ॥ क्लेशेनमहतासाध्वीपीडितावरवर्णिनी ॥ सनिर्दशो
राजपुत्रःस्पृष्टपूर्वोगरेणयत् ॥ १७ ॥ तेनावापमहाक्लेशंक्रंदमानोदिवानिशं॥तस्य
बालस्यमाताचसर्वांगव्रणपीडिता ॥ १८॥ बभूवतुरतिक्लिष्टौगरयोगप्रभावतः
॥ तौराज्ञाचसमानीतौवैद्यैश्चकृतभेषजौ ॥ १९ ॥ नस्वास्थ्यमापतुर्यत्नैरनेकैर्यो
जितैरपि ॥ नरात्रौलभतेनिद्रांसाराज्ञीविपुलव्यथा ॥ २० ॥ स्वपुत्रस्यचदुः
खेनदुःखितानितरांकृशा ॥ नीत्वैवंकतिचिन्मासान्सराजामातृपुत्रकौ ॥ २१ ॥
जीवंतौचमृतप्रायौविलोक्यात्मन्यचिंतयत् ॥ एतौमेगृहिणीपुत्रौनिरयादाग

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ताविह ॥ २२ ॥ अश्रांतरोगौक्रंदंतौनिद्राभंगविधायिनौ ॥ अत्रोपायंकरिष्या
मिपापयोर्ध्रुवमेतयोः ॥ मर्तुंवाजीवितुंवापिनक्षमौपापभोगिनौ ॥ २३ ॥ इ
त्थंविनिश्चित्यचभूमिपालःसक्तःसपत्नीषुतदात्मजेषु ॥ आहूयसूतंनिजदारपु
त्रौनिर्वापयामासरथेनदूरम् ॥ २४ ॥ तौसूतेनपरित्यक्तौकुत्राचिद्विजनेवने ॥ अ
वापतुः परांपीडांक्षुत्तृड्भ्यांभृशविह्वलौ॥ २५॥सोद्वहंतीनिजंबालंनिपतंतीपदेप
दे ॥ निश्वसंतीनिजंकर्मनिंदंतीचाकिताभृशम्॥२६ ॥क्वचित्कंटकाभिन्नांगीमुक्तकेशी
भयातुरा ॥ क्वचिद्व्याघ्रस्वनैर्भीताक्वचिव्द्यालैरनुद्रुता ॥ २७ ॥ भर्त्स्यमानापि
शाचैश्चवेतालैर्ब्रह्मराक्षसैः ॥ महागुल्मेषुधावंतीभिन्नपादाक्षुराश्मभिः ॥२८ ॥सै
वंघोरेमहारण्येभ्रमंतीनृपगेहिनी ॥ दैवात्प्राप्तावणिङ्मार्गंगोवाजिनरसेवितम्
॥ २९॥ गच्छंतीतेनमार्गेणसुदूरमतियत्नः ॥ ददर्शवैश्यनगरंबहुस्त्रीनरसेवितम्
॥ ३०॥ तस्यगोप्तामहावैश्योनगरस्यमहाजनः॥ अस्तिपद्माकरो नामराजराज
इवापरः ॥३१॥ तस्यवैश्यपतेःकाचिद्गृहदासीनृपांगनाम् ॥ आयांतींदूरतोदृष्ट्वात
दंतिकमुपाययौ ॥ ३२ ॥ सादासीन्नृपतेः कांतांसपुत्रांभृशपीडिताम् ॥ स्वयंवि
दितवृत्तांतास्वामिनेप्रत्यदर्शयत् ॥ ३३ ॥ सतांदृष्ट्वाविशांनाथोरुजार्त्तांक्लिष्टपुत्रका

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

म् ॥ नीत्वारहासिसुव्यक्तंतद्वृत्तांतमपृच्छत ॥ ३४ ॥ तयानिवेदिताशेषवृत्तांतः स
वणिक्पतिः ॥ अहोकष्टमितिज्ञात्वानिशश्वासमुहुर्मुहुः ॥ ३५ ॥ तामंतिकेस्वगेह
स्यसंनिवेश्यरहोगृहे॥वासोन्नपानशयनैर्मातृसाम्यमपूजयत्॥ ३६ ॥ तस्मिन्गृहे
नृपवधूर्निवसंतीसुरक्षिता ॥ व्रणयक्ष्मादिरोगाणांनशांतिंप्रत्यपद्यत ॥ ३७ ॥ त
तोदिनैःकतिपयैःसबालोव्रणपीडितः॥ विलंघितभिषक्सत्त्वोममारचविधेर्वशात्॥
॥ ३८ ॥ मृतेस्वतनयेराज्ञीशोकेनमहतावृता ॥ हातातताहापुत्रहाममप्राणरक्ष
ण ॥ ३९ ॥ हाराजकुलपूर्णेंदोहाममानंदवर्धन ॥ इमामनाथांकृपणांत्वत्प्राणांत्य
क्तबांधवाम् ॥ ४० ॥ मातरंतेपरित्यज्यक्वयातोसिनृपात्मज॥इत्येभिरुदितैर्वाक्यैः
शोकचिंताविवर्धकैः ॥ ४१ ॥ विलंपतींमृतापत्यांकोनुसांत्वयितुंक्षमः ॥ एतस्मिन्स
मयेतस्यादुःखशोकचिकित्सकः ॥४२ ॥ ऋषभःपूर्वमाख्यातःशिवयोगीसमाययौ
सयोगीवैश्यनाथेनसार्घहस्तेनपूजितः ॥४३॥ तस्याःसकाशमगमच्छोचंत्याइदम
ब्रवीत्॥ऋषभउवाच ॥अकस्मात्किमहोवत्सेरोरवीषिविमूढधीः॥४४॥कोजातःकत
मोलोकेकोमृतोवदसांप्रतम्॥अमीदेहादयोभावास्तोयफेनसधर्मकाः॥४५॥क्वचिद्
भ्रांतिःक्वचिच्छांतिःस्थितिर्भवतिवापुनः॥ अतोस्मिन्फेनसदृशेदेहेपंचत्वमागते४६

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शोकस्यानवकाशत्वान्नशोचंतिविपश्चितः॥ गुणैर्भूतानिसृज्यंतेभ्राम्यंतेनिजकर्मभिः
॥४७॥कालेनाथविकृष्यंतेवासनायांचशेरते॥ माययोत्पत्तिमायांतिगुणाःसत्वादय
स्त्रयः॥४८॥तैरेवदेहाजायंतेजातास्तल्लक्षणाश्रयाः ॥देवत्वंयांतिसत्वेनरजसाचमनु
ष्यताम्॥४९ ॥तिर्यक्त्वंतमसाजंतुर्वासनानुगतोवशः ॥संसारेवर्तमानेस्मिन्जंतु.क
र्मानुबंधनात् ॥ ५० ॥ दुर्विभाव्यांगतिंयातिसुखदुःखमयींमुहुः ॥अपिकल्पायुषां
तेषांदेवानांतुविपर्ययः ॥ ५१ ॥ अनेकामयबद्धानांकाकथानरदेहिनाम् ॥ केचिद्व
दंतिदेहस्यकालमेवहिकारणम् ॥ ५२ ॥ कर्मकेचिद्गुणाःकेचिद्देहःसाधारणोह्ययं
॥ कालकर्मगुणाधानंपंचात्मकमिदंवपुः ॥ ५३ ॥ जातंदृष्ट्वानहृष्यंतिनशोचंतिमृ
तंबुधाः ॥ अव्यक्तेजायतेजंतुरव्यक्तेचप्रलीयते ॥ ५४ ॥ मध्येऽव्यक्तवदाभातिजल
बुद्बुदसन्निभः ॥ यदागर्भगतोदेहीविनाशःकल्पितस्तदा ॥ ५५ ॥ दैवाज्जीवति
वाजातोम्रियतेसहसैववा ॥ गर्भस्थाएवनश्यंतिजातमात्रास्तथापरे ॥ ५६ ॥ क्व
चिद्युवानोनश्यंतिम्रियंतेकेपिवार्धके ॥ यादृशंप्राक्तनंकर्मतादृशंविंदतेवपुः ॥५७॥
भुंक्तेतदनुरूपाणिसुखदुःखानिवैह्यसौ ॥ मायानुभावेरितयोःपित्रोःसुरतसंभ्रमात्
॥ ५८ ॥ देहउत्पद्यतेकोपिपुंयोषित्क्लीबलक्षणः ॥ आयुःसुखंचदुःखंचपुण्यंपापं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रुतंधनम् ॥ ५९॥ ललाटेलिखितंधात्रावहन्जंतुःप्रजायते ॥ कर्मणामविलंघ्यत्वा
त्कालस्याप्यनतिक्रमात् ॥ ६०॥ अनित्यत्वाच्चभावानांनशोकंकर्तुमर्हसि ॥ क्वस्व
प्नेनियतंस्थैर्यमिंद्रजालेक्वसत्यता ॥ ६१ ॥ क्वनित्यताशरन्मेघेक्वशाश्वत्वंकलेवरे॥
तवजन्मान्यतीतानिशतकोटययुतानिच ॥ ६२॥ कस्यकस्याभवस्तनयाजननीकस्य
कस्यवा ॥ कस्यकस्यासिगृहिणीभवकोटिषुवर्तिनी ॥ ६३ ॥ पंचभूतात्मकोदेह
स्त्वगसृङ्मांसबंधनः ॥ मेदोमज्जास्थिनिचितोविण्मूत्रश्लेष्मभाजनम् ॥ ६४ ॥
शरीरांतरमप्येतन्निजदेहोद्भवंमलम् ॥ मत्वास्वतनयंमूढेमाशोकंकर्तुमर्हसि ॥६५॥
यदिनामजनःकश्चित्मृत्युंतरतियत्नतः॥कथंतर्हिविपद्येरन्सर्वेपूर्वेविपश्चितः॥६६॥
तपसाविद्ययाबुद्ध्यामंत्रौषधिरसायनैः ॥ अतियातिपरंमृत्युंनकश्चिदपिपंडितः ॥
॥ ६७ ॥ एकस्याद्यमृतिर्जंतोःश्वश्चान्यस्यवरानने ॥ तस्मादनित्यावयवेनत्वंशोचि
तुमर्हसि ॥ ६८ ॥ नित्यंसन्निहितोमृत्युःकिंसुखंवददेहिनाम् ॥ व्याघ्रेपुरःस्थितेग्रा
सःपशूनांकिंनुरोचते ॥ ६९ ॥ अतोजन्मजरांजेतुंयदीच्छसिवरानने ॥ शरणंव्रज
सर्वेशंमृत्युंजयमुमापतिम् ॥ ७० ॥ तावन्मृत्युभयंघोरंतावज्जन्मजराभयम् ॥ याव
न्नोयातिशरणंदेहीशिवपदांबुजम् ॥ ७१ ॥ अनुभूयेहदुःखानिसंसारेभृशदारुणे ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मनोयदावियुज्येततदाध्येयोमहेश्वरः ॥ ७२ ॥ मनसापिबतःपुंसःशिवध्यानरसा
मृतम् ॥ भूयस्तृष्णानजायेतसंसारविषयासवे ॥ ७३ ॥ विमुक्तंसर्वसंगैश्चमनोवै
राग्ययंत्रितम् ॥ यदाशिवपदेमग्नंतदानास्तिपुनर्भवः ॥ ७४ ॥ तस्मादिदंमनोभ
द्रेशिवध्यानैकसाधनम् ॥ शोकमोहसमाविष्टंमाकुरुष्वशिवंभज ॥ ७५ ॥ सूतउ
वाच ॥ इत्थंसानुनयंराज्ञीबोधिताशिवयोगिना ॥ प्रत्याचष्टगुरोस्तस्यप्रणम्यचर
णांबुजम् ॥ ७६ ॥ राज्ञ्युवाच ॥ भगवन्मृतपुत्रायास्त्यक्तायाःप्रियबंधुभिः ॥ महा
रोगातुरायामेकागतिर्मरणंविना ॥७७ ॥ अतोहंमर्तुमिच्छामिसहैवाशिशुनामुना॥
कृतार्थाहंयदद्यत्वामपश्यंमरणोन्मुखी ॥ ७८॥ सूतउवाच ॥ इतितस्यावचःश्रुत्वा
शिवयोगीदयानिधिः ॥ पूर्वोपकारंसंस्मृत्यमृतस्यांतिकमाययौ ॥ ७९ ॥ सतदा
भस्मसंगृह्यशिवमंत्राभिमंत्रितम्॥विदीर्णेतन्मुखेक्षिप्त्वामृतंप्राणैरयोजयत्॥८०॥
सबालःसंगतःप्राणैःशनैरुन्मील्यलोचने ॥ प्राप्तपूर्वेंद्रियबलोरुरोदस्तनकांक्षया ॥
॥ ८१ ॥ मृतस्यपुनरुत्थानंवीक्ष्यबालस्यविस्मिताः ॥ जनामुमुदिरेसर्वेनगरेषुपुरो
गमाः ॥ ८२ ॥ अथानंदभराराज्ञीविव्हलोन्मत्तलोचना ॥ जग्राहतनयंशीघ्रंबाष्प
व्याकुललोचना ॥ ८३ ॥ उपगुह्यतदातन्वीपरमानंदनिर्वृता ॥ नवेदात्मानमन्यं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दासुपुत्रेवपरिश्रमात् ॥ ८४ ॥ पुनश्चऋषभोयोगीतयोर्मातृकुमारयोः ॥ विषव्रण
युतंदेहंभस्मनैवपरामृशत् ॥ ८५ ॥ तौचतद्भस्मनास्पृष्टौप्राप्तदिव्यकलेवरौ ॥ दे
वानांसदृशंरूपंदधतुःकांतिभूषितम् ॥ ८६ ॥ संप्राप्तेत्रिदिवैश्वर्येयत्सुखंपुण्यकर्म
णाम् ॥ तस्माच्छतगुणंप्रापसाराज्ञीसुखमुत्तमम् ॥ ८७ ॥ तांपादयोर्निपतितामृष
भःप्रेमविह्वलः ॥ उत्थाप्याश्वासयामासदुःखैर्मुक्तामुवाचह ॥ ८८ ॥ अयिवत्सेम
हाराज्ञिजीवत्वंशाश्वतीःसमाः ॥ यावज्जीवसिलोकेस्मिन्नतावत्प्राप्स्यसेजराम् ॥ ८९
एषतेतनयःसाध्विभद्रायुरितिनामतः ॥ ख्यातिंयास्यतिलोकेषुनिजंराज्यमवाप्स्य
ति ॥ ९० ॥ अस्यवैश्यस्यसदनेतावत्तिष्ठशुचिस्मिते ॥ यावदेवकुमारस्तेप्राप्तविद्योभवि
ष्यति ॥ ९१ ॥ सूतउवाच ॥ इतितामृषभोयोगीतंचराजकुमारकम् ॥ संजीव्यभस्मवीर्ये
णययौदेशान्यथेप्सितान् ॥ ९२ ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्तरखंडेभद्रायुराख्यानं
नामदशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ सूतउवाच ॥ पिंगलानामयावेश्यामयापूर्वमुदाहृ
ता ॥ शिवपूजार्चनात्पुण्यात्त्यक्त्वापूर्वकलेवरम् ॥ १ ॥ चंद्रांगदस्यसाभूयःसीमं
तिन्यामजायत ॥ रूपौदार्यगुणोपेतानाम्नावैकीर्तिमालिनी ॥ २ ॥ भद्रायुरपित
त्रैवराजपुत्रोवणिक्पतेः ॥ ववृधेसदनेभानुःशुचाविवमहातपाः ॥ ३ ॥ तस्यापिवैश्यना

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ऋ.खं थस्यकुमारस्त्वेकउत्तमः ॥ सनाम्नासुनयःप्रोक्तोराजसूनोःसखाभवत् ॥ ४ ॥ता अ०
॥४६॥ वुभौपरमस्निग्धौराजवैश्यकुमारकौ ॥ चित्रक्रीडावुदारांगौरत्नाभरणमंडितौ ॥ ११
॥ ५ ॥ चक्रतुःसर्वविद्यानांसंग्रहंविनयान्वितौ ॥ अथराजकुमारस्यप्राप्तेषोडश
हायने ॥ ६ ॥ सएवऋषभोयोगीतस्यवेश्मन्युपाययौ ॥ साराज्ञीसकुमारश्चशि
वयोगिनमागतम् ॥ ७ ॥ मुहुर्मुहुःप्रणम्योभौपूजयामासतुर्मुदा ॥ ताभ्यांचपू
जितःसोथयोगीशोहृष्टमानसः ॥ ८ ॥तंराजपुत्रमुद्दिश्यबभाषेकरुणार्द्रधीः ॥ शि
वयोग्युवाच ॥ कच्चित्तेकुशलंतातत्वन्मातुश्चाप्यनामयम् ॥ ९ ॥ कच्चित्त्वंसर्ववि
द्यानामकार्षीश्चप्रतिग्रहम् ॥ कच्चिद्गुरूणांसततंशुश्रूषातत्परोभवान् ॥१० ॥ कच्चि
त्स्मरसिमांताततवप्राणसखंगुरुम् ॥ एवंवदतियोगीशेराज्ञीसाविनयान्विता ॥
॥ ११ ॥ स्वपुत्रंपादयोस्तस्यनिपात्यैनमभाषत ॥ एषपुत्रस्तवगुरोत्वमस्यप्राण
दःपिता ॥ १२ ॥ एषशिष्यस्तुसंग्राह्योभवताकरुणात्मना ॥ अतोबंधुभिरुत्सृष्टम
नाथंपरिपालय ॥ १३ ॥ अस्मैसम्यक्सतांमार्गमुपदेष्टुंत्वमर्हसि ॥ इतिप्रसादि
तोराज्ञ्याशिवयोगीमहामतिः ॥ १४ ॥ तस्मैराजकुमारायसन्मार्गमुपदिष्टवान् ॥ ॥४६॥
ऋषभउवाच ॥ श्रुतिस्मृतिपुराणेषुप्रोक्तोधर्मःसनातनः ॥ १५ ॥ वर्णाश्रमानुरूपे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

णनिषेव्य:सर्वदाजनैः ॥ भजवत्ससतामार्गंसदेवचरितंचर ॥ १६ ॥ नदेवाज्ञांवि
लंघ्येथामाकर्षीर्देवहेलनम् ॥ गोदेवगुरुविप्रेषुभक्तिमान्भवसर्वदा ॥ १७ ॥ चांडा
लमपिसंप्राप्तंसदासंभावयातिथिम् ॥ सत्यंनत्यजसर्वत्रप्राप्तेपिप्राणसंकटे ॥
॥ १८ ॥ गोब्राह्मणानांरक्षार्थमसत्यंवावदक्कचित् ॥परस्वेपुरस्त्रीषुदेवब्राह्मणवस्तु
षु॥ १९ ॥तृष्णांत्यजमहाबाहोदुर्लभेष्वपिवस्तुषु॥सत्कथायांसदाचारेसद्व्रतेचसदा
गमे॥२०॥धर्मादिसंग्रहेनित्यंतृष्णांकुरुमहामते॥ स्नानेजपेचहोमेचस्वाध्यायेपितृ
तर्पणे॥ २१॥ गोदेवातिथिपूजासुनिरालस्योभवानघ॥क्रोधंद्वेषंभयंशाठ्यंपैशून्यम
सदा ग्रहम् ॥ २२॥ कौटिल्यंदंभमुद्वेगंयत्नेनपरिवर्जय॥मृगयाद्यूतपानेषुस्त्रीषु
स्त्रीविजितेषुच ॥ २३ ॥ अत्यासक्तिंचमाकार्षीस्तथादुर्विजितेषुच ॥ मैत्रींकु
रुसुखाढ्येषुदुःखितेषुदयांकुरु ॥ २४॥ पुण्यकृत्सुचसंतोषमौदासिन्यंकुबुद्धिषु ॥
अत्याहारमतिक्रोधमतिनिद्रामतिश्रमम् ॥ २५ ॥ अत्यालापमतिक्रीडांसर्वदा
परिवर्जय ॥ अतिविद्यामतिश्रद्धामतिपुण्यमतिस्मृतिम् ॥ २६ ॥ अत्युत्सा
हमतिख्यातिमतिधैर्यंचसाधय ॥ सकामोनिजदारेषुसक्रोधोनिजशत्रुषु ॥ २७ ॥
सलोभःपुण्यनिचयेसाभ्यसूयोह्यधर्मिषु ॥ सद्वेषोभवपाखंडेसरागःसज्जनेषुच ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ २८ ॥ दुर्बोधोभवदुर्मंत्रेबधिरःपिशुनोक्तिषु ॥ धूर्तंचंडंशठंक्रूरंकितवंचपलंखलं ॥
॥ २९ ॥ पतितंनास्तिकंजिह्मंदूरतःपरिवर्जय ॥ अतिप्रशंसांमाकार्षीःपरिज्ञानेंगि
ताभव ॥ ३० ॥ धनेसर्वंकुटुंबेचनात्यासक्तःसदाभव ॥ पत्न्याःपतिव्रतायाश्चजन
न्याःश्वशुरस्यच ॥ ३१ ॥ सतांगुरोश्चवचनेविश्वासंकुरुसर्वदा ॥ आत्मरक्षापरोनि
त्यमप्रमत्तोदृढव्रतः ॥ ६२ ॥ विश्वस्तंमावधीःकिंचिदपिचोरंमहामते॥अमात्येषुच
शंकेथाःसत्यान्नचलितोभव ॥ ३३ ॥अनाथंकृपणंवृद्धंस्त्रियंबालंनिरागसम् ॥ पारि
रक्षधनैःप्राणैर्बुध्याशक्त्याबलेनच ॥ ३४ ॥ अपिशत्रुंवधस्यार्हंमावधीःशरणागत
म् ॥ अप्यपात्रंसुपात्रंवानीचोवापिमहत्तमः ॥ ३५ ॥ योवाकोवापियाचेततस्मैदे
हिशिरोपिच॥अपियत्नेनमहताकीर्तिमेवसमार्जय॥३६ ॥ राज्ञांचविदुषांचैवकीर्ति
रेवहिभूषणं॥सत्कीर्तिप्रभवालक्ष्मीःपुण्यंसत्कीर्तिसंभवम्॥३७॥ सत्कीर्त्याराजते
लोकश्चंद्रश्चंद्रिकयायथा ॥ गजाश्वहेमनिचयंरत्नराशिनगोपमम् ॥३८ ॥ अकी
र्त्यापहतंसर्वंतृणवन्मुंचसत्वरम् ॥ मातुःकोपंपितुःकोपंगुरोःकोपंधनव्ययम्॥ ३९॥
पुत्राणामपराधंचब्राह्मणानांक्षमस्वभोः॥ यथाद्विजप्रसादःस्यात्तथातेषांहितंचर ॥ ॥४७॥
॥ ४० ॥ राजानंसंकटेमग्नमुद्धरेयुर्द्विजोत्तमाः ॥ आयुर्यशोबलंसौख्यंधनंपुण्यंप्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

जोन्नतिः ॥ ४१ ॥ कर्मणायेनजायेततत्सेव्यंभवतासदा ॥ देशंकालंचशक्तिंचकार्यं
चाकार्यमेवच ॥ ४२ ॥ सम्यग्विचार्ययत्नेनकुरुकार्यंचसर्वदा ॥ नकुर्यात्कस्यचि
द्बाधांपरबाधांनिवारय ॥ ४३ ॥ चोरान्दुष्टांश्चबाधेथाःसुनीत्याशक्तिमत्तया ॥
स्नानेजपेचहोमेचदैवेपित्र्येचकर्मणि ॥ ४४ ॥ अत्वरोभवनिद्रायांभोजनेभवस
त्वरः ॥ दाक्षिण्ययुक्तमशठंसत्यंजनमनोहरम् ॥ ४५ ॥ अल्पाक्षरमनंतार्थवाक्यं
ब्रूहिमहामते ॥ अभीतोभवसर्वत्रविपक्षेषुविपत्सुच ॥ ४६ ॥ भीतोभवब्रह्मकुलेपा
पेचगुरुशासने ॥ ज्ञातिबंधुषुविप्रेषुभार्यासुतनयेषुच ॥ ४७ ॥ समभावेनवर्तेथास्त
थाभोजनपंक्तिषु ॥ सतांहितोपदेशेषुतथापुण्यकथासुच ॥ ४८ ॥ विद्यागोष्ठिषुव
र्यासुकचिन्माभूःपराङ्मुखः ॥ शुचौपुण्यजलस्यांतेप्रख्यातेब्रह्मसंकुले ॥ ४९ ॥
महादेशेशिवमयेवस्तव्यंभवतासदा॥कुलटागणिकायत्रतत्रतिष्ठतिकामुकः ॥५०॥
दुर्देशेनीचसंबाधेकदाचिदपिमावस॥एकमेवाश्रितोपित्वंशिवंत्रिभुवनेश्वरम्॥५१ ॥
सर्वान्देवानुपासीथास्तद्दिनानिचमानद ॥ सदाशुचिःसदादक्षःसदाशांतःसदास्थि
रः ॥ ५२ ॥ सदाविजितषड्वर्गःसदाकांतोभवानघ ॥ विप्रान्वेदविदःशांतान्यतीं
श्चनियतोज्ज्वलान् ॥ ५३ ॥ पुण्यवृक्षान्पुण्यनदीःपुण्यतीर्थमहत्सरः ॥ धेनुंचवृषभं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रत्नंयुवतींचपतिव्रताम् ॥ ५४ ॥ आत्मनोगृहदेवांश्चसहसैवनमस्कुरु ॥ उत्थायस
मयेब्राह्मेस्वाचम्यविमलाशयः ॥५५ ॥ नमस्कृत्यात्मगुरवेध्यात्वादेवमुमापतिम् ॥
नारायणंचलक्ष्मीशंब्रह्माणंचविनायकम् ॥ ५६ ॥ स्कंदंकात्यायनींदेवींमहालक्ष्मीं
सरस्वतीम् ॥ इंद्रादीनथलोकेशान्पुण्यश्लोकानृषीनपि ॥ ५७ ॥ चिंतयित्वाथमा
र्तंडमुद्यंतंप्रणमेत्सदा ॥ गंधंपुष्पंचतांबूलंशाकंपक्कफलादिकम् ॥ ५८ ॥ शिवायद
त्त्वोपभुंक्ष्वभक्ष्यंभोज्यंप्रियंनवम् ॥ यद्दत्तंयत्कृतंजप्तंयत्स्नातंयद्धुतंस्मृतम् ॥ ५९ ॥
यच्चतप्तंतपःसर्वंतच्छिवायनिवेदय ॥ भुंजानश्चपठन्वापिशयानोविहरन्नपि ॥ पश्य
न्शृण्वन्वदन्गृण्हन्शिवमेवानुचिंतय ॥ ६० ॥ रुद्राक्षकंकणलसत्करदंडयुग्मोभा
लांतरालधृतभस्मसितत्रिपुंड्रः ॥ पंचाक्षरंपरिपठन्परमंत्रराजंध्यायन्यदापशुपते
श्चरणंरमेथाः ॥ ६१ ॥ इतिसंक्षेपतोवत्सकथितोधर्मसंग्रहः ॥ अन्येषुचपुराणेषु
विस्तरेणप्रकीर्त्तितः ॥ ६२ ॥ अथापरंसर्वपुराणगुह्यंनिःशेषपापौघहरंपवित्रम् ॥
जयप्रदंसर्वविपत्प्रमोचनंवक्ष्यामिशैवंकवचंहितायते ॥ ६३ ॥ इतिश्रीस्कंदपुरा
णेब्रह्मोत्तरखंडेऋषभोपदेशोनामैकादशोऽध्यायः ॥११ ॥ ऋषभउवाच ॥ नमस्कृ
त्वामहादेवंविश्वव्यापिनमीश्वरम् ॥ वक्ष्येशिवमयंवर्मसर्वरक्षाकरंनृणाम् ॥ १ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शुचौदेशेसमासीनोयथावत्कल्पितासनः ॥ जितेंद्रियोजितप्राणश्चिंतयेच्छिवमव्य
यं ॥ २ ॥ हृत्पुंडरीकांतरसन्निविष्टंस्वतेजसाव्याप्तनभोवकाशम् ॥ अतींद्रियंसू
क्ष्ममनंतमाद्यंध्यायेत्परानंदमयंमहेशं ॥ ३ ॥ ध्यानावधूताखिलकर्मबंधश्चिरं
चिदानंदनिमग्नचेताः ॥ षडक्षरन्याससमाहितात्माशैवेनकुर्यात्कवचेनरक्षाम् ॥
॥ ४ ॥ मांपातुदेवोखिलदेवतात्मासंसारकूपपतितंगभीरे ॥ तन्नामदिव्यंवरमंत्रमूलं
धुनोतुमेसर्वमघंहृदिस्थम् ॥ ५ ॥ सर्वत्रमांरक्षतुविश्वमूर्तिर्ज्योतिर्मया[illegible]स्य[illegible]श्चि
दात्मा ॥ अणोरणीयानुरुशक्तिरेकःसईश्वरःपातुभयादशेषात् ॥ निहंतुदरू[illegible]काः॥
पेणबिभर्तिविश्वंपायात्सभूमेर्गिरिशोष्टमूर्तिः ॥ योपांस्वरूपे[illegible]संज्ञा सयत्वीशध
नंसोवतुमांजलेभ्यः॥ ७ ॥कल्पावसानेभुवनानिदग्ध्वासर्वाणियो[illegible]तभूरिलीलः
॥सकालरुद्रोवतुमांदवाग्नेर्वात्यादिभीतेरखिलाच्चतापात् ॥ ८ ॥ प्रदीप्तविद्युत्कन
कावभासोविद्यावराभीतिकुठारपाणिः ॥ चतुर्मुखस्तत्पुरुषस्त्रिनेत्रःप्राच्यांस्थितंर
रक्षतुमामजस्रम् ॥ ९ ॥ कुठारवेदांकुशपाशशूलकपालढक्काक्षगुणान्दधानः ॥ चतु
र्मुखोनीलरुचिस्त्रिनेत्रःपायादघोरोदिशिदक्षिणस्याम् ॥ १० ॥ कुंदेंदुशंखस्फटि
कावभासोवदाक्षमालावरदाभयांकः ॥ त्र्यक्षश्चतुर्वक्त्रउरुप्रभावःसद्योधिजातोवतु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

 मांप्रतीच्याम् ॥ ११ ॥ वराक्षमालाभयटंकहस्तःसरोजकिंजल्कसमानवर्णः ॥ त्रि
 लोचनश्चारुचतुर्मुखोमांपायादुदीच्यांदिशिवामदेवः ॥१२॥वेदाभयेष्टांकुशटंकपा
शकपालढक्काक्षकशूलपाणिः ॥ सितद्युतिःपंचमुखोवतान्मामीशानऊर्ध्वंपरमप्र
काशः ॥ १३ ॥ मूर्धानमव्यान्ममचंद्रमौलिर्भालंममाव्यादथभालनेत्रः ॥ नेत्रेम
माव्याद्भगनेत्रहारीनासांसदारक्षतुविश्वनाथः ॥ १४ ॥ पायाच्छ्रुतीमेश्रुतिगीतकी
र्तिःकपोलमव्यात्सततंकपाली ॥ वक्रंसदारक्षतुपंचवक्त्रोजिह्वां ... रक्षतुवेदजि
ह्वः ॥ १५ ॥ कंठंगिरीशोवतुनीलकंठःपाणिद्वयंपातुपिना ... सत्करदंडयुग्मोभा
व्यान्ममधर्मबाहुर्वक्षस्थलंदक्षमखांतकोव्यात् ॥ १६ ॥ ... ध्यायन्यदापशुपते
मध्यंममाव्यान्मदनांतकारी ॥ हेरंबतातोममपातुनाभिंपायात्कटींधूज ...
॥ १७ ॥ ऊरुद्वयंपातुकुबेरमित्रोजानुद्वयंमेजगदीश्वरोव्यात् ॥ जंघायुगंपुंगवकेतुर
व्यात्पादौममाव्यात्सुरवंद्यपादः ॥ १८ ॥ महेश्वरःपातुदिनादियामेमांमध्ययामेव
तुवामदेवः ॥ त्र्यंबकःपातुतृतीययामेवृषध्वजःपातुदिनांत्ययामे ॥ १९ ॥ पाया
न्निशादौशशिशेखरोमांगंगाधरोरक्षतुमांनिशांते ॥ गौरीपतिःपातुनिशार्धतानेमृ
त्युंजयोरक्षतुसर्वकालम् ॥ २० ॥ अंतःस्थितंरक्षतुशंकरोमांस्थाणुःसदापातुबहिः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्थितंमाम् ॥ तदंतरेपातुपतिःपशूनांसदाशिवोरक्षतुमांसमंतात् ॥ २१ ॥ ति
ष्ठंतमव्याद्भुवनैकनाथःपायाद्व्रजंतंप्रमथाधिनाथः॥ वेदांतवेद्योवतुमांनिषण्णमाम
व्ययःपातुशिवःशयानम् ॥ २२ ॥ मार्गेषुमांरक्षतुनीलकंठःशैलादिदुर्गेषुपुरत्रया
रिः ॥ अरण्यवासादिमहाप्रवासेपायान्मृगव्याधउदारशक्तिः ॥ २३ ॥ कल्पांत
काटोपपटुप्रकोपःस्फुटाट्टहासोच्चलितांडकोशः ॥ घोरारिसेनार्णवदुर्निवारमहाभ
याद्रक्षतुवीरभद्रः २४पत्त्यश्वमातंगरथावरूथसहस्रलक्षायुतकोटिभीष स्य ...क्षौ
हिणीनांशतमाततायिनांछिंद्यान्मृडोघोरकुठारधारया ॥२५॥निहंतुदस्... काः॥
नलार्चिज्ज्वलत्त्रिशूलंत्रिपुरांतकस्य ॥शार्दूलसिंहर्क्षवृकादिहिंस्रान्संत्रासयत्वीशध
नुःपिनाकः॥ २६ ॥ दुःस्वप्नदुःशकुनदुर्गतिदौर्मनस्यदुर्भिक्षदुर्व्यसनदुःसहदुर्यशांसि ॥ उत्पाततापविषभीतिमसद्ग्रहार्त्तिव्याधींश्चनाशयतुमेजगतामधीशः ॥
॥२७॥ओंनमोभगवतेसदाशिवायसकलतत्त्वात्मकायसकलतत्त्वविदूरायसकल
लोकैककर्त्रे सकललोकैकभर्त्रेसकललोकैकहर्त्रे सकललोकैकगुरवे सकललोकै
कसाक्षिणेसकलनिगमगुह्याय सकलवरप्रदाय सकलदुरितार्तिभंजनायसकल
जगदभयंकराय शशांकशेखरायशाश्वतनिजाभासायनिरामयायानिष्प्रपंचाय

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

निष्कलंकायनिर्द्वंद्वायनिःसंगायनिर्मलायनिरुपमविभवायनिराधारायनित्यशुद्ध
बुद्धपरिपूर्णसच्चिदानंदाद्वयायपरमशांतप्रकाशतेजोरूपायजयजयमहारुद्रमहारौ
द्रभद्रावतारमहाभैरवकालभैरवकल्पांतभैरव कपालमालाधरखट्वांगखड्गचर्मपा
शांकुशडमरुशूलचापबाणगदाशक्तिभिंडिमालातोमरमुसलमुद्गरपाशपट्टिशपरशु
परिघभृशुंडीशतघ्नीचक्रायुधभीषणकरसहस्रमुखदंष्ट्राकराल विकटाट्टहासाविस्फा
रितब्रह्मांडमंडलनागेंद्रकुंडल नागेंद्रहारनागेंद्रचर्मधरमृत्युंजयत्र्यंबकत्रिपुरांतक
विरूपाक्ष विश्वेश्वरविश्वरूपवृषभवाहनविषभूषणविश्वतोमुखसर्वतोरक्षरक्षमांज्व
लज्वलमहामृत्युमपमृत्युभयंनाशयनाशयममशत्रुनुच्चाटयोच्चाटयशूलेन।पशुपते
विदारयकुठारेणभिंधिभिंधिखड्गेनाछिंधिछिंधिखट्वांगेनाविपोथयविपोथयमुसलेन
निष्पेषयनिष्पेषयबाणैः संताडयसंताडयरक्षांसिभीषयभीषयभूतानिविद्रावयवि
द्रावयकूष्मांडवेतालमारीगणब्रह्मराक्षसान्संत्रासयसंत्रासयममाभयकुरुकुरुवित्र
स्तंमामाश्वासयाश्वासयनरकभयान्मामुद्धारयोद्धारयसंजीवयसंजीवयक्षुत्तृड्भ्यां
मामाप्याययाप्याययदुःखातुरं मामानंदयानंदयशिवकवचेनमामाच्छादयाच्छाद
यत्र्यंबकसदाशिवनमस्तेनमस्ते॥ऋषभउवाच॥इत्येतत्कवचंशैवंवरदंव्याहृतंमया

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सर्वबाधाप्रशमनंरहस्यंसर्वदेहिनाम् ॥ २८ ॥ यःसदाधारयेन्मर्त्यःशैवंकवचमु
त्तमम् ॥ नतस्यजायतेकापिभयंशंभोरनुग्रहात् ॥ २९ ॥ क्षीणायुर्मृत्युमाप
न्नोमहारोगहतोपिवा ॥ सद्यःसुखमवाप्नोतिदीर्घमायुश्चविंदति ॥ ३० ॥ सर्वदा
रिद्र्यशमनंसौमांगल्यविवर्धनम् ॥ योधत्तेकवचंशैवंसदेवैरपिपूज्यते ॥ ३१ ॥ महा
पातकसंघातैर्मुच्यतेचोपपातकैः॥ देहांतेशिवमाप्नोतिशिववर्मानुभावतः ॥ ३२ ॥
त्वमपिश्रद्धयावत्सशैवंकवचमुत्तमं ॥धारयस्वमयादत्तंसद्यःश्रेयोह्यवाप्स्य न्नेर
॥ ३३ ॥ सूतउवाच ॥ इत्युक्त्वाऋषभोयोगीतस्मैपार्थिवसूनवे॥ददौशंखं काः॥
खड्गंचारिनिषूदनम् ॥ ३४ ॥ पुनश्चभस्मसंमंत्र्यतदंगंसर्वतोस्पृशत् स्तेप्याततः
षट्सहस्रस्यद्विगुणंचबलंददौ ॥ ३५ ॥ भस्मप्रभावात्संप्राप्यबलैश्वर्यधृतिस्मृतिः
॥ सराजपुत्रःशुशुभेशरदर्कइवश्रिया ॥ ३६ ॥ तमाहप्रांजलिंभूयःसयोगीराजनं
दनम् ॥ एषखड्गोमयादत्तस्तपोमंत्रानुभावतः ॥ ३७ ॥ शितधारमिमंखड्गं
यस्मैदर्शयसिस्फुटम् ॥ ससद्योम्रियतेशत्रुःसाक्षान्मृत्युरपिस्वयम् ॥ ३८ ॥ अस्य
शंखस्यनिर्ह्रादंयेशृण्वंतितवाहिताः ॥ तेमूर्छिताःपतिष्यंतिन्यस्तशस्त्राविचेतनाः
॥ ३९ ॥ खड्गशंखाविमौदिव्यौपरसैन्यविनाशिनौ ॥आत्मसैन्यस्वपक्षाणांशौर्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तेजोविवर्धनौ ॥ ४० ॥ एतयोश्चप्रभावेनशैवेनकवचेनच ॥द्विषट्सहस्रनागानांब
लेनमहतापिच ॥ ४१ ॥ भस्मधारणसामार्थ्याच्छत्रुसैन्यंविजेष्यसि ॥ प्राप्यासिं
हासनंपैत्र्यंगोप्तासिपृथिवीमिमाम् ॥ ४२ ॥ इतिभद्रायुषंसम्यगनुशास्यसमातृक
म् ॥ ताभ्यांसंपूजितःसोथयोगीस्वैरगतिर्ययौ ॥ ४३ ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मो
त्तरखंडेशिवकवचकथनंनामद्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ सूतउवाच ॥ दशार्णाधिप
तेस्तस्यवज्रबाहोर्महाभुजः ॥ बभूवशत्रुर्बलवान्राजामगधराट्ततः ॥ १ ॥ सर्वैहे
मरथोनामबाहुशालीरथोत्कटः ॥ बलेनमहतावृत्यदशार्णन्यरुधद्बली ॥
पास्तस्यदुर्धर्षाःप्राप्यदेशंदशार्णकम् ॥ व्यलुंपन्वसुरत्नानिगृहाणिददहुः
केचिद्धनानिजगृहुःकेचिद्बालांस्त्रियोपरे ॥ गोधनान्यपरेगृण्हन्केचिद्धान्यपा
दान् ॥ ४ ॥ केचिदाराममसस्थानिगृहोद्यानान्यनाशयन् ॥ एवंविनाश्यतद्राज्यंस्त्री
गोधनजिघृक्षवः ॥ ५ ॥ आवृत्यतस्यनगरींवज्रबाहोस्तुमागधः ॥ एवंपर्या
कुलंवीक्ष्यराजानगरमेवच ॥ ६ ॥ युद्धायनिर्जगामाशुवज्रबाहुःससैनिकः ॥ व
ज्रबाहुश्चभूपालस्तथामंत्रिपुरःसराः ॥ ७ ॥ युयुधुर्मागधैःसार्धंनिजघ्नुःशत्रुवाहि
नीम् ॥ वज्रबाहुर्महेष्वासोदंशितोरथमास्थितः ॥ ८ ॥ विकिरन्बाणवर्षाणिचकारक

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दनंमहत् ॥ दशार्णराजंयुध्यंतंदृष्ट्वायुद्धेसुदुःसहम् ॥ ९ ॥ तमेवतरसावव्रुःसर्वे
मागधसैनिकाः ॥ कृत्वातुसुचिरंयुद्धंमागधादृढविक्रमाः ॥ १० ॥ तत्सैन्यंनाश
यामासुर्लेभिरेचजयश्रियम् ॥ केचित्तस्यरथंजघ्नुःकेचित्तद्धनुराच्छिनन् ॥ ११ ॥
सूतंतस्यजघानैकस्त्वपरःखड्गमाच्छिनत् ॥ संछिन्नखड्गधन्वानंविरथंहतसा
रथिम् ॥ १२ ॥ बलाद्गृहीत्वाबलिनोबबंधुर्नृपतिंरुषा ॥ तस्यमंत्रिगणंसर्वंतत्सैन्यं
चविजित्यते ॥ १३ ॥ मागधास्तस्यनगरींविविशुर्जयकाशिनः ॥ अश्वान्नरग
जानुष्ट्रान्पशूंश्चैवधनानिच ॥ १४ ॥ जगृहुर्युवतीःसर्वाश्चार्वंगीश्चैवकन्यकाः॥रा
ज्ञोबबंधुर्महिषीर्दासीश्चैवसहस्रशः ॥ १५ ॥ कोशंचरत्नसंपूर्णंजह्रुस्तेप्याततता
यिनः ॥ एवंविनाश्यनगरींहृत्वास्त्रीगोधनादिकम् ॥ १६ ॥ वज्रबाहुंबलाद्बध्वा
रथेस्थाप्यविनिर्ययुः ॥ एवंकोलाहलेजातेराष्ट्रनाशेचदारुणे ॥ १७ ॥ राजपुत्रोथ
भद्रायुस्तद्वार्तामशृणोद्बली ॥ पितरंशत्रुनिर्बद्धंपितृपत्नीस्तथाहृताः ॥ १८ ॥
नष्टंदशार्णराष्ट्रंचश्रुत्वाचुक्रोशसिंहवत् ॥सखड्गशंखावादायवैश्यपुत्रसहायवान्॥
॥१९॥दंशितोरथमारुह्यकुमारोविजिगीषया ॥जवेनागत्यतंदेशंमागधैरभिपूजितम्
॥२०॥दह्यमानंक्रंदमानंहृतस्त्रीसुतगोधनम् ॥ दृष्ट्वाराज्यजनंसर्वंराज्यंशून्यंभयाकु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लम् २१ क्रोधाध्मातमनास्तूर्णंप्रविश्यरिपुवाहिनीम्॥आकर्णाकृष्टकोदंडोववर्षशर संततीः ॥ २२ ॥ तेहन्यमानारिपवोराजपुत्रेणसायकैः॥तमभिद्रुत्यवेगेनशरैर्विंव्य धुरुल्बणैः ॥ २३ ॥ हन्यमानोस्त्रपूगेनरिपुभिर्युद्धदुर्मदैः ॥ नचचालरणेधीरःशिवव र्मभिरक्षितः ॥ २४ ॥ सोस्त्रवर्षंप्रसह्याशुप्रविश्यगजलीलया ॥ जघानाशुरथा न्नागान्पदातीनपिभूरिशः ॥ २५ ॥ तत्रैकंरथिनंहत्वाससूतंनृपनंदनः ॥ तमेवरथ मास्थायवैश्यनंदनसारथिः ॥ २६ ॥ विचचाररणेधीरःसिंहोमृगकुलंयथा ॥ अथ सर्वेसुसंरब्धाःशूराःप्रोद्यतकार्मुकाः ॥ २७ ॥ अभिसस्रुस्तमेवैकंचमूपाबलशालि नः ॥ तेषामापततामग्रेखड्गमुद्यम्यदारुणम् ॥२८॥ अभ्युद्ययौमहावीरान्दर्शय न्निवपौरुषम् ॥ करालांतकजिह्वाभंतस्यखड्गंमहोज्ज्वलम्॥२९॥दृष्ट्वैवसहसामम्रु श्चमूपास्तत्प्रभावतः ॥ येयेपश्यंतितंखड्गंप्रस्फुरंतंरणांगणे॥ ३० ॥ तेसर्वेनि धनंजग्मुर्वज्रंप्राप्येवकीटकः ॥ अथासौसर्वसैन्यानांविनाशायमहाभुजः ॥३१॥ शंखंदध्मौमहारावंपूरयन्निवरोदसी ॥ तेनशंखनिनादेनविषाक्तेनेवभूयसा॥३२॥ श्रुतमात्रेणरिपवोमूर्छिताःपतिताभुवि ॥ अश्वपृष्ठेरथेयेचयेचदंतिषुसंस्थिताः॥ ॥ ३३ ॥ तेविसंज्ञाःक्षणात्पेतुःशंखनादहतौजसः ॥ तान्भूमौपतितान्सद्यो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र्वान्नष्टसंज्ञान्निरायुधान् ॥ ३४ ॥ विगणय्यशवप्रायान्नावधीच्छास्त्रधर्मवित् ॥
आत्मनःपितरंबद्धंमोचयित्वारणाजिरे ॥ ३५ ॥ तत्पत्नीःशत्रुवशगाःसर्वाःसद्यो
ऽयमोचयत् ॥ पत्नीश्चमंत्रिमुख्यानांतथान्येषांपुरौकसाम् ॥ ३६ ॥ स्त्रियोबालां
श्चकन्याश्चगोधनादीन्यनेकशः ॥ मोचयित्वारिपुभयात्तमाश्वासयदाकुलः ॥
॥३७ ॥ अथारिसैन्येषुचरन्तेषांजग्राहयोषितः ॥ मरुन्मनोजवानश्वान्मातंगान्
गिरिसन्निभान् ॥ ३८ ॥ स्यंदनानिचरौक्माणिदासीश्चरुचिराननाः ॥ सर्वमात्त
त्यवेगेनगृहीत्वातद्धनंबहु ॥ ३९ ॥ मागधेशंहेमरथंनिर्बंबंधपराजितम् ॥ तन्मं
त्रिणश्चभूपांश्चतत्रमुख्यांश्चनायकान् ॥ ४० ॥ गृहीत्वातरसाबध्वापुरींप्रावेशय
यदद्भुतम् ॥ पूर्वंयेसमरेभग्नाविवृत्ताःसर्वतोदिशम् ॥४१॥तेमंत्रिमुख्याविश्वस्ताना
यकाश्चसमाययुः ॥ कुमारविक्रमंदृष्ट्वासर्वेविस्मितमानसाः ॥ ४२ ॥ तंमेनिरेसु
रश्रेष्ठंकारणादागतंभुवम् ॥ अहोनःसुमहाभाग्यमहोनस्तपसःफलम् ॥ ४३ ॥
केनाप्यनेनवीरेणमृताःसंजीविताःखलु ॥ एषकिंयोगसिद्धोवातपःसिद्धोथवाऽमरः
॥ ४४ ॥ अमानुषमिदंकर्मयदनेनकृतंमहत् ॥ नूनमस्यभवेन्मातासागौरीसाशि
वःपिता ॥ ४५ ॥ अक्षौहिणीनांनवकंजिगायानंतशक्तिधृक् ॥ इत्याश्चर्ययुते

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र्दृष्टैःप्रशंसद्भिःपरस्परम् ॥ ४६ ॥ पृष्टोमात्यजनेनासावात्मानंप्राहतत्त्वतः ॥
समागतंस्वपितरंविस्मयाल्हादविप्लुतम् ॥ ४७ ॥ मुंचंतमानंदजलंववंदेप्रेम
विव्हलः ॥ सराजानिजपुत्रेणप्रणयादभिवंदितः ॥ ४८ ॥ आश्लिष्यगाढंतर
साबभाषेप्रेमकातरः ॥कस्त्वंदेवोमनुष्योवागंधर्वोवामहामते ॥ ४९ ॥ कामाताज
नकःकोवाकोदेशस्तवनामाकिम् ॥ कस्मान्नःशत्रुभिर्बद्धान्मृतानिवहतौजसः ॥
॥५०॥कारुण्यादिहसंप्राप्यसपत्नीकान्मुमोचयः॥ कुतोलब्धमिदंशौर्यंधैर्यंतेजोब
लोन्नतिः ॥ ५१ ॥ जिगीषसीवलोकांस्त्रींत्सदेवासुरमानुषान् ॥ अपिजन्मसहस्रे
णतवानृण्यंमहौजसः ॥ ५२ ॥ कर्तुंनाहंसमर्थोस्मिसहैभिर्दारबांधवैः ॥ इमान्पु
त्रानिमाःपत्नीरिदंराज्यमिदंपुरम् ॥ ५३ ॥ सर्वंविहायमच्चित्तंत्वय्येवप्रेमबंधनम्
॥ सर्वंकथयमेतातमत्प्राणपरिरक्षक॥ ५४ ॥एतासांममपत्नीनांत्वदधीनंहिजीवि
तम् ॥ सूतउवाच ॥ इतिपृष्टःसभद्रायुःस्वपित्रातमभाषत ॥ ५५ ॥ एषवैश्यसुतो
राजन्सुनयोनाममत्सखा ॥ अहमस्यगृहेरम्येवसामिसहमातृकः ॥ ५६ ॥ भद्रा
युर्नाममद्वृत्तंपश्चाद्विज्ञापयामिते ॥ पुरंप्रविश्यभद्रंतेसदारःससुहृज्जनः ॥ ५७ ॥ ॥९३॥
त्यक्त्वाभयमरातिभ्योविहरस्वयथासुखम्॥ नैतान्मुंचरिपूंस्तावद्यावदागमनंमम

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ ५८ ॥ अहमद्यगमिष्यामिशीघ्रमात्मनिवेशनम् ॥इत्युक्त्वानृपमामंत्र्यभद्रायुर्नृ
पनंदनः ॥ ५९ ॥ आजगामस्वभवनंमात्रेसर्वंन्यवेदयत् ॥ सापिहृष्टास्वतनयंप
रिरेभेश्रुलोचना ॥ ६० ॥सचवैश्यपतिःप्रेम्णापरिष्वज्यास्यपूजयत् ॥ वज्रबाहु
श्चराजेंद्रःप्रविष्टोनिजमंदिरम् ॥ ६१ ॥ स्त्रीपुत्रामात्यसहितःप्रहर्षमतुलंययौ ॥
तस्यांनिशायांव्युष्टायांऋषभोयोगिनांवरः ॥ ६२ ॥ चंद्रांगदंसमागत्यसीमंति
न्याःपतिंनृपम् ॥ भद्रायुषःसमुत्पत्तिंतस्यकर्माप्यमानुषम् ॥ ६३ ॥ आवेद्यरह
सिप्रेम्णात्वत्सुतांकीर्तिमालिनीम् ॥ भद्रायुषेप्रयच्छेतिबोधयित्वाचनैषधम् ॥
॥ ६४ ॥ ऋषभोनिर्जगामाथदेशकालार्थतत्त्ववित् ॥ अथचंद्रांगदोराजामुहूर्तेमंग
लोचिते ॥ ६५ ॥ भद्रायुषंसमाहूयप्रायच्छत्कीर्तिमालिनीम् ॥ कृतोद्वाहःसराजेंद्र
तनयःसहभार्यया ॥ ६६ ॥ हेमासनस्थःशुशुभेरोहिण्येवनिशाकरः ॥ वज्रबाहुंत
त्पितरंसमाहूयसनैषधः ॥ ६७ ॥ पुरंप्रविश्यसामात्यःप्रत्युद्गम्याभ्यपूजयत् ॥ त
त्रापश्यत्कृतोद्वाहंभद्रायुषमरिंदमं ॥ ६८ ॥ पादयोःपतितंप्रेम्णाहठात्तंपरिषस्व
जे ॥ एषमेप्राणदोवीरएषशत्रुनिषूदनः ॥६९॥ अथाप्यज्ञातवंशोयंमयानंतपराक्र
मः ॥ एषतेनृपजामाताचंद्रांगदमहाबलः॥ ७० ॥अस्यवंशमथोत्पत्तिंश्रोतुमिच्छा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मितत्त्वतः॥इत्थंदशार्णराजेनप्रार्थितोनिषधाधिपः॥७१॥विविक्तमुपसंगम्यप्रहस
न्निदमब्रवीत्॥ एषतेतनयोराजन्शैशवेरोगपीडितः॥ ७२ ॥त्वयावनेपरित्यक्तःस
हमात्रारुजार्तया॥ परिभ्रमंतीविपिनेसानारीशिशुनासह॥ ७३ ॥ दैवाद्वैश्यगृहं
प्राप्तातेनवैश्येनरक्षिता॥अथासौबहुरोगार्तोमृतस्तवकुमारकः॥७४॥केनापियोगि
राजेनमृतःसंजीवितःपुनः॥ऋषभस्यैषतस्यैवप्रभावाच्छिवयोगिनः॥ ७५॥ रूपं
चदेवसदृशंप्राप्तौमातृकुमारकौ॥ तेनदत्तेनखड्गेनशंखेनाभिविघातिना॥ ७६॥
जिगायसमरेशत्रूंश्छिववर्माभिरक्षितः॥ अतएनंसमादायमातरंचास्यसुव्रताम्॥
॥ ७७॥ गच्छस्वनगरींराजन्प्राप्स्यसिश्रेयउत्तमम्॥ इतिचंद्रांगदःसर्वमाख्या
यांतर्गृहेस्थिताम्॥ ७८॥ तस्याग्रपत्नीमाहूयदर्शयामासभूषिताम्॥ इत्यादिसर्व
माकर्ण्यदृष्ट्वाचसमहीपतिः॥ ७९॥ व्रीडितोनितरांमौढ्यात्स्वकृतंकर्मगर्ह
यन्॥ प्राप्तश्चपरमानंदंतयोर्दर्शनकौतुकात्॥ ८०॥ पुंलकांकितसर्वांगस्ता
वुभौपरिषस्वजे॥ एवंनिषधराजेनपूजितश्चाभिनंदितः॥ ८१॥ सभोजयित्वा
तंसम्यक्स्वयंचसहमंत्रिभिः॥ तामात्मनोग्रमहिषींपुत्रंतमपितांस्नुषाम्॥ ८२॥
आदायसपरीवारोवज्रबाहुःपुरींययौ॥ ससंभ्रमेणमहताभद्रायुःपितृमंदिरम्

॥९४॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ ८३ ॥ संप्राप्यपरमानंदंचक्रेसर्वपुरौकसाम् ॥ कालेनदिवमारूढेपितरिप्रा
प्तयौवनः ॥ ८४ ॥ भद्रायुःपृथिवींसर्वांशशासाद्भुतविक्रमः ॥ मागधेशंहेमरथंमोच
यामासबंधनात् ॥ ८५ ॥ संधायमैत्रींपरमांब्रह्मर्षीणांचसन्निधौ ॥ इत्थंत्रैलोक्य
विहितांशिवयोगिपूजांकृत्वापुरातनभवेपिसराजसूनुः ॥ निस्तीर्यदुःसहविपद्गण
माप्तराज्यश्चंद्रांगदस्यतनयासहसाधुरेमे ॥ ८६ ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्तर
खंडेभद्रायुर्विवाहकथनंनामत्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥ सूतउवाच ॥ प्राप्तसिंहा
सनोवीरोभद्रायुःसमहीपतिः ॥ प्रविवेशवनंरम्यंकदाचिद्भार्यया सह ॥ १ ॥ तस्मि
न्विकासिताशोकप्रसूननवपल्लवे ॥ प्रोत्फुल्लमल्लिकाखंडकूजद्भ्रमरसंकुले ॥ २ ॥न
वकेसरसौरभ्यबद्धरागिजनोत्सवे ॥सद्यःकोरकिताशोकतमालगहनांतरे ॥ ३ ॥प्र
सूनप्रकरानम्रमाधवीवनमंडपे ॥ प्रवालकुसुमोद्योतचूतशाखीभिरंचिते ॥ ४ ॥
पुन्नागवनविभ्रांतपुंस्कोकिलविराविणि ॥ सर्वतःसमयेरम्येविजहारप्रियासह
॥ ५ ॥ अथाविदूरेक्रोशंतौधावंतौद्विजदंपती ॥ अन्वीयमानौव्याघ्रेणददर्शनृप
सत्तमः ॥ ६ ॥ पाहिपाहिमहाराजहाराजन्करुणानिधे ॥ एषधावतिशार्दूलोज
ग्धुमावांमहारयः ॥ ७ ॥ एषपर्वतसंकाशःसर्वप्राणिभयंकरः ॥ यावन्नखादातिप्रा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

प्यतावन्नौरक्षभूपते ॥ ८ ॥ इत्थमाक्रंदितंश्रुत्वासराजाधनुराददे ॥तावदागत्य
शार्दूलोमध्येजग्राहतांवधूम् ॥ ९ ॥ हानाथनाथहाकांतहाशंभोजगतःपते ॥ इति
रोरूयमाणांतांयावज्जग्राहभीषणः ॥ १० ॥ तावत्सराजानिशितैर्भल्लैर्व्याघ्रमता
डयत् ॥ नचतैर्विव्यथेकिंचिद्गिरींद्रइववृष्टिभिः ॥ ११॥सशार्दूलोमहासत्त्वोराज्ञो
स्त्रैरकृतव्यथः ॥ बलादाकृष्यतांनारीमपाक्रामतसत्वरः ॥ १२ ॥ व्याघ्रेणापहृता
पत्नींवीक्ष्यविप्रोऽतिदुःखितः ॥ रुरोदहाप्रियेबालेहाकांतेहापतिव्रते ॥ १३ ॥ ए
कंमामिहसंत्यज्यकथंलोकांतरंगता ॥ प्राणेभ्योपिप्रियांत्यक्त्वाकथंजीवितुमुत्सहे
॥ १४ ॥ राजन्कतेमहास्त्राणिकतेश्लाघ्यंमहद्धनुः ॥ कतेद्वादशसाहस्रमहानागां
तिकंबलम् ॥ १५ ॥ किंतेशंखेनखड्गेनकिंतेमंत्रास्त्रविद्यया ॥किंचतेनप्रयत्नेनकिं
प्रभावेणभूयसा ॥ १६ ॥ तत्सर्वंविफलंजातंयच्चान्यत्त्वयितिष्ठति ॥ यस्त्वंवनौक
संजंतुंनिवारयितुमक्षमः ॥ १७ ॥ क्षात्रस्यायंपरोधर्मःक्षताद्यत्परिरक्षणम् ॥ तस्मा
त्कुलोचितेधर्मेनष्टेत्वज्जीवितेनकिम्॥ १८ ॥आर्तानांशरणार्तानांत्राणंकुर्वंतिपार्थि
वाः॥प्राणैरर्थैश्चधर्मज्ञास्तद्विहीनामृतोपमाः॥१९ ॥धनिनांदानहीनानांजीवितंमर
णोपमम् ॥ आर्तत्राणविहीनानांगार्हस्थ्यात्द्विक्षुतावराम ॥ २० ॥ वरंविषादनंरा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ज्ञोवरमग्नौप्रवेशनम् ॥ अनाथानांप्रपन्नानांकृपणानांमरक्षणम् ॥ २१ ॥ इत्थंवि
लपितंतस्यस्ववर्यस्यचगर्हणम् ॥ निशम्यनृपतिःशोकात्आत्मन्येवमचिंतयत्
॥ २२ ॥ अतोमेपौरुषंनष्टमद्यदैववविपर्ययात् ॥ अद्यकीर्तिश्चमेनष्टापातकंप्राप्तमु
त्कटम् ॥ २३ ॥ धर्मःकालोचितोनष्टोमंदभाग्यस्यदुर्मतेः ॥ नूनंमेसंपदोराज्यमायु
ष्यंक्षयमेष्यति ॥२४ ॥अपुंसांसंपदोभोगाःपुत्रादाराधनानिच ॥ दैवेनक्षणमुद्यंति
क्षणादस्तंव्रजंतिच ॥ २५ ॥ अतएनंद्विजन्मानंहतदारंशुचार्दितम् ॥ गतशोकंक
रिष्यामिदत्वाप्राणानपिप्रियान् ॥२६॥ इतिनिश्चित्यमानोसौभद्रायुर्नृपसत्तमः॥
पतित्वापादयोस्तस्यबभाषेपरिसांत्वयन् ॥ २७ ॥ कृपांकुरुमयिब्रह्मन्क्षत्रबंधौह
तौजसि ॥ शोकंत्यजमहाबुद्धेदास्याम्यर्थंतवेप्सितम् ॥ २८ ॥ इदंराज्यमियंराज्ञी
ममेदंचकलेवरम् ॥ त्वदधीनमिदंसर्वंकिंतेभिलषितंवद ॥ २९ ॥ ब्राह्मणउवाच ॥
किमादर्शेनचांधस्यकिंगृहैर्भैक्ष्यजीविनः ॥ किंपुस्तकेनमूर्खस्यह्यस्त्रीकस्यधनेन
किम् ॥ ३० ॥ अतोहंगतपत्नीकोभुक्तभोगोनकर्हिचित् ॥ इमांतवाग्रमहिषींका
मार्थंदीयतांमम ॥ ३१ ॥ राजोवाच ॥ ब्रह्मन्किमेषधर्मस्तेकिमेतद्गुरुशासनम् ॥
आत्मदेहस्यवाकापिनकलत्रस्यकर्हिचित् ॥ ३२ ॥ परदारोपभोगेनयत्पापंसमुपा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

जितम् ॥ नतत्क्षालयितुंशक्यंप्रायश्चित्तशतैरपि ॥ ३३ ॥ ब्राह्मणउवाच ॥ अपित्र
ह्मवधंघोरमपिमद्यनिषेवणम् ॥ तपसानाशयिष्यामिकिंपुनःपारदारिकम् ॥ ३४ ॥
तस्मात्त्वयस्वमेभार्यामिमांत्वंध्रुवमन्यथा ॥ अरक्षणाद्भयार्तानांगंतासिनिरयंध्रुवम्
॥ ३५ ॥ इतिविप्रगिराभीतश्चिंतयामासपार्थिवः ॥ अरक्षणान्महत्पापंपत्नीदानं
ततोवरम् ॥ ३६ ॥ अतःपत्नींद्विजाग्र्यायदत्वानिर्मुक्तकिल्बिषः ॥ सद्योवह्निंप्रवे
क्ष्यामिकीर्तिश्चानिहिताभवेत् ॥ ३७ ॥ इतिनिश्चित्यमनसासमुज्वाल्यहुताशनम्
॥ तंब्राह्मणंसमाहूयददौपत्नींसहोदकाम् ॥ ३८ ॥ स्वयंस्नातःशुचिर्भूत्वाप्रणम्य
विबुधेश्वरान् ॥ तमग्निंत्रिःपरिक्रम्यशिवंदेवंसमाहितः ॥ ३९ ॥ तमथाग्नौपतिष्यं
तंस्वपदासक्तचेतसम् ॥ प्रत्यदृश्यतविश्वेशःप्रादुर्भूतोजगत्पतिः ॥ ४० ॥ तमीश्व
रंपंचवक्त्रंत्रिनेत्रंपिनाकिनंचंद्रकलावतंसम् ॥ आलंबितापिंगजटाकलापंमध्यंगतं
भास्करकोटितेजसम् ॥ ४१ ॥ मृणालगौरंगजचर्मवाससंगंगातरंगोक्षितमौलिदे
शम् ॥ नागेंद्रहारावलिकंकलोर्मिकाकिरीटकोटयंगदकुंडलोज्वलम् ॥ ४२ ॥ त्रि
शूलखट्वांगकुठारचर्ममृगाभयेष्टाथपिनाकहस्तम् ॥ वृषोपरिस्थंशितिकंठमीशंप्रोद्भू
तमग्रेनृपतिर्ददर्श ॥ ४३ ॥ अथांबराद्द्रुतंपेतुर्दिव्याःकुसुमवृष्टयः ॥ प्रणेदुर्देवतूर्या

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

णिदेवाश्चननृतुर्जगुः ॥ ४४ ॥ तमाजग्मुर्नारदाद्याःसनकाद्याःसुरर्षयः ॥ इंद्रादय
श्चलोकेशास्तथाब्रह्मर्षयोमलाः ॥ ४५ ॥ तेषांमध्येसमासीनोमहादेवःसहोमया
॥ ववर्षकरुणासारंभक्तिनम्रेमहीपतौ ॥ ४६ ॥ तद्दर्शनानंदविजृंभिताशयःप्रवृद्धबा
ष्पांबुपरिप्लुतांगः ॥ प्रहृष्टरोमागलगद्गदाक्षरंतुष्टावगीर्भिर्मुकुलीकृतांजलिः ॥४७॥
॥ राजोवाच ॥ नतोस्मितेदेवमनाथमव्ययंप्रधानमव्यक्तगुणंमहांतम् ॥अकारणं
कारणकारणंपरंशिवंचिदानंदमयंप्रशांतम् ॥ ४८ ॥ त्वंविश्वसाक्षीजगतोस्यक
र्त्ताविगूढधामाहृदिसंनिविष्टः ॥ अतोविचिन्वंतिविधौविपश्चितोयोगैरनेकैःकृतचि
त्तरोधैः ॥ ४९ ॥ एकात्मतांभावयतांत्वमेकोनानाधियांयस्त्वमनेकरूपः ॥ अतीं
द्रियंसाक्ष्युदयास्तविभ्रमंमनःपथात्संन्हियतेपदंते ॥ ५० ॥ तंत्वांदुरापंवचसोधि
यश्चव्यपेतमोहंपरमात्मरूपम् ॥ गुणैकनिष्ठाःप्रकृतौविलीनाःकथंवपुस्तोतुमलंगि
रोमे ॥ ५१ ॥ तथापिभक्त्याश्रयतामुपेयुस्तवांघ्रिपद्मंप्रणतार्तिभंजनम् ॥ सुघोर
संसारदवाग्निपीडितोभजामिनित्यंभवभीतिशांतये ॥ ५२ ॥ नमस्तेदेवदेवायम
हादेवायशंभवे ॥ नमस्त्रिमूर्तिरूपायसर्गस्थित्यंतकारिणे ॥ ५३॥ नमोविश्वादिरू
पायविश्वप्रथमसाक्षिणे ॥ नमःसन्मात्रतत्त्वायबोधानंदघनायच ॥ ५४ ॥ सर्व

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

क्षेत्रनिवासायक्षेत्रभिन्नात्मशक्तये ॥ अशक्तायनमस्तुभ्यंशक्ताभासायभूयसे ॥
॥ ५५ ॥ निराभासायनित्यायसत्यज्ञानांतरात्मने ॥ विशुद्धायविदूरायवि
मुक्ताशेषकर्मणे ॥ ५६ ॥ नमोवेदांतवेद्यायवेदमूलनिवासिने ॥ नमोविविक्तचेष्टा
यनिवृत्तगुणवृत्तये ॥ ५७ ॥ नमःकल्याणवीर्यायकल्याणफलदायिने ॥ न
मोनंतायमहतेशांतायशिवरूपिणे ॥ ५८ ॥ अघोरायसुघोरायघोराघौघवि
दारिणे ॥ भर्गायभवबीजानांभंजनायगरीयसे ॥ ५९ ॥ नमोविध्वस्तमोहा
यविशदात्मगुणायच ॥ पाहिमांजगतांनाथपाहिशंकरशाश्वत ॥ पाहिरुद्रवि
रूपाक्षपाहिमृत्युंजयाव्यय॥६० ॥शंभोशशांककृतशेखरशांतमूर्तेगौरीशगोपतिनि
शापहुताशनेत्र ॥गंगाधरांगजविदारणपुण्यकीर्तेभूतेशभूधरनिवाससदानमस्ते ॥
॥ ६१ ॥ सूतउवाच ॥ एवंस्तुतःसभगवान्महादेवोमहेश्वरः ॥ प्रसन्नःसहपार्वत्या
प्रत्युवाचदयानिधिः ॥ ६२ ॥ ईश्वरउवाच ॥ राजंस्तेपरितुष्टोस्मिभक्त्यापुण्यस्त
वेनच ॥ अनन्यचेतायोनित्यंसदामांपर्यपूजयत् ॥ ६३ ॥ तवभावपरीक्षार्थंद्विजो
भूत्वाहमागतः ॥ व्याघ्रेणयापरिग्रस्तासैषादेवीगिरींद्रजा ॥ ६४ ॥ व्याघ्रोमाया ॥५७॥
मयोयस्तेशरैरक्षतविग्रहः ॥ धीरतांद्रष्टुकामस्तेपत्नींयाचितवानहम् ॥ ६५ ॥ अ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्याश्चकीर्तिमालिन्यास्तवभक्त्याचमानद ॥ तुष्टोहंसंप्रयच्छामिवरंवरयदुर्लभम्
॥ ६६ ॥ राजोवाच ॥ एषएववरोदेवयद्भवान्परमेश्वरः ॥ भवतापपरीतस्यममप्र
त्यक्षतांगतः ॥ ६७ ॥ नान्यंवरंवृणेदेवभवतोवरदर्षभात् ॥ अहंचसेयंसाराज्ञीमम
माताचमत्पिता ॥ ६८ ॥ वैश्यःपद्माकरोनामतत्पुत्रःसुनयाभिधः ॥ सर्वानेतान्म
हादेवसदात्वत्पार्श्वगान्कुरु ॥ ६९ ॥ सूतउवाच ॥ अथराज्ञीमहाभागाप्रणताकी
र्तिमालिनी ॥ भक्त्याप्रसाद्यगिरिशंययाचेवरमुत्तमम् ॥ ७० ॥ राज्ञ्युवाच ॥ चंद्रां
गदोममपितामातासीमंतिनीचमे ॥ तयोर्याचेमहादेवत्वत्पार्श्वेसन्निधिंसदा ॥
॥ ७१ ॥ एवमस्त्वितिगौरीशःप्रसन्नोभक्तवत्सलः ॥ तयोःकामवरंदत्वाक्षणादंत
र्हितोभवत् ॥ ७२ ॥ सोपिराजसुतैःसार्द्धंप्रसादंप्राप्यशूलिनः ॥ सहितःकीर्त्तिमा
लिन्याबुभुजेविषयान्प्रियान् ॥ ७३ ॥कृत्वावर्षायुतंराज्यंअव्याहतबलोन्नतिः ॥
राज्यंपुत्रेषुविन्यस्यभेजेशंभोःपरंपदं ॥ ७४ ॥ चंद्रांगदोपिराजेंद्रोराज्ञीसीमंतिनी
चसा ॥ भक्त्यासंपूज्यगिरिशंजग्मतुःशांभवंपदं ॥ ७५ ॥ एतत्पवित्रमघनाशकरं
विचित्रंशंभोर्गुणानुकथनंपरमंरहस्यं ॥ यःश्रावयेद्बुधजनान्प्रयतः पठेद्वासंप्रा
प्यभोगविभवंशिवमेतिसोंते ॥ ७६ ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्तरखंडेभद्रायुर्मा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हात्म्यकथनंनामचतुर्दशोऽध्यायः ॥१४ ॥ सूतउवाच ॥ ऋषभस्यानुभावोयंवर्णि
तःशिवयोगिनः ॥ अथान्यस्यापिवक्ष्यामिप्रभावंशिवयोगिनः ॥ १ ॥ भस्मनश्चा
पिमाहात्म्यंवर्णयामिसमासतः ॥ कृतकृत्याभविष्यंतियच्छ्रुत्वापापिनोजनाः ॥
॥ २ ॥अस्त्येकोवामदेवाख्यःशिवयोगीमहातपाः॥निर्द्वंद्वोनिर्गुणःशांतोनिःसंगःस
मदर्शनः॥३॥आत्मारामोजितक्रोधोगृहदारविवर्जितः॥ अतर्कितगतिर्मौनीसंतुष्टो
निष्परिग्रहः॥४॥भस्मोद्धूलितसर्वांगोजटामंडलमंडितः ॥ वल्कलाजिनसंवीतोभि
क्षामात्रपरिग्रहः ॥ ५ ॥ सएकदाचरन्लोकान्सर्वानुग्रहतत्परः ॥ क्रौंचारण्यंमहा
घोरंप्रविवेशयदृच्छया॥६ ॥ तस्मिन्निर्मनुजेरण्येतिष्ठत्येकोतिभीषणः ॥ क्षुत्तृषा
कुलितोनित्यंयःकश्चिद्ब्रह्मराक्षसः ॥७ ॥ तंप्रविष्टंशिवात्मानंसदृष्ट्वाब्रह्मराक्षसः
॥ अभिदुद्राववेगेनजग्धुंक्षुत्परिपीडितः ॥ ८ ॥ व्यात्ताननंमहाकायंभीमदंष्ट्रं
भयानकम् ॥ तमायांतमभिप्रेक्ष्ययोगीशोनचचालसः ॥ ९ ॥ अथाभिद्रुत्यतर
सासघोरोवनगोचरः ॥ दोर्भ्यांनिष्पीड्यजग्राहनिष्कंपंशिवयोगिनम् ॥ १० ॥
तदंगस्पर्शनादेवसद्योविध्वस्तकिल्बिषः॥ सब्रह्मराक्षसोघोरोविषण्णःस्मृतिमाय
यौ ॥ ११ ॥ यथाचिंतामणिंस्पृष्ट्वालोहःकांचनतांव्रजेत् ॥ यथाजंबूनदींप्राप्यमृ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्तिकास्वर्णतांव्रजेत् ॥१२॥ यथामानसमभ्येत्यवायसायांतिहंसताम् ॥ यथामृ
तंसकृत्पीत्वानरोदवत्वमाप्नुयात् ॥ १३ ॥तथैवहिमहात्मानोदर्शनस्पर्शनादिभिः
॥ संतःपुनंत्यघोपेतान्सत्संगोदुर्लभोह्यतः ॥ १४ ॥ यःपूर्वंक्षुत्पिपासार्तोघो
रात्माविपिनेचरः ॥ ससद्यस्तृप्तिमायातोपूर्णानंदोबभूवह ॥ १५ ॥ तद्गात्रलग्न
सितभस्मकणानुविद्धःसद्योविधूतघनपापतमस्स्वभावः ॥ संप्राप्तपूर्वभवसंस्मृति
रुग्रकार्यस्तत्पादपद्मयुगुलेपतितोबभाषे ॥ १६ ॥ प्रसीदमेमहायोगिन्प्रसीदक
रुणानिधे ॥ प्रसीदभवतप्तानामानंदामृतवारिधे ॥ १७ ॥ क्वाहंपापमतिर्घोरः
सर्वप्राणिभयंकरः ॥ क्वतेमहानुभावस्यदर्शनंकरुणात्मनः ॥ १८ ॥ उद्धरो
द्धरमांघोरेपतितंदुःखसागरे ॥ तवसन्निधिमात्रेणमहानंदोभिवर्धते ॥ १९ ॥
वामदेवउवाच ॥ कस्त्वंवनेचरोघोरोराक्षसोत्रकिमास्थितः ॥ कथमेतांमहा
घोरांकष्टांगतिमवाप्तवान् ॥ २० ॥ राक्षसउवाच ॥ राक्षसोहमितःपूर्वंपंच
विंशतिमेभवे ॥ गोप्तायवनराष्ट्रस्यदुर्जयोनामवीर्यवान् ॥ २१ ॥ सोहंदुरात्मा
पापीयान्स्वैरचारीमहोत्कटः ॥ दंडधारीदुराचारःप्रचंडोनिर्घृणःखलः ॥ २२ ॥ यु
वाबहुकलत्रोपिकामासक्तोजितेंद्रियः ॥ इमांपापीयसींचेष्टांपुनरेकांगतोस्म्यहम्

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

 ॥ २३ ॥ प्रत्यहंनूतनामन्यांनारींभोक्तुमनाःसदा ॥ आहृताःसर्वदेशेभ्योनार्यो
 भृत्यैर्मदाज्ञया ॥ २४ ॥ भुक्त्वाभुक्त्वापरित्यक्तामेकामेकांदिनेदिने॥अंतर्गृहेषुसं
स्थाप्यपुनरन्यास्त्रियोधृताः ॥ २५ ॥ एवंस्वराष्ट्रात्परराष्ट्रतश्चदेशाकरग्रामपुरव्र
जेभ्यः॥आहृत्यनार्योरमितादिनेदिनेभुक्ताःपुनःक्वापिनभुज्यतेमया॥२६॥अथान्यै
श्चनभुज्यंतेमयाभुक्तास्तथास्त्रियः ॥ अंतर्गृहेषुनिहिताःशोचंतेचदिवानिशम्॥२७॥
ब्रह्मविट्क्षत्रशूद्राणांयदानार्योमयाहृताः ॥ ममराज्येस्थिताविप्राः सहदारैःप्रदुद्रु
वुः ॥ २८ ॥ सभर्तृकाश्चकन्याश्चविवाह्याश्चरजस्वलाः ॥ आहृत्यनार्योरमिताम
याकामहतात्मना ॥ २९ ॥ त्रिशतंद्विजनारीणांराजस्त्रीणांचतुःशतम् ॥ षट्शतंवै
श्यनारीणांसहस्रंशूद्रयोषिताम् ॥ ३० ॥ शतंचांडालनारीणांपुलिंदीनांसहस्र
कम् ॥ शैलूषीणांपंचशतंरजकीणांचतुःशतम् ॥ ३१ ॥ असंख्यावारमुख्याश्चस
याभुक्तादुरात्मना ॥ तथापिमयिकामस्यनतृप्तिःसमजायत ॥ ३२ ॥ एवंदुर्विष
यासक्तंमत्तंपानरतंसदा ॥ यौवनेपिमहारोगाविविशुर्यक्ष्मकादयः ॥ ३३ ॥ रोगा
र्दितोऽनपत्यश्चशत्रुभिश्चापिपीडितः ॥ त्यक्तोमात्यैश्चभृत्यैश्चमृतोहंस्वेनकर्मणा॥
॥ ३४ ॥ आयुर्विनश्यत्ययशोविवर्धतेभाग्यंक्षयंयात्यतिदुर्गतिंव्रजेत् ॥ स्वर्गाच्च्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वंतेपितरःपुरातनाधर्मव्यपेतस्यनरस्यानिश्चितम् ॥ ३५ ॥ अथाहंकिंकरैर्याम्यैर्नी
तोवैवस्वतालयम् ॥ ततोहंनरकेघोरेवर्षाणामयुतंभयम् ॥ ३६ ॥ रेतःपिबन्पीडय
मानोन्यवसंयमकिंकरैः ॥ ततःपापावशेषेणपिशाचोनिर्जनेवने ॥ ३७ ॥ सहस्र
शिश्नःसंजातोनित्यंक्षुत्तृषयाकुलः ॥ पैशाचींगतिमाश्रित्यनीतोदिव्यंशरच्छतम्॥
॥ ३८ ॥ द्वितीयेहंभवेजातोव्याघ्रःप्राणिभयंकरः ॥ तृतीयेजगरोघोरश्चतुर्थेहंभवे
वृकः ॥ ३९ ॥ पंचमेविड्वराहश्चषष्ठेहंकृकलासकः ॥ सप्तमेहंसारमेयोसृगालश्चा
ष्टमेभवे ॥४०॥नवमेगवयोभीमोमृगोहंदशमेभवे॥एकादशेमर्कटश्चगृध्रोहंद्वादशेभ
वे॥४१॥त्रयोदशेहंनकुलोवायसश्चचतुर्दशे॥अच्छभल्लःपंचदशेषोडशेवनकुक्कुटः ॥
॥ ४२ ॥गर्दभोहंसप्तदशेमार्जारोष्टादशेभवे ॥ उलूकोहंत्रयोविंशेचतुर्विंशेवनद्विपः
॥ ४३ ॥ पंचविंशेभवेचास्मिन्जातोहंब्रह्मराक्षसः॥ क्षुत्परीतोनिराहारोवसाम्यत्र
महावने ॥ ४४ ॥ इदानीमागतंदृष्ट्वाभवंतंजग्धुमुत्सुकः ॥ त्वद्देहस्पर्शमात्रेण
जातापूर्वभवस्मृतिः ४५ ॥ ईदृशोयंप्रभावस्तेकथंलब्धोमहामते ॥ तपसावापिती
व्रेणकिमुतीर्थनिषेवणात् ॥ ४६ ॥ योगेनदेवशक्त्यावामंत्रैर्वानंतशक्तिभिः ॥ तत्त्व
तोब्रूहिभगवन्त्वामहंशरणंगतः ॥ ४७ ॥ वामदेवउवाच ॥एषमद्गात्रलग्नस्यप्रभा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ब्र. खं. वोभस्मनोमहान् ॥ यत्संपर्कात्तमोवृत्तेस्तवेयंमतिरुत्तमा ॥ ४८ ॥ कोवेदभस्मसा अ०
॥ ६०॥ मर्थ्यंमहादेवादृतेपरः ॥ दुर्विभाव्यंयथाशंभोर्माहात्म्यंभस्मनस्तथा॥४९॥पुराभवा ॥१५॥
दृशःकश्चिद्ब्राह्मणोधर्मवर्जितः ॥द्राविडेषुस्थितोमूढःकर्मणाशूद्रतांगतः॥५०॥चौर्य
वृत्तिर्नैष्कृतिकोवृषलीरतिलालसः ॥ कदाचिज्जारतांप्राप्तःशूद्रेणनिहतोनिशि ॥
॥ ५१ ॥ तच्छवस्यबहिर्ग्रामात्क्षिप्तस्याप्रेतकर्मणः ॥ चचारसारमेयोंगेभस्मपादो
यदृच्छया ॥ ५२ ॥ अथतंनरकेघोरेपतितंशिवकिंकराः ॥ निन्युर्विमानमारोप्यप्र
सह्ययमकिंकरान् ॥ ५३ ॥ शिवदूतान्समभ्येत्ययमोपिपारिपृष्टवान् ॥ महापातक
कर्तारंकथमेनंनिनीषथ ॥ ५४ ॥ अथोचुःशिवदूतास्तेपश्यास्यशिवविग्रहम् ॥ व
क्षोललाटदोर्मूलान्यंकितानिसुभस्मना ॥५५॥ अतएनंसमानेतुमागताःशिवशास
नात् ॥नास्मान्निषेद्धुंशक्तोसिमास्त्वत्रतवसंशयः ॥ ५६ ॥ इत्याभाष्ययमंशंभोर्दू
तास्तंब्राह्मणंततः ॥ पश्यतांसर्वलोकानांनिन्युर्लोकमनामयम् ॥ ५७ ॥ तस्माद
शेषपापानांसद्यःसंशोधनंपरम् ॥ शंभोर्विभूषणंभस्मसततंध्रियतेमया ॥ ५८ ॥
इत्थंनिशम्यमाहात्म्यंभस्मनोब्रह्मराक्षसः ॥ विस्तरेणपुनःश्रोतुमौत्कंठ्यादित्य ॥६०॥
भाषत ॥ ५९ ॥ साधुसाधुमहायोगिन्धन्योस्मितवदर्शनात्॥मांविमोचयधर्मात्मन्

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

घोरादस्मात्कुजन्मनः ॥ ६० ॥ किंचिदस्तीहमेभातिममपुण्यंपुराकृतम् ॥ अतोहं
त्वत्प्रसादेनमुक्तोस्म्यद्यद्विजोत्तम ॥ ६१ ॥एकस्मैशिवभक्तायतस्मिन्पार्थिवजन्म
नि ॥ भूमिर्वृत्तिकरीदत्तासस्यारामान्वितामया ॥ ६२ ॥ यमेनापितदैवोक्तंपंचविंश
तिमेभवे ॥ कस्यचिद्योगिनःसंगान्मोक्षसेसंसृतेरिति ॥ ६३ ॥ तदद्यफलितंपुण्यंय
त्किंचित्प्राक्तनार्जितम् ॥ यतोनिर्मनुजारण्येसंप्राप्तस्तवसंगमः ॥ ६४ ॥ अतोमां
घोरपाप्मानंसंसरंतंकुजन्मनि ॥ समुद्धरकृपासिंधोदत्वाभस्मसमंत्रकम् ॥६५ ॥
कथंधार्यमिदंभस्मकोमंत्रःकोविधिःशुभः ॥ कःकालःकश्चवादेशःसर्वंकथयमेगुरो
॥ ६६ ॥ भवादृशामहात्मानःसदालोकहितेरताः ॥नात्मनोहितमिच्छंतिकल्पवृक्ष
सधर्मिणः ६७ ॥ सूतउवाच ॥ इत्युक्तस्तेनयोगीशोघोरेणवनचारिणा ॥ भूयोपि
भस्ममाहात्म्यंवर्णयामासतत्त्ववित् ॥६८ ॥इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्तरखंडेभस्म
माहात्म्यकथनंनामपंचदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥ वामदेवउवाच ॥ पुरामंदरशैलेंद्रेना
नाधातुविचित्रिते ॥ नानासत्त्वसमाकीर्णेनानाद्रुमलताकुले ॥ १ ॥ कालाग्निरुद्रोभ
गवान्कदाचिद्विश्ववंदितः ॥ समाससादभूतेशःस्वेच्छयापरमेश्वरः ॥ २ ॥ समंता
त्समुपातिष्ठन्रुद्राणांशतकोटयः॥तेषांमध्येसमासीनोदेवदेवस्त्रिलोचनः ३॥तत्राग

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

च्छत्सुरश्रेष्ठोदेवैःसहपुरंदरः॥तथाग्निर्वरुणोवायुर्यमोवैवस्वतस्तथा॥४॥गंधर्वाश्चि
त्रसेनाद्याःखेचराःपन्नगादयः ॥ विद्याधराःकिंपुरुषाःसिद्धाःसाध्याश्चगुह्यकाः ॥५॥
ब्रह्मर्षयोवसिष्ठाद्यानारदाद्याःसुरर्षयः ॥ पितरश्चमहात्मानोदक्षाद्याश्चप्रजेश्वराः
॥ ६ ॥ उर्वश्याद्याश्चाप्सरसश्चंडिकाद्याश्चमातरः॥ आदित्यावसवोदस्रौविश्वेदे
वामहौजसः ॥ ७ ॥ अथान्येभूतपतयोलोकसंहरणक्षमाः ॥महाकालश्चनंदीचत
थाशंखकपालकौ॥८॥ वीरभद्रोमहातेजाःशंकुकर्णोमहाबलः ॥ घंटाकर्णश्चदुर्धर्षो
मणिभद्रोवृकोदरः ॥ ९ ॥ कुंडोदरश्चविकटोतथान्येचमहौजसः ॥ कृष्णवर्णास्त
थाश्वेताःकेचिन्मंडूकसप्रभाः ॥ १० ॥हरिताधूसराधूम्राःकर्बुराःपीतलोहिताः ॥
चित्रवर्णविचित्रांगाश्चित्रलीलामदोत्कटाः ॥ ११॥ नानायुधोद्यतकरानानावाहन
भूषणाः ॥ केचिद्व्याघ्रमुखाःकेचित्सूकरास्यामृगाननाः॥ १२ ॥ केचिच्छारभभेरूढ
सिंहउष्ट्रबकाननाः॥ एकवक्त्राद्विवक्त्राश्चत्रिमुखाश्चैवनिर्मुखाः ॥ १३ ॥ एकहस्त
त्रिहस्ताश्चपंचहस्तास्त्वहस्तकाः ॥ अपादाबहुपादाश्चबहुकर्णैककर्णकाः ॥
॥ १४ ॥ एकनेत्राश्चतुर्नेत्रादीर्घाःकेचनवामनाः ॥ समंतात्परिवार्यैशंभूतनाथमुपा ॥६१॥
सते ॥ १५ ॥ अथागच्छन्महातेजामुनीनांप्रवरःसुधीः ॥ सनत्कुमारोधर्मात्मातंद्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र्धुंजगदीश्वरम् ॥ १६ ॥ तंदेवदेवंविश्वेशंसूर्यकोटिसमप्रभम्॥ महाप्रलयसंक्षु
ब्धसप्तार्णवघनस्वनम् ॥ १७ ॥ संवर्त्ताग्निसमाटोपंजटामंडलशोभितम् ॥ अक्षी
णभालनयनंज्वालाम्लानमुखत्विषम् ॥ १८ ॥ प्रदीप्तचूडामणिनाशशिखंडेनशो
भितम् ॥ तक्षकंवामकर्णेनदक्षिणेनचवासुकिम् ॥ १९ ॥ बिभ्राणंकुंडलयुगंनीलर
त्नमहाहनुं ॥ नीलग्रीवंमहाबाहुंनागहारविराजितम् ॥ २० ॥फणिराजपरिभ्राज
त्कंकणांगदमुद्रितं ॥ अनंतगुणसाहस्रमणिरंजितमेखलम् ॥ २१ ॥ व्याघ्रचर्मप
रीधानंघंटादर्पणभूषितम् ॥ कर्कोटकमहापद्मधृतराष्ट्रधनंजयौ ॥ २२ ॥ कूजन्नूपुर
संघुष्टपादपद्मविराजितम् ॥ प्रासतोमरखट्वांगशूलटंकधनुर्धरम् ॥ २३ ॥ रत्नसिं
हासनारूढंप्रणनाममहामुनिः ॥ तंभक्तिभारोच्छ्वसितांतरात्मासंस्तूयवाग्भिःश्रु
तिसंमिताभिः ॥ कृतांजलिःप्रश्रयनम्रकंधरःपप्रच्छधर्मानखिलांश्छुभप्रदान् ॥
॥ २४ ॥ यान्यानपृच्छतमुनिस्तांस्तान्धर्मानशेषतः ॥ प्रोवाचभगवान्रुद्रोभूयोमुनि
रपृच्छत ॥ २५ ॥ सनत्कुमारउवाच ॥ श्रुतास्तेभगवन्धर्मास्त्वन्मुखान्मुक्ति
हेतवः॥यैर्मुक्तपापामनुजास्तरिष्यंतिभवार्णवम् ॥ २६ ॥ अथापरंमहाधर्ममल्पा
यासंमहाफलम् ॥ ब्रूहिकारुण्यतोमह्यंसद्योमुक्तिप्रदंनृणाम् ॥ २७ ॥ अभ्या

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सबहुलाधर्माःशास्त्रदृष्टाःसहस्त्रशः ॥ सम्यक्संसेविताःकालात्सिद्धिंयच्छंतिवा
नवा ॥ २८ ॥ अतोलोकहितंगुह्यंभुक्तिमुक्त्योश्वसाधनम् ॥ धर्मंविज्ञातुमि
च्छामित्वत्प्रसादान्महेश्वर ॥ २९ ॥ श्रीरुद्रउवाच ॥ सर्वेषामपिधर्माणामुत्तमंश्रु
तिचोदितम् ॥ रहस्यंसर्वजंतूनांयस्त्रिपुंड्रस्यधारणम् ॥३०॥ सनत्कुमारउवा०
॥ त्रिपुंड्रस्यविधिंब्रूहिभगवन्जगतांपते ॥ तत्त्वतोज्ञातुमिच्छामित्वत्प्रसादान्म
हेश्वर ॥ ३१ ॥ कतिस्थानानिकिंद्रव्यंकाशक्तिःकाचदेवता ॥ किंप्रमाणंचकःक
र्ताकेमंत्रास्तस्यकिंफलम् ॥ ३२ ॥ एतत्सर्वमशेषेणत्रिपुंड्रस्यचलक्षणम् ॥ ब्रूहि
मेजगतांनाथलोकानुग्रहकाम्यया ॥ ३३ ॥ श्रीरुद्रउवाच ॥ अग्निर्यन्मुच्यतेभस्म
दग्धगोमयसंभवं ॥ तदेवद्रव्यमित्युक्तंत्रिपुंड्रस्यमहामुने ॥ ३४ ॥ सद्योजातादि
भिर्ब्रह्ममयैर्मंत्रैश्चपंचभिः ॥ परिगृह्याग्निरित्यादिमंत्रैर्भस्माभिमंत्रयेत् ॥ ३५ ॥ मा
नस्तोकेतिसंमृज्यशिरोलिंपेच्चत्र्यंबकं ॥ त्रियायुषादिभिर्मंत्रैर्ललाटेचभुजद्वये ॥
॥ ३६ ॥ स्कंधेचलेपयेद्भस्मसजलंमंत्रभावितम् ॥ तिस्रोरेखाभवंत्येषुस्थानेषुमुनि
पुंगव ॥ ३७ ॥ भ्रुवोर्मध्येसमारभ्ययावदंतोभ्रुवोर्भवेत् ॥ मध्यमानामिकांगुल्योर्म
ध्येतुप्रतिलोमतः ॥ ३८ ॥ अंगुष्ठेनकृतारेखात्रिपुंड्रस्याभिधीयते ॥ तिसृणाम

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पिरेखाणांप्रत्येकंनवदेवताः ॥ ३९ ॥ अकारोगार्हपत्यश्चऋग्भूर्लोकोरजस्तथा ॥ आत्माचैवक्रियाशक्तिःप्रातःसवनमेवच ॥ ४० ॥ महादेवस्तुरेखायाःप्रथमायास्तुदेवताः॥ उकारोदक्षिणाग्निश्चनभःसत्त्वंयुजस्तथा ॥ ४१ ॥ मध्यंदिनंचसवनमिच्छाशक्त्यंतरात्मकौ ॥ महेश्वरश्चरेखायद्वितीयायाश्चदेवता ॥ ४२ ॥ मकाराहवनीयोचपरमात्मातमोदिवः ॥ ज्ञानशक्तिःसामवेदस्तृतीयसवनंतथा ॥ ॥४३ ॥ शिवश्चेतितृतीयायारेखायाश्चाधिदेवताः ॥एतानित्यंनमस्कृत्यात्रिपुंड्रंधारयेत्सुधीः ॥ ४४ ॥ महेश्वरव्रतमिदंसर्ववेदेषुकीर्तितम् ॥ मुक्तिकामैर्नरैःसेव्यंपुनस्तेषांनसंभवः ॥ ४५ ॥ त्रिपुंड्रंकुरुतेयस्तुभस्मनाविधिपूर्वकम् ॥ ब्रह्मचारीगृहस्थोवावनस्थोयतिरेववा ॥ ४६ ॥ महापातकसंघातैर्मुच्यतेचोपपातकैः ॥ वीरहत्याश्वहत्याभ्यांमुच्यतेनात्रसंशयः ॥ ४७ ॥ अमंत्रेणापियःकुर्यादज्ञात्वामहिमोन्नतिम्॥त्रिपुंड्रंभालपटलेमुच्यतेसर्वपातकैः ॥४८॥परद्रव्यापहरणंपरदाराभिमर्शनम्॥परनिंदापरक्षेत्रहरणंपरपीडनम्॥४९ सस्यारामादिहननंगृहदाहादिकर्मच॥ असत्यकार्व्यंपैशून्यंपारुष्यंवेदविक्रयः॥५०॥कूटसाक्ष्यंव्रतत्यागःकैतवंनीचसेवनम्॥गोभूहिरण्यमहिषीतिलकंबलवाससाम्॥५१॥अन्नधान्यजलादीनांनीचेभ्यश्च

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

परिग्रहः ॥ दासीवेश्याभुजंगेषुवृषलीषुनटीषुच ॥ ५२ ॥ रजस्वलासुकन्यासुविध
वासुचसंगमः ॥ मांसचर्मरसादीनांलवणस्यचाविक्रयः ॥५३ ॥ एवमादीन्यसंख्या
निपापानिविविधानिच ॥ सद्यएवविनश्यंतित्रिपुंड्रस्यचधारणात् ॥ ५४ ॥ शिवद्र
व्यापहरणंशिवनिंदाचकुत्रचित् ॥ निंदाचशिवभक्तानांप्रायश्चित्तैर्नशुद्धति॥५५ ॥
रुद्राक्षायस्यगात्रेषुललाटेचत्रिपुंड्रकम् ॥ सचांडालोपिसंपूज्यःसर्ववर्णोत्तमोभवेत्
॥ ५६ ॥ यानितीर्थानिलोकेस्मिन्गंगाद्याःसरितश्चयाः ॥ स्नातोभवतिसर्वत्रल
लाटेयस्त्रिपुंड्रधृक् ॥ ५७॥सप्तकोटिमहामंत्राःपंचाक्षरपुरःसराः॥तथान्येकोटिशोमं
त्राःशैवाःकैवल्यहेतवः ॥ ५८ ॥ तेसर्वेयेनजप्ताःस्युर्योबिभर्तित्रिपुंड्रकम् ॥ सहस्रं
पूर्वजातानांसहस्रंचजनिष्यताम् ॥ ५९॥ स्ववंशजानांमर्त्यानामुद्धरेद्यस्त्रिपुंड्रधृक्
॥ इहभुक्त्वाखिलान्भोगान्दीर्घायुर्व्याधिवर्जितः ॥ ६० ॥ जीवितांतेचमरणंसुखे
नैवप्रपद्यते ॥ अष्टैश्वर्यगुणोपेतंप्राप्यदिव्यंवपुःशुभम् ॥ ६१ ॥ दिव्यंविमा
नमारुह्यदिव्यस्त्रीशतसेवितः ॥विद्याधराणांसिद्धानांगंधर्वाणांमहौजसाम् ॥६२॥
इंद्रादिलोकपालानांलोकेषुचयथाक्रमम् ॥ भुक्त्वाभोगान्सुविपुलान्प्रजेशानांपरे ॥६३॥
षुच ॥ ६३ ॥ ब्रह्मणःपदमासाद्यतत्रकल्पशतंरमेत् ॥ विष्णोर्लोकेचरमतेयावद्ब्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ह्मशतत्रयं ॥ ६४ ॥ शिवलोकंततःप्राप्यरमतेकालमक्षयम् ॥ शिवसायुज्यमाप्नो
तिनसभूयोभिजायते ॥ ६५ ॥ सर्वोपनिषदांसारंसमालोच्यमुहुर्मुहुः ॥ इदमेवहि
निर्णीतंपरंश्रेयस्त्रिपुंड्रकम् ॥ ६६ ॥ एतात्त्रिपुंड्रमाहात्म्यंसमासात्कथितंमया ॥ रह
स्यंसर्वभूतानांगोपनीयमिदंत्वया ॥ ६७ ॥ इत्युक्त्वाभगवान्रुद्रस्तत्रैवांतरधी
यत ॥ सनत्कुमारोपिमुनिर्जगामब्रह्मणःपदम् ॥ ६८ ॥ तवापिभस्मसंपर्का
त्संजाताविमलामतिः ॥ त्वमपिश्रद्धयापुण्यंधारयस्वत्रिपुंड्रकम् ॥ ६९ ॥ सूतउवा
च ॥ इत्युक्त्वावामदेवस्तुशिवयोगीमहातपाः ॥ अभिमंत्र्यददौभस्मघोरायब्रह्मराक्ष
से ॥ ७० ॥ तेनासौभालपटलेचक्रेतिर्यक्त्रिपुंड्रकम् ॥ ब्रह्मराक्षसतांसद्योजहौतस्यानु
भावतः ॥ ७१ ॥ सबभौसूर्यसंकाशस्तेजोमंडलमंडितः ॥ दिव्यावयवरूपैश्चादिव्यमा
ल्यांबरोज्वलः ॥ ७२ ॥ भक्त्याप्रदक्षिणीकृत्यतंगुरुंशिवयोगिनम् ॥ दिव्यंविमानमारु
ह्यपुण्यलोकान्जगामसः ७३ ॥ वामदेवोमहायोगीदत्वातस्यपरांगतिम् ॥ चचारलो
केगूढात्मासाक्षादिवशिवःस्वयम् ॥ ७४ ॥ यएतद्भस्ममाहात्म्यंत्रिपुंड्रंशृणुयान्नरः ॥
श्रावयेद्वापठेद्वापिसहियातिपरांगतिम् ॥ ७५ ॥ कथयतिशिवकीर्तिंसंसृतेर्मुक्तिहेतुंप्र
णमतिशिवयोगिध्येयमीशांघ्रिपद्मम् ॥ रचयतिशिवभक्तोद्भासिभालेत्रिपुंड्रंनपुनरि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हजनन्यागर्भवासंभजेत्सः ७६॥इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्तरखंडेभस्ममाहात्म्यक
थनंनामषोडशोऽध्यायः॥१६ ॥ऋषयऊचुःवेदवेदांगतत्त्वज्ञैर्गुरुभिर्ब्रह्मवादिभिः॥नृ
णांकृतोपदेशानांसद्यःसिद्धिर्हिजायते॥ १ ॥अथान्यजनसामान्यैर्गुरुभिर्नीतिकोवि
दैः॥नृणांकृतोपदेशानांसिद्धिर्भवतिकीदृशी॥२॥सूतउवाच ॥श्रद्धैवसर्वधर्मस्यचाती
वहितकारिणी ॥ श्रद्धयैवनृणांसिद्धिर्जायतेलोकयोर्द्वयोः ॥ ३ ॥ श्रद्धयाभजतः
पुंसःशिलापिफलदायिनी ॥ मूर्खोऽपिपूजितोभक्त्यागुरुर्भवतिसिद्धिदः ॥ ४ ॥ श्र
द्धयाभजतोमंत्रस्त्वबद्धोपिफलप्रदः ॥ श्रद्धयापूजितोदेवोनीचस्यापिफलप्रदः ॥
॥ ५ ॥ अश्रद्धयाकृतापूजादानंयज्ञस्तपोव्रतम् ॥ सर्वंनिष्फलतांयातिपुष्पंवंध्यत
रोरिव ॥६॥सर्वत्रसंशयाविष्टःश्रद्धाहीनोतिचंचलः॥ परमार्थात्परिभ्रष्टःसंसृतेर्नहि
मुच्यते ॥ ७ ॥ मंत्रेतीर्थेद्विजेदेवेदैवज्ञेभेषजेगुरौ ॥ यादृशीभावनायत्रसिद्धिर्भवति
तादृशी ॥ ८ ॥ अतोभावमयंविश्वंपुण्यंपापंचभावतः॥ तेउभेभावहीनस्यनभवेतां
कदाचन ॥ ९ ॥ अत्रेदंपरमाश्चर्यमाख्यानमनुवर्ण्यते ॥ अश्रद्धासर्वमर्त्यानामसि
द्धेःकरणंपरम् ॥१०॥आसीत्पांचालराजस्यसिंहकेतुरितिश्रुतः॥पुत्रःसर्वगुणोपेतः ॥६४॥
क्षात्रधर्मरतःसदा ॥ ११ ॥ सएकदाकतिपयैर्भृत्यैर्युक्तोमहाबलः ॥ जगाममृगयाहे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तोर्बहुसत्वान्वितंवनम् ॥ १२ ॥ तद्भृत्यःशबरःकश्चिद्विचरन्मृगयांवने ॥ ददर्श
जीर्णंस्फुटितंपतितंदेवतालयम् ॥ १३ ॥ तत्रापश्यद्भिन्नपीठंपतितंस्थंडिलोपरि ॥
शिवलिंगमृजुंसूक्ष्मंमूर्तंभाग्यमिवात्मनः ॥ १४ ॥ ससमादायवेगेनपूर्वकर्मप्रचोदि
तः ॥ तस्मैसंदर्शयामासराजपुत्रायधीमते ॥ १५ ॥ पश्येदंरुचिरंलिंगंमयादृष्टमि
हप्रभो ॥ तदेतत्पूजयिष्यामियथाविभवमादरात् ॥ १६ ॥ अस्यपूजाविधिंब्रूहिय
थादेवोमहेश्वरः ॥ अमंत्रज्ञैश्चमंत्रज्ञैःप्रीतोभवतिपूजितः ॥ १७ ॥ इतितेननिषादे
नपृष्टःपार्थिवनंदनः ॥ प्रत्युवाचप्रहस्यैनंपरिहासविचक्षणः ॥ १८ ॥ संकल्पेनस
दाकुर्यादभिषेकंनवांभसा ॥ उपवेश्यासनेशुद्धेशुभैर्गंधाक्षतैर्नवैः ॥ १९ ॥ वन्यैःप
त्रैश्चकुसुमैर्धूपैर्दीपैश्चपूजयेत् ॥ चिताभस्मोपहारंचप्रथमंपरिकल्पयेत् ॥ २० ॥
आत्मोपभोग्येनान्नेननैवेद्यंकल्पयेद्बुधः ॥ पुनश्चधूपदीपादीनुपचारान्प्रकल्पये
त् ॥ २१ ॥ नमस्कृत्वातुविधिवत्प्रसादंधारयेद्बुधः ॥ एषसाधारणःप्रोक्तःशिवपू
जाविधिस्तव ॥ २२ ॥ चिताभस्मोपहारेणसद्यस्तुष्यतिशंकरः ॥ सूतउवाच ॥
परिहासरसेनेत्थंशासितःस्वामिनामुना ॥ २३ ॥ सचंडकाख्यःशबरोमूर्ध्नाजग्राह
तद्वचः॥ ततःस्वभवनंप्राप्यलिंगमूर्तिमहेश्वरम् ॥ २४ ॥ प्रत्यहंपूजयामासचिता

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भस्मोपहारकृत्॥ यच्चात्मनःप्रियंवस्तुगंधपुष्पाक्षतादिकम्॥ २५ ॥ निवेद्यशंभ
वेनित्यमुपायुंक्ततत:स्वयम्॥ एवंमहेश्वरंभक्त्यासहपत्न्याभ्यपूजयत्॥ २६ ॥ श
बरःसुखमासाद्यनिनायकतिचित्समाः ॥ एकदाशिवपूजायैप्रवृत्तःशबरोत्तमः ॥
॥ २७ ॥ नददर्शचिताभस्मपात्रेपूरितमण्वपि ॥ अथासौत्वरितोदूरमन्विष्यन्प
रितोभ्रमन्॥ २८ ॥ नलब्धवांश्चिताभस्मश्रांतोगृहमगात्पुनः ॥ ततआहूयपत्नीं
स्वांशबरोवाक्यमब्रवीत्॥ २९ ॥ नलब्धंमेचिताभस्मकिंकरोमिवदप्रिये ॥ शिवपू
जांतरायोमेजातोद्यबतपाप्मनः ॥ ३० ॥ पूजांविनाक्षणमपिनाहंजीवितुमुत्सहे ॥
उपायंनात्रपश्यामिपूजोपकरणेहते॥ ३१ ॥ नगुरोश्चविहन्येतशासनंसकलार्थद
म्॥ इतिव्याकुलितंदृष्ट्वाभर्त्तारंशबरांगना॥ ३२ ॥ प्रत्यभाषतमाभैस्त्वमुपायं
प्रवदामिते॥ इदमेवगृहंदग्ध्वाबहुकालोपबृंहितम्॥ ३३ ॥ अहमग्निंप्रवेक्ष्यामि
चिताभस्मभवेत्ततः॥ शबरउवाच॥ धर्मार्थकाममोक्षाणांदेहःपरमसाधनं॥ ३४॥
कथंत्यजसितंदेहंसुखार्थंनवयौवनं॥ अधुनात्वनपत्यात्वमभुक्तविषयासवा॥३५॥
भोगयोग्यमिदंदेहंकथंदग्धुमिहेच्छसि॥ शबर्युवाच॥ एतावदेवसाफल्यंजीवित
स्यचजन्मनः ३६ ॥ परार्थेयस्त्यजेत्प्राणान्शिवार्थेकिमुतस्वयं ॥ किंतुतप्तंतपो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

घोरंकिंवादत्तंमयापुरा ॥ ३७ ॥ किंवार्चनंकृतंशंभोःपूर्वजन्मशतांतरे ॥ किंवापुण्यं
ममपितुःकावामातुःकृतार्थता ॥ ३८ ॥ यच्छिवार्थेसमिद्धेग्नौत्यजाम्येतत्कलेवरम् ॥
इत्थंस्थिरांमतिंदृष्ट्वातस्याभक्तिंचशंकरे ॥ ३९ ॥ तथेतिदृढसंकल्पःशबरःप्रत्यपू
जयत् ॥ साभर्त्तारमनुप्राप्यस्नात्वाशुचिरलंकृता ॥ ४० ॥ गृहमादीप्यतंवन्हिंभ
क्त्याचक्रेप्रदक्षिणम् ॥ नमस्कृत्वात्मगुरवेध्यात्वाहृदिसदाशिवम् ॥ ४१ ॥ अग्निप्रवेशा
भिमुखीकृतांजलिरिदंजगौ ॥ शबर्युवाच ॥ पुष्पाणिसंतुतवदेवममेंद्रियाणिधूपोगरुर्व
पुरिदंहृदयंप्रदीपः ॥ प्राणाहवींषिकरणानितवाक्षताश्चपूजाफलंव्रजतुसांप्रतमेषजी
वः ४२ वांछामिनाहमपिसर्वधनाधिपत्यंनस्वर्गभूमिमचलांनपदंविधातुः ॥ भूयोभवा
मियदिजन्मनिजन्मनिस्यांत्वत्पादपंकजलसन्मकरंदभृंगी ॥ ४३ ॥ जन्मानिसंतुमम
देवशताधिकानिमायानमेविशतुचित्तमबोधहेतु ॥ किंचित्क्षणार्धमपितेचरणारविंदा
न्नापैतुमेहृदयमीशनमोनमस्ते ४४ इतिप्रसाद्यदेवेशंशबरीदृढनिश्चया ॥ विवेशज्व
लितंवन्हिंभस्मसादभवत्क्षणात् ॥ ४५ ॥ शबरोपिचतद्भस्मयत्नेनपरिगृह्यसः ॥ चक्रेद
ग्धगृहोपांतेशिवपूजांसमाहितः ॥ ४६ ॥ अथसस्मारपूजांतेप्रसादग्रहणोचिताम्
॥ दयितांनित्यमायांतींप्रांजलिंविनयान्विताम् ॥ ४७ ॥ स्मृतमात्रांतदापश्यदाग

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तांपृष्ठतःस्थिताम् ॥ पूर्वेणावयवेनैवभक्तिनम्रांसुविस्मिताम् ॥ ४८ ॥ तांवीक्ष्ययश
बरःपत्नींपूर्ववत्प्राजलिंस्थिताम् ॥ भस्मावशेषितगृहंयथापूर्वमिवस्थितम् ॥ ४९ ॥
अग्निर्दहतितेजोभिःसूर्योदहतिरश्मिभिः ॥ राजादहतिदंडेनब्राह्मणोमनसादहेत्
॥ ५० ॥ किमयंस्वप्नआहोस्वित्किंवामायाभ्रमात्मिका ॥ इतिविस्मयसंभ्रांतस्ता
वत्पूर्ववदास्थितम् ॥ ५१ ॥ शबर्युवाच ॥ यदागृहंसमुद्दीप्यप्रविष्टाहंहुताशने ॥
तदात्मानंनजानामिनपश्यामिहुताशनम् ॥ ५२ ॥ नतापलेशोप्यासीन्मेप्रविष्टा
याइवोदकम् ॥ सुषुप्तेवक्षणार्धेनप्रबुद्धास्मिपुनःक्षणात् ॥ ५३ ॥ तावद्भवनमद्राक्षं
नदग्धमिवसुस्थितम् ॥ अधुनादेवपूजांतेप्रसादंलब्धुमागता ॥ ५४ ॥एवंपरस्परं
प्रेम्णादंपत्योर्भाषमाणयोः ॥ प्रादुरासीत्तयोरग्रेविमानंदिव्यमद्भुतम् ॥ ५५ ॥ त
स्मिन्विमानेशतचंद्रभास्वरेचत्वारईशानुचराःपुरःसराः ॥ हस्तेगृहीत्वाथनिषाददं
पतीआरोपयामासुरमुक्तविग्रहौ ॥ ५६ ॥ तयोर्निषाददंपत्योस्तत्क्षणादेवतद्वपुः ॥
शिवदूतकरस्पर्शात्तत्सारूप्यमवापह ॥ ५७ ॥ तस्माच्छ्रद्धैवसर्वेषुविधेयापुण्यक
र्मसु ॥ नीचोपिशबरःप्रापश्रद्धयायोगिनांगतिम् ॥ ५८ ॥ किंजन्मनासकलवर्णज
नोत्तमेनकिंविद्ययासकलशास्त्रविचारवत्या ॥ यस्यास्तिचेतसिसदापरमेशभक्तिः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कोन्यस्ततस्त्रिभुवनेपुरुषोस्तिधन्यः ॥ ५९ ॥ इतिश्रीस्कंदपुराणेब्रह्मोत्तरखंडेसप्त
दशोऽध्यायः ॥ १७ ॥ सूतउवाच ॥ अथाहंसंप्रवक्ष्यामिसर्वधर्मोत्तमोत्तमम् ॥
उमामहेश्वरंनामव्रतंसर्वार्थसिद्धिदम् ॥ १ ॥ आनर्त्तसंभवःकश्चिन्नाम्नावेदरथोद्वि
जः ॥ कलत्रपुत्रसंपन्नोविद्वानुत्तमवंशजः ॥ २ ॥ तस्यैवंवर्तमानस्यब्राह्मणस्य
गृहाश्रमे ॥ बभूवशारदानामकन्याकमललोचना ॥ ३ ॥ तांरूपलक्षणोपे
तांबालांद्वादशहायनाम् ॥ ययाचेपद्मनाभाख्योमृतदारश्चसद्विजः ॥ ४ ॥ महाध
नस्यशांतस्यसदाराजसखस्यच ॥ याच्ञाभंगभयात्तस्यतांकन्यांप्रददौपिता॥५॥
मध्यंदिनेकृतोद्वाहःसविप्रःश्वशुरालये॥ संध्यामुपासितुंसायंसरस्तटमुपाययौ॥६॥
उपास्यसंध्यांविधिवत्प्रत्यागच्छत्तमोवृते ॥ मार्गेदष्टोभुजंगेनममारनिजकर्मणा ॥
॥ ७ ॥तस्मिन्मृतेकृतोद्वाहेसहसातस्यबांधवाः ॥ चुक्रुशुःशोकसंतप्तौश्वशुरावरस्य
कन्यका ॥ ८॥ निहत्यतंबंधुजनाजग्मुःस्वंस्वंनिवेशनम् ॥ शारदाप्राप्तवैधव्यापि
तुरेवालयेस्थिता ॥ ९ ॥भृताच्छादनभोज्येनभर्त्राविरहितासती ॥ निनायकति
चिन्मासान्साबालापितृमंदिरे ॥ १० ॥ एकदानैध्रुवोनामकश्चिद्वृद्धतरोमुनिः ॥
अंधःशिष्यकरग्राहीतन्मंदिरमुपाययौ ॥ ११ ॥ तस्मिन्वृद्धेगृहंप्राप्तेकापियातेषुबं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धुषु ॥ साक्षादिवात्मनोदैवंसाबालासमुपागमत् ॥ १२ ॥ स्वागतंतेमहाभागपीठे
स्मिन्नुपविश्यताम् ॥ नमस्तेमुनिनाथायप्रियंतेकरवाणिकिम् ॥ १३ ॥ इत्युक्त्वा
भक्तिमास्थायकृत्वापादावनेजनम् ॥वीजयित्वापरिश्रांतंतंमुनिंपरितोषयत्॥१४॥
श्रांतंपीठेसमावेश्यकृत्वाभ्यंगंस्वपाणिना ॥ कृतस्नानंचविधिवत्कृतदेवार्चनंमुनि
म् ॥ १५ ॥ सुखासनोपविष्टंतंधूपमाल्यानुलेपनैः॥अर्चयित्वावरान्नेनभोजयामास
सादरम् ॥ १६ ॥ भुक्त्वाचसम्यक्शनकैस्तृप्तश्चानंदनिर्भरः ॥ चकारांधमुनिस्त
स्यैसुप्रीतःपरमाशिषम् ॥ १७ ॥ विहृत्यभर्त्रासहसाचतेनलब्ध्वासुतंसर्वगुणैर्वरि
ष्ठम् ॥ कीर्तिंचलोकेमहतीमवाप्यप्रसादयोग्याभवदेवतानाम् ॥ १८ ॥ इत्यभि
व्याहृतंतेनमुनिनागतचक्षुषा ॥ निशम्यविस्मिताबालाप्रत्युवाचकृतांजलिः॥१९॥
ब्रह्मंस्त्वद्वचनंसत्यंकदाचिन्नमृषाभवेत् ॥ तदेतन्मंदभाग्यायाः कथमेतत्फलिष्य
ति ॥ २० ॥ ऊष्यामिवचसद्वृष्टिःशुनक्यामिवसत्क्रिया॥विफलामंदभाग्यायामा
शीर्ब्रह्मविदामपि ॥ २१ ॥ सैषाहंविधवाब्रह्मन्दुष्कर्मफलभागिनी ॥ त्वदाशी
र्वचनस्यास्यकथंयास्यामिपात्रताम् ॥ २२ ॥ मुनिरुवाच ॥ त्वामनालक्ष्ययत्प्रो
क्तमंधेनापिमयाधुना ॥ तदेतत्साधयिष्यामिकुरुमच्छासनंशुभे ॥२३॥उमामहेश्वरं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नामव्रतंयदिचरिष्यसि॥तेनव्रतानुभावेनसद्यःश्रेयोनुभोक्ष्यसे॥२४॥शारदोवाच॥
त्वयोपदिष्टंयत्ननेचरिष्याम्यपिदुश्चरम्॥तद्व्रतंब्रूहिमेब्रम्हन्विधानंवदविस्तरम्
॥२५॥मुनिरुवाच॥चैत्रेवामार्गशीर्षेवाशुक्लपक्षेशुभेदिने॥व्रतारंभंप्रकुर्वीतयथावद्गु
र्वनुज्ञया॥२६॥अष्टम्यांचचतुर्दश्यामुभयोरपिपर्वणोः॥संकल्पंविधिवत्कृत्वाप्रा
तःस्नानंसमाचरेत्॥२७॥संतर्प्यपितृन्देवादीन्गत्वास्वभवनंप्रति॥मंडपंरच
येद्दिव्यंवितानाद्यैरलंकृतम्॥२८॥फलपल्लवपुष्पाद्यैस्तोरणैश्चसमान्वितम्॥पं
चवर्णैश्चतन्मध्येरजोभिःपद्ममुद्धरेत्॥२९॥चतुर्दशदलैर्बाह्येद्वाविंशद्भिस्तदंतरे॥
तदंतरेषोडशाभिरष्टभिश्चतदंतरे॥३०॥एवंपद्मंसमुद्धृत्यपंचवर्णैर्मनोरमं॥चतु
रस्रंततःकुर्यादंतर्वर्तुलमुत्तमं॥३१॥व्रीहितंडुलराशिंचतन्मध्येचसकूर्चकम्॥कूर्चो
परिसुसंस्थाप्यकलशंवारिपूरितम्॥३२॥कलशोपरिविन्यस्यवस्त्रंस्वर्णमनुत्तम
म्॥तस्योपरिष्टात्सौवर्ण्यौप्रतिमेशिवयोःशुभे॥३३॥निधायपूजयेद्भक्त्यायथाविभव
विस्तरम्॥पंचामृतैस्तुसंस्नाप्यतथाशुद्धोदकेनच॥३४॥रुद्रैकादशकंजप्त्वापं
चाक्षरशताष्टकम्॥अभिमंत्र्यपुनःस्थाप्यपीठमध्येतथार्चयेत्॥३५॥स्वयंशुद्धा
सनासीनोधौतशुक्लांबरःसुधीः॥पीठमामंत्र्यमंत्रेणप्राणायामान्समाचरेत्॥३६॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

संकल्पंप्रवदेत्तत्राशिवाग्रेविहितांजलिः ॥ यानिपापानिघोराणिजन्मांतरशतेपुमे ॥
॥ ३७ ॥ तेषांसर्वविनाशायशिवपूजांसमारभे ॥ सौभाग्यविजयारोग्यधर्मैश्वर्या
भिवृद्धये ॥ ३८ ॥ स्वर्गापवर्गसिध्यर्थंकरिष्येशिवपूजनम् ॥ इतिसंकल्पमुच्चार्यय
थावत्सुसमाहितः३९ ॥ अंगन्यासंततःकृत्वाध्यायेदीशंचपार्वतीम् ॥कुंदेंदुधवला
कारंनागाभरणभूषितम्॥ ४० ॥ वरदाभयहस्तंचबिभ्राणंपरशुंमृगम् ॥ सूर्यको
टिप्रतीकाशंजगदानंदकारणम् ॥ ४१ ॥ जान्हवीजलसंपर्कादीर्घपिंगजटाधरम्॥
उरगेंद्रफणोद्भूतमहामुकुटमंडितम् ॥४२॥ शीतांशुखंडविलसत्कोटीरांगदभूषण
म् ॥ उन्मील्यभालनयनंतथासूर्येंदुलोचनं ॥ ४३ ॥ नीलकंठंचतुर्बाहुंगजेंद्राजिन
वाससम् ॥ रत्नसिंहासनारूढंनानाभरणभूषितम् ॥ ४४ ॥ देवींचादिव्यवसनांबा
लसूर्यायुतद्युतिम् ॥ बालवेषांचतन्वंगींबालशीतांशुशेखराम् ॥ ४५ ॥ पाशांकुशव
राभीतिंबिभ्रतींचचतुर्भुजाम् ॥ प्रसादसुमुखामंबांलीलारसविहारिणीम् ॥४६ ॥
लसत्कुरबकाशोकपुन्नागनवचंपकैः॥ कृतावतंसामुत्फुल्लमल्लिकोत्कलितालकाम् ॥
॥ ४७ ॥ कांचीकलापपर्यस्तजघनाभोगशालिनीम् ॥ उदारकिंकिणीश्रेणीनूपुर
द्वयपदद्वयाम् ॥ ४८॥ गंडमंडलसंसक्तरत्नकुंडलशोभितां ॥ बिंबाधरानुरक्तांशुल ॥६८॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सद्दशनकुड्मलां ॥ ४९॥महार्हरत्नग्रैवेयतारहारविराजितां ॥ नवमाणिक्यरुचि
रकंकणांगदमुद्रिकां ॥ ५० ॥ रत्नांशुकपरीधानांरत्नमाल्यानुलेपनाम् ॥ उद्यत्पी
नकुचद्वंद्वनिंदितांभोजकुड्मलाम् ॥ ५१ ॥ लीलालोलासितापांगींभक्तानुग्रहदायि
नीम् ॥ एवंध्यात्वातुहृत्पद्मेजगतःपितरौशिवौ ॥ ५२ ॥ जप्त्वातदात्मकंमंत्रंतदंते
बहिरर्चयेत् ॥ आवाह्यप्रतिमायुग्मेकल्पयेदासनादिकम् ॥ ५३ ॥अर्घ्यंचदद्याच्छि
वयोर्मंत्रेणानेनमंत्रवित् ॥ नमस्तेपार्वतीनाथत्रैलोक्यवरदर्षभ ॥ ५४ ॥ त्र्यंबकेश
महादेवगृहाणार्घ्यंनमोस्तुते ॥ नमस्तेदेवदेवेशिप्रपन्नभयहारिणि ॥ ५५ ॥ अंबि
केवरदेदेविगृहाणार्घ्यंशिवप्रिये ॥ इतित्रिवारमुच्चार्यदद्यादर्घ्यंसमाहितः ॥ ५६ ॥
गंधपुष्पाक्षतान्सम्यग्धूपदीपान्प्रकल्पयेत् ॥ नैवेद्यंपायसान्नेनघृताक्तंपरिकल्पये
त् ॥ ५७ ॥ जुहुयान्मूलमंत्रेणहविरष्टोत्तरंशतम् ॥ ततउत्साद्यनैवेद्यंधूपनीराजना
दिकम् ॥ ५८ ॥ कृत्वानिवेद्यतांबूलंनमस्कुर्यात्समाहितः ॥ अथाभ्यर्च्योपचारेण
भोजयेद्विप्रदंपती ॥ ५९ ॥ एवंसायंतनींपूजांकृत्वाविप्रानुमोदितः ॥ भुंजीतवाग्य
तोरात्रौहविष्यंक्षीरभावितम् ॥ ६० ॥ एवंसंवत्सरंकुर्याद्व्रतंपक्षद्वयेबुधः ॥ ततः
संवत्सरेपूर्णेव्रतोद्यापनमाचरेत् ॥ ६१ ॥ शतरुद्राभिजप्तेनस्नापयेत्प्रतिमेजलैः ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

व्र.खं. आगमोक्तेनमंत्रेणसंपूज्यगिरिजांशिवम् ॥ ६२ ॥ सवस्त्रंससुवर्णंचकलशंप्रतिमा अ०
॥६९॥ न्वितम् ॥ दत्वाचार्यायमहतेसदाचाररतायच ॥ ६३ ॥ ब्राह्मणान्भोजयेद्भक्त्याय १८
थाशक्त्याभिपूज्यच ॥ प्रसाद्यदक्षिणांतेभ्योगोहिरण्यांबरादिकम् ॥ ६४ ॥ भुंजी
ततदनुज्ञातःसहेष्टजनबंधुभिः ॥ एवंयःकुरुतेभक्त्याव्रतंत्रैलोक्यविश्रुतम् ॥ ६५ ॥
त्रिःसप्तकुलमुद्धृत्यभुक्त्वाभोगान्यथेप्सितान् ॥ इंद्रादिलोकपालानांस्थानेषुरम
तेध्रुवम् ॥ ६६ ॥ ब्रह्मलोकेचरमतेविष्णुलोकेचशाश्वते ॥ शिवलोकमथप्राप्यतत्र
कल्पशतंपुनः ॥ ६७ ॥ भुक्त्वाभोगान्सुविपुलान्शिवमेवप्रपद्यते ॥ महाव्रतमिदं
वक्ष्येत्वमपिश्रद्धयाचर ॥ ६८ ॥ अत्यंतदुर्लभंवापिलप्स्यसेचमनोरथम् ॥ इत्या
दिष्टामुनींद्रेणसाबालामुदिताभृशम् ॥ ६९ ॥ प्रत्यग्रहीत्सुविश्रब्धातद्वाक्यंसुमनो
हरम् ॥ अथतस्याःसमायाताःपितृमातृसहोदराः ॥ ७० ॥ तंमुनिंसुखमासीनंददृ
शुःकृतभोजनम् ॥ सहसागत्यतेसर्वेनमश्चक्रुर्महात्मने ॥ ७१ ॥ प्रसीदनःप्रसीदे
तिगृणंतःपर्यपूजयन् ॥ श्रुत्वाचतेतयासाध्व्यापूजितंपरमंमुनिम् ॥ ७२ ॥ अनुग्रहं
व्रतंतस्यैश्रुत्वाहर्षपरंययुः ॥ तेकृतांजलयःसर्वेतमूचुर्मुनिपुंगवम् ॥७३॥अथधन्याव ॥६९॥
यंसर्वेतवागमनमात्रतः ॥ पावितंनःकुलंसर्वंगृहंचसफलीकृतम् ॥ ७४ ॥ इयंचशा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रदानामकन्यावैधव्यमागता ॥ केनापिकर्मयोगेनदुर्विलंघ्येनभूयसा ॥ ७५ ॥सै
षाद्यतवपादाब्जंप्रपन्नाशरणंसती ॥ इमांसमुद्धरासह्यात्सुघोराद्दुःखसागरात् ॥
॥ ७६ ॥ त्वयापितावदत्रैवस्थातव्यंनोगृहांतिके ॥ अस्मद्गृहमठेप्यस्मिन्स्नानपू
जाजपोचिते ॥ ७७ ॥ एषाबालापिभगवन्कुर्वतीत्वत्पदार्चनम् ॥ व्रतंत्वत्सन्निधा
वेवचरिष्यतिमहामुने ॥ ७८ ॥ यावत्समाप्तिमायातिव्रतमस्यास्त्वदंतिके ॥ उषि
त्वातावदत्रैवकृतार्थान्कुरुनोगुरो ॥७९॥एवमभ्यर्थितःसर्वैस्तस्यभ्रातृजनादिभिः॥
तथेतिसमुनिश्रेष्ठस्तत्रोवासमठेशुभे ॥ ८० ॥ सापितेनोपदिष्टेनमार्गेणागिरिजाशि
वौ ॥ अर्चयंतीव्रतंसम्यक्चचारविमलासती ॥ ८१ ॥ इतिश्रीस्कंदपृ०ब्रह्मो
त्तरखं०उमामहेश्वरव्रताचरणंनामाष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥ सूतउवाच ॥ एवंम
हाव्रतंतस्याश्चरंत्यागुरुसन्निधौ ॥ संवत्सरोव्यतीयायनियमासक्तचेतसः ॥ १ ॥
संवत्सरांतेसाबालातत्रैवपितृमंदिरे ॥ चकारोद्यापनंसम्यक्विप्रभोजनपूर्वकम् ॥
॥ २ ॥ दत्वाचदक्षिणांतेभ्योब्राह्मणेभ्योयथार्हतः ॥ विसृज्यतान्नमस्कृत्यपितृभ्या
मभिनंदिता ॥ ३ ॥ उपोषितास्वयंतस्मिन्दिनेनियममाश्रिता ॥ जजापपरमंमंत्रं
उपदिष्टंमहात्मना ॥ ४ ॥ अथप्रदोषसमयेप्राप्तेसंपूज्यशंकरम् ॥ तस्मिन्गृहांति

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

 कमठेगुरोस्तस्यचसन्निधौ ॥ ५ ॥ जपार्चनरतासाध्वीध्यायंतीपरमेश्वरम् ॥तस्मि
न्जागरणेरात्रौउपविष्टाशिवांतिके ॥ ६ ॥ तस्यांरात्रौतयासार्धंसमुनिर्जगदं
बिकाम् ॥ जपध्यानतपोभिश्चतोषयामासपार्वतीम् ॥ ७ ॥ तस्याश्चभक्त्या
व्रतभावितायामुनेस्तपोयोगसमाधिनाच ॥ तुष्टाभवानीजगदेकमाताप्रादुर्बभूवा
कृतसांद्रमूर्तिः ॥ ८ ॥ प्रादुर्भूतातदागौरीतयोरग्रेजगन्मयी ॥ अंधोपितत्क्ष
णादेवमुनिःप्रापदृशोद्वयम् ॥ ९ ॥ तांवीक्ष्यजगतांधात्रीमाविर्भूतांपुरःस्थिताम्
॥ निपेततुस्तत्पदयोःसमुनिःसाचकन्यका ॥ १० ॥ तौभक्तिभावोच्छ्वसिताम
लाशयावानंदबाष्पोक्षितसर्वगात्रौ ॥ उत्थाप्यदेवीकृपयापरिप्लुताप्रेम्णाबभाषे
मृदुवल्गुभाषिणी ॥ ११ ॥ प्रीतास्मितेमुनिश्रेष्ठवत्सेप्रीतास्मितेऽनघे ॥ किं
वाददाम्यभिमतंदेवानामपिदुर्लभम् ॥ १२ ॥ मुनिरुवाच ॥ एषातुशारदा
नामकन्यातुगर्तभर्तृका ॥ मयाप्रतिश्रुतंचास्यैतुष्टेनगतचक्षुषा ॥ १३ ॥ सहभ
र्त्राचिरंकालंविहृत्यसुतमुत्तमम् ॥ लभस्वेतिमयाप्रोक्तंसत्यंकुरुनमोस्तुते ॥ १४ ॥
देव्युवाच ॥ एषापूर्वभवेबालाद्राविडस्यद्विजन्मनः ॥ आसीद्द्वितीयादयिताभामि
नीनामविश्रुता ॥ १५ ॥ साभर्तुःप्रेयसीनित्यंरुपमाधुर्यपेशला ॥ भर्तारंवशमा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

निन्येरूपवश्यादिकैतवैः ॥ १६ ॥ अस्यांचासक्तहृदयःसविप्रोमोहयंत्रितः ॥
कदाचिदपिनैवागाज्ज्येष्ठपत्नींपतिव्रताम् ॥ १७ ॥ अनभ्यागमनाद्भर्तुःसानारी
पुत्रवर्जिता ॥ सदाशोकेनसंतप्ताकालेननिधनंगता ॥ १८ ॥ अस्यागृहस
मपिस्थोयःकश्चिद्ब्राह्मणोयुवा ॥इमांवीक्ष्याथचार्वंगींकमार्तःकरमग्रहीत् ॥ १९ ॥
अनयारोषताम्राक्ष्यासविप्रस्तुनिवारितः ॥ इमांस्मरन्दिवानक्तंनिधनंप्रत्यप
द्यत ॥ २० ॥ एषासंमोह्यभर्त्तारंज्येष्ठपत्न्यांपराङ्मुखम् ॥ चकारतेनपापेन
भवेस्मिन्विधवाभवत् ॥ २१ ॥ याःकुर्वंतिस्त्रियोलोकेजायापत्योश्चविप्रियम् ॥
तासांकौमारवैधव्यमेकविंशतिजन्मसु ॥ २२ ॥ यदेतयापूर्वभवेमत्पूजामहती
कृता ॥ तेनपुण्येनतत्पापंनष्टंसर्वंतदैवहि ॥ २३ ॥ योविप्रोविरहार्तःसन्मृतः
कामविमोहितः ॥ सोस्याःपाणिग्रहंकृत्वाभवेस्मिन्निधनंगतः ॥ २४ ॥ प्राग्ज
न्मपतिरेतस्याःपांड्यराष्ट्रेषुसोधुना ॥ जातोविप्रवरःश्रीमान्सदारःसपरिच्छदः
॥ २५ ॥ तेनभर्त्रांप्रतिनिशंसैषाप्रेम्णाभिसंगता ॥ स्वप्नेरतिसुखंयातिश्रेष्ठं
जागरणादपि ॥ २६ ॥ षष्ट्युत्तरात्रिशतयोजनदूरसंस्थेदेशादितोद्विजवरःस
चकर्मगत्या ॥ एनांवधुंप्रतिनिशंमनसोभिरामांस्वप्नेषुपश्यतिचिरंरतिमादधानः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ २७ ॥ सैषावैस्वप्नसंगत्यापत्युःप्रतिर्निशंसती ॥ कालेनलप्स्यतेपुत्रंवेदवे
दांगपारगम् ॥ २८ ॥ एतस्यांतनयंजातमात्मनश्चिरसंगमात् ॥ सोपिविप्रो
निशंस्वप्नेद्रक्ष्यतिप्रेमभावितम् २९ ॥ अनयाराधितापूर्वंभवेसाहंमहामुने ॥ अ
स्यैववरदानायप्रादुर्भूतास्मिसांप्रतम् ॥ ३० ॥ सूतउवाच ॥ अथोवाचमहादे
वीतांबालांप्रतिसादरम् ॥ अयिवत्सेमहाभागेशृणुमेपरमंवचः ॥ ३१ ॥ य
दाकदापिभर्त्तारंक्वापिदेशेपुरातनम् ॥ द्रक्ष्यसिस्वप्नदृष्टंप्राक्ज्ञास्यसेत्वंविचक्षणा
॥ ३२ ॥ त्वांद्रक्ष्यतिसविप्रोपिसुनयांस्वप्नलक्षगाम् ॥ तदापरस्परालापोयुव
योःसंभविष्यति ॥ ३३ ॥ तदास्वतनयंभद्रेतस्मैदेहिबहुश्रुतम् ॥ फलमस्यव्रत
स्याग्र्यंतस्यहस्तेसमर्पय ॥ ३४ ॥ ततःप्रभृतितस्यैववशेतिष्ठसुमध्यमे॥युवयोर्देहि
कःसंगोमाभूत्स्वप्नरताद्दते॥३५॥कालात्पंचत्वमापन्नेतस्मिन्ब्राह्मणसत्तमे॥अग्निंप्र
विश्यतेनैवसहयास्यसिमत्पदम्॥३६॥पुत्रस्तेभवितासुभ्रुसर्वलोकमनोरमः॥संपद
श्चभविष्यंतिप्राप्स्यतेपरमंपदम्॥३७॥सूतउवाच॥इत्युक्त्वात्रिजगन्मातादत्वात
स्तैमनोरथम्॥तयोःसंपश्यतोरेवक्षणेनादर्शनंगता ॥३८॥सापिबालावरंलब्ध्वापा
र्वत्याःकरुणानिधेः॥अवापपरमानंदंपूजयामासतंगुरुम्॥ ३९ ॥तस्यांराज्यांव्यती

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तार्यां समुनिर्लब्धलोचनः ॥ तस्याःपित्रोश्चतत्सर्वंसहसाचष्टधर्मवित्॥ ४० ॥अथ
सर्वानुपामंत्र्यशारदांचयशस्विनीम्॥विधायानुग्रहंतेषांययौस्वैरगतिर्मुनिः ॥४१॥
एवंदिनेषुगच्छत्सुसाबालाचप्रतिक्षणम्॥ भर्तुःसमागमंलेभेस्वप्नेसुखविवर्धनम् ॥
॥ ४२॥ गौर्याव्रतप्रसादेनशारदाविशदव्रता ॥ दधारगर्भंस्वप्नेपिभर्तुःसंगानुभाव
॥ ४३ ॥ तांश्रुत्वाभर्तृरहितांशारदांगर्भिणींसतीम् ॥ सर्वेधिगितिप्रोचुस्तां
जारिणीतिजगुर्जनाः ॥ ४४ ॥ सपरीष्टस्यतद्भर्तुर्येजातिकुलबांधवाः ॥ तांवार्तां
दुःसहांश्रुत्वाययुस्तत्पितृमंदिरम् ॥ ४५ ॥ अथसर्वेसमायाताग्रामवृद्धाश्चपंडि
ताः॥अंतर्वत्नींसमाहूयशारदांविनताननाम् ॥ ४६ ॥ अतर्जयन्सुसंक्रुद्धाःकेचिदा
सन्पराङ्मुखाः ॥ अयिजारिणिदुर्बुद्धेकिमेतत्तेविचेष्टितम् ॥ ४७ ॥ अस्मत्कुलेसु
दुष्कीर्तिंकृतवत्यसिबालिके ॥ इतिसंतर्जयंतस्तेग्रामवृद्धामनीषिणः ॥ ४८ ॥ स
र्वेसंमंत्रयामासुःकिंकुर्मइतिभाषिणः ॥ तत्रोचुःकेचवृद्धास्ताबालांप्रतिविनिर्दयाः
॥ ४९ ॥एषापापमतिर्बालाकुलद्वयविनाशिनी ॥ कृत्वास्याःकेशवपनंछित्वाकर्णौ
चनासिकाम् ॥ ५० ॥ निवार्यतांबहिर्ग्रामात्परित्यक्त्वास्वगोत्रतः ॥ इतिसर्वेस
मालोच्यतांतथाकर्तुमुद्यताः ॥ ५१ ॥ अथांतरिक्षेसंभूताशुश्रुवेवागगोचरा ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अनयानकृतंपापंनचैवकुलदूषणम् ॥ ५२ ॥ व्रतभंगोनचास्यासीत्सुचरित्रेयमंगना
॥ इतःपरमियंनारीजारिणीतिवदंतिये ॥ ५३ ॥ तेषांदोषविमूढानांसद्योजि
ह्वाविदीर्यते ॥ इत्यंतरिक्षेजनितांवाणींश्रुत्वाऽशरीरिणीम् ॥५४॥ सर्वेप्रजहृषुस्त
स्याजननीजनकादयः ॥ ततःससंभ्रमाःसर्वेग्रामवृद्धाःसभाजनाः ॥ ५५ ॥ मुहूर्त्तं
मौनमालंब्यभीतास्तस्थुरधोमुखाः ॥ तत्रकेचिदविश्वस्तामिथ्यावाणीत्यवादिषुः ॥
॥ ५६ ॥ तेषांजिह्वाद्विधाभिन्नावममुस्तेकृमीन्क्षणात् ॥ ततःसंपूजयामासुस्तांबा
लांज्ञातिबांधवाः ॥ ५७ ॥ बांधवाश्चस्त्रियोवृद्धाःशशंसुःसाधुसाध्विति ॥ मुमुचुःके
चिदानंदबाष्पबिंदून्कुलोत्तमाः ॥ ५८ ॥ कुलस्त्रियःप्रमुदितास्तामुद्दिश्यसमाश्व
सन् ॥ अथतत्रापरेप्रोचुर्देवोवदतिनानृतम् ॥ ५९ ॥ कथमेषादधौगर्भंशीलान्नच
लिताध्रुवम् ॥ इतिसर्वान्सभ्यजनान्संशयाविष्टचेतसः ॥ ६० ॥ विलोक्यवृद्धस्तत्रै
कोसर्वज्ञोलोकतत्ववित् ॥ मायामयमिदंविश्वंदृश्यतेश्रूयतेचयत् ॥ ६१ ॥ किंभा
व्यंकिमभाव्यंवासंसारेस्मिन्क्षणात्मके ॥ अनिरूप्यमभूतार्थंमाययाजायतेस्फुट
म् ॥ ६२ ॥ ईश्वरस्यवशेमायातस्यकोवेदचेष्टितम् ॥ युपकेतोश्चराजर्षेःशुक्रंनिप
तितंजले ॥ ६३ ॥ सशुक्रंतज्जलंपीत्वावेश्यागर्भंदधौकिल ॥ मुनेर्विभांडकस्या

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पिशुक्रंपीत्वासहांभसा ॥ ६४ ॥ हरिणीगर्भिणीभूत्वाऋष्यशृंगमसूयत ॥ सुराष्ट्र
स्यतथाराज्ञःकरंस्पृष्ट्वामृगांगना ॥ ६५ ॥ तत्क्षणाद्गर्भिणीभूत्वामुनिंप्रासूततापसं
॥ तथासत्यवतीनारीशफरीगर्भसंभवा ॥ ६६ ॥ तथैवमहिषीगर्भोजातश्चमहिषा
सुरः ॥ तथासंतिपुरानार्यःकारुण्याद्गर्भसंभवाः ॥ ६७॥ तथाहिवसुदेवेनरोहिण्या
स्तनयोभवत् ॥ देवतानांमहर्षीणांशापेनचवरेणच ॥ ६८ ॥ अयुक्तमपियत्क
र्मयुज्यतेनात्रसंशयः ॥ सांबस्यजठराज्जातंमुसलंमुनिशापतः ॥ ६९ ॥ युवनाश्व
स्यगर्भोभून्मुनीनांमंत्रगौरवात् ॥ नूनमेषापिकल्याणीमहर्षेःपादसेवनात् ॥ ७०॥
महाव्रतानुभावाच्चधत्तेगर्भमनिंदिता ॥ अस्मिन्नर्थेरहस्येनांसत्यंपृच्छंतुयोषितः ॥
॥ ७१ ॥ ततोनिवृत्तसंदेहोभविष्यतिमहाजनः॥ततस्तद्वचनादेवतामपृच्छंस्त्रियोमि
थः ॥ ७२ ॥ ताभ्यःशशंसतत्सर्वंसास्ववृत्तंमहद्भुतम् ॥ विजानंतस्ततःसर्वेमानयि
त्वाचतांसतीम् ॥ ७३ ॥ मोदमानाःप्रशंसंतःप्रययुःस्वंस्वमालयम् ॥ अथकालेशु
भेप्राप्तेशारदाविमलाशया ॥ ७४ ॥ असूततनयंबालाबालार्कसमतेजसम् ॥ सकु
मारोमहोदारलक्षणःकमलेक्षणः ॥ ७५ ॥ अवाप्यमहतींविद्यांबाल्यएवमहामा
तिः ॥ अथोपनीतोगुरुणाकालेलोकमनोरमः ॥ ७६ ॥ ॥ सशारदेयएवेतिलोके

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रूयातिमवापह ॥ ऋग्वेदमष्टमेवर्षेनवमेयजुषांगणम् ॥ ७७ ॥ दशमेसामवेदंच
लीलयैवाकरोत्सुधीः ॥ अथत्रिलोकमहितेसंप्राप्तेशिवपर्वणि ॥ ७८ ॥ गोकर्णंप्र
ययुः सर्वेजनाःसर्वनिवासिनः ॥ शारदापिस्वपुत्रेणगोकर्णंप्रययौसती ॥ ७९ ॥
तत्रापश्यत्समायातंसदास्वप्नेषुलक्षितम् ॥ पूर्वजन्मनिभर्त्तारंद्विजबंधुजनावृतम् ॥
॥८०॥तंदृष्ट्वाप्रेमनिर्विण्णापुलकांकितविग्रहा ॥ निरुद्धबाष्पप्रसरातस्थौतन्न्यस्त
लोचना ॥ ८१ ॥ सचविप्रोपितांदृष्ट्वारूपलक्षणलक्षिताम् ॥ स्वप्नेसदाभुज्यमानां
मातनोरतिदायिनीम् ॥ ८२ ॥ तंकुमारमपिस्वप्नेदृष्ट्वाचात्मशरीरजम् ॥ विलोक्य
विस्मयाविष्टस्तदंतिकमुपाययौ ॥ ८३ ॥ भद्रेत्वांप्रष्टुमिच्छामियत्किंचिन्मन
सिस्थितम् ॥ इतिप्रथममाभाष्यरहस्थानंनिनायताम् ॥ ८४ ॥ कात्वंकथयवामो
रुकस्यभार्यासिसुव्रते ॥ कोदेशःकस्यवापुत्रीकिन्नामेत्यब्रवीच्चताम् ॥ ८५ ॥ इति
तेनसमापृष्टासानारीबाष्पलोचना ॥ व्याजहारात्मनोवृत्तंबाल्यैवैधव्यकारणम् ॥
८६ ॥ पुनःपप्रच्छतांबालांपुत्रःकस्यायमुत्तमः ॥ यथाधृतोवाजठरेबालोयंचंद्रसन्नि
भः ॥ ८७ ॥ शारदोवाच एषमेतनयःस्वामिन्सर्वविद्याविशारदः ॥ शारदेयइति ॥७३॥
प्रोक्तोममनाम्नैवकल्पितः ॥ ८८ ॥ इतितस्यावचःश्रुत्वाविहस्यब्राम्हणोत्तमः ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

प्रोवाचकष्टात्कष्टंहिरचितंतवभामिनि ॥ ८९ ॥ पाणिग्रहणमात्रेणतेकृत्वाभर्त्तामृतः
किल ॥ कथंचायंसुतोजातस्तस्यकारणमुच्यताम् ॥ ९० ॥ इतितेनोदितांवाणीमा
कर्ण्यातीवलज्जिता ॥क्षणंचाश्रुमुखीभूत्वाधैर्यादित्थमभाषत ॥ ९१ ॥ शारदोवाच
॥ तदलंपरिहासोक्त्यात्वंमांवेत्सिमहामते॥त्वामहंवोद्भिचार्थेस्मिन्प्रमाणंमनआव
यो : ॥ ९२ ॥ इत्युक्त्वासर्वमावेद्यदेव्यादत्तंवरादिकम् ॥ व्रतस्यार्थंकुमारंतंददौत
स्मैधृतव्रतम् ॥ ९३ ॥ सोपिप्रमुदितोविप्रःकुमारंप्रतिगृह्यतम् ॥ पित्रोरनुमतेनैव
तांनिनायनिजालयम् ॥ ९४॥ सापिस्थित्वाबहून्मासान्तस्यविप्रस्यमंदिरे ॥ त
स्मिन्कालवशंप्राप्तेप्रविश्याग्निंतमन्वगात् ॥ ९५ ॥ ततस्तौदंपतीभूत्वाविमानंदि
व्यमास्थितौ ॥ दिव्यभोगसमायुक्तौजग्मतुःशिवमंदिरम् ॥ ९६ ॥ इत्येतत्पुण्यमा
ख्यानंमयासमनुवर्णितम् ॥पठतांशृण्वतांसम्यक्भुक्तिमुक्तिफलप्रदम्॥९७॥आयु
रारोग्यसंपत्तिधनधान्यविवर्द्धनम् ॥ स्त्रीणांमंगलसौभाग्यसंतानसुखसाधनम् ॥
॥ ९८ ॥ एतन्महाख्यानमघौघनाशनंगौरीमहेशव्रतपुण्यकीर्तनम् ॥ भक्त्यास
कृद्यःशृणुयाच्चकीर्त्तयेद्भुक्त्वासभोगान्पदमेतिशाश्वतम् ॥ ९९ ॥इतिश्रीस्कंदपुरा
णेब्रह्मोत्तरखंडेशारदाख्यानंनामैकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥ सूतउवाच ॥ अथरु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

 द्राक्षमाहात्म्यंवर्णयामिसमासतः ॥ सर्वपापक्षयकरंशृण्वतांपठतामपि ॥ १ ॥ अ
 भक्तोवापिभक्तोवानीचो नीचतरोपिवा॥रुद्राक्षान्धारयेद्यस्तुमुच्यतेसर्वपातकैः॥२॥
रुद्राक्षधारणंपुण्यंकेनवासदृशंभवेत् ॥ महाव्रतमिदंप्राहुर्मुनयस्तत्त्वदर्शिनः ॥ ३॥
सहस्त्रंधारयेद्यस्तुरुद्राक्षाणांधृतव्रतः ॥ तंनमंतिसुराःसर्वेयथारुद्रस्तथैवसः ॥४ ॥
अभावेतुसहस्त्रस्यबाव्होःषोडशषोडश ॥ एकंशिखायांकरयोर्द्वादशद्वादशैवहि ॥
॥ ५ ॥ द्वात्रिंशत्कंठदेशेतुचत्वारिंशत्तुमस्तके ॥ एकैककर्णयोःषट्षट्वक्षस्यष्टोत्तरं
शतम् ॥ ६॥योधारयतिरुद्राक्षान्रुद्रवत्सोपिपूज्यते॥मुक्ताप्रवालस्फटिकरौप्यवैदू
र्यकांचनैः ॥ ७॥ समेतान्धारयेद्यस्तुरुद्राक्षान्साशिवोभवेत् ॥ केवलानपिरुद्राक्षा
न्यथालाभंबिभर्तियः ॥८ ॥ तंनस्पृशंतिपापानितमांसीवविभावसुम् ॥ रुद्राक्षमा
लयाजप्तोमंत्रोनंतफलप्रदः ॥ ९ ॥अरुद्राक्षोजपःपुंसांतावन्मात्रफलप्रदः ॥ यस्यां
गेनास्तिरुद्राक्षोएकोपिबहुपुण्यदः ॥ १०॥ तस्य जन्मनिरर्थंस्यात्त्रिपुंड्ररहितंयदि॥
रुद्राक्षंमस्तकेबध्वाशिरस्नानंकरोतियः ॥ ११ ॥ गंगास्नानफलंतस्यजायतेनात्र
संशयः ॥ रुद्राक्षंपूजयेद्यस्तुविनातोयाभिषेचनम् ॥ १२॥ यत्फलंलिंगपूजायास्त
देवाप्नोतिनिश्चितम् ॥ एकवक्त्राःपंचवक्त्राएकादशमुखाःपरे ॥ १३ ॥ चतुर्दशमुख

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

केचिद्रुद्राक्षालोकपूजिताः ॥ भक्त्यासंपूजितोनित्यंरुद्राक्षःशंकरात्मकः ॥ १४ ॥ द
रिद्रंवापिकुरुतेराजराजाश्रियान्वितम् ॥ अत्रेदंपुण्यमाख्यानंवर्णयंतिमनीषिणः ॥
॥ १५ ॥ महापापक्षयकरंश्रवणात्कीर्तनादपि ॥ राजाकाश्मीरदेशस्यभद्रसेनइति
श्रुतः ॥ १६ ॥ तस्यपुत्रोभवद्धीमान्सुधर्मानामवीर्यवान् ॥ तस्यामात्यसुतःकश्चि
त्तारकोनामसद्गुणः ॥ १७ ॥ बभूवराजपुत्रस्यसखापरमशोभनः ॥ तावुभौपरम
स्निग्धौकुमारौरूपसुंदरौ ॥ १८ ॥ विद्याभ्यासपरौबाल्येसहक्रीडांप्रचक्रतुः ॥
तौसदासर्वगात्रेषुरुद्राक्षकृतभूषणौ ॥१९ ॥विचेरतुरुदाशंगौसततंभस्मधारिणौ ॥
हारकेयूरकटककुंडलादिविभूषणं ॥ २० ॥ हेमरत्नमयंत्यक्त्वारुद्राक्षान्दधतुश्चतौ
॥ रुद्राक्षमालिनौनित्यंरुद्राक्षकरकंकणौ ॥ २१ ॥ रुद्राक्षकंठाभरणौसदारुद्राक्षकुं
डलौ ॥ हेमरत्नाद्यलंकारेलोष्टपाषाणदर्शनौ ॥ २२ ॥ बोध्यमानावपिजनैर्नरुद्रा
क्षान्विमुंचताम् ॥ तस्यकाश्मीरराजस्यगृहंप्राप्तोयदृच्छया ॥ २३ ॥ पराशरोमु
निवरःसाक्षादिवपितामहः ॥ तमर्चयित्वाविधिवद्राजाधर्मभृतांवरः ॥ २४ ॥ पप्र
च्छसुखमासीनंत्रिकालज्ञंमहामुनिम् ॥ राजोवाच ॥ भगवन्नेषपुत्रोमेसोपिमंत्रिसु
तश्चम ॥ २५ ॥ रुद्राक्षधारिणौनित्यंरत्नाभरणनिस्पृहौ ॥ शास्यमानावपिसदार

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्वाकल्पपरिग्रहे ॥ २६॥ विलंघितास्मद्वचनौरुद्राक्षेष्वेवतत्परौ ॥ नोपदिष्टाविमौ बालौकदाचिदपिकेनचित्॥२७ ॥एषास्वाभाविकीवृत्तिःकथमासीत्कुमारयोः॥पराशरउवाच॥शृणुराजन्प्रवक्ष्यामितवपुत्रस्यधीमतः२८॥यथात्वन्मंत्रिपुत्रस्यप्राग्वृत्तं विस्मयावहम् ॥नंदिग्रामेपुराकाचिन्महानंदीतिविश्रुता॥ २९ ॥ बभूववारवनिता शृंगारललिताकृतिः॥छत्रंपूर्णेंदुसंकाशंयानंस्वर्णविराजितम् ॥३०॥ चामराणिसुदंडानिपादुकेचहिरण्मये ॥ अंबराणिविचित्राणिमहार्हाणिद्युमंतिच ॥ ३१ ॥ चंद्ररश्मिनिभाःशय्याःपर्यंकाश्चहिरण्मयाः ॥ गावोमाहिष्यःशतशोदासाश्चशतशस्तथा ॥ ३२ ॥ सर्वाभरणदीप्तांग्योदास्यश्चनवयौवनाः ॥ भूषणानिपरार्ध्यानिनवरत्नोज्ज्वलानिच ॥ ३३ ॥ गंधकुंकुमकस्तूरीकर्पूरागरुलेपनम्॥चित्रमाल्यावतंसश्चयथेष्टंमृष्टभोजनम् ॥ ३४ ॥ नानाचित्रवितानाढ्यंनानाधान्यमयंगृहम् ॥ बहुरत्नसहस्राढ्यंकोटिसंख्यादिकंधनम्॥३५॥एवंविभवसंपन्नावेश्याकामविहारिणी ॥ शिवपूजारतानित्यंसत्यधर्मपरायणा ॥ ३६ ॥ सदाशिवकथासक्ताशिवनामकथोत्सुका ॥ शिवभक्तांघ्र्यवनताशिवभक्तिरतानिशम् ॥ ३७ ॥ विनोदहेतोःसावेश्यानाटयमंडपमध्यतः ॥ रुद्राक्षैर्भूषयित्वैकंमर्कटंचैवकुक्कुटम् ॥ ३८ ॥ करतालैश्चगीतै

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्चसद्गानर्तयतिस्वयम् ॥ पुनश्चविहसंत्युच्चैःसखीभिःपरिवारिता ॥ ३९ ॥ रुद्राक्षैः
कृतकेयूरकर्णाभरणभूषणः ॥ मर्कटःशिक्षयातस्याःसदानृत्यतिबालवत् ॥४०॥
शिखायांबद्धरुद्राक्षःकुक्कुटःकपिनासह ॥ चिरंनृत्यातनृत्यज्ञःपश्यतांचित्रमावहन्
॥ ४१ ॥ एकदाभवनंतस्याःकश्चिद्वैश्यःशिवव्रती ॥आजगामसरुद्राक्षःस्त्रिपुंड्रीनि
र्ममःकृती ॥ ४२ ॥ सबिभ्रद्धस्मविशदेप्रकोष्ठेवरकंकणम् ॥ महारत्नपरिस्तीर्णं
ज्वलत्तत्तरुणार्कवत् ॥ ४३ ॥ तमागतंसागणिकासंपूज्यपरयामुदा ॥ तत्प्रकोष्ठग
तंवीक्ष्यकंकणंप्राहाविस्मिता ॥ ४४ ॥ महारत्नमयः सोयंकंकणस्त्वत्करेस्थितः॥
मनोहरतिमेसाधुर्दिव्यस्त्रीभूषणोचितः ॥ ४५ ॥ इतितांवररत्नाढ्येसस्पृहांकरभू
षणे ॥ वीक्ष्योदारमतिर्वैश्यःसस्मितंसमभाषत ॥ ४६ ॥ अस्मिन्रत्नवरेदिव्येय
दितेसस्पृहंमनः ॥ तमेवादत्स्वसप्रीतामौल्यमस्यददासिकिम् ॥ ४७ ॥ वेश्योवा
च ॥ वयंतुस्वैरचारिण्योवेश्यास्तुनपतिव्रताः ॥ अस्मत्कुलोचितोधर्मोव्यभिचारो
नसंशयः ॥ ४८ ॥ यद्येतद्रत्नखचितंददासिकरभूषणम् ॥ दिनत्रयमहोरात्रंतवप
त्नीभवाम्यहम् ॥ ४९ ॥ वैश्यउवाच ॥ तथास्तुयदितेसत्यंवचनवंरिवल्लभे ॥ ददा
मिरत्नवलयंत्रिरात्रंभवमद्वधूः ॥ ५० ॥ एतस्मिन्व्यवहारेतुप्रमाणंशशिभास्करौ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ त्रिवारंसत्यमित्युक्त्वाहृदयंमेस्पृशप्रिये॥५१॥ वेश्योवाच ॥ दिनत्रयमहोरात्रंप
त्नीभूत्वातवप्रभो॥सहधर्मंचरामीतिसातद्धृदयमस्पृशत् ॥५२इदंरत्नमयंशैवंलिंगं
मत्प्राणसंनिभम् ॥ रक्षणीयंत्वयाकांतेतस्यहानिर्मृतिर्मम ॥५३॥ एवमस्त्वितिसा
कांतालिंगमादायरत्नजम् ॥ नाट्यमंडपिकास्तंभेनिधायप्राविशद्गृहम् ॥ ५४ ॥
सातेनसंगतारात्रौवैश्येनविटधर्मिणा ॥ सुखंसुष्वापपर्यंकेमृदुतल्पोपशोभिते ॥
५५ ॥ ततोनिशीथसमयेनाट्यमंडपिकांतरे ॥ अकस्मादुत्थितोवन्हिस्तमेवसह
सावृणोत् ॥ ५६ ॥ मंडपेदह्यमानेतुसहसोत्थायसंभ्रमात् ॥ सावेश्यामर्कटंतत्रमो
चयामासबंधनात् ॥ ५७ ॥ समर्कटोमुक्तबंधःकुक्कुटश्चमहामते ॥ भीतोदूरंप्रदुद्रा
वविधूयाग्निकणान्बहून् ॥ ५८ ॥ स्तंभेनसहनिर्दग्धंतल्लिंगंशकलीकृतम् ॥ दृष्ट्वावे
श्याचवैश्यश्चदुरंतंदुःखमापतुः ॥ ५९ ॥ दृष्ट्वाप्राणसमंलिंगंदग्धंवैश्यपतिस्तथा
॥ स्वयमप्यात्तनिर्वेदोमरणायमतिंदधौ ॥ ६० ॥ निर्वेदान्नितरांखेदाद्वैश्यस्तामा
हदुःखिताम् ॥ शिवलिंगेतुनिर्भिन्नेनाहंजीवितुमुत्सहे ॥ ६१ ॥ चितांकारयमेभद्रे
तवभृत्यैर्बलाधिकैः ॥ शिवेमनःसमावेश्यप्रविशामिहुताशनम् ॥ ६२ ॥ यदिब्रह्मेंद्र ॥७६॥
विष्णवाद्यावारयेयुःसमेत्यमाम् ॥तथाप्यस्मिन्क्षणेधीरःप्रविश्याग्नित्यजाम्यसून्॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ ६३ ॥ तमेवंदृढबंधंसाविज्ञायबहुदुःखिता॥ स्वभृत्यैःकारयामासाचितांस्वनगरा
द्बहिः ६४ ॥ ततःसवैश्यःशिवभक्तिपूतःप्रदक्षिणीकृत्यसमिद्धमग्निम् ॥ विवेशपश्य
त्सुजनेषुधीरःसाचानुतापंयुवतीप्रपेदे ॥ ६५ ॥ अथसादुःखितानारीस्मृत्वाकर्मसु
निर्मलम् ॥ सर्वान्बंधून्समीक्ष्यैवंबभाषेकरुणंवचः ॥ ६६॥रत्नकंकणमादायमयास
त्यमुदाहृतम् ॥ दिनत्रयमहंपत्नीवैश्यस्यामुष्यसंमता ॥ ६७ ॥ कर्मणामत्कृतेना
यंमृतोवैश्यःशिवव्रती ॥ तस्मादहंप्रविश्यामिसहानेनहुताशनम् ॥ ६८ ॥ साधर्म
चारिणीत्युक्तंसत्यमेतद्विपश्यथ ॥ सत्येनप्रीतिमायांतिदेवास्त्रिभुवनेश्वराः॥ ६९॥
सत्यासक्तिःपरोधर्मःसत्येसर्वंप्रतिष्ठितम् ॥ सत्येनस्वर्गमोक्षौचनासत्येनपरागतिः
॥ ७० ॥ तस्मात्सत्यंसमाश्रित्यप्रविश्यामिहुताशनम् ॥इतिसादृढनिर्बंधावार्यमा
णापिबंधुभिः॥ ७१ ॥ सत्यलोपभयान्नारीप्राणांस्त्यक्तुंमनोदधे ॥ सर्वस्वंशिवभक्ते
भ्योदत्वाध्यात्वासदाशिवम् ॥ ७२ ॥ तमग्निंत्रिःपरिक्रम्यप्रवेशाभिमुखास्थिता
तांपतंतींसमित्धेग्नौस्वपदार्पितमानसाम् ॥वारयामासविश्वात्माप्रादुर्भूतःशिवःस्व
यं ॥ ७३ ॥ सातंविलोक्याखिलदेवदेवंत्रिलोचनंचंद्रकलावतंसं ॥ शशांकसूर्याग्न
लकोटिभासंस्तब्धेवभीतेवतथैवतस्थौ ॥ ७४ ॥ तांविह्वलांपरित्रस्तांवेपमानांज

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ढीकृताम् ॥ समाश्वास्यगलद्वाष्पांकरेगृण्हाद्ब्रवीन्मुहुः ॥ ७५ ॥ सत्यंधर्मंचतेधैर्यं
भक्तिंचमयिनिश्चलाम् ॥ निरीक्षितुंत्वत्सकाशंवैश्योभूत्वाहमागतः ॥ ७६ ॥ माय
याग्निंसमुत्थाप्यदग्धवान्नाट्यमंडपम् ॥ दग्धंकृत्वारत्नलिंगंप्रविष्टोस्मिहुताशनम्
॥ ७७ ॥ वेश्यःकैतवकारिण्योस्वैरिण्योजनवंचकाः ॥ सात्वंसत्यमनुस्मृत्यप्रवि
ष्टाग्निंमयासह ॥ ७८ ॥ अतस्तेसंप्रदास्यामिभोगान्त्रिदशदुर्लभान् ॥ आयुश्च
रमंदीर्घमारोग्यंचप्रजोन्नतिम् ॥ ७९ ॥ यद्यदिच्छासिसुश्रोणितत्तदेवददामिते ॥ इ
तिब्रुवतिगौरीशेसावेश्याप्रत्यभाषत ॥ ८० ॥ वेश्योवाच ॥ नमेवांछास्तिभोगेषु
भूमौस्वर्गेरसातले ॥ तवपादांबुजस्पर्शादन्यत्किंचिन्नवैवृणे ॥ ८१ ॥ एतेभृत्याश्च
दाराश्चयेचान्येममबांधवाः ॥ सर्वेत्वदर्चनपरास्त्वयिसंन्यस्तवृत्तयः ॥ ८२ ॥ स
र्वानेतान्मयासार्धंनीत्वातवपरंपदं ॥ पुनर्जन्मभयंघोरंविमोचयनमोस्तुते ॥ ८३ ॥
तथेतितस्यावचनंप्रतिनंद्यमहेश्वरः ॥ तान्सर्वांश्चतयासार्धंनिनायपरमंपदं ॥
॥ ८४ ॥ नाट्यमंडपिकादाहेयौदूरंविद्रुतौपुरा ॥ तत्रावशिष्टौतावेवकुक्कुटोमर्कट
स्तया ॥ ८५ ॥ कालेननिधनंयातोयस्तस्यानाट्यमर्कटः ॥ सोभूत्तवकुमारोसौकु
क्कुटोमंत्रिणःसुतः ॥ ८६ ॥ रुद्राक्षधारणोद्भूतात्पुण्यात्पूर्वभवार्जितात् ॥ कुलेमह

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तिसंजातौवर्त्तेतेबालकाविह ॥ ८७ ॥ पूर्वाभ्यासेनरुद्राक्षान्दधतःशुद्धमानसौ ॥
अस्मिन्जन्मनितंलोकेशिवंसंपूज्ययास्यतः ॥ ८८ ॥ एषाप्रवृत्तिस्त्वनयोर्बालयोः
समुदाहृता ॥ कथाचशिवभक्तायाःकिमन्यत्प्रष्टुमिच्छसि ॥ ८९ ॥ इतिश्रीस्कंदपु
राणेब्रह्मोत्तरखंडेरुद्राक्षमहिमावर्णनंनामाविंशोऽध्यायः ॥ २० ॥ सूतउवाच ॥ एवं
ब्रह्मर्षिणाप्रोक्तांवाणींपीयूषसन्निभाम् ॥ आकर्ण्यमुदितोराजाप्रांजलिःपुनरब्रवी
त् ॥ १ ॥ राजोवाच ॥ अहोसत्संगमःपुंसामशेषाघप्रशोधनः ॥ कामक्रोधनिहंता
चइष्टदोग्धाजनस्यहि ॥ २ ॥मममायातमोनष्टंज्ञानदृष्टिःप्रकाशिता ॥ तवदर्श
नमात्रेणप्रायोहममरोत्तमः ॥ ३ ॥ श्रुतंचपूर्वचरितंबालयोःसम्यगेतयोः ॥ भवि
ष्यदपिपृच्छामिमत्पुत्राचरणंमुने ॥ ४ ॥ अस्यायुःकतिवर्षाणिभाग्यंवदचकीदृशम्
॥ विद्याकीर्तिश्चशक्तिश्चश्रद्धाभक्तिश्चकीदृशी ॥ ५ ॥ एतत्सर्वमशेषेणमुनेत्वंव
क्तुमर्हसि ॥ तवशिष्योस्मिभृत्योस्मिशरणंत्वागतोस्म्यहम् ॥ ६ ॥ पराशर
उवाच ॥ अत्रावाच्यंहियत्किंचित्कथंशक्तोस्मिशंसितुम् ॥ यच्छ्रुत्वाधृतिमंतो
पिविषादंप्राप्नुयुर्जनाः ॥ ७ ॥ तथापिनिर्व्यलीकेनभावेनपरिपृच्छतः ॥ अवा
च्यमपिवक्ष्यामितवस्नेहान्महीपते ॥ ८ ॥ अमुष्यत्वत्कुमारस्यवर्षाणिद्वाद

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शात्ययुः॥इतःपरंप्रपद्येतसप्तमेदिवसेमृतिम्॥९॥इतितस्यवचःश्रुत्वाकालकूटमिवो
दितम् ॥ मूर्छितःसहसाभूमौपतितोनृपतिःशुचा ॥ १० ॥ तमुत्थाप्यसमाश्वास्य
समुनिःकरुणार्द्रधीः ॥ उवाचमाभैर्नृपतेपुनर्वक्ष्यामितेहितम् ॥११ ॥ सर्गात्पुरानि
शालोकंयदेकंनिष्कलंपरम् ॥ चिदानंदमयंज्योतिःसआद्यःकेवलःशिवः १२॥ स
एवादौरजोरूपंसृष्ट्वाब्रह्माणमात्मना ॥सृष्टिकर्मनियुक्तायतस्मैवेदांश्चदत्तवान्॥१३
पुनश्चदत्तवानीशआत्मतत्त्वैकसंग्रहम् ॥ सर्वोपनिषदांसारंरुद्राध्यायंवदत्तवान् ॥
॥ १४ ॥यदेकमव्ययंसाक्षाद्ब्रह्मज्योतिःसनातनम् ॥ शिवात्मकंपरंतत्त्वंरुद्राध्याये
प्रतिष्ठितम् ॥ १५ ॥ सआत्मभूःसृजद्विश्वंचतुर्भिर्वदनैर्विराट् ॥ ससर्जवेदांश्चतुरो
लोकानांस्थितिहेतवे ॥ १६ ॥ तत्रायंयजुषांमध्येब्रह्मणादक्षिणामुखात् ॥ अशेषो
पनिषत्साररुद्राध्यायःसमुद्धृतः॥ १७ ॥सएषोमुनिभिःसर्वैर्मरीच्यत्रिपुरोगमैः॥स
हदेवैर्धृतस्तेभ्यस्तच्छिष्याजगृहुश्चतम्॥१८॥तच्छिष्याशिष्यैस्तत्पुत्रैश्चस्तत्पुत्रैःक्र
मागतैः॥धृतोरुद्रात्मकःसोयंवेदसारःप्रसादितः॥ १९॥एषएवपरोमंत्रोएषएवपरंत
पः॥रुद्राध्यायजपःपुंसांपरंकैवल्यसाधनम्॥२० ॥महापातकिनःप्रोक्ताउपपातकि ॥७८॥
नश्चये ॥ रुद्राध्यायजपात्सद्यस्तेपियांतिपरांगतिम् ॥ २१॥ भूयोपिब्रह्मणासृष्टा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सदसन्मिश्रयोनयः ॥ देवातिर्यङ्मनुष्याद्यास्ततःसंपूरितंजगत् ॥ २२ ॥ तेषांक
र्माणिसृष्टानिस्वजन्मानुगुणानिच ॥ लोकास्तेषुप्रवर्तंतेभुंजतेचैवतत्फलम् ॥ २३॥
लोकसृष्टिप्रवाहार्थंस्वयमेवप्रजापतिः ॥ धर्माधर्मौससर्जाग्रेस्ववक्षःपृष्ठभागतः ॥
॥२४ ॥धर्ममेवानुतिष्ठंतःपुण्यंविंदंतितत्फलम् ॥ अधर्ममनुतिष्ठंतस्तेपापफलभोगि
नः ॥ २५ ॥ पुण्यकर्मफलंस्वर्गोनरकस्तद्विपर्ययः ॥ तयोर्द्वावधिपौधात्राकृतौशतम
खांतकौ॥ २६ ॥ कामःक्रोधश्चलोभश्चमदमानादयःपरे॥अधर्मस्यसुताआसन्सर्वेन
रकनायकाः ॥ २७॥ गुरुतल्पःसुरापानंतथान्यःपुल्कसीगमः ॥ कामस्यतनयाह्ये
तेप्रधानाःपरीकीर्तिताः॥२८॥ क्रोधात्पितृवधोजातस्तथामातृवधःपरः॥ब्रह्महत्या
चकन्यासाक्रोधस्यतनयाअमी ॥ २९ ॥ एतानाहूयचांडालान्यमःपातकनायकान्॥
नरकस्यविवृद्ध्यर्थमाधिपत्यंचकारसः ॥ ३०॥ तेयमेनसमादिष्टानवपातकनायकाः
॥ तेसर्वेसंगताभूयोघोराःपातकनायकाः ॥ ३१ ॥ नरकान्पालयामासुःस्वभृत्यै
श्चोपपातकैः ॥ रुद्राध्यायेभुविप्राप्तेसाक्षात्कैवल्यसाधने॥ ३२ ॥ भीताःप्रदुद्रुवुःस
र्वेतेमीपातकनायकाः ॥ यमंविज्ञापयामासुःसहान्यैरुपपातकैः ॥ ३३ ॥ जयदेवम
हाराजवयंहितवकिंकराः ॥ नरकस्यविवृद्ध्यर्थंसाधिकाराःकृतास्त्वया ॥ ३४ ॥ अ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धुनावर्तितुंलोकेनशक्ताःस्मोवयंप्रभो ॥ रुद्राध्यायानुभावेननिर्दग्धाश्चैवविद्रुताः ॥
॥७९॥ ३५ ॥ ग्रामेग्रामेनदीकूलेपुण्येष्वायतनेषुच ॥ रुद्रजाप्येतुपर्याप्तेकथंलोकेचरेमहि
३६ ॥ प्रायश्चित्तसहस्त्रैवंगणयामोनकिंचन ॥ रुद्रजाप्याक्षराण्येवसोढुंबतनशक्नु
मः ॥ ३७ ॥ महापातकमुख्यानामस्माकंलोकघातिनाम् ॥ रुद्रजाप्यंभयंघोरंरुद्र
जाप्यंमहद्विषम् ॥ ३८ ॥ अतोदुर्विषहंघोरमस्माकंव्यसनंमहत् ॥ रुद्रजाप्येन
संप्राप्तमपनेतुंत्वमर्हसि ॥ ३९ ॥ इतिविज्ञापितःसाक्षाद्यमःपातकनायकैः ॥ ब्रह्म
णोंतिकमासाद्यतस्मैसर्वंन्यवेदयत् ॥ ४० ॥ देवदेवजगन्नाथत्वामेवशरणंगतः ॥
त्वयानियुक्तोमर्त्यानांनिग्रहेपापकारिणाम् ॥ ४१ ॥ अधुनापापिनोमर्त्यानसंतिपृ
थिवीतले ॥ रुद्राध्यायेनविलयंपातकानांमहत्कुलम् ॥ ४२ ॥ पातकानांकुलेनष्टेन
रकाःशून्यतांगताः ॥ नरकेशून्यतांयातेममराज्यंहिनिष्फलम् ॥ ४३ ॥ तस्मात्त्वयै
वभगवन्नुपायःपरिचिंत्यताम् ॥ यथामेनविहन्येतस्वामित्वंमर्त्यदेहिनाम् ॥ ४४ ॥
इतिविज्ञापितोधातायमेनपरिखिद्यता ॥ रुद्रजाप्यविघातार्थमुपायंपर्यकल्पयत्
॥ ४५ ॥ अश्रद्धांचैवदुर्मेधामविद्यायाःसुतेउभे ॥ श्रद्धामेधाविघातिन्यौमर्त्येषुपर्य ॥७९॥
चोदयत् ॥ ४६ ॥ ताभ्यांविमोहितेलोकेरुद्राध्यायेपराङ्मुखे ॥ यमःस्वस्थानमा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

साद्यकृतार्थइवसोभवत् ॥ ४७ ॥ पूर्वजन्मकृतैःपापैर्जायंतेल्पायुषोजनाः॥तानि
पापानिनश्यंतिरुद्रजाप्यवतांनृणाम् ॥ ४८ ॥ क्षीणेषुसर्वपापेषुदीर्घमायुर्बलंधृ
तिः ॥ आरोग्यंज्ञानमैश्वर्यंवर्धतेसर्वदेहिनाम् ॥ ४९ ॥ रुद्राध्यायेनयेदेवंस्नापयं
तिमहेश्वरम् ॥ तज्जलैःकुर्वतःस्नानंतेमृत्युंसंतरंतिच ॥ ५० ॥ रुद्राध्यायाभिजप्ते
नस्नानंकुर्वंतियेऽभसा ॥ तेषांमृत्युभयंनास्तिशिवलोकेमहीयते ॥ ५१ ॥ शतरु
द्राभिषेकेणशतायुर्जायतेनरः ॥ सशेषपापनिर्मुक्तोशिवस्यदयितोभवेत् ॥ ५२ ॥
एषरुद्रायुतस्नानंकरोतुतवपुत्रकः ॥दशवर्षसहस्राणिमोदतेभुविशक्रवत् ॥ ५३॥
अव्याहतबलैश्वर्योहतशत्रुर्निरामयः ॥ निर्धूताखिलपापौघः शास्ताराज्यम
कंटकम् ॥ ५४ ॥ विप्रावेदविदःशांताःकृतिनःशंसितव्रताः ॥ आनयस्वतपोनि
ष्ठाःशिवभक्तिपरायणाः ॥ ५५॥ रुद्राध्यायजपंसम्यक्कुर्वंतुविमलाशयाः॥तेषांज
प्यानुभावेनसद्यःश्रेयोभविष्यति ॥ ५६ ॥ इत्युक्तवंतंनृपतिर्महामुनिंतमेववव्रेप्रथमं
क्रियागुरुम् ॥ अथपरान्त्यक्तधनाशयान्मुनीनाह्वाययामाससहस्रशःक्षणात्॥५७
तेविप्राःशांतमनसःसहस्रपरिसंमताः ॥ कलशानांशतंस्थाप्यपुण्यवृक्षरसैर्युतम् ॥
॥ ५८॥ रुद्राध्यायेनसंस्नाप्यतमुर्वीपातिपुत्रकम् ॥ विधिवत्स्नापयामासुःसंप्राप्तेसं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

समेदिने ॥ ५९ ॥ स्नाप्यमानोमुनिजनैःसराजन्यकुमारकः॥अकस्मादेवसंत्रस्तः
क्षणंमूर्च्छामवापह ॥ ६० ॥ सहसैवप्रबुद्धोसौमुनिभिःकृतरक्षणः ॥ सतत्रान्यैर्महा
वीरैःपुरुषैरभिताडितः ॥ ६१ ॥बध्वापाशेनमहतादूरंनीतइवाभवत् ॥ एतावदहम
द्राक्षंभवद्भिःकृतरक्षणः॥ ६२ ॥ इत्युक्तवंतंनृपतेस्तनूजंद्विजसत्तमाः ॥ आशीर्भि
पूजयामासुर्भयंराज्ञेन्यवेदयन् ॥६३ ॥ अथसर्वानृषीन्श्रेष्ठान्दक्षिणाभिर्नृपोत्तमः
॥ पूजयित्वावरान्नेनभोजयित्वाचभक्तितः ॥ ६४ ॥ प्रतिगृह्याशिषस्तेषांमुनीनांब्र
ह्मवादिनाम् ॥ भुक्त्वाबंधुजनैःसार्धंसभायांसमुपाविशत् ॥ ६५ ॥ तस्मिन्सभाग
तेवीरेमुनिभिःसहपार्थिवे ॥ आजगाममहायोगीदेवर्षिर्नारदःस्वयम् ॥ ६६ ॥तमा
गतंप्रेक्ष्यगुरुंमुनीनांसार्धंसदस्यैरखिलैर्मुनींद्रैः ॥ प्रणम्यभक्त्याविनिवेश्यपीठेकृ
तोपचारंनृपतिर्बभाषे॥६७॥राजोवाच॥दृष्टंकिमस्तितेब्रह्मन्त्रिलोक्यांकिंचिदद्भुतम्
॥तन्नोब्रूहिवयंसर्वेत्वद्वाक्यामृतलालसाः ॥ ६८ ॥ नारदउवाच॥अद्यचित्रंमहद्दृष्टं
व्योम्नोवतरतामया ॥ तच्छृणुष्वमहाराजसहैभिर्मुनिपुंगवैः ॥ ६९ ॥ अद्यमृत्यु
रिहायातोविहंतुंतवपुत्रकम् ॥ दंडहस्तोदुराधर्षोलोकमुद्बाधयन्सदा ॥७० ॥ईश्व
रोपिविदित्वैनंत्वत्पुत्रंहंतुमागतम् ॥ सहैवपार्षदैःकंचिद्वीरभद्रमचोदयत् ॥ ७१ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सआगत्यहठान्मृत्युंत्वत्पुत्रंहंतुमागतम् ॥ गृहीत्वासुदृढंबध्वादंडेनाभ्यहनद्रुषा॥
॥ ७२ ॥ तन्नीयमानंजगदीशसन्निधिंशीघ्रंविदित्वाभगवान्यमःस्वयम् ॥कृतांजलि
र्देवजयेत्युदीरयन्प्रणम्यमूर्ध्नानिजगादशूलिनम् ॥ ७३ ॥ यमउवाच ॥ देवदेवम
हारुद्रवीरभद्रनमोस्तुते ॥ निरागसिकथंमृत्यौकोपस्तवसमुत्थितः ॥ ७४ ॥ निज
कर्मानुबंधेनराजपुत्रंगतायुषम् ॥ प्रहर्तुमुद्यतेमृत्यौकोपराधोवदप्रभो ॥७५॥ वीर
भद्रउवाच ॥ दशवर्षसहस्त्रायुःसराजतनयःकथम् ॥ विपत्तिमंतरायातिरुद्रस्नान
हताशुभः ॥ ७६ ॥ अस्तिचेत्तवसंदेहोमद्वाक्येप्यनिवारिते ॥ चित्रगुप्तंसमाहूयप्र
ष्टव्योदैवमाचिरम् ॥ ७७ ॥ नारदउवाच ॥ अथाहूतश्चित्रगुप्तोयमेनसहसागतः॥
आयुःप्रमाणंत्वत्सूनोःपरिपृष्टःसचाब्रवीत् ॥७८ ॥ द्वादशाब्दंचतस्यायुरित्युक्त्वा
थविमृश्यच ॥ पुनर्लेख्यगतंप्राहसवर्षायुतजीवितम् ॥ ७९ ॥ अथभीतोयमोराजा
वीरभद्रंप्रणम्यच ॥ कथंचिन्मोचयामासमृत्युंदुर्वारबंधनात् ॥ ८० ॥ वीरभद्रेणमु
क्तोथयमोगान्निजमंदिरम् ॥ वीरभद्रश्चकैलासमहंप्राप्तस्तवांतिकम् ॥ ८१॥ अत
स्तवकुमारायेरुद्रजाप्यानुभावतः ॥ मृत्योर्भयंसमुत्तीर्यसुखीजातोयुतंसमाः॥८२॥
॥इत्युक्त्वानृपमामंत्र्यनारदेत्रिदिवंगते ॥ विप्राःसर्वेप्रमुदिताःस्वंस्वंजग्मुरथाश्रम

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

म् ॥८३॥इत्थंकाश्मीरनृपतीरुद्राध्यायप्रभावतः ॥ निस्तीर्याशेषदुःखानिकृतार्थोभू
त्सपुत्रकः ॥८४॥येकीर्तयंतिमनुजाःपरमेश्वरस्यमाहात्म्यमेतदथकर्णपुटैःपिबंति॥
तेजन्मकोटीकृतपापगणैर्विमुक्ताःशांताःप्रयांतिपरमंपदमिंदुमौलेः॥ ८५ ॥इतिश्री
स्कंदपुराणेब्रह्मोत्तरखंडेरुद्राध्यायमहिमावर्णनंनामैकाविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥ सूतउ
वाच ॥ एवंशिवतमःपंथाःशिवेनैवप्रदर्शितः॥नृणांसंसृतिबद्धानांसद्योमुक्तिकरःपरः
॥ १ ॥ अथदुर्मेधसांपुंसांवेदेष्वनधिकारिणां ॥ स्त्रीणांद्विजातिबंधूनांसर्वेषांचश
रीरिणां ॥ २ ॥ एषसाधारणःपंथाःसाक्षात्कैवल्यसाधनः ॥ महामुनिजनैःसेव्योदे
वैरपिसुपूजितः॥३॥ यत्कथाश्रवणंशंभोःसंसारभयनाशनं ॥ सद्योमुक्तिकरंश्लाघ्यं
संसारभयनाशनं ॥ ४ ॥ अज्ञानतिमिरांधानांदीपोयंज्ञानसिद्धिदः॥ भवरोगानिब
द्धानांसुसेव्यंपरमौषधं॥५॥ महापातकशैलानांवज्रघातसुदारुणं ॥भर्जनंकर्मबीजा
नांसाधनंसर्वसंपदां ॥६ ॥ येशृण्वंतिसदाशंभोःकथांभुवनपावनीं ॥ तेवैमनुष्यालो
केस्मिन्रुद्राएवनसंशयः ॥ ७ ॥ शृण्वतांशूलिनोगाथांतथाकीर्तयतांसतां ॥ तेषां
पादरजांस्येवतीर्थानिमुनयोजगुः ॥ ८ ॥ तस्मान्निश्रेयसंगंतुंयेभिवांछंतिदेहिनः ॥८१॥
॥ तेशृण्वंतिसदाभक्त्याशैवींपौराणिकींकथां ॥ ९ ॥ यद्यशक्तःसदाश्रोतुंकथांपौरा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

णिकींनरः ॥ मुहूर्तंवापिशृणुयान्नियतात्मादिनेदिने ॥१०॥ अथप्रतिदिनंश्रोतुमश
क्तोयदिमानवः ॥ पुण्यमासेषुवापुण्येदिनेपुण्यतिथिष्वपि ॥ ११ ॥ यःशृणोतिक
थांरम्यांपुराणैःसमुदीरिताम् ॥ सनिस्तरतिसंसारंदग्ध्वाकर्ममहाटवीम् ॥ १२ ॥
मुहूर्तंवातदर्धंवाक्षणंवापावनींकथाम् ॥ येशृण्वंतिसदाभक्त्यानतेषामस्तिदुर्गतिः
॥ १३ ॥ यत्फलंसर्वयज्ञेषुसर्वदानेषुयत्फलम् ॥ सकृत्पुराणश्रवणात्तत्फलंविंदते
नरः १४ ॥ कलौयुगेविशेषेणपुराणश्रवणादृते ॥ नास्तिधर्मःपरःपुंसांनास्तिमुक्ति
पथःपरः ॥ १५ ॥ पुराणश्रवणाच्छंभोर्नास्तिसंकीर्तनंपरम् ॥ श्रुतएवमनुष्याणां
कल्पद्रुममहाफलम् ॥ १६ ॥ कलौहीनायुषोमर्त्यादुर्बलाःश्रमपीडिताः ॥ दुर्मेध
सोदुःखभाजोधर्माचारविवर्जिताः ॥ १७ ॥ इतिसंचिंत्यकृपयाभगवान्बादरायणः
॥हितायतेषांविदधेपुराणाख्यंसुधारसम् ॥ १८ ॥ पिबेन्नवामृतंयत्नादेतत्स्यादज
रामरः ॥ शंभोःकथामृतंकुर्यात्सुलभंवाजरामरम् ॥ १९ ॥ बालोयुवादरिद्रोवावृ
द्धोवादुर्बलोपिवा ॥ पुराणज्ञःसदावंद्यःपूज्यश्चसुकृतार्थिभिः ॥ २० ॥ नीचबुद्धिं
नकुर्वीतपुराणज्ञंकदाचन ॥ यस्यवक्त्रांबुजाद्वाणीकामधेनुःशरीरिणाम् ॥ २१ ॥
गुरवःसंतिलोकेषुजन्मतोगुणतस्तथा ॥ तेषामपिचसर्वेषांपुराणज्ञःपरोगुरुः ॥२२॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भवकोटिसहस्त्रेषुभूत्वाभूत्वावसीदति ॥ योददात्यपुनर्वृत्तिंकोन्यस्तस्मात्परोगुरुः
॥ २३ ॥ पुराणज्ञःशुचिर्दांतःशांतोविजितमत्सरः ॥ साधुःकारुण्यवान्वाग्मी
वेदपुण्यकथांसुधीः ॥ २४ ॥ व्यासासनंसमारूढोयदापौराणिकोद्विजः ॥
असमाप्तप्रसंगश्चनमस्कुर्यान्नकस्यचित् ॥ २५ ॥ येधूर्तायेचदुर्वृत्तायेचान्येवि
जिगीषवः ॥ तेषांकुटिलवृत्तीनामग्रेनैववदेत्कथाम् ॥ २६ ॥ नदुर्जनसमाकी
र्णेनशूद्रश्वापदावृते ॥ देशेनद्यूतसदनेवदेत्पुण्यकथांसुधीः ॥ २७ ॥ संग्रामेसु
जनाकीर्णेसुक्षेत्रेदेवतालये ॥ पुण्येनदनदीतीरेवदेत्पुण्यकथांसुधीः ॥ २८ ॥ शि
वभक्तिसमायुक्तानान्यकार्येषुलालसाः ॥ वाग्यताःशुश्रवोऽव्यग्राःश्रोतारःपुण्यभा
गिनः ॥ २९ ॥ अभक्तायेकथांपुण्यांशृण्वंतिमनुजाधमाः ॥ तेषांपुण्यफलंनास्तिदुः
खंस्याज्जन्मजन्मनि ॥ ३० ॥ पुराणंयेत्वसंपूज्यतांबूलाद्यैरुपायनैः ॥ शृण्वंतिच
कथांभक्त्याथादरिद्राःस्युर्नपापिनः ॥ ३१ ॥ कथायांकीर्त्यमानायांयेगच्छंत्यन्यतोन
राः ॥ भोगांतरेप्रणश्यंतितेषांदाराश्चसंपदः ॥ ३२ ॥ सोष्णीषमस्तकायेचकथां
शृण्वंतिपावनीम् ॥ तेबलाकाःप्रजायंतेपापिनोमनुजाधमाः ॥ ३३ ॥ तांबूलंभक्ष
यंतोयेकथांशृण्वंतिपावनीम् ॥ स्वविष्ठांखादयंत्येतान्नरकेयमकिंकराः ॥ ३४ ॥ ये

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चतुंगासनारूढाःकथांशृण्वंतिदांभिकाः ॥अक्षयान्नरकान्भुक्त्वातेभवंत्येववायसाः
॥ ३५ ॥ येचवीरासनारूढायेचमंचकसंस्थिताः ॥ शृण्वंतिसत्कथांतेवैभवत्यंनृजु
पादपाः॥३६॥असंप्रणम्यशृण्वंतोविषवृक्षाभवंतिवै ॥तथाशयानाःशृण्वंतोभवंत्यज
गरानराः ॥३७॥ यःशृणोतिकथांवक्तुःसमानासनमाश्रितः ॥गुरुतल्पसमंपापंसंप्रा
प्यनरकंव्रजेत् ॥ ३८ ॥ येनिंदंतिपुराणज्ञंकथांपापापहारिणीम् ॥ तेवैजन्मशतं
मर्त्याशुनकाःसंभवंतिच ॥ ३९ ॥ कथायांवर्तमानायांयेवदंतिनराधमाः ॥ तेगर्दभाः
प्रजायंतेकृकलासास्ततःपरम् ॥ ४० ॥ कदाचिदपियेपुण्यांनशृण्वंतिकथांनराः ॥
तेभुक्त्वानरकान्घोरान्भवंतिवनसूकराः ॥४१ ॥येकथामनुमोदंतेकीर्त्यमानांनरोत्त
माः ॥ अशृण्वंतोपितेयांतिशाश्वतंपरमंपदम् ॥ ४२ ॥ कथायांकीर्त्यमानायांविघ्नं
कुर्वंतियेशठाः ॥ कोटयब्दान्नरकान्भुक्त्वाभवंतिग्रामसूकराः ॥४३॥ येश्रावयंतिम
नुजान्पुण्यांपौराणिकींकथाम् ॥ कल्पकोटिशतंसाग्रंतिष्ठंतिब्रह्मणःपदम् ॥ ४४ ॥
आसनार्थंप्रयच्छंतिपुराणज्ञस्ययेनराः ॥ कंबलाजिनवासांसिमंचंफलकमेवच ॥
॥४५॥स्वर्गलोकंसमासाद्यभुक्त्वाभोगान्यथेप्सितान् ॥ स्थित्वाब्रह्मादिलोकेषुपदं
यांतिनिरामयम् ॥ ४६ ॥ पुराणज्ञस्ययच्छंतियेसूत्रवसनंनवम् ॥ भोगिनोज्ञानसं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पन्नास्तेभवंतिभवेभवे ॥ ४७ ॥ येमहापातकैर्युक्ताउपपातकिनश्चये ॥ पुराणश्रव
णादेवतेयांतिपरमंपदम् ॥ ४८ ॥ अत्रवक्ष्येमहापुण्यमितिहासंद्विजोत्तमाः ॥ शृण्व
तांसर्वपापघ्नंविचित्रंसुमनोहरम् ॥ ४९ ॥ दक्षिणापथमध्येवैग्रामोबाष्कलसंज्ञिकः
॥ तत्रसंतिजनाःसर्वेमूढाःकर्मविवर्जिताः ॥ ५० ॥ नतत्रब्राह्मणाचाराःश्रुतिस्मृति
पराङ्मुखाः ॥ जपस्वाध्यायरहिताःपरस्त्रीविषयातुराः ॥ ५१ ॥ कृषीवलाःशस्त्रध
रानिर्देवाजिह्मवृत्तयः ॥ नजानंतिपरंधर्मंज्ञानवैराग्यलक्षणम् ॥ ५२ ॥ स्त्रियश्च
पापनिरताःस्वैरिण्यःकामलालसाः ॥ दुर्बुध्दयःकुटिलगाःसद्व्रताचारवर्जिताः॥
॥ ५३ ॥ तत्रैकोविदुरोनामदुरात्माब्राह्मणाधमः॥ आसीद्वेश्यापतिर्योसौसदारोपि
कुमार्गगः ॥ ५४ ॥ सत्पत्नींबंदुलांनाममहित्वाप्रतिनिशंतथा ॥ वेश्याभवनमासाद्य
रमतेस्मरपीडितः ॥ ५५ ॥ सापितस्यांगनाराज्ञौवियुक्तानवयौवना ॥ असहंती
स्मरावेशंरेमेजारेणसंगता ॥ ५६ ॥ तांकदाचिद्दुराचारांजारेणसहसंगताम् ॥ दृष्ट्वा
तस्याःपतिःक्रोधादभिदुद्रावसत्वरः ॥ ५७ ॥ जारेपलायितेपत्नींगृहीत्वासदुराश
यः ॥ संताडयमुष्टिबंधेनमुहुर्मुहुरताडयत् ॥५८॥ सानारीपीडिताभर्त्राकुपिताप्राह ॥८३॥
निर्भया ॥ भवान्प्रतिनिशंवेश्यांरमतेकागतिर्मम ॥ ५९ ॥ अहंरूपवतीयोषानवयौव

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नशालिनी ॥ कथंसहिष्येकामार्त्तातवसंगीतवर्जिता ॥६० ॥इत्युक्तःसतयातन्व्या
प्रोवाचब्राह्मणाधमः॥ युक्तमेवत्वयोक्तंहितस्माद्वक्ष्यामितेहितं ॥ ६१॥ जारेभ्योध
नमाकृष्यतेभ्योदेहिपरांरतिम् ॥ तद्धनंदेहिमेसर्वंपण्यस्त्रीणांददामितत् ॥६२॥ एवं
संपूर्यतेकामोममापिचवराननेः॥ तथेतिभर्तृवचनंप्रतिजग्राहसावधूः ॥६३॥ एवंतयो
स्तुदंपत्योर्दुराचारप्रवृत्तयोः ॥ कालेननिधनंप्राप्तोसविप्रोवृषलीपतिः ॥६४॥ मृतेभ
र्तरिसानारीपुत्रैःसहनिजालये ॥ उवाससुचिरंकालंकिंचिदुक्रांतयौवना ॥६५॥ एक
दादैवयोगेनसंप्राप्तेपुण्यपर्वणि ॥ सानारीबंधुभिःसार्धंगोकर्णक्षेत्रमाययौ ॥ ६६॥
तत्रतीर्थजलेस्नात्वाकस्मिंश्चिद्देवतालये ॥ शुश्रावदेवमुख्यानांपुण्यांपौराणिकीं
कथाम् ॥ ६७ ॥ योषितांजारसक्तानांनरकेयमकिंकराः ॥ संतप्तलोहपरिघंक्षिपं
तिस्मरमंदिरे ॥ ६८ ॥ इतिपौराणिकेनोक्तांसाश्रुत्वाधर्मसंहिताम् ॥ तमुवाचर
हस्येवंभीताब्राम्हणपुंगवम् ॥ ६९ ॥ ब्रह्मन्पापमजानंत्यामयाचरितमुल्बणम् ॥
यौवनेकामचारेणकौटिल्येनप्रवर्तितम् ॥ ७० ॥ इदंत्वद्वचनंश्रुत्वापुराणार्थविजृंभि
तम् ॥ भीतिर्मेमहतीजाताशरीरंवेपतेमुहुः ॥ ७१ ॥ धिङ्मांदुरिंद्रियासक्तांपापां
स्मरविमोहितां ॥ अल्पस्ययत्सुखस्यार्थेघोरांयास्यामिदुर्गतिं ॥ ७२ ॥ कथंपश्या

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मिमरणेयमदूतान्भयंकरान् ॥ कथंपाशैर्बलात्कंठेबध्यमानाधृतिंलभे ॥ ७३ ॥ क
थंसहिष्येनरकेखंडशोदेहकृंतनम् ॥ पुनःकथंपतिष्यामिसंतप्ताजारकर्दमे ॥ ७४ ॥
कथंचयोनिलक्षेषुकृमिकीटखगादिषु ॥ परिभ्रमामिदुःखौघात्पीडयमानानिरंतर
म् ॥ ७५ ॥ कथंचरोचतेमह्यमन्नप्रभृतिभोजनम् ॥ रात्रौकथंचसेविष्येनिद्रांदुःख
परिप्लुता ॥ ७६ ॥ हाहाहतास्मिदग्धास्मिविदीर्णहृदयास्मिच ॥ हाविधेमांम
हापापेदत्वाबुद्धिमपातयः ॥ ७७ ॥ पततस्तुंगशैलाग्राच्छूलाक्रांतस्यदेहिनः ॥
यद्दुःखंजायतेघोरंतस्मात्कोटिगुणंमम ॥ ७८ ॥ अश्वमेधायुतंकृत्वागंगांस्नात्वा
शतंसमाः ॥ नशुद्धिर्जायतेप्रायोमत्पापस्यगरीयसः ॥७९ ॥ किंकरोमिक्वगच्छा
मिकंवाशरणमाश्रये ॥ कोवामांत्रायतेलोकेपतंतींनरकार्णवे ॥ ८० ॥ त्वमेवमे
गुरुर्ब्रह्मन्त्वंमातात्वंपितासिच ॥ उद्धरोद्धरमांदीनांत्वामेवशरणंगतां ॥ ८१ ॥ इ
तितांजातनिर्वेदांपतितांचरणद्वये ॥ उत्थाप्यकृपयाधीमान्बभाषेद्विजपुंगवः ॥
॥८२॥ ब्राम्हणउवाच ॥ दिष्ट्याकालेप्रबुद्धासिश्रुत्वेमांमहतींकथाम् ॥ माभैषीस्त
वदक्ष्यामिगतिंचैवसुखावहाम् ॥ ८३ ॥ सत्कथाश्रवणादेवजातातेमतिरीदृशी ॥
इंद्रियार्थेषुवैराग्यंपश्चात्तापोमहानभूत् ॥ ८४ ॥ पश्चात्तापोहिसर्वेषामघानांनि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ष्कृतिःपरा ॥ तेनैवकुरुतेसद्यःप्रायश्चित्तंसुधीर्नरः ॥ ८५ ॥ प्रायश्चित्तानिसर्वा
णिकृत्वाचविधिवत्पुनः ॥ अपश्चात्तापिनोमर्त्यानयांतिगतिमुत्तमाम् ॥८६ ॥ यथा
मुहुःशोध्यमानोदर्पणोनिर्मलोभवेत्॥तथासत्कथयाचेतोविशुद्धिंपरमांव्रजेत् ॥८७॥
विशुद्धेचेतसिनृणांध्यानंसिध्यत्युमापते: ॥ ध्यानेनसर्वंमलिनंमनोवाक्कायसंभृतम्
॥ ८८ ॥ सद्योविधूयकृतिनोयांतिशंभोःपरंपदम् ॥ अतःसंन्यस्तपुण्यानांसत्कथा
साधनंपरम् ॥८९ ॥ कथयासिध्यतिध्यानंध्यानात्कैवल्यमुत्तमम् ॥ अच्छिद्रवि
मलज्ञानः कथामेतांशृणोतियः ॥ ९० ॥ सोन्यजन्मनिसंप्राप्यध्यानंयातिपरांग
तिम् ॥ सर्वेषांश्रेयसांबीजंसत्कथाश्रवणंनृणाम् ॥ ९१ ॥ यस्तद्विहीनःसपशुःकथं
मुच्येतबंधनात् ॥ अतस्त्वमपिसर्वेभ्योविषयेभ्योनिवृत्तधीः ॥ ९२ ॥ भक्तिंपरांस
माधायसत्कथांशृणुसर्वदा ॥ शृण्वंत्याःसत्कथांनित्यंचेतस्तेशुद्धिमेष्यति ॥ ९३ ॥
तेनध्यायसिविश्वेशंततोमुक्तिमवाप्स्यासि ॥ ध्यायतःशिवपादाब्जंमुक्तिरेकेनज
न्मना ॥ ९४ ॥ भविष्यतिनसंदेहःसत्यंसत्यंवदाम्यहम् ॥ इत्युक्तातेनविप्रेणसा
नारीबाष्पसंकुला ॥ ९५ ॥ पतित्वापादयोस्तस्यकृतार्थास्मीत्यभाषत ॥ तस्मिन्ने
वमहाक्षेत्रेतस्मादेवद्विजोत्तमात् ॥ ९६ ॥ शुश्रावसत्कथांसाध्वीकैवल्यफलदायिनी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ब्र.खं. म् ॥ सउवाचाद्विजस्तस्यैकथांवैराग्यबृंहिताम् ॥ १७ ॥यांश्रुत्वामनुजःसद्यस्त्यजे अ०
॥८५॥ द्विषयवासनाम् ॥ तस्याश्चित्तंयथाशुद्धंवैराग्यरसगंयथा ॥ १८ ॥ अथोवाचद्विजः २२
शैवींकथांभक्तिसमन्विताम् ॥यथायथामनस्तस्याःप्रसादमभिगच्छति ॥ १९ ॥तथा
तथाशनैःशंभोर्ध्यानयोगउपादिशत् ॥ शनैःशनैर्ध्वस्तरजस्तमोमलंविविक्तसर्वे
द्रियभोगाविग्रहम् ॥ विशुद्धतत्त्वंहृदयंद्विजस्त्रियोविवेशविश्वेश्वररूपचिंतनम् ॥
॥ १००॥ इत्थंसद्गुरुमाश्रित्यसानारीप्राप्तसन्मतिः ॥ दध्यौमुहुर्मुहुःशंभोश्चिदानं
दमयंवपुः ॥१ ॥ नित्यंतीर्थजलेस्नात्वाजटावल्कलधारिणी॥ भस्मोद्धूलितसर्वांगी
रुद्राक्षकृतभूषणा॥२॥शिवनामजपासक्तावाग्यतामितलोचना ॥ बद्धपद्मासनाव्य
ग्रासत्कथाश्रवणोत्सुका॥३॥गुरुशुश्रूषणरतात्यक्तापत्यसुहृज्जना॥गुरूपदिष्टयोगे
नशिवमेवमतोषयत् ॥ ४॥विश्वेशविश्वनिलयस्थितिजन्महेतोविश्वैकवंद्यशिवशा
श्वतविश्वरूप॥ विध्वस्तकालविपरीतगुणावभासश्रीमन्महेशमयिधेहिकृपाकटा
क्षम् ॥५॥ शंभोशशांककृतशेखरशांतमूर्तेगंगाधरामरवरार्चितपादपद्म॥नागेंद्रभूष
णनगेंद्रनिकेतनेशभक्तार्तिहन्मयिनिधेहिकृपाकटाक्षम् ॥६॥ इत्थंव्रतादिनभक्त्या ॥८५॥
प्रार्थयंतीमहेश्वरम् ॥ शृण्वंतीसत्कथांसम्यक्कर्मबंधंसमाच्छिनत् ॥ ७ ॥ अथका

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लेनसानारीसमुत्सृज्यकलेवरम् ॥ महेशानुचरैर्नीतासंप्राप्ताशिवमंदिरम् ॥ ८ ॥
तत्रदेवैर्महादेवंसेव्यमानंसहोमया ॥ गणेशनंदिभृंगाद्यैर्नीलकंठेश्वरादिभिः ॥
॥ ९ ॥ उपास्यमानंगौरीशंकोटिसूर्यसमप्रभम् ॥ त्रिलोचनंपंचमुखंनीलग्रीवंसदा
शिवम् ॥ ११० ॥ वामांकेबिभ्रतंगौरींविद्युच्चंद्रसमप्रभाम् ॥ दृष्ट्वाससंभ्रमंनारीसा
प्रणम्यपुनःपुनः ॥११ ॥ आनंदाश्रुजलोत्सिक्तारोमहर्षसमाकुला ॥ संमानिताक
रुणयापार्वत्याशंकरेणच ॥ ११२ ॥ तस्मिल्लोकेपरानंदघनज्योतिषिशाश्वते ॥ ल
ब्ध्वानिवासमचलंलेभेसुखमनाहतम् ॥ १३ ॥ साकदाचिदुमांदेवीमुपसृत्यप्रण
म्यच ॥ पर्यपृच्छतमेभर्ताकांगातिंगतवानिति ॥ १४ ॥ तामुवाचमहादेवीसतेभर्त्ता
दुराशयः॥भुक्त्वानरकदुःखानिर्विंध्येजातःपिशाचकः ॥ १५ ॥ पुनःपप्रच्छसानारी
देवींत्रिभुवनेश्वरीम् ॥ केनोपायेनमेभर्त्तासद्गतिंप्राप्नुयादिति ॥ १६ ॥ देव्युवाच ॥
सोऽस्मत्कथांमहापुण्यांकदाचिच्छृणुयाद्यदि ॥ निस्तीर्यदुर्गतिंसर्वामिमंलोकंप्र
यास्यति ॥ १७ ॥ इतिगौर्यावचःश्रुत्वासानारीविहितांजलिः ॥ प्रार्थयामासतांदे
वींभर्तुःपापविशोधने ॥ १८ ॥ तयामुहुःप्रार्थ्यमानापार्वतीकरुणायुता ॥ तुंबरुंना
मगंधर्वमाहूयेदमथाब्रवीत् ॥ १९ ॥ तुंबरोगच्छभद्रंतेविंध्यशैलंसहानय॥ आस्ते

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पिशाचकस्तत्रयोऽस्याःपतिरसन्मतिः ॥ २० ॥ तस्याग्रेपरमांपुण्यांकथामस्मद्गुणै
र्युताम् ॥आख्यायदुर्गतेर्मुक्तंतमानयशिवांतिकम् ॥ २१ ॥ इतिदेव्यासमादिष्टस्तुं
बरुस्तांप्रणम्यच ॥ तयासहविमानेनविंध्याद्रिंसहसाययौ ॥ २२ ॥ तत्रापश्यन्म
हाकायंरक्तनेत्रंमहाहनुम् ॥प्रहसंतंरुदंतंचबध्नीतंचपिशाचकम् ॥ २३ ॥ बलाद्गृही
त्वातंपाशैर्बध्वावैसंनिवेश्यच ॥ तुंबरुर्वल्लकीहस्तोजगौगौरीपतेःकथाम् ॥ २४ ॥
सपिशाचोमहापुण्यांकथांश्रुत्वासुरद्विषः ॥ विधूयकलुषंसर्वंसुमहत्प्रापसंस्मृतिम्
॥ १२५ सपैशाचंवपुस्त्यक्त्वास्वरुपंदिव्यमाप्यच ॥ जगौस्वयमपिश्रीमच्चरितं
पार्वतीपतेः ॥ १२६ ॥ विमानमारुह्यसदिव्यरूपधृक्सतुंबरुःपार्श्वगतःस्वकांतया
॥ गायन्महेशस्यगुणान्मनोरमान्जगामकैवल्यपदंसनातनम् ॥ २७ ॥ सूतउवा
च ॥ इत्येतत्कथितंपुण्यमाख्यानंदुरितापहम् ॥ महेश्वरप्रीतिकरंनिर्मलज्ञानसा
धनम् ॥ २८ ॥ यइदंशृणुयान्मर्त्यःकीर्तयेद्वासमाहितः ॥ शंभोर्गुणानुकथनंविचित्रं
पापनाशनम् ॥ २९ ॥परमानंदजनकंभवरोगमहौषधम् ॥ भुक्त्वेहविविधान्भोगा
न्मुक्तोयातिपरांगतिम् ॥ ३० ॥ यूयंबतमहाभागाःकृतार्थामुनिसत्तमाः ॥ येसेवंते ॥८६॥
सदाशंभोःकथामृतरसंनवम् ॥ ३१ ॥ तेजन्मभाजःखलुजीवलोकेयेषांमनोध्याय

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तिविश्वनाथम् ॥ वाणीगुणांस्तौतिकथांशृणोतिश्रोत्रद्वयंतेभवमुत्तरंति ॥ ३२ ॥ वि
विधगुणविभेदैर्नित्यमस्पृष्टरूपंजगतिचबहिरंतर्वासमानंमहिम्ना ॥ स्त्वमहासिवि
इरंतंवाङ्मनोवृत्तिदूरंपरमशिवमनंतानंतसांद्रंप्रपद्ये ॥ ३३ ॥ ॥ इतिश्रीस्कंद
पुराणेब्रह्मोत्तरखंडेपुराणश्रवणमहिमावर्णनंनामद्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥ आदि
तःश्लोकाः ॥ २०७२ ॥ श्रीभवानीशंकरार्पणमस्तु ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

हें पुस्तक मुक्काम मुंबई येथें बापू सदाशिव शेट शेट्ये हेगिष्टे श्रीवर्धनकर यांणीं
आर्यसेवक छापखान्यांत छापिलें
शके १८०८ व्ययनाम संवत्सरे चैत्र शुद्ध १ सोमवार
तारीख ५ माहे एप्रिल सन् १८८६ इसवी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीस्कंदपुराण

॥ इतिब्रह्मोत्तरखंडंसमाप्तं ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri